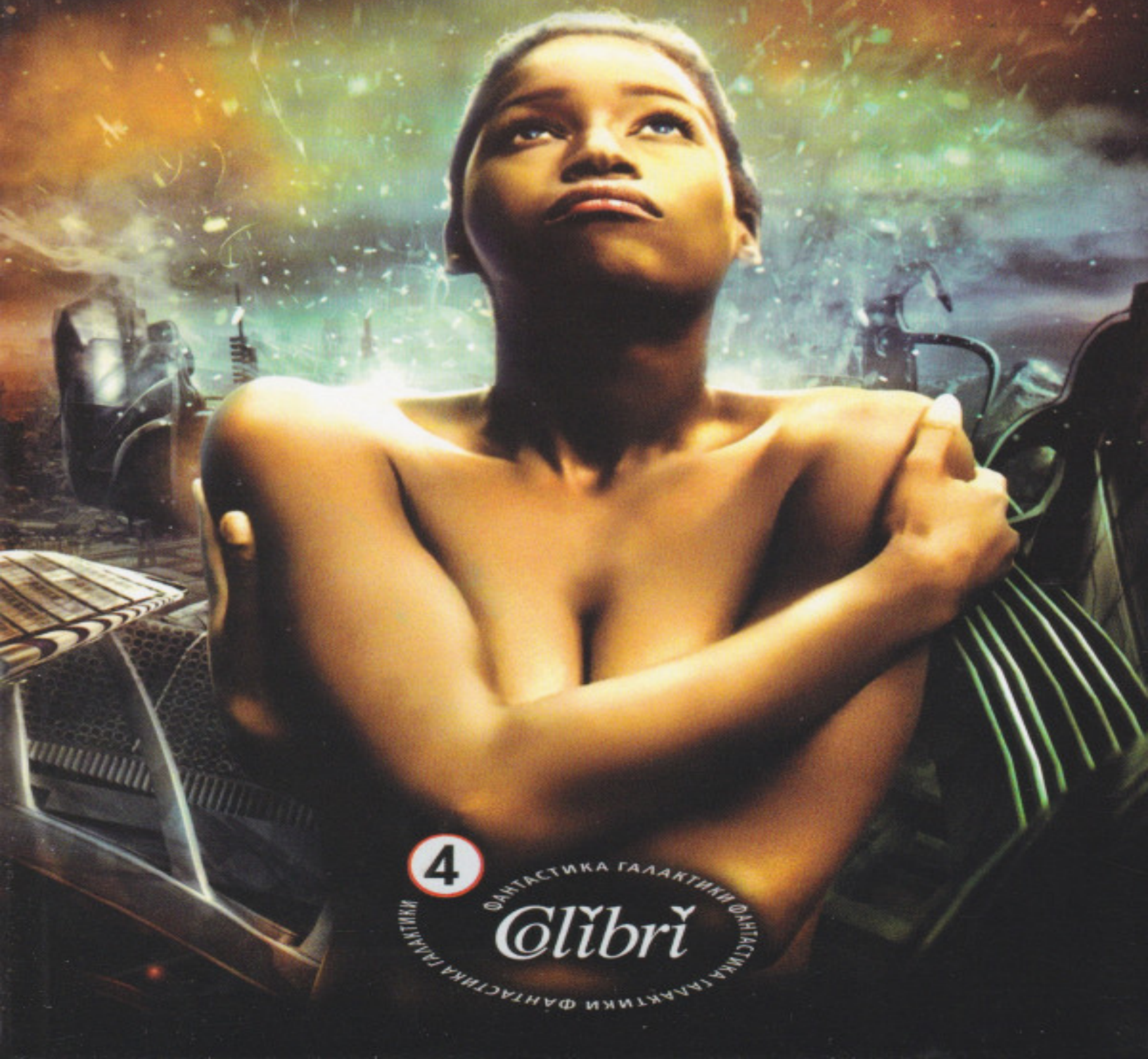

ОКТАВИЯ Е. БЪТЛЪР

Зорна

КНИГА 1 ОТ ТРИЛОГИЯТА

КСЕНОГЕНЕЗИС

4

ФАНТАСТИКА ГАЛАКТИКИ ФАНТАСТИКА ГАЛАКТИКИ ФАНТАСТИКА ГАЛАКТИКИ
Clibri
ФАНТАСТИКА ГАЛАКТИКИ ФАНТАСТИКА ГАЛАКТИКИ ФАНТАСТИКА ГАЛАКТИКИ

ОКТАВИЯ Е. БЪТЛЪР

ЗОРА

Превод: Росен Рачев

chitanka.info

Октавия Естел Бътлър, често наричана „голямата дама на научната фантастика“, е родена в Пасадена, Калифорния, през 1947 г. В края на 60-те учи в Калифорнийския университет и посещава програма за творческо писане, водена от писателя Харлан Елисън. Първият ѝ разказ е публикуван в антологията за научна фантастика „Клариън“ през 1971 г. Първият ѝ роман *Patternmaster* от поредицата *Patternist* излиза през 1976 г. След публикуването и успеха на „Родство“ през 1979 г. Бътлър се отдава изцяло на писането. Печели наградата „Хюго“ през 1984 г. за разказа „Звуци“, а през 1985 г. новелата „Блъдчайлд“ печели освен „Хюго“ и наградите „Небула“, „Локус“ и за най-добра научна фантастика на „Сайънс Фикшън Кроникъл“. Сред останалите книги на Октавия Бътлър се нареждат трилогията „Ксеногенезис, Притча за Сеяча“, финалист за наградата „Небула“ и сред десетте най-добри книги на „Ню Йорк Таймс“ за 1993 г. Продължението на романа — „Притча за Талантите“, печели „Небула“ през 1998 г. Октавия Бътлър умира в резултат на нелеп инцидент през 2006 г.

... Лилит Аяпо е в Андите и оплаква смъртта на съпруга и детето си, когато война унищожавя Земята. Векове по-късно тя е върната към живот... от изумително способни извънземни, които се наричат оанкали. Водени от непреодолима нужда да лекуват другите, оанкалите се опитват да спасят нашата умираща планета, като се свържат генетично с човечеството. Лилит и останалата част от човечеството са обречени да делят света с тези необичайни чуждоземци. Това е тяхната история...

Октавия Бътлър ни показва по един много интелигентен начин „Прекрасния нов свят“, видян през очите на жена.

Харлан Елисън

Смятам Октавия за най-важната писателка фантаст след Мери Шели.

Стивън Барнс

Блестящо представление. Предизвикателно и пророческо.

„Сиатъл Таймс“

„Зора“ показва Октавия Бътлър на върха на възможностите ѝ.

„Есънс“

Бътлър в блестяща форма... минималистична жива проза, интригуващи, добре развити идеи, солидни герои, ярко повествование.

„Къркъс Ривю“

ВЛАДИМИР ПОЛЕГАНОВ

ИСТИНСКОТО ИМЕ НА СВЕТА Е ПРОМЯНА

Най-вероятно е истина твърдението, че големите писатели пишат само една книга. Не в смисъл, че имат само един успешен роман или едно открояващо се произведение, а в смисъл, че всеки техен текст е подчинен на една визия, която с годините и страниците се разраства във всички посоки, набира сили, започва да живее сама. Това са истинските създатели сред писателите, онези, които оставят след себе си философия и знание, школа. Те сякаш пренасят себе си в книгите си, натрупват се постепенно на едно друго място, докато времето им тук, на земята, изтича, свършва.

Такава писателка е Октавия Е. Бътлър.

Бътлър е притежателка на един от най-зрелите гласове в американската и световната фантастика от последните трийсет години. Тя е и от онези писатели, които вкарват човешкото във фантастиката. Жанрът има дълга история на търсене на човешкото, на убедително човешкото и творчеството на Бътлър стои в края на тази история, където образите са живи, очарователно или ужасяващо истински. В това отношение Бътлър може да бъде поставена редом до автори като Теодор Стърджън, Самюъл Дилейни и Урсула Ле Гуин. Като тях Бътлър успява да остане актуална в един предимно комерсиален жанр, без да жертва сложността на идеите си и силата на образите си.

Затова и романът, който следва — „Зора“, е пример за произведение от късните години на фантастиката, когато жанрът е натрупал достатъчно идеи и опит и когато опитът е достатъчно голям, за да могат идеите да се използват не като клишета, които само да задвижват машината на произведението, а като символи и метафори, които да произвеждат ефект, минаващ отвъд обикновеното забавление.

Книгите на Октавия Бътлър се занимават с човешкото състояние във всички негови аспекти, но най-вече с човешкото състояние в

условия на криза. Героите на Бътлър идват при читателя от светове, докарани до ръба от един или друг апокалипсис. Понякога, както е в случая със „Зора“, този апокалипсис първо се проявява под формата на причинено от хората бедствие, а после се разкрива като травмираща среща с непонятно чуждото в лицето на извънземните оанкали. Лилит Аяпо и останалите герои на романа тръгват по пътя на промяната и стигат в джунглите на внезапно променената Земя до сърцето на мрака. Всяка стъпка е преосмисляне на човешкото и чуждото, всяка стъпка прескача границите между двете.

За Октавия Бътлър са важни връзките, които ни изграждат, всички онези нишки между предци и наследници, между познати и чужденци, всички линии от кръв и плът, които ни събират или разделят. В това набраздено поле на човешките отношения Бътлър изследва и показва, по нейния си тих и деликатен, а често и шокиращ начин, какво значи отговорност, колко тежки са последствията и колко свързано е всичко. Защото в рамките на тези линии и от всички страни на тези граници всеки наш жест е нещо много повече от просто движение. Ако си в история на Бътлър, след всяко движение си променен. Приключението се превръща в политика и точно в това е силата на Бътлър: да работи с нюансите, да слага тежестите там, където няма да е прекалено, да олекотява, без да елементаризира. Лилит от „Зора“ е точно такъв едновременно „граничен“ и детайлно изграден образ. Тя е между хората от нашия свят, хората от утрешния свят и чужденците от другия свят. Днес, утре и другаде — това са „посоките“ в световите на Октавия Бътлър и следвайки ги, читателите си доизграждат картата на едно многообразно, пълно с противоречия, но и потенциал човечество, каквото само истинските визионери сред фантастите могат да нарисуват.

Другият централен образ в романа е този на извънземните оанкали. Тези космически номади, колекционери на генетичен материал, учени с творчески стремления към живия свят изграждат може би и най-открояващата се фигура в литературния свят на Октавия Бътлър. И ако след „човешко“ трябва да се избере само още една дума, която да го опише, то тя ще е „промяна“. Затова и за странните оанкали вечното променяне е неизменно. Те живеят философията, за която говори Лорън Оламина, героинята на Бътлър от друга великолепна нейна книга, „Притча за сеяча“:

*Всичко, което докоснеш,
променяш.*

*Всичко, което променяш,
променя теб.*

Фантастиката често, а може би и задължително, работи с идеята за промяна. Добрата фантастика не просто показва промяната, ами разкрива механизмите ѝ, самото случване на тази промяна. Това разкриване понякога има апокалиптичен ефект, но не идва ли точно от апокалипсиса най-силното гориво за тези механизми? Такова е усещането от прочитането на книга на Октавия Бътлър: ние, телата ни, световите ни са винаги на ръба, на сантиметри от стената, на крачка от завесата, а отвъд е ужасно и прекрасно и има място за всички ни.

Владимир Полеганов

I. УТРОБА

Жива!

Все още жива.

Жива... отново.

Пробуждането беше трудно както винаги. Най-голямото разочарование. С мъка пое достатъчно въздух, за да прогони кошмарното усещане за задушаване. Лилит Аяпо лежеше задъхана и тялото ѝ се тресеше от усилието. Сърцето ѝ биеше твърде учестено, твърде силно. Тя се сви на топка като зародиш, безпомощна. Кръвообращението започна да се връща в краката и ръцете ѝ на вълни, с краткотрайни, остри болки.

Когато тялото ѝ се успокои и се примири с реанимирането, тя се огледа наоколо. Стаята беше слабо осветена, въпреки че при другите Пробуждания нямаше никаква светлина. Стаята не само изглеждаше осветена, наистина беше осветена. При едно предишно Пробуждане бе решила, че реалността е това, което се е случило, което е успяла да долови. Беше ѝ хрумнало — за кой ли път, — че може да е луда или дрогирана, болна или ранена. Нищо от това нямаше значение. Не можеше да има, докато беше затворена по този начин — безпомощна, сама и в неизвестност.

Тя седна, като се олюля замаяна, а после огледа останалата част от стаята.

Стените ѝ бяха светли — може би бели или сиви. Леглото ѝ беше същото както винаги — солидна платформа, която сякаш беше израснала от пода и потъваше леко при докосване. В отсрещната страна на стаята имаше врата, която вероятно водеше към тоалетната. Обикновено ѝ осигуряваха тоалетна. На два пъти това не се случи и тя беше принудена да кляка в някой от ъглите на тесния кубикъл без врата и прозорци.

Отиде до вратата и надзърна в полумрака, като този път отбеляза със задоволство, че има баня. В тази не само имаше тоалетна и мивка, но също така и душ. Лукс.

С какво друго разполагаше?

С много малко. Имаше друга платформа, с около стъпка по-висока от леглото. Можеше да се използва за маса, въпреки че нямаше стол. На нея имаше разни неща. Тя видя първо храната. Беше обичайната каша на бучки или някакво вариво с неразпознаваем вкус, сипано в купичка, която също ставаше за ядене, но щеше да се разпадне и изчезне във въздуха, в случай че изядеше само храната.

До купичката имаше още нещо. Не можеше да го види ясно, затова го докосна с ръка.

Плат! Сгъната на купчинка дреха. Сграбчи я, изпусна я в нетърпението си, вдигна я отново и започна да я облича. Светло на цвят, стигащо до бедрото яке и широки дълги панталони, направени от някаква хладна, извънредно мека материя, която я накара да мисли за коприна, въпреки че по някаква неизвестна причина знаеше, че това не може да е коприна. Якето прилепна върху нея от само себе си и остана затворено, след като се загърна в него, но се отвори лесно, когато дръпна предните лицеви капаци. Начинът, по който се разделиха, я накара да мисли за велкро, но такова не се виждаше. Панталоните се затваряха по същия начин. Не ѝ бяха давали дрехи от първото Пробуждане до сега. Много пъти беше молила за това, но без резултат. Вече облечена, се почувства в по-голяма безопасност, отколкото когато и да било по време на пленничеството си. Това чувство беше лъжливо, но тя се бе научила да се наслаждава на всяко удоволствие, на всяка добавка към нейното самоуважение, до която можеше да се докопа.

Докато отваряше и затваряше якето си, ръката ѝ докосна дългия белег на корема. Беше го получила някак между второто и третото Пробуждане, беше го изследвала боязливо, чудейки се какво са направили с нея. Какво беше спечелила или загубила и защо? И какво друго е можело да се направи? Вече не притежаваше тялото си. Дори плътта ѝ можеше да бъде рязана и шита без нейно съгласие.

При някои от по-късните Пробуждания се ядосваше от мисълта, че е имало моменти, в които бе изпитвала благодарност към хората, които я бяха осакатили, защото я бяха приспали по време на операцията и за това, че я бяха направили толкова добре, без да ѝ причинят болка или някакъв физически недъг.

Потърка белега си и проследи с ръка контура му. Накрая седна на леглото и изяде блудкавата храна, като довърши и купичката просто за да смени вкуса в устата си, а не защото беше още гладна. После

започна най-старото и безплодното от всичките си занимания: да търси някаква пукнатина, някакъв глух звук в стената, някакъв знак, че има изход от нейния затвор.

Беше го правила при всяко Пробуждане. При първото беше викала, докато търсеше. Като не получи отговор, започна да крещи, после плака и руга, докато си загуби гласа. Удря по стените, докато ръцете ѝ не почнаха да кървят и се подува гротескно.

Нямаше никакъв отговор, шепот дори. Нейните похитители разговаряха с нея само когато бяха готови, не преди това. Никога не се показваха. Тя си оставаше изолирана в кубикъла, а гласовете им идваха отгоре, като светлина. Не се виждаха никакви високоговорители, както и не се виждаше откъде точно идва светлината. Целият таван беше високоговорител и източник на светлина, а може би и вентилатор, тъй като въздухът беше непрекъснато свеж. Представяше си, че е в някаква голяма кутия, като плъх в клетка. Може би горе имаше хора, които я наблюдаваха през стъкло или някаква видеоапаратура.

Защо?

Нямаше отговор. Започна да пита похитителите си, когато те най-накрая почнаха да говорят с нея. Отказаха да ѝ отговорят. Задаваха ѝ въпроси. Отначало прости.

На колко години е?

На двайсет и шест, си помисли наум. Още ли беше на 26? Колко време са я държали затворена? Не ѝ казаха.

Била ли е омъжена?

Да, но той загина, загина много отдавна и вече не можете да го пипнете, не можете да го вкарате в затвора си.

Имала ли е деца?

О, боже. Едно дете, и то загина с баща си. Син. Отиде си. Ако имаше отвъден свят, сега сигурно щеше да е претъпкан.

Имала ли е роднини?

Това беше думата, която използваша. Роднини.

Двама братя и сестра, сигурно са мъртви както и останалите членове на фамилията. Майка ѝ беше починала отдавна, баща ѝ сигурно също е мъртъв, разните лели, вуйчовци, братовчеди и племенници... вероятно също са мъртви.

Каква е била по професия?

Не е имала професия. За няколко кратки години работата ѝ беше да се грижи за сина си и съпруга си. След като загинаха в автомобилната катастрофа, тя се върна обратно в колежа, за да реши какво да прави с живота си.

Помни ли войната?

Идиотски въпрос. Може ли някой, който я е преживял, да я забрави? Една шепа хора се опитаха да убият цялото човечество. И за малко да постигнат целта си. Тя успя да оцелее благодарение на късмета си, само за да бъде заловена от бог знае кого и хвърлена в затвор. Тя предложи да им отговори на въпросите, ако я пуснат да излезе от кубикъла. Те отказаха.

Предложи им да размени своите отговори срещу техните. Кои бяха те? Защо са я задържали? Къде се намира? Даваш отговор, получаваш отговор. Те отново отказаха.

И тя отказа да им отговаря, не обръщаше внимание на тестовете — на физическите и умствените способности, които искаха да ѝ направят. Не знаеше какво ще ѝ причинят. Ужасяваше се при мисълта, че може да бъде наранена или наказана. Но почувства, че трябва да рискува и да преговаря, да се опита да спечели нещо, въпреки че единствената ѝ конвертируема валута беше сътрудничеството.

Нито я наказаха, нито преговаряха. Просто престанаха да разговарят с нея.

Храната продължаваше да се появява мистериозно, докато тя спеше. Водата си течеше от крановете в банята. Имаше осветление. Но извън всичко това не се случваше нищо, нямаше никой, нямаше звуци, освен ако не бяха издадени от нея, нямаше нищо, с което да се забавлява. В стаята бяха само двете платформи — леглото и масата. Не искаха да се отделят от пода, колкото и да издевателстваше над тях. Петната бързо избледняваха и изчезваха от повърхността им. Напразно прекарваше часове наред, опитвайки се да ги разруши. Това беше едно от заниманията, които ѝ помагаша да не загуби напълно разсъдък си. Другото беше опитът ѝ да достигне тавана. Но на каквото и да се качеше, не можеше да скочи до него. Веднъж експериментира и хвърли по тавана паницата с храна — най-доброто си налично оръжие. Храната се пръсна по него, от това заключи, че повърхността му е твърда, не е прожекция или някакъв трик с огледала. Но може би не

беше толкова дебел, колкото стените. Можеше дори да е от стъкло или тънка пластмаса.

Така и не разбра.

Беше си съставила цяла серия от физически упражнения и щеше да ги прави всеки ден, ако имаше някакъв начин да разбере кога свършва един ден и кога започва друг и да различи деня от нощта. Просто ги правеше след периодите на продължителен сън.

Спеше по много и беше благодарна, че тялото ѝ се отзоваваше на нейните редуващи се настроения на страх и отегчение, като ѝ даваше възможност да спи често. Безболезнените пробуждания от тези дрямки постепенно започнаха да я разочароват по същия начин както големите Пробуждания.

Голямо Пробуждане от какво? От наркотичен сън? Какво друго можеше да е? Не беше ранена във войната, не беше молила и нямаше нужда от медицински грижи и въпреки всичко беше тук.

Пееше песни и си припомняше книги, които беше чела, филми и телевизионни сериали, които беше гледала, семейни истории, които беше чувала, фрагменти от миналото, които ѝ се струваха толкова обикновени, когато управляваше сама собствения си живот. Измисляше си истории и спореше сама със себе си за неща, които едно време ѝ се струваха толкова важни, опитваше всичко!

Времето течеше бавно. Тя не отстъпваше, не разговаряше с похитителите си, само ги ругаеше. Не им предлагаше сътрудничество. Имаше моменти, в които се питаше защо е толкова упорита. Какво щеше да загуби, ако отговори на въпросите им? Какво щеше да загуби освен страданието, изолацията и тишината? Но въпреки всичко упорстваше.

Имаше моменти, когато не можеше да спре да си говори сама на глас, когато ѝ се струваше, че всяка мисъл, която се появи, трябва да бъде изговорена. Правеше отчаяни опити да бъде тиха, но думите някак си отново започваха да се лят от устата ѝ. Помисли си, че ще започне да губи разсъдъка си, че вече го е загубила. Започна да плаче.

След известно време, както седеше на пода и се поклащаше, и мислеше за това, че полудява, а и вероятно говореше на глас, нещо проникна в стаята — някакъв газ може би. Тя падна назад и се унесе в нещо, за което по-късно си помисли, че е било вторият ѝ по-продължителен сън.

При второто Пробуждане — дали беше часове, дни или години по-късно, тя не знаеше — похитителите отново започнаха да ѝ говорят, да ѝ задават същите въпроси, сякаш не бяха ги задавали преди. Този път тя отговаряше. Лъжеше, когато поиска, но винаги отговаряше. Дългият сън ѝ беше подействал лековито. Пробуди се, без да е особено склонна да изговаря мислите си на глас или да плаче и да се клати напред и назад на пода, но паметта ѝ беше непокътната. Много добре си спомняше периода на дългото мълчание и изолацията. Даже невидим инквизитор беше за предпочитане.

Въпросите станаха по-сложни, даже по време на последните Пробуждания преминаха в разговори. Веднъж пуснаха дете при нея — малко момче с дълга, права черна коса и опушенокафява кожа, по-светла от нейната. Не говореше английски и се страхуваше от нея. Беше на около пет години, малко по-голям от Айри, нейният син. Да се пробуди до нея на това странно място, сигурно беше най-страшното нещо, което се беше случвало на това малко момче.

Първите си часове с нея ги прекара или скрит в банята, или свит в най-отдалечения ъгъл на стаята. Отне ѝ дълго време да го убеди, че не е опасна. След което започна да го учи на английски, а той нея на езика, който говореше. Името му беше Шарад. Тя му пееше песни и той ги научаваше моментално. Пееше ѝ ги без почти никакъв акцент. Не можеше да разбере защо и тя не може да направи същото, когато той ѝ пееше.

Най-накрая научи песните. Това упражнение ѝ допаднаше. Всяко ново преживяване беше безценно.

Шарад беше дар от Бога, даже и когато се напишкваше в леглото, което деляха, или ставаше нетърпелив, когато тя не успяваше да го разбере достатъчно бързо. Нямаше нито външността, нито темперамента на Айри, но тя можеше да го докосва. Не можеше да си спомни последния път, когато беше докосвала някого. Не си беше дала сметка колко много ѝ е липсвало това усещане. Тя се тревожеше за момчето и се чудеше как да го предпази. Кой знае какво му бяха причинили похитителите или какво щяха да му причинят? Но беше безсилна, също като него. При следващото Пробуждане момчето го нямаше. Експериментът беше приключил.

Моли им се да го пуснат да се върне, но те отказаха. Казаха ѝ, че бил с майка си. Тя не им повярва. Представяше си Шарад, заключен

сам в неговия малък кубикъл, представяше си как острият му ум закърнява с течение на времето.

Безразлични, похитителите ѝ започнаха нова серия от въпроси и упражнения.

Какво ще направят този път? Ще задават още въпроси? Ще й дадат някой друг за компания? Слабо се вълнуваше.

Седна на леглото облечена, чакаше, чувстваше се изморена по онзи дълбок, празен начин, който нямаше нищо общо с физическата умора.

Беше чакала дълго. Беше си легнала и почти беше заспала, когато един глас изрече името ѝ.

— Лилит? — обичайният и тих глас на андрогин.

Тя въздъхна дълбоко и отегчено.

— Какво? — попита.

Но щом проговори, осъзна, че гласът не идваше отгоре както преди. Бързо се изправи и се огледа. В единия от ъглите видя неясната фигура на слаб мъж с дълга коса. Той ли е бил причина за дрехите тогава? Беше облечен в подобно облекло. Нещо, което можеше да свали, когато двамата се опознаят по-добре? Господи.

— Ти — каза тя приглушено — май ще си последната капка.

— Не съм тук, за да те нараня — каза той.

— Не, разбира се, че не.

— Тук съм, за да те отведа навън.

В този момент тя се изправи, вгледа се изпитателно в него и ѝ се прииска да беше по-светло. Шегуваше ли се? Присмиваше ли ѝ се?

— За какво?

— Обучение. Работа. Начало на нов живот.

Пристъпи към него, после спря. Нещо в него я плашеше. Не можеше да се насили да се приближи.

— Нещо не е наред — каза тя. — Кой си ти?

Той леко се раздвижи.

— Какво съм аз?

Тя подскочи, защото насмалко щеше да зададе същия въпрос.

— Не съм човек — каза той. — Не съм човешко същество.

Тя пристъпи назад към леглото, но не седна.

— А какво си?

— Тук съм, за да ти кажа и... покажа. Сега ще ме погледнеш ли? Тя вече го гледаше... него, съществото... затова се намръщи.

— Но светлината...

— Ще се смени, когато си готова.

— Ти си... какво? От друг свят?

— От много други светове. Ти си една от малкото говорещи английски, които нито веднъж не се замислиха, че може да са в ръцете на извънземни.

— Мина ми през ума — прошепна Лилит. — Както и възможността да съм в затвор, в лудница, в ръцете на ФБР, ЦРУ или КГБ. Другите възможности изглеждаха по-малко абсурдни.

Създанието не каза нищо. Стоеше напълно неподвижно в ъгъла и тя добре знаеше от предишните си Пробуждания, че няма да ѝ проговори, докато не направи това, което иска — докато не каже, че е готова да го погледне, и после, на по-ярка светлина, не отправи обещания поглед. Тези същества, каквито и да бяха, умееха да чакат. Тя го накара да я чака няколко минути и то не само стоя напълно безмълвно, но не помръдна и един свой мускул. Въпрос на дисциплина или на физиология?

Не се страхуваше. Беше преодоляла страха си от уродливи лица още преди да я заловят. Непознатото беше това, което я плашеше. Клетката, в която се намираше, я плашеше. Предпочиташе да свикне с колкото и много на брой да бяха уродливи лица пред това, да остане сама в клетката си.

— Добре — каза тя. — Покажи ми.

Светлината стана по-ярка, точно както очакваше, и това, което приличаше на висок, слаб мъж, все още имаше вид на човешко същество, но нямаше нос — никаква издатина, никакви ноздри — само гладка, сива кожа. Беше сиво от горе до долу — бледосива кожа, потъмносива коса на главата, която беше обрасла надолу към очите и ушите му и на врата му. Имаше толкова много коса около очите, че тя се зачуди как създанието може да вижда. Дългото, избуяло ушно окосмяване израстваше от ушите и около тях. По-нагоре се свързваше с косата около очите, а надолу и отзад — с косата от главата. Островът от коса около гърлото мърдаше леко и тя си помисли, че съществото вероятно диша оттам — нещо като естествена трахеотомия.

Лилит хвърли бърз поглед на хуманоидното тяло, като се чудеше дали всъщност прилича на човешко.

— Не искам да те обиждам — каза тя, — но ти мъж ли си, или жена?

— Неправилно е да се предполага, че съм от пол, който ви е познат — каза то, — но в случая може да се каже, че съм мъж.

Чудесно. Нещото отново стана той. По-малко объркващо.

— Трябва да забележиш, че това, което ти се струва коса, всъщност не е — каза той. — Реалността, изглежда, притеснява човеците.

— Какво?

— Ела по-близо и погледни.

Тя не искаше да се доближава повече до него. В началото не можеше да каже какво я отблъсна. Сега обаче беше сигурна, че това се дължеше на неговата несвойствена външност, на това, колко беше различен, на неговата буквална неземност. Усети, че все още не може да се насили да направи и една стъпка към него.

— О, боже — прошепна тя.

И косата или каквото и да беше това се раздвижи. Част от косата се вееше в посока към нея, все едно я подухваше вятър, въпреки че нямаше никакво движение на въздуха в стаята.

Тя замръзна, опитваше се да види, да разбере. И тогава внезапно осъзна. Отстъпи назад, засуети се около леглото и се насочи към стената отсреща. Когато нямаше накъде да продължи, тя се изправи до стената, взирайки се в него.

Медуза.

Някои от космите се гърчеха произволно и приличаха на гнездо подплашени змии, плъзнали във всички посоки.

Отвратена, тя извърна лицето си към стената.

— Не са отделни организми, това са сензорни органи. С нищо не са по-опасни от твоите очи и нос. За тях е естествено да се движат в отговор на моите желаниа или емоции или под влияние на външни стимулации. Имаме ги също по телата си. Ние се нуждаем от тях по същия начин, по който вие имате нужда от вашите уши, нос и очи.

— Но... — обърна се към него, невярваща.

Защо са му нужни такива неща — пипала, — за да подсилват сетивата му ли?

— Като можеш — каза той, — доближи се и ме погледни. Имаше хора, които мислеха, че са видели човешки сетивни органи на главата ми, а след това ми се ядосаха, защото разбраха, че са сгрешили.

— Не мога — прошепна тя, въпреки че точно в този момент ѝ се искаше да го направи.

Възможно ли е толкова да се е заблуждавала и собствените ѝ очи да са я подвели?

— Ще го направиш — каза той. — Сензорните ми органи не са опасни за теб. Ще трябва да свикнеш с тях.

— Не!

Пипалата бяха еластични. При вика ѝ някои от тях се издължиха и се протегнаха към нея. Тя си представи големи, гърчещи се, бавно умиращи червеи, разпънали се на тротоара след дъжд. Представи си малки морски плужеци с пипала — голохрили, израснали до размера и формата на човек и по един перверзен начин приличащи на човешки същества повече от земните хора. И въпреки това се нуждаеше от говора му. Безмълвен, той ѝ беше чужд. Тя преглътна.

— Не млъквай. Говори!

— Да?

— Защо все пак говориш английски толкова добре? Трябва да имаш поне някакъв акцент.

— Хора като теб ме научиха. Аз говоря няколко човешки езика. Започнах да ги уча от малък.

— Колко още човеци има тук? И какво наричаш „тук“?

— Това е моят дом. Може да го наричаш кораб — огромен е в сравнение с тези, които сте построили. Това, което всъщност представлява, не може да се преведе точно. Но ти ще бъдеш разбрана, ако го наричаш кораб. Движи се в орбита около Земята, малко зад орбитата на Луната. А за това, колко човеци има тук — всички оцелели след вашата война. Прибрахме колкото можахме. Онези, които не открихме навреме, умряха от раните си, от болести, глад, радиация, студ... Тях намерихме по-късно.

Тя му повярва. В опита си да се саморазруши, човечеството направи планетата необитаема. Тя беше сигурна, че ще умре, въпреки че оцеля при бомбардировките без дракотина. Смяташе оцеляването си за нещастие — обещание за бавна смърт. И сега...

— Има ли нещо останало на Земята? — прошепна тя. — Нещо живо, искам да кажа.

— О, да. Времето и усилията помогнаха за възстановяването ѝ.

Това я накара да спре. Тя успя да го погледне за момент, без да се разсейва от бавно извиващите се пипала.

— Възстановявате я? Защо?

— За да се използва. Един ден вие ще се върнете там.

— Ще ме изпратите обратно там? И другите хора?

— Да.

— Защо?

— Това ще научиш постепенно.

Тя се намръщи.

— Добре, започвам сега. Кажи ми.

Пипалата му се раздвижиха. Поотделно те изглеждаха по-скоро като големи червеи, отколкото като малки змии. Ставаха дълги и тънки или къси и дебели, когато... Когато какво? Когато променяше настроението си? Когато насочваше вниманието си към нещо? Тя извърна поглед.

— Не — каза той рязко. — Ще говоря с теб само ако ме погледнеш, Лилит.

Сви ръката си в юмрук и нарочно заби ноктите в дланта си, докато те не разкъсаха кожата. Докато болката все още отвличаше вниманието ѝ, тя се обърна към него.

— Как се казваш? — попита тя.

— Каалтедийнждая лел Кахгаят аж Динсо.

Втора си се в него, после въздъхна и поклати глава.

— Ждая — каза той. — Тази част от името представлявам аз. Останалото е моето семейство и други неща.

Тя повтори краткото име, като се опитваше да го каже точно като него и правилно да произнесе непознатото приглушено ж.

— Ждая, искам да знам каква е цената на помощта ви. Какво искате от нас?

— Не повече от това, което можеш да ни дадеш, но повече от това, което можеш да разбереш и възприемеш в този момент, тук и сега. В началото ще ти е нужно нещо повече от думите. Има неща навън, които трябва да видиш и чуеш.

— Кажи ми нещо сега, независимо дали ще го разбере, или не.

Пипалата започнаха да правят вълнообразни движения.

— Мога само да кажа, че вие, хората, притежавате нещо ценно за нас. Наистина ще се убедиш в това, ако ти кажа, че измерено с вашата мярка за време, са минали милиони години, преди ние да се осмелим да попречим на самоунищожителните действия на хора от друга планета. Много от нас оспорваха благоразумието на тази идея. Мислехме... че сте постигнали съгласие. Че всички сте искали да умрете.

— Няма разумни същества, които биха го направили!

— Напротив. Някои са го направили. И заради тях понякога са били унищожавани цели кораби с наши хора. Взехме си поука. Масовите самоубийства са едно от нещата, при които не се намесваме.

— Сега разбирате ли какво се е случило с нас?

— Ясно ми е какво се е случило. Това ми е... много чуждо. Плашещо и чуждо.

— Да, и аз се чувствам по подобен начин, въпреки че това бяха моите хора. Беше... пълно безумие.

— Повечето от хората, които прибрахме, бяха скрити под земята. Основно те бяха отговорни за разрушенията.

— И са още живи?

— Някои от тях.

— И вие възнамерявате да ги върнете на Земята?

— Не.

— Какво?

— Тези, които са още живи, са много стари. Използвахме ги внимателно и от тях научихме биология, език и култура. Пробуждахме по няколко от тях и ги оставяхме да живеят в различни части на кораба, докато ти спеше.

— Спала съм... Ждая, колко време съм спала?

Той прекоси стаята, отиде до платформата, сложи многопръстовата си ръка на нея и се издигна нагоре. С крака, свити под тялото, леко се придвижи на ръце до средата на платформата. Цялата последователност от движения беше много плавна и естествена. Беше й чужда и я заплени.

Изведнъж осъзна, че той беше с няколко стъпки по-близо до нея. Отскочи назад. След което се почувства адски глупаво и опита да се върне. Той се бе сгънал в седнала поза, която изглеждаше неудобна. Не

обърна внимание на резките ѝ движения — само пипалата на главата му се насочиха към нея като понесени от вятър. Той сякаш я гледаше, докато тя бавно пристъпваше назад към леглото. Възможно ли беше създание със сензорни пипала вместо очи наистина да вижда?

Щом се приближи по-близо до него, тя седна на пода. Това беше всичко, което можеше да направи, за да остане на мястото си. Сви колене към гърдите си и ги прегърна плътно.

— Не разбирам защо съм... защо толкова се страхувам от теб — прошепна тя. — От начина, по който изглеждаш, искам да кажа. Не си чак толкова различен. Има... по-скоро, имаше живи същества на Земята, които много приличаха на теб.

Той не каза нищо.

Погледна го намръщено, страхувайки се, че отново е изпаднал в едно от неговите дълги мълчания.

— Или е заради нещо, което правиш — настоя тя. — Нещо, за което аз не знам.

— Тук съм, за да те науча как да се чувстваш комфортно с нас — каза той. — Справяш се чудесно.

Тя не мислеше така.

— Какво направиха другите?

— Няколко се опитаха да ме убият.

Тя преглътна. Беше изумена, че бяха превъзмогнали отвращението и се бяха осмелили да го докоснат.

— Какво им направи?

— За това, че се опитаха да ме убият?

— Не, да ги подтикнеш да го направят.

— Нищо повече от това, което правя с теб сега.

— Не разбирам.

Тя се насили да го погледне.

— Можеш ли наистина да виждаш?

— Много добре.

— Различаваш ли цветове? Перспектива?

— Да.

И все пак беше факт, че той нямаше очи. Сега можеше да види, че това бяха само тъмни петна, там пипалата просто бяха израснали нагъсто. Същият беше случаят и с двете страни на главата му, където се предполагаше, че трябва да са ушите. Имаше и отвори на гърлото

му, но пипалата около тях не изглеждаха толкова тъмни колкото другите. Полупрозрачни, бледосиви червеи.

— В действителност — каза той — трябва да знаеш, че виждам от всяко място, на което имам пипала, и виждам всичко, без значение дали го осъзнавам, или не. Аз не мога да не виждам.

Това звучеше ужасно — да не можеш да затвориш очите си, да се отпуснеш в уединената тъмнина зад собствените си клепачи.

— Спиш ли изобщо?

— Да, но не по начина, по който спиш ти.

Тя рязко се прехвърли от разговора за съня към въпроса, който я вълнуваше.

— Не ми каза колко дълго сте ме държали заспала.

— Около... двеста и петдесет от вашите години.

Това беше повече, отколкото можеше да възприеме. Не каза нищо дълго време и той наруши тишината.

— Получила се е някаква грешка при първото ти Пробуждане. Чух го от различни места. Някой не се е отнесъл както трябва към теб, подценил те е. В много отношения ти приличаш на нас, но за теб мислеха, че си като вашите военни, които са се крили под земята. Те също отказваха да говорят с нас. В началото. След първата грешка си била оставена да спиш петдесет години.

Червеи или не, тя допълзя до леглото и се облегна в края му.

— Винаги съм предполагала, че са минавали години между всяко от Пробужданията ми, но никога не съм вярвала наистина в това.

— Ти приличаше на твоя свят. Имаше нужда от време, за да се излекуваш. А ние се нуждаехме от това време, за да научим повече за вас.

Той замълча за момент.

— Не знаехме какво да мислим, когато някои от вашите хора се самоубиха. Някои от нас смятаха, че това се случва, защото не са били част от масовото самоубийство и просто са искали да сложат край на агонията. Други казваха, че е заради това, че сме ги държали изолирани. Започнахме да ги събираме по двама или по повече заедно и много от тях се нараняваха или убиваха един друг. Изолацията костваше по-малко жертви.

Последните му думи извикаха един неин спомен.

— Ждая? — каза тя.

Пипалата от двете страни на лицето му се раздвижиха и за момент заприличаха на тъмни бакенбарди.

— По едно време пуснаха едно малко момче при мен. Казваше се Шарад. Какво стана с него?

За момент той не каза нищо, след което всичките му пипала се насочиха нагоре. Някой отгоре му проговори, по обичайния начин, с глас, наподобяващ неговия, но този път на чужд език, бързо и развълнувано.

— Моят роднина ще проучи — каза той. — Шарад почти сигурно е добре, въпреки че може вече да не е дете.

— Оставили сте деца да пораснат и да остаряят?

— Да, няколко. Но те живяха сред нас. Не сме ги изолирали.

— Не е трябвало да изолирате никой от нас, освен ако целта ви не е била да ни доведете до лудост. Почти успяхте с мен, и то не само веднъж. Хората се нуждаят един от друг.

Пипалата започнаха да се гърчат гротескно.

— Знаем това. Аз нямаше да понеса да съм толкова дълго самотен. Но ние не притежаваме уменията да групираме хората така, че да е добре за тях.

— Но Шарад и аз...

— Той може да е имал родители, Лилит.

Някой отгоре проговори, този път на английски.

— Момчето има родители и сестра. Той спи с тях сега и още е твърде млад.

Последва пауза.

— Лилит, на какъв език говореше той?

— Не знам — каза Лилит. — Или беше много малък, за да ми каже, или се е опитвал да ми каже, но не съм разбрала. Според мен беше индиец, ако това ти говори нещо.

— Другите знаят. Аз само бях любопитен.

— Сигурен ли си, че е добре?

— Добре е.

Тя се почувства сигурна, като чу това, и веднага се запита за чувството. Може ли още един анонимен глас, който ѝ казва, че всичко е наред, да я накара да се чувства сигурна?

— Мога ли да го видя? — попита тя.

— Ждая? — каза гласът.

Ждая се обърна към нея.

— Ще го видиш, когато можеш да ходиш сред нас, без да изпитваш паника. Това е последната стая, в която ще си изолирана. Когато си готова, ще те изведе навън.

3

Ждая не я оставяше. Колкото и да мразеше изолацията, тя копнееше да се отърве от него. Той млъкна за известно време и тя започна да се чуди дали не е заспал — доколкото тези същества можеха да спят, разбира се. Тя също легна, като се питаше дали би могла да се отпусне достатъчно, че да заспи в негово присъствие. Щеше да е същото, като да заспиваш със съзнанието, че има гърмяща змия в стаята, и да знаеш, че може да се събудиш с нея в леглото.

Не можеше да заспи обърната с лице към него. Нито пък да остане с гръб към него прекалено дълго. Всеки път щом се унесеше, се стряскаше и проверяваше дали не се е приближил към нея. Това я изтощаваше, но не можеше да се овладее. Още по-лошо, всеки път, когато се размърдаше, неговите пипала помръдваха, изправяйки се лениво в нейната посока, все едно той спеше с отворени очи, което без съмнение беше така.

Изтощена до болка, с главоболие и гадене в стомаха, тя се смъкна от леглото и легна по дължината му на пода. Така не можеше да го вижда, както и да беше обърната. Виждаше само платформата до нея и стените. Той вече не беше част от света ѝ.

— Не, Лилит — каза той, когато тя затвори очи.

Тя се направи, че не го чува.

— Легни на леглото — каза той — или на пода тук, но не там.

Тя лежеше скована и безмълвна.

— Ако ще лежиш там, тогава аз ще заема леглото.

Така той щеше да е точно над нея — прекалено близо, надвиснал над нея, медуза, гледаща я похотливо.

Изправи се и се тръшна на леглото, като го проклинаше, и за нейно собствено унижение се разплака. Най-накрая заспа. Много ѝ се беше насъбрало.

Събуди се внезапно и се извърна да го погледне. Той все още стоеше на платформата, а позата му почти не се беше променила. Когато пипалата на главата му се насочиха към нея, тя стана и избяга в банята. Той я остави да се крие там известно време, да се измие, да

бъде сама, да се отдаде изцяло на самосъжалението и самопрезрението. Не можеше да си спомни друг път да е била уплашена толкова дълго време, до такава степен, че да не може да контролира емоциите си. Ждая не ѝ беше сторил нищо, но въпреки това тя трепереше от страх.

Когато я извика, тя си пое дълбоко въздух и излезе от банята.

— Така не става — каза тя отчаяно. — Просто ме върнете на Земята с други хора. Не мога да направя това.

Той не ѝ обърна внимание.

След известно време тя започна да говори пак, но за нещо друго.

— Имам белег — каза тя и докосна корема си. — Нямах го, докато бях на Земята. Какво сте ми направили?

— Имаше израстък — каза той. — Злокачествен тумор. Премагнахме го. В противен случай щеше да умреш.

Тя застина. Майка ѝ беше умряла от рак. Две от лелите ѝ го имаха и майка ѝ беше оперирана три пъти. Сега и трите бяха мъртви, убити от нечие друго безумие. Ясно беше обаче, че тя беше продължила „семејната традиция“.

— Какво друго загубих освен тумора? — тихо попита тя.

— Нищо.

— Няколко метра черва? Яйчниците? Матката?

— Нищо. Моят роднина се погрижи за теб. Не си загубила нищо, което си искала да задържиш.

— Твоят роднина е този, който... е извършил операцията?

— Да. С внимание и любопитство. На операцията присъства и човек доктор, но по това време тя вече беше стара и умираше. Просто гледа и коментира това, което моят роднина направи.

— Той откъде знае достатъчно, че да ме оперира? Човешката анатомия би трябвало да е напълно различна от вашата.

— Роднината ми не е мъж или жена. Неговият пол се нарича оолои. То беше запознато с тялото ти, защото е оолои. На вашата планета имаше голям брой мъртви и умиращи хора, които бяха изучавани. Нашите оолои проумяха какво е нормално и ненормално, възможно и невъзможно за човешкото тяло. Оолоите, които отидоха на вашата планета, обучиха тези, които останаха тук. Моят роднина е изучавал твоите хора през по-голямата част от живота си.

— Как се учат оолоите?

Тя си представи затворени в клетки умиращи хора, представи си как всяко тяхно стенание и гърч се наблюдават отблизо. Представи си дисекции на живи същества, както и на мъртви. Представи си лечими болести, на които им е било позволено да се развият с ужасяващи последици в името на това, оолоите да се обучат.

— Те наблюдават. Имат специални органи, които използват за техния начин на наблюдение. Моят роднина те прегледа, изследва няколко от нормалните ти клетки и ги сравни с това, което беше научил от другите хора, които приличат на теб, и каза, че не само имаш рак, но и талант за рак.

— Не бих го нарекла талант. Проклятие може би. Но как би могъл твой роднина да знае всичко това само от наблюдение?

— Може би долавя би била по-подходящата дума в случая — каза той. — Това включва много повече от зрението. Оолои знае всичко, което може да се научи за теб от гените ти. И досега се е запознало с медицинската ти история и с голяма част от начина ти на мислене. Освен това участва в тестовете ти.

— Наистина ли? Не знам дали ще мога да му простя за това. Всъщност не разбирам как може да премахне тумора, без да... без да засегне органа, върху който се е развивал.

— Роднината ми не е изрязвал тумора ти. Можеше и въобще да не те отваря, но искаше да изследва тумора отблизо с всичките си сетива. Никога не беше изследвал лично такова нещо. Когато приключи, роднината ми индуцира тялото ти, така че то да може да абсорбира рака.

— Индуцира ме... така че да абсорбирам тумора?

— Да. Моят близък даде на тялото ти един вид химическа команда.

— Вие така ли лекувате от рак себеподобните си?

— Ние не се разболяваме от това.

Лилит въздъхна.

— И на мен ми се иска същото. Достатъчно мъки причини на моето семейство.

— Повече няма да ти вреди. Моят близък каза за тумора, че е красив, но че ти лесно можеш да бъдеш предпазена от това.

— Красив?

— То възприема нещата по различен начин понякога. Ето ти храна, Лилит. Не си ли гладна?

Тя пристъпи към него, протегна се да вземе купичката и тогава осъзна какво е направила. Замръзна, но успя да се удържи да не отстъпи назад. След няколко секунди бавно се приближи към него. Не можеше да го направи бързо — да я грабне и да побегне. Правеше го с усилие. С мъка пристъпи напред, бавно, бавно.

Стиснала зъби, успя да вземе купичката. Ръката ѝ толкова много трепереше, че разля половината от кашата. Дръпна се до леглото. След малко започна да яде това, което беше останало, и изяде всичко. Не ѝ беше достатъчно. Беше още гладна, но не каза нищо. Не можеше да се насили да вземе още една купичка от ръката му. Ръка като маргаритка. Длан в центъра и много пръсти около нея. Пръстите поне имаха кости в тях, не бяха пипала. И той имаше само две ръце и два крака. Можеше да е много по-грозен от това, много по-малко... човекоподобен. Защо просто не можеше да го приеме? Всичко, което искаше от нея, беше да не се страхува от него и от другите като него. Защо не можеше да го направи?

Опита се да си представи, че е заобиколена от подобни същества и че е обзета от паника. Все едно изведнъж беше развила фобия — нещо, което никога не ѝ се беше случвало преди. Но това, което изпитваше, беше същото, което беше чувала други хора да описват. Истинска ксенофобия — и очевидно тя не беше единствената.

Въздъхна и разбра, че все още е изморена и гладна. Потърка с ръка лицето си. Ако това беше фобия, трябваше да се отърве от нея колкото се може по-бързо. Погледна Ждая.

— Вие как се наричате? Разкажи ми повече за вас.

— Ние сме оанкали.

— Оанкали. Звучи ми като дума от някакъв земен език.

— Възможно е, но с друго значение.

— Какво значи на вашия език?

— Няколко неща. На първо място — търговци.

— Вие сте търговци?

— Да.

— С какво търгувате?

— Търгуваме себе си.

— Не разбирам.

Той нищо не каза, сякаш се обгърна с мълчание и потъна в него. Знаеше, че няма да ѝ отговори. Тя въздъхна.

— Понякога изглеждаш толкова човекоподобен. Ако не те гледах, щях да допусна, че си мъж.

— Ти вече го допусна. Семейството ми ме даде на човешки лекар, за да се науча на това. Тя дойде при нас, когато беше твърде стара, за да има собствени деца, но можеше да ни обучава.

— Каза, че е била на края на дните си.

— Умря накрая. Беше на сто и тринайсет години и беше прекарала сред нас петдесет години. Беше като четвърти родител за мен, братята и сестрите ми. Беше мъчително да я гледаш как остарява и умира. Вие, хората, притежавате невероятен потенциал, но умираете, без да сте използвали голяма част от него.

— Чувала съм хората да го казват — каза тя с тъжен поглед. — Не можеха ли оолоите да ѝ помогнат да живее по-дълго — тоест ако е искала да живее по-дълго от сто и тринайсет години.

— Те ѝ помогнаха. Дадох ѝ още четирийсет години живот, които тя иначе нямаше да има, и когато не можеха вече да ѝ помагат с лечение, сложиха край на болките ѝ. Ако беше по-млада, когато я открихме, можехме да ѝ дадем много повече от това.

Следвайки тази мисъл, Лилит стигна до очевидното заключение.

— Аз съм на двайсет и шест — каза тя.

— По-стара си — каза той. — Когато те държим будна, остаряваш. Това прави общо около две години.

Тя нямаше чувството, че е с две години по-стара — че изведнъж е станала на двайсет и осем само защото той ѝ го беше казал. Две години в изолация. Какво можеха да ѝ дадат в замяна на това? Тя се втренчи в него.

Пипалата му сякаш образуваха втора кожа — тъмни петна по лицето и врата му, тъмно гладко образувание на главата му.

— Освен ако не се случи някаква злополука — каза той, — очакваме да живееш много по-дълго от сто и тринайсет години. И през по-голямата част от живота ти ще останеш биологично млада. Твоите деца ще живеят още по-дълго.

Той изглеждаше забележително човекоподобен в този момент. Само пипалата ли му придаваха този вид на морски плужек? Цветът

му не беше се променил. Фактът, че нямаше очи, нос или уши, все още я смущаваше, но не толкова много.

— Ждая, стой така — каза му тя. — Ще се опитам да се приближа до теб и да те погледна... ако мога.

Пипалата се раздвижиха странно, все едно плуваха във вода, и после се върнаха в първоначалното си състояние.

— Ела — каза той.

Тя се приближи до него колебливо. И от няколко крачки разстояние пипалата изглеждаха като гладка втора кожа.

— Ще имаш ли нещо против, ако... — тя спря и започна отново. — Искам да кажа... мога ли да те докосна?

— Да.

Беше по-лесно да го направи, отколкото очакваше. Кожата му беше студена и даже прекалено гладка, за да е истинска плът — гладка като ноктите ѝ и вероятно здрава колкото тях.

— Трудно ли ти е да стоиш така? — попита тя.

— Не. По-скоро неестествено. Притъпяване на сетивата.

— Защо го направи... Искам да кажа, преди аз да те помоля?

— Това е израз на удоволствие или наслада.

— Преди малко ти беше приятно?

— С теб. Ти си искаше обратно времето — времето, което сме ти отнели. Не искаше да умреш.

Тя се взря в него, шокирана, че толкова ясно е прочел мислите ѝ. Сигурно е познавал хора, които са искали да умрат въпреки обещанията за дълъг живот, здраве и вечна младост. Защо? Може би защото са чули частта, която още не ѝ бяха казали. Причината за всичко това. Цената.

— Досега — каза тя — само скуката и изолацията са ме карали да искам да умра.

— Това е минало. И ти дори тогава не се опита да се самоубиеш.

— ... не.

— Желанието ти да живееш е по-силно, отколкото предполагаш.

Тя въздъхна.

— Вие ще го подложите на изпитание, нали? Затова още не си ми казал какво искат твоите хора от нас.

— Да — призна си той, събуждайки опасенията ѝ.

— Кажете ми!

Мълчание.

— Ако знаеше нещо за човешкото въображение, щеше да разбереш, че това, което правиш, е погрешно.

— Веднага щом си готова да напуснеш тази стая с мен, ще отговоря на въпросите ти — каза той.

Тя го погледна втренчено за няколко секунди.

— Нека да поработим над това тогава — каза мрачно тя. — Освободи се от неестествената си поза и нека видим какво ще стане.

Той се поколеба, но после пипалата му започнаха да се движат свободно. Така си върна гротескния вид на морски плужек и препъвайки се, тя се отдалечи от него, обзета от паника и погнуса. Овладея се, преди да стигне твърде далече.

— Господи, писна ми от това — измърмори тя. — Защо не мога да го спра?

— Когато вашата лекарка е дошла у нас за първи път, някои членове на семейството ми са я счели за толкова отблъскваща, че са напуснали дома ни за известно време. Това е нещо необикновено за нас.

— Ти тръгна ли си?

Той отново стана гладък за момент.

— Още не съм бил роден. Преди да се родя, всичките ми близки са се върнали вкъщи. Техният страх е бил по-силен от твоя сега. Не са били виждали толкова живот и толкова смърт заедно, събрани в едно същество. Някои от тях ги е боляло, когато са я докосвали.

— Искаш да кажеш... защото е била болна?

— Даже и когато е била добре. Нейната генетична структура ги е смущавала. Не мога да ти го обясня. Никога няма да го разбереш като нас.

Той пристъпи към нея и се протегна за ръката ѝ. Тя му я подаде почти машинално, като се поколеба за миг в момента, в който пипалата му се насочиха към нея. Погледна настрани и остана вдървена на мястото си, а ръката ѝ хлабаво държеше многобройните му пръсти.

— Добре — каза той, пускайки ръката ѝ. — Скоро тази стая ще е само спомен за теб.

След единайсет храненияя той я изведе навън.

Нямаше представа колко време беше чакала, в колко дни се бяха вместили тези единайсет храненияя. Ждая не ѝ казваше, но не изглеждаше да бърза. Не проявяваше нетърпение или раздражение, когато го увещаваше да я изведе навън. Просто мълчеше. Все едно се самоизключваше, когато тя настояваше за нещо или задаваше въпроси, а той нямаше намерение да ѝ отговаря. Нейното семейство казваше за нея, че е голям инат, но той беше по-голям инат и от нея.

Най-накрая започна да се движи из стаята. Беше стоял неподвижен толкова дълго, сякаш се бе превърнал в част от обзавеждането. Тя се стресна, когато той стана и отиде до тоалетната. Тя остана, където си беше — на леглото, като се чудеше дали той използва тоалетната за същото нещо като нея. Не направи никакво усилие да разбере. Малко по-късно, когато той се върна в стаята, тя усети, че се притеснява много по-малко от него. Донесе ѝ нещо, което така я изненада и зарадва, че тя го взе от ръката му, без да се замисли: банан — напълно узрял, голям, жълт, твърд и много сладък.

Изяде го много бавно, като искаше да го изгълта наведнъж, но не посмя. Най-хубавата храна, която беше опитвала през последните двеста и петдесет години. Кой знае дали някога щяха да ѝ дадат друг, ако въобще имаха още. Даже изяде и вътрешната мека обвивка.

Той не искаше да ѝ каже откъде и как го беше намерил. Нямаше да ѝ даде друг. Успя да я изкара от леглото за малко. Изпъна се на него и легна напълно неподвижен, изглеждаше мъртъв. Тя направи серия от упражнения на пода и нарочно се измори, колкото можеше, след което зае мястото му на платформата, докато той не ѝ отстъпи леглото.

Когато се събуди, той свали дрехата си и ѝ позволи да види снопчетата сетивни пипала, които покриваха цялото му тяло. За нейна изненада, тя бързо свикна с тях. Даже не бяха грозни. С тях приличаше на морско създание, което беше излязло на сушата.

— Можеш ли да дишаш под вода? — попита го тя.

— Да.

— Помислих си, че отвърстието на гърлото ти може да служи и за хриле. По-удобно ли се чувстваш във водата?

— Харесва ми, но не повече от въздуха.

— Въздух... тоест кислород?

— Да, аз се нуждая от кислород, но не толкова, колкото ти.

Мислите ѝ отново се върнаха към неговите пипала и още една възможна прилика с морските плужеци.

— Можеш ли да жилиш с някои от пипалата си?

— С всичките.

Тя се отдръпна, въпреки че не беше близо до него.

— Защо не си ми казал?

— Не бих те ужил.

Освен ако не го нападне.

— Значи, това се е случило на хората, които са се опитали да те убият?

— Не, Лилит. Нямам интерес да убивам твоите хора. Цял живот съм бил обучаван как да ги пазя живи.

— Какво си им направил тогава?

— Спрях ги. По-силен съм, отколкото вероятно предполагаш.

— Ами... ако ги беше ужил?

— Щяха да умрат. Само оолоите могат да жилият, без да убиват. Една група мои прародители са омаломощавали плячката си с ужилване. Ужилването слагало начало на процеса на разграждане на храната, преди още да са почнали да се хранят. Освен това те са жилели и враговете си, които са искали да ги изядат. Доста неприятно съвместно съществуване.

— Не звучи толкова лошо.

— Тези мои прародители не са били дълголетници. Някои същества са притежавали имунитет срещу отровата им.

— Може би и ние притежаваме.

— Не, Лилит, не притежавате.

По-късно той ѝ донесе портокал. От любопитство тя го раздели на две и му предложи да си го поделят. Той прие парче от портокала от нейната ръка и седна до нея да го яде. Когато и двамата приключиха с яденето, той се обърна с лице към нея — от учтивост, си помисли тя, тъй като той имаше толкова малко лице — сякаш я изследваше отблизо. Някои от пипалата даже я докоснаха, при което тя подскочи.

След това разбра, че той няма да ѝ причини болка, и остана неподвижна. Не ѝ харесваше близостта му, но това вече не я плашеше. След... колкото и дни да са били, тя не почувства нищо от първоначалната паника, а облекчение, че най-накрая се е отърсила от нея.

— Добре, сега ще излезем — каза той. — Семейството ми ще се успокои, като ни види. А ти — ти имаш много да учиш.

Тя го накара да чака, докато измие портокаловия сок от ръцете си. След това той отиде до една от стените и я докосна с някои от подългите си пипала на главата.

На стената, където той беше направил контакт, се появи тъмно петно, което се превърна в голяма вдлъбнатина, а после в дупка, през която Лилит можеше да види светлина и цвят — зелено, червено, оранжево, жълто...

От момента на нейното залавяне животът ѝ беше почти напълно безцветен. Собствената ѝ кожа и кръвта ѝ — това бяха единствените цветове между бледите стени на затвора ѝ. Всичко останало беше някакъв оттенък на бялото или сивото. Даже храната ѝ беше безцветна до появата на банана. Сега имаше цвят и нещо, което изглеждаше като слънчева светлина. Имаше пространство. Огромно пространство.

Дупката в стената се разшири, сякаш беше от плът, която се разтегляше настрани и бавно се гърчеше. Тя беше едновременно очарована и отвратена.

— Жива ли е? — попита тя.

— Да — каза той.

Тя я беше удряла, ритала, драскала и се беше опитала да я хапе. Беше гладка, жилава, непроницаема, но и леко податлива като леглото и масата. Беше като пластмаса, хладна под ръцете ѝ.

— Какво е? — попита тя.

— Плът. Повече като моята, отколкото като твоята. Но е различна и от моята. Това е... корабът.

— Ти се шегуваш. Корабът ви е жив?

— Да. Излез.

Дупката в стената се беше разширила достатъчно, че да могат да минат през нея. Той наведе главата си и пристъпи напред. Тя тръгна след него, но после се спря. Имаше толкова много пространство отвън. Цветовете, които беше видяла, бяха на тънки като косъм листа и кръгли плодове с големината на кокосов орех, очевидно в различни стадии на развитие. Висяха от големи клони, които засенчваха изхода.

Зад тях имаше широко, отворено поле с пръснати по него дървета — невъзможно големи дървета — далечни хълмове и ярко небе с цвят на слонова кост, в което липсваше слънце. Дърветата и небето бяха достатъчно странни, за да престане да си представя, че е на Земята. В далечината имаше разхождащи се хора. Имаше и черни, с големината на немски овчарки животни, които бяха много далече от нея, за да ги види ясно, въпреки че и от такова разстояние се виждаше, че имат доста на брой крака. Шест? Десет? По всичко изглеждаше, че съществата пасяха.

— Лилит, излез навън — каза Ждая.

Тя направи крачка назад, далече от чуждоземната шир. Стаята, в която беше изолирана толкова дълго, изведнъж ѝ се стори безопасна и уютна.

— Обратно в клетката, а, Лилит? — попита тихо Ждая.

Тя го погледна през дупката и веднага разбра, че той се опитва да я провокира, да я накара да превъзмогне страха си. Нямахше да го направи, ако той не беше толкова прав. Оттегляше се в клетката си като животно от зоологическата градина, което е било затворено толкова дълго в клетката, че тя се бе превърнала в негов дом.

Тя се насили да пристъпи към отвора и със стиснати зъби прекрачи напред.

Застана до него отвън и си пое дъх с треперещи устни. Обърна глава назад и погледна стаята, после се обърна рязко, устоявайки на порива да избяга обратно. Той взе ръката ѝ и я поведе.

Когато погледна пак назад, видя, че дупката се затваря и че това, от което беше излязла, представлява огромно дърво. Стаята ѝ заемаше съвсем малка част от вътрешността му. Дървото, изглежда, беше израснало от обикновена, светлокафява песъклива почва. По-долните му клони бяха натежали от плодове. Останалата част изглеждаше съвсем обичайно с изключение на размера. Ширината на стъблото му беше по-голяма от основата на някои офис сгради, които си спомняше. И сякаш докосваше небето с цвят на слонова кост. Колко ли високо беше? И каква част от него се използваше като сграда?

— Всичко ли вътре в тази стая беше живо? — попита тя.

— Всичко, с изключение на водопроводната инсталация — каза Ждая. — Даже и храната, която яде, беше произведена от дървото.

Това бяха плодове от един от клоните му, които растат отвън. Беше създадено така, че да отговаря на хранителните ти нужди.

— И да има вкус на памук и паста — измърмори тя. — Надявам се, че никога вече няма да ми се наложи да ям това.

— Няма. Но това те поддържаше здрава. Диетата, на която беше подложена, позволи на тялото ти да не образува ракови клетки, докато генетичната ти предпоставеност към това бъде коригирана.

— Значи, сте я коригирали все пак?

— Да. В клетките ти бяха вкарани коригиращи гени, те ги приеха и започнаха да ги репликират. Сега не би развила рак по случайност.

„Това — помисли си тя — беше странно твърдение“, но го остави да отmine за момент.

— Кога ще ме изпратите обратно на Земята? — попита тя.

— Ти не би оцеляла там сега, особено сама.

— Още не сте върнали нито един от нас?

— Твоята група ще е първата.

— О — не й беше минавало през ум, че тя и другите ще са опитни зайчета, опитвайки се да оцелеят на Земята, която би трябвало да е много променена. — Как е там сега?

— Диво. Гори, планини, пустини, равнини, големи океани. Богат свят, който на повечето места е изчистен от радиацията. Най-разнообразният животински свят е в океаните, но има и известен брой малки животни, които оцеляват на сушата: буболечки, червеи, амфибии, влечуги, малко бозайници. Няма съмнение, че твоите хора могат да живеят там.

— Кога?

— Няма да избързваме. Ти имаш дълъг живот пред себе си, Лилит. И много работа тук.

— Ти спомена за това веднъж. Каква работа?

— Ще живееш със семейството ми за известно време, ще живееш като една от нас, доколкото можеш. Ще те научим на работата, която трябва да вършиш.

— Но каква е тази работа?

— Ще пробудиш малка група от хора, всичките английскоговорещи, и ще им помогнеш да се научат да се разбират с нас. Ще развиеш у тях същите умения за оцеляване, които дадохме на теб. Всеки един от тези хора е от така наречените цивилизовани

общества. Сега те ще трябва да се научат да живеят в гори, да строят подслони, да отглеждат храната си без помощта на машини или помощ отвън.

— Ще ни забраните машините? — несигурно попита тя.

— Разбира се, че не. Но няма и да ви ги дадем. Ще ви дадем ръчни инструменти, обикновени сечива и храна, докато започнете да произвеждате нещата, от които се нуждаете, и да отглеждате насаждения. Вече сме ви въоръжили срещу смъртоносните микроорганизми. Но извън това вие трябва да се предпазвате сами — да избягвате отровни растения и животни и да създавате сами нещата, от които се нуждаете.

— Как бихте могли да ни научите да оцеляваме в нашия собствен свят? Как бихте могли да знаете достатъчно за него или за нас?

— А как иначе? Помогнахме на вашия свят да се възстанови. Изучихме телата ви, мисленето ви, литературата ви, историческите ви документи, многото ви култури... Знаем повече за това, на какво сте способни, отколкото вие самите.

Или просто си мислеха така. Но ако наистина са имали двеста и петдесет години да изучат всичко, то сигурно са прави.

— Ваксинирали сте ни срещу болести? — попита тя, за да е сигурна, че е разбрала правилно.

— Не.

— Но ти каза...

— Подсилихме имунната ви система и увеличихме съпротивата ви към болести, най-общо казано.

— Как? Какво друго сте правили на гените ни?

Той не каза нищо. Остави тишината да се проточи, докато беше напълно сигурна, че той няма да ѝ отговори. Още едно нещо, което са ѝ направили без нейно съгласие, и всичко това за нейно добро.

— Ние се отнасяхме така към животните — промърмори тя горчиво.

— Какво? — попита той.

— Правехме им разни неща — ваксинарахме ги, оперирахме ги, поставяхме ги под карантина — всичко това за тяхно добро. Искахме да са здрави и защитени, така че да можем да ги изядем по-късно.

Пипалата му не се долепиха до тялото му, но тя имаше чувството, че ѝ се присмива.

— Не се ли боиш да ми говориш така? — попита той.

— Не — каза тя. — Страхувам се, когато някой ми прави нещо, което аз не разбирам.

— Беше ти дадено здраве. Оолоите се погрижиха за това, да имаш шанса да живееш на твоята Земя, не просто да умреш там.

Не каза нищо повече по въпроса. Тя огледа огромните дървета, някои от които имаха големи разклоняващи се стволове и листа като дълга зелена коса. Част от косата сякаш се движеше, въпреки че нямаше вятър. Тя въздъхна. След което дърветата се размърдаха като пипалата на местните.

— Ждая?

Неговите собствени пипала се задвижиха към нея по начин, който тя все още намираше за смущаващ, въпреки че това беше неговият начин да ѝ покаже, че насочва вниманието си към нея, или ѝ сигнализира, че го е получила.

— Имам желание да науча това, което ще ми покажеш — каза тя, — но не мисля, че аз ще съм най-добрият учител за другите. Има хора, които вече знаят как да живеят сред природата, от които сигурно може да се научи много повече. Те са хората, с които трябва да говорите.

— Вече сме говорили с тях. Те трябва да са особено внимателни, защото някои от нещата, които знаят, вече не са валидни. Има нови растения, които са мутации на стари такива, и други, които ние сме добавили. Неца, които преди са ставали за ядене, сега са отровни. Някои от тях може да се окажат смъртоносни, ако не се приготвят както трябва. Някои животински видове вече не са така безобидни, както очевидно са били едно време. Вашата Земя все още си е ваша, но между опитите на вашите хора да я разрушат и нашите усилия да я възстановим се е променила.

Тя кимна, учудена защо толкова лесно възприема думите му. Може би защото беше разбрала още преди да я заловят, че светът, който познаваше, бе мъртъв.

— Сигурно са останали развалини — каза тя приглушено.

— Имаше. Ние разрушихме повечето.

Тя го хвана за ръката, без да се замисля.

— Разрушили сте ги? Имало е оцелели сгради и вие сте ги разрушили?

— Ще започнете отначало. Ще ви сложим в райони, изчистени от радиация и история. Ще се превърнете в нещо различно от това, което сте били.

— И вие си мислите, че като разрушите това, което е останало от нашата история, ще станем по-добри?

— Не. Само по-различни.

Тя изведнъж осъзна, че е с лице срещу него и стиска ръката му така силно, че сигурно му причинява болка. И нейната ръка я болеше. Пусна го и ръката му се залюля до тялото му странно и безжизнено, по начина, по който се движеха крайниците му, когато не ги използваше за нещо определено.

— Не сте били прави — каза тя.

Не можеше да сдържи гнева си. Не можеше да погледне покритото му с пипала извънземно лице и да сдържи гнева си, без да изрече думите.

— Разрушили сте нещо, което не е било ваше — каза тя. — Довършили сте едно безумно дело.

— Вие сте още живи — каза той.

Вървеше до него, безмълвна и неблагодарна. Гъсти снопове листа или някакви пипала, високи до коленете, растяха от почвата. Той стъпваше внимателно, опитвайки се да ги избегне, което от своя страна предизвикваше у нея непреодолимото желание да ги ритне. Само фактът, че краката ѝ бяха боси, я спираше да не го направи. Тогава видя нещо, което я отврати — листата се усукваха и свиваха настрани, ако тя стъпеше близо до някое от тях — като някакви нощни влечуги. Изглеждаха вкоренени в земята. Това правеше ли ги растения?

— Какви са тези неща? — попита тя, като посочи с крак едно от тях.

— Те са част от кораба. Може да бъдат стимулирани и да произвеждат сок, който ние и нашите животни харесваме. Той не е подходящ за вас.

— Растения ли са, или животни?

— Те са неотделна част от кораба.

— Добре, но корабът растение ли е, или животно?

— И двете, и повече от това.

Каквото и да значеше, по дяволите.

— Притежава ли разсъдък?

— Може да се каже. Тази част тук в момента е в покой. Въпреки това корабът може да бъде химически стимулиран да изпълнява толкова много функции, че едва ли би ти стигнало търпението да ги изслушаш. Прави много неща от само себе си, без да е под наблюдение. И...

Той млъкна за момент, а пипалата му се изгладиха и се долепиха до тялото му. След това продължи.

— Вашата лекарка казваше, че корабът ни обича. Между нас има връзка и тя е на биологична основа — силна, симбиозна връзка. Ние обслужваме нуждите на кораба, а той обслужва нашите. Без нас би умрял, а ние без него ще сме като без своя планета. За нас това ще е равносилно на смърт.

— Откъде сте го взели?

— Отгледахме го.

— Ти... или твоите прародители?

— Прародителите ми са отгледали този. Аз помагам в отглеждането на друг.

— Сега ли? Защо?

— Тук ще се разделим с другите. Също като животните, достигнали определена зрелост, с тази разлика, че ние сме безполови. Ще се разделим на три групи: динсо ще останат на Земята, докато няколко поколения по-късно са готови да я напуснат, тоат ще останат на този кораб, а акджай ще живеят на новия.

Лилит го погледна.

— Някои от вас ще отидат на Земята с нас?

— Аз, семейството ми и други. Всичките динсо.

— Защо?

— Така се развиваме, винаги сме се развивали така. Ще вземем с нас познанието за това, как се отглеждат кораби, така че нашите потомци да могат да напуснат Земята, когато настъпи моментът за това. Не бихме могли да оцелеем като вид, ако винаги сме ограничени на един кораб или в един свят.

— Ще вземете... семена или други неща?

— Ще вземем всички необходими материали.

— Тези, които си тръгнат — тоат и акджай, няма ли да ги видите отново?

— Аз не. По някое време в далечното бъдеще група от нашите потомци може да се срещнат с техните потомци. Надявам се това да стане. Дотогава и двете групи ще са се делили много пъти. Ще са се сдобили с много нови характеристики, които ще предадат едни на други.

— Сигурно няма да се познават. За тях тази раздяла ще е мит, ако изобщо го помнят.

— Не, те ще се познаят. Спомените от деленията се предават по биологичен път. Аз помня всяко едно деление от времето, когато сме напуснали нашия роден свят.

— Спомняш ли си какво представлява твоят свят? Можеш ли да се върнеш там, ако искаш?

— Да се върна? — Пипалата му пак се изгладиха. — Не, Лилит, този път е затворен за нас. Това е родният ни свят сега.

Той посочи с ръка всичко наоколо, от яркото небе с цвят на слонова кост до кафявата почва.

Около тях се появиха още много от големите дървета и тя можеше да види как някакви създания влизат и излизат от тях — голи, сиви оанкали, целите покрити с пипала, някои с две ръце, други, ужасяващо, с по четири, но на никой от тях не видя нещо, което да ѝ напомня за полови органи. Може би някои от пипалата и допълнителните крайници изпълняваха тази функция.

Огледа се за човешки същества сред групите оанкали, но не видя нито едно. Слава богу, че нито един от оанкалите не се доближи до нея и не ѝ обърна внимание. Забеляза с погнуса, че на някои от тях пипалата покриваха всеки сантиметър от главите им. Други имаха пипала, които образуваха странни и неправилни форми. Никой обаче нямаше хуманоидната подредба на Ждая — пипала, разположени така, че да наподобяват очи, уши и коса. Беше ли възможно работата на Ждая с хора да му е била възложена в резултат от случайната подредба на пипалата на главата му, или той е бил променен с операция или по някакъв друг начин, за да изглежда като човек?

— Винаги съм изглеждал по този начин — отговори той, когато тя го попита, и не каза нищо повече по този въпрос.

Минути по-късно минаха покрай дърво и тя се протегна, за да докосне гладката му и леко податлива кора — като стените в стаята, където беше изолирана, но по-тъмно оцветена.

— Всички тези дървета са сгради, нали? — попита тя.

— Това не са дървета — каза той. — Това са части от кораба. Те поддържат основата му и осигуряват нещата, необходими за нас — храна, кислород, обработка на отпадъците, тръбопроводи за придвижване, места за складиране и за живеене, работни пространства, много неща.

Минаха край двойка оанкали, които стояха толкова близо един до друг, че пипалата на главите им се бяха превили и оплели заедно. Можеше ясно да види всяка част от телата им. Също като другите, които беше видяла, и тези бяха голи. Ждая носеше дрехи сигурно само от уважение към нея. Беше благодарна за това.

Растящият брой местни, които минаваха покрай тях, започна да я притеснява и тя се усети, че се приближава все по-близо до Ждая, все едно търси неговата защита. Изненадана и засрамена, тя се отдръпна встрани. Той очевидно забеляза това.

— Лилит? — каза той много тихо.

— Какво?

Мълчание.

— Добре съм — каза тя. — Просто... тук има много от вашите и те са доста странни за мен.

— Ние обикновено не носим дрехи.

— Така и предположих.

— Ти ще си свободна да избираш дали да носиш дрехи, или не. Както пожелаеш.

— Ще нося! — тя се поколеба. — Има ли други пробудени хора там, където ме водиш?

— Нито един.

Тя притисна силно ръце към гърдите си. Още изолация.

За нейна изненада, той протегна ръка. И за още по-голяма нейна изненада, тя я пое.

— Защо не можете да се върнете в родния си свят? — попита тя. — Още... съществува, нали?

Той сякаш се замисли за момент.

— Напуснали сме го толкова отдавна... съмнявам се, че още съществува.

— Защо го напуснахте?

— Беше една утроба. Настъпи времето, когато трябваше да се родим.

Тя се усмихна тъжно.

— На Земята имаше хора, които мислеха същото до момента, в който бяха изстреляни ракетите. Хора, които вярваха, че нашето бъдеще е в Космоса. И аз вярвах в това.

— Знам, въпреки че от това, което са ми казвали оолоите, твоите хора е нямало да могат да изпълнят мечтите си. Техните собствени тела са им пречели.

— Техните... нашите тела? Какво имаш предвид? Били сме в Космоса. Няма нищо в телата ни, което да е пречело...

— Телата ви имат фатален недостатък. Оолоите веднага разбраха това. Отначало им беше много трудно да ви докоснат. След това се превърнахте в идея фикс за тях. Сега им е трудно да ви оставят сами.

— За какво говориш?

— Притежавате несъвпадаща двойка генетични характеристики. Една от двете щеше да ви е от полза, щеше да подпомогне оцеляването на вашия биологичен вид. Но двете заедно са смъртоносни. Беше само въпрос на време, докато ви унищожат.

Тя поклати глава.

— Ако искаш да кажеш, че сме били генетично програмирани да направим това, да се самовзривим...

— Не. Положението с твоите хора е по-скоро подобно на случая с твоя тумор, който моят близък излекува. Туморът беше малък. Човешкият доктор каза, че ти сигурно щеше да се възстановиш и да си добре, даже и твоите хора да го бяха открили и премахнали в тази му фаза. Може би щеше да изживееш остатъка от живота си без рак, но тя каза, че би искала да те преглежда периодично.

— С моята семейна история нямаше нужда да ми казва това последното.

— Да. Но какво щеше да стане, ако ти не беше оценила значимостта на твоята семейна история? Или ако вашите доктори не бяха открили тумора ти?

— Бил е злокачествен, предполагам.

— Разбира се.

— Тогава мисля, че в крайна сметка щеше да ме убие.

— Да, щеше. И твоите хора са били в подобна позиция. Ако са били в състояние да схванат и да разрешат проблема си, сигурно са щели да избегнат унищожението. Разбира се, те е трябвало да помнят и да се преглеждат периодично.

— Но какъв е бил проблемът? Каза, че сме имали две несъвместими характеристики. Кои са били те?

Ждая издаде звук, който приличаше на шумолене и можеше да е въздишка, само че не го направи с гърлото си.

— Интелигентна си — каза той. — Това е по-новата от двете характеристики и тази, която сте можели да използвате, за да се спасите. Вие сте едни от най-интелигентните същества, които сме намирали, въпреки че вашата цел е различна от нашата. И все пак сте имали добър старт в естествените науки и дори в генетиката.

— Коя е втората характеристика?

— Вие сте йерархични същества. Това е дълбоко вкоренено у вас. Открихме го в най-близките до вас животински видове, както и в най-далечните. Това е характеристика на земляните. Човешката интелигентност ѝ служи, вместо да я води и държи под контрол, човешката интелигентност даже не я отчита като проблем, а вместо това се гордее с нея или въобще не я забелязва...

Пак се чу шумолене.

— Това е същото, като да не обърнеш внимание на рака. Мисля, че твоите хора не са осъзнавали колко опасно нещо са вършили.

— Не мисля, че повечето от нас са смятали, че това е генетичен проблем. Поне аз не съм. И сега не смятам, че е така.

Краката бяха започнали да я болят от дългото ходене по неравната земя. Искаше да сложи край и на двете, и на разходката, и на разговора. Разговорът я беше накарал да се почувства неудобно. Ждая звучеше... почти правдоподобно.

— Да — каза той, — интелигентността ти дава възможност да отричаш фактите, които не ти допадат. Но това е без значение. Тумор, който се развива в нечие тяло, ще продължи да се развива, дори човекът да отрича това. Сложната комбинация от гени, които съществуват заедно, за да ви направят едновременно интелигентни и йерархични, ще ви пречат, независимо от това, дали вие го отчитате, или не.

— Не мога да повярвам, че е толкова просто. Просто един или два лоши гена.

— Не опира само до гените. Много неща са — резултат от една заплетена комбинация от фактори, която започва с гените.

Той спря да говори и пипалата на главата му се насочиха към група огромни дървета.

— Семейството ми живее там — каза той.

Тя застана неподвижно, вече наистина изплашена.

— Никой няма да те пипне без твое съгласие — каза той. — И аз ще остана с теб колкото искаш.

Успокои се от думите му и се почувства засрамена, че е тимала нужда от успокояване.г Как така беше станала толкова зависима от него? Поклати глава. Отговорът беше очевиден. Той искаше тя да е зависима. Това беше причината да бъде държана в изолация от нейния вид толкова дълго. Трябваше да е зависима от оанкалите, зависима и доверчива. Майната му на това!

— Кажете ми какво искате от мен — каза тя настоятелно. — И какво искате от моите хора.

Пипалата му се стрелнаха към нея, за да проверят.

— Вече ти казах много неща.

— Кажете ми цената, Ждая. Какво искате? Какво ще вземете от нас в замяна на това, че сте ни спасили живота.

Пипалата му увиснаха и той изглеждаше почти комично. Лилит не го намери за смешно.

— Ти ще живееш. Твоите хора ще живеят. Ще имате вашия свят отново. Вече притежаваме почти всичко, което сме искали от вас. По-специално твоя тумор.

— Какво?

— Оолоите са силно заинтригувани от него. Подказва способности, които никога преди не сме могли да разменяме.

— Способности? В рака?

— Да. Оолоите виждат голям потенциал в него, така че сделката беше полезна.

— Радвам се. Когато те попитах в началото, каза, че... се разменяте.

— Да. Разменяме нашата същност. Нашият генетичен материал за вашия.

Лилит сви вежди, после поклати главата.

— Как? Искам да кажа, нали не говориш за кръстосване?

— Разбира се, че не. — Пипалата му се изгладиха. — Правим това, което вие наричате генно инженерство. Знаем, че сте започнали да се занимавате с това, но то ви е чуждо. Ние го правим естествено. И трябва да го правим. Това ни подновява, позволява ни да оцеляваме като еволюиращи видове, защото иначе ще закърнеем и ще изчезнем.

— Ние го правим по естествен начин — каза тя предпазливо. — Половото размножаване...

— При нас оолоите правят това. Те имат специални органи. Могат да го направят и с вас — ще ви осигурят добра, жизнеспособна комбинация от гени, но ще го направят много по-изтънчено от която и да е човешка двойка. Ние не сме йерархично общество. Никога не сме били. Но сме изключително ненаситни. Ние усвояваме нов живот — търсим го, разследваме го, манипулираме го, категоризираме го, използваме го. Неудържимият стремеж да правим това е заложен у нас по генетичен път чрез миниатюрно ядро, което се съдържа във всяка една наша клетка — малка органела във всички клетки на тялото ни. Разбираш ли ме?

— Разбирам думите ти. Значението им обаче... ми е толкова чуждо, колкото си ми чужд и ти.

— И ние в началото така възприемахме вашия стремеж към йерархичност. — Той се замисли. — Едно от значенията на думата оанкали е търговец на гени. За нас тази органела изразява всичко — нашата същност, нашия произход. Благодарение на нея оолоите са в състояние да възприемат структурата на ДНК и да я манипулират с такава прецизна точност.

— И те правят това... вътре в телата си?

— Да.

— И сега правят нещо с раковите клетки вътре в телата си?

— Да, експериментират с тях.

— Това... не е никак безопасно.

— В момента те са като деца, говорят и обсъждат възможности.

— Какви възможности?

— Възпроизвеждане на загубени крайници. По-голяма податливост към промяна. Външният вид на бъдещите оанкали няма да е толкова ужасяващ за потенциалните им разменни партньори, ако те

са в състояние да се променят, така че да изглеждат като тях. Даже се говори за увеличаване на продължителността на живота, въпреки че съотнесено към това, което е нормално за вас, ние и сега имаме много дълъг живот.

— И всичко това ще го извлекат от рака?

— Може би. Ние се вслушваме в оолоите, когато престанат да говорят толкова много. Тогава разбираме какво ще бъде следващото ни поколение.

— Оставете всичко на тях? Те ли решават?

— Те ни показват различните варианти, които са минали през тестове. Всички заедно решаваме.

Той се опита да я насочи към дърветата, където живееше семейството му, но тя се дръпна назад.

— Има нещо, което първо трябва да си изясня — каза тя. — Вие наричате това размяна. Взели сте нещо от нас, което е ценно, и в замяна ни връщате нашия свят. Това ли е? Взели ли сте от нас всичко, което сте искали?

— Знаеш, че не е така — каза той тихо. — За толкова много неща досега се досети сама.

Тя чакаше той да довърши мисълта си, докато го гледаше втренчено.

— Твоите хора ще се променят. Децата ви ще приличат повече на нас, а нашите новородени повече на вас. Склонността ви към йерархичност ще бъде изменена и ако разберем как да регенерираме крайниците си или да променяме формата на телата си, ще предадем тези способности и на вас. Това е част от сделката. Трябваше да го направим отдавна.

— За мен това е междувидово кръстосване, вие го наричайте както искате.

— Не, аз вече ти казах. Това е размяна. Оолоите ще направят промени в размножителните ви клетки, преди да се осъществи зачеването, и после ще контролират самото зачеване.

— Как?

— Оолоите ще ти обяснят това, като му дойде времето.

Тя заговори бързо, опитвайки се да заглуши мисълта за още операции или за някакъв сорт сексуален контакт с проклетите оолои.

— В какво ще ни превърнете? Какви ще са децата ни?

— Както ти казах — различни. Не съвсем като вас. Ще приличат малко и на нас.

Помисли за сина си и за това, как приличаше на нея, как приличаше на баща си. После си помисли за уродливи медузоподобни деца.

— Не — каза тя. — Не ме интересува какво ще правите с нещата, които вече сте научили, и как ще ни ги прилагате — само не ни въвличайте в това. Пуснете ни да си ходим. Ако наистина имаме този проблем, който вие казвате, че имаме, тогава ни оставете да го разрешим като човешки същества.

— Тази размяна ни е необходима — заяви той непреклонно.

— Не! Така ще довършите започнатото от войната. След няколко поколения...

— Едно поколение е достатъчно.

— Не!

Той обви многото пръсти на едната си ръка около нейната ръка.

— Можеш ли да задържиш дъха си, Лилит? Можеш ли да си наложиш да не дишаш, докато умреш?

— Да задържа...

— Имам нужда от тази размяна толкова, колкото вашите тела се нуждаят от въздуха. Вече бяхме закъснели за това, когато ви намерихме. Всичко ще се осъществи в името на прераждането на моите и твоите хора.

— Не — тя изкрещя. — За нас прераждане може да има само ако ни оставите на мира. Да ни оставите да започнем отново сами.

Мълчание.

Тя дръпна ръката си и след малко той я пусна. Тя имаше чувството, че той я гледа много отблизо.

— Искане ми се твоите хора да ме бяха оставили на Земята — прошепна тя. — Ако сте ме спасили за това, по-добре да ме бяхте оставили.

Деца медузи. Коса от змии. Гнезда от нощни влечуги за очи и уши.

Той седна на голата земя и за изненада, след минута тя седна срещу него, без да знае защо, просто следвайки движенията му.

— Аз не мога да те не намеря — каза той. — Ти вече беше тук. Има обаче... нещо, което мога да направя. То е... Погрешно е от моя

страна да ти го предлагам. И няма да ти го предложи втори път.

— Какво? — попита тя вяло.

Беше изморена от дългото ходене, разсъдъкът ѝ беше изцяло завладян от това, което ѝ беше казал. Не намираше никакъв смисъл в това. Господи, не се учудваше, че той не можеше да се върне в родния си дом — даже и все още да съществуваше. Каквито и да са били неговите хора, когато са го напуснали, те сигурно вече много са се променили, както ще се променят и децата на последните оцелели човешки същества.

— Лилит? — каза той.

Тя повдигна главата си и го погледна.

— Пипни ме тук сега — каза той, сочейки към пипалата на главата си, — и аз ще те ужиля. Ще умреш много бързо и без никаква болка.

Тя преглътна.

— Ако го искаш — каза той.

Той ѝ предлагаше услуга. Не заплаха.

— Защо? — прошепна тя.

Той не ѝ отговори.

Вгледа се в пипалата на главата му. Вдигна ръката си и ѝ позволи да се доближи до него, все едно ръката ѝ притежаваше своя воля, своя цел. Никакви Пробуждания повече. Никакви въпроси. Никакви невъзможни отговори. Нищо.

Нищо.

Той не помръдна. Дори пипалата му бяха напълно неподвижни. Ръката ѝ увисна във въздуха, все едно искаше да падне наред жилавите, гъвкави, смъртоносни органи. После се спусна надолу, като почти докосна едно от пипалата.

Тя дръпна ръката си настрани и я притисна силно до себе си.

— Господи — прошепна тя. — Защо не го направих? Защо не мога да го направя?

Той стоеше прав и чака търпеливо няколко минути, докато тя се изправи на краката си.

— Ще се запознаеш с приятелите ми и с едно от децата ми — каза той. — След това ще си починеш и нахраниш, Лилит.

Погледна го. Копнееше да види човешко изражение.

— Щеше ли да го направиш? — попита тя.

— Да — каза той.
— Защо?
— За теб.

II. СЕМЕЙСТВО

1

Сън.

Смътно си спомни, че я запознах с трима от роднините на Ждая, после я отведоха и я настаниха на легло. След това — обърквашо пробуждане.

Сега ще яде, за да забрави.

Удоволствието от храната беше толкова силно, че всичко друго изчезна от ума ѝ. Имаше цели банани, чинии, пълни с нарязан ананас, цели смокини, няколко различни вида белени ядки, хляб и мед, зеленчукова яхния с царевица, чушки, домати, лук, гъби и подправки.

Къде е било всичко това преди, учуди се Лилит. Можели са да ѝ дават по малко от това, вместо да я държат на диета, което беше превърнало яденето в принуда. Възможно ли е да е било в името на здравето ѝ? Или причината е била друга — нещо, свързано с проклетата им размяна на гени?

След като беше опитала по нещо от всичко и се беше насладила на всеки нов вкус, тя започна да обръща внимание на четиримата оанкали, които бяха заедно с нея в малката гола стая. Това бяха Ждая и жена му Тедийн — Каалждаятедийн лел Кахгаят аж Динсо. Както и партньорът му оолои — Кахгаят — Ахтрекахгаяткаал лел Ждаятедийн аж Динсо. И най-накрая — детето оолои Никанж — Каалниканж оо Ждаятедийнкахгаят аж Динсо.

Четиримата седяха на познатите платформи и ядяха земни храни от няколко малки чинии, все едно цял живот се бяха хранили с това.

Имаше и платформа в центъра, където имаше по повече от всичко, и оанкалите се редуваха да пълнят чиниите си. Сякаш не можеха да сипят само на себе си, всеки трябваше да сипе и на другите. Подаваха си чиниите един на друг, даже на Лилит. Тя сипа чиния с гореща яхния за Ждая и му я подаде обратно, опитвайки се да си спомни кога за последно беше ял, като не се брой портокала, който си разделиха.

— Яде ли, докато бяхме в изолираната стая? — попита го тя.

— Бях се нахранил, преди да вляза вътре — каза той. — Използвах много малко от енергията си, докато бях там, затова нямах нужда от повече храна.

— Колко дълго беше там?

— Ваше време? Шест дни.

Тя седна на своята платформа и го погледна.

— Толкова дълго?

— Шест дни — повтори той.

— Тялото ти беше отвикнало от обичайния за вас двацет и четири часов ден — каза оолоито Кахгаят. Това се случва с много от вашите хора. Денят ти се удължава и ти загубваш представа колко време е минало.

— Но...

— Колко дълго ти се стори?

— Няколко дни... Не знам. По-малко от шест.

— Виждаш ли? — каза тихо оолоито.

Тя му се намръщи. Беше голо, както и другите, с изключение на Ждая. Даже и в такова тясно помещение това не я смущаваше чак толкова. Но не харесваше оолоито. Беше самодоволно и се отнасяше към нея със снизхождание. Освен това беше едно от съществата, определени да разрушат това, което бе останало от човешкия род. И противно на твърдението на Ждая, че оанкалите не са йерархично общество, оолоито даваше вид на водач на семейството. Всички слушаха думите му с внимание.

Беше високо почти колкото Лилит — малко по-голямо от Ждая и значително по-малко от женската Тедийн. И имаше четири ръце. Почточно — две ръце и две пипала с размера на ръце. Тези големи пипала й напомняха на слонски хоботи, само дето не си спомняше някога да е била отвратена от слонски хобот. Добре поне, че на детето още не се бяха появили, въпреки че Ждая я беше уверил, че и то е оолои. Гледайки Кахгаят, изпита удоволствие от това, че самите оанкали го наричаха то. Някои неща заслужаваха да бъдат наричани то.

Насочи отново вниманието си към храната.

— Как ядете това? — попита. — Аз не можех да ям вашата храна, нали?

— Какво си мислиш, че ядеше всеки път като те пробуждахме? — попита оолоито Кахгаят.

— Не знам — отговори тя студено. — Никой не искаше да ми каже.

Кахгаят не долови или просто пренебрегна гнева в гласа ѝ.

— Беше една от нашите храни, леко променена, да съответства на специалните ти нужди — каза то.

Мисълта за „специалните ѝ нужди“ я накара да осъзнае, че това може би е „роднината“ на Ждая, който бе излекувал рака ѝ. По някаква причина не беше мислила за това до този момент. Стана и напълни една от купичките си с печени, но безсолни ядки и се зачуди дали трябва да е признателна на Кахгаят. И без да се замисля, напълни с ядки и купичката на Тедийн, която ѝ беше натикана в ръцете.

— Има ли наша храна, която да е отровна за вас? — попита тя направо.

— Не — отвърна Кахгаят. — Ние сме се приспособили към храните от вашия свят.

— А има ли ваши храни, които да са отровни за мен?

— Да. Много. Не трябва да ядеш нищо непознато, което намериш тук.

— Това не звучи логично. Как може да дойдете от толкова далече — от различен свят, от различна планетарна система и да сте способни да ядете нашата храна?

— Не сме ли имали достатъчно време да се научим да ядем храната ви? — попита оолоито.

— Какво?

То не повтори въпроса си.

— Виж сега — каза тя. — Как така можеш да се научиш да ядеш нещо, което е отровно за теб?

— Чрез изследване на учителите, за които не е отровно. Чрез изучаване на твоите хора, Лилит. На вашите тела.

— Не разбирам.

— Просто приеми това, което виждат очите ти. Ние можем да ядем всичко, което можете да ядете вие. Това трябва да ти е достатъчно, за да го разбереш.

„Надменен нещастник“, помисли си тя. Но само каза:

— Това значи ли, че можете да се научите да ядете всичко? Че не можете да бъдете отровени?

— Не, нямах предвид това.

Чакаше, дъвчеше ядки и мислеше. Когато Кахгаят не продължи, тя го погледна.

Беше се съсредоточило върху нея и пипалата му бяха наострени.

— Възрастните могат да се натровят — каза то. — Реакциите им са забавени. Те могат да не са в състояние да разпознаят една смъртоносна субстанция достатъчно бързо, за да я неутрализират навреме. Тези, които са сериозно ранени, също могат да се натровят. Телата им са объркани, защото са заети със самовъзстановяването си. И децата може да бъдат натровени, ако още не са се научили как да се предпазват.

— Искаш да кажеш, че почти всичко може да ви натрови, ако вие по някакъв начин не сте подготвени за това, не сте готови да се самозащитите?

— Не всичко. Всъщност много малко неща. Това са неща, към които бяхме особено уязвими, преди да напуснем родния си свят.

— Какво например?

— Защо питаш, Лилит? Какво ще направиш, ако ти кажа? Ще натровиш дете ли?

Тя сдъвка и преглътна няколко ядки, докато гледаше втренчено в оолоито, без да прави усилие да прикрие неприязънта си.

— Ти ме подкани да те попитам — каза тя.

— Не. Нищо подобно.

— Наистина ли си представяш, че мога да нараня дете?

— Не. Просто не си се научила да не задаваш опасни въпроси.

— Защо тогава ми разкри толкова много?

Оолоито отпусна пипалата си.

— Защото те познаваме, Лилит. И искаме и ти да ни познаваш. В рамките на разумното, разбира се.

Оолоито я заведе да види Шарад. Предпочиташе Ждая да я заведе, но когато Кахгаят предложи услугите си, Ждая се наведе към нея и тихо я попита:

— Искаш ли да дойда?

Тя знаеше какво се крие зад неизречените думи, които придружаваха този жест — че Ждая беше готов да ѝ угоди като на дете. Тя беше готова да приеме ролята и да го помоли да дойде. Но той заслужаваше да си почине от нея, както и тя от него. А може би искаше да прекара малко време с едрата и мълчалива Тедийн. Как се справяха с интимния си живот тези същества? Как се вписваше оолоито в това? Двете огромни пипала с размера на ръце полови органи ли бяха? Кахгаят не ги използваше да се храни с тях — държеше ги или навити и долепени до тялото си, или заметнати над раменете си.

Не се страхуваше от него, колкото и грозно да беше оолоито. Досега беше предизвикало само отвращение, гняв и неприязън у нея. Как се съединяваше Ждая с такова същество?

Кахгаят я прекара през три стени, които отваряше, като ги докосваше веднъж с едно от големите си пипала. Най-накрая стигнаха до широк, полегат и добре осветен коридор. Групи оанкали вървяха или се возеха на плоски, бавно движещи се пътеки, които видимо се носеха във въздуха на около два сантиметра от пода. Нямахме сблъсъци, нито опасни разминавания и в същото време Лилит не видя никакъв ред на движението. Оанкалите ходеха или караха, където можеха да намерят пролука, и очевидно разчитаха на това, другите да не ги блъснат. Някои от превозните средства бяха пълни с непознат товар — прозрачни, с големината на плажни топки, сини сфери, пълни с някаква течност; половинметрови, приличащи на стоножки животни, натрупани в правоъгълни клетки; огромни плоскости с натрупани върху тях издължени и заоблени зелени форми, дълги близо три метра и дебели около метър. Тези последните се гърчеха бавно и напосоки.

— Какви са тези? — попита тя оолоито.

Не ѝ обърна внимание, само я хвана за ръка и я поведе натам, където движението беше натоварено. Изведнъж осъзна, че я води с върха на едно от големите си пипала.

— Как се наричат тези? — попита тя, като докосна това, което се беше увило около ръката ѝ.

Като по-малките пипала, и това беше студено и твърдо като ноктите ѝ, но очевидно много гъвкаво.

— Можеш да ги наричаш сетивни крайници — каза ѝ то.

— За какво са?

Мълчание.

— Виж, аз си мислех, че от мен се очаква да се уча. Не мога да се науча, ако не задавам въпроси и не получавам отговори.

— Рано или късно, ще ги получиш — в момента, в който са ти нужни.

В яда си тя издърпа ръката си от оолоито. Беше учудващо лесно. То повече не я докосна, изглежда, не забеляза, че на два пъти почти я загуби, не направи никакво усилие да ѝ помогне, когато преминаха през многобройна тълпа и тя осъзна, че не може да различи едно оолои от друго.

— Кахгаят — каза тя остро.

— Тук съм — беше до нея, без съмнение я наблюдаваше и сигурно се присмиваше на объркването ѝ. Чувствайки се манипулирана, тя сграбчи едната му ръка и се държа близо до него, докато не стигнаха до един полупразен коридор. След това тръгнаха по друг, който беше напълно празен. Кахгаят прокара едно от сетивните си пипала по стената в продължение на няколко крачки, след това спря и сложи изправения край на пипалото си на стената.

В стената се появи отвор — там, където я беше докоснало пипалото. Лилит очакваше да влязат в друг коридор или стая. Вместо това стената образува форма, подобна на сфинктер, и отдели нещо. Една от онези полупрозрачни и издължени зелени форми се плъзна пред очите им, мокра и хлъзгава.

— Това е растение — каза оолоито без подканване. — Държим го там, където може да получи светлината, при която най-добре вирее.

„Какво му пречеше да ѝ беше казал това преди“, помисли си тя.

Зеленото растение се гърчеше бавно, като другите, които беше видяла по-рано, докато оолоито го побутваше с двете си сетивни

пипала. След малко оолоито се съсредоточи върху единия край на растението и започна да го масажира със сензорните си пипала.

Лилит видя, че растението започна да се отваря, и изведнъж осъзна какво се случва.

— Шарад е вътре в това нещо, нали?

— Ела тук.

Отиде до него и седна на пода, точно до отворения край на растението. Главата на Шарад тъкмо беше започнала да се подава оттам. Косата му, която тя си спомняше като матовочерна, сега лъщеше, мокра и полепнала по главата му. Очите му бяха затворени и изражението на лицето му беше спокойно — все едно момчето спеше. Кахгаят беше отворил растението до мястото, където се показваше вратът на Шарад, но това ѝ беше достатъчно, за да види, че Шарад е пораснал от времето, когато бяха заедно в една стая. Изглеждаше здрав.

— Ще го събудиш ли? — попита тя.

— Не. — Кахгаят докосна кафявата му кожа с едно от сензорните си пипала. — Няма да пробуждаме тези хора известно време. Човекът, който ще ги води и обучава, още не е започнал собственото си обучение.

Би му се помолила, ако не беше прекарала две години с оанкалите, през които беше разбрала достатъчно добре, че молбите не водят до нищо. Пред нея лежеше единственото човешко същество, което беше виждала през тези две години, през всичките двеста и петдесет години досега, а тя не можеше да му говори, нито да направи нещо, за да разбере той, че тя е тук, с него.

Докосна бузата му и усети, че е мокра, слизеста и студена.

— Сигурен ли си, че е добре?

— Добре е.

Оолоито докосна растението там, където се беше разтворило, и то бавно започна да се затваря около Шарад. Тя гледаше лицето му, докато то напълно изчезна. Растението се затвори без проблем около малката глава.

— Когато открихме тези растения — каза Кахгаят, — те хващаха животни и ги поддържаха живи дълго време, като използваша техния въглероден двуокис, а в замяна им даваха кислород, докато бавно консумираха по-маловажните части от организмите на жертвите си:

крайници, кожа, сензорни органи. Растенията даже предаваха част от собственото си съдържание на плячката, за да я подхранват и да я държат колкото се може по-дълго жива. А растенията се обогатяваха от това, което изхвърляха организмите на заловените животни. Те им причиняваха една много, много дълга смърт.

Лилит преглътна.

— Жертвите чувстваха ли болка?

— Не. Това щеше да ускори смъртта. Жертвите... спяха.

Лилит се загледа в облото и продълговатото растение, гърчещо се бавно като неприлично дебела гъсеница.

— Как диша Шарад?

— Растението го снабдява с идеалната смесица от газове.

— Не само с кислород?

— Не. Нагажда се според нуждите на Шарад. Възползва се от въглеродния двуокис, който той издишва, и от превъзходните отпадъци, които изхвърля. Детето плува в смесица от хранителни вещества и вода. Това и светлината дават на растението всичко, от което се нуждае.

Лилит докосна растението и го усети твърдо и студено. То леко поддаде под натиска на пръстите ѝ. Повърхността му беше покрита с тънък слой слуз. Гледаше с удивление как пръстите ѝ потъват по-дълбоко в него и как то започва да ги поглъща. Не беше изплашена, но когато се опита да ги издърпа обратно, разбра, че то не я пуска и че дърпането ѝ причинява остра болка.

— Чакай — каза Кахгаят.

С едно от сензорните си пипала докосна растението близо до ръката ѝ. Изведнъж почувства, че растението започва да разхлабва хватката си. Когато най-накрая повдигна ръката си, тя беше безчувствена, но невредима. Чувствителността бавно се върна в ръката ѝ. Отпечатъкът от ръката ѝ още се виждаше на повърхността на растението, когато Кахгаят първо потърка ръцете си със сензорните си пипала, а после отвори стената и тласна растението обратно през нея.

— Шарад е много малък — каза Кахгаят веднага щом растението изчезна. — Можеше и теб да погълне.

Тя повдигна рамене.

— Аз бях в същото такова... нали?

Кахгаят не обърна внимание на въпроса ѝ. Разбира се, че е била в едно от тези растения — прекарала е последните два века и половина в нещо, което на практика е месоядно растение. И то се е грижило добре за нея, поддържало я е здрава и млада.

— Как сте успели да ги накарате да не ядат хора? — попита тя.

— Видоизменихме ги генетично — променихме някои от потребностите им и направихме така, че да се влияят от някои наши химически стимули.

Тя погледна оолоито.

— Едно е да правите това върху растения, друго е да го правите върху същества с интелект, които съзнават какво се случва с тях.

— Правим това, което ни се налага да правим, Лилит.

— Можете да ни убиеете. Да направите от децата ни хибриди — стерилни чудовища.

— Не — каза то. — На вашата планета Земя не е имало никакъв живот, когато прародителите ни са напуснали нашия роден свят, и през цялото това време не сме направили нищо такова.

— Нямахте да ми кажеш, даже и да сте го направили — каза тя с горчив тон.

Прекара я през многолюдните коридори до апартамента на Ждая и я предаде в ръцете на детето, Никанж.

— То ще отговаря на въпросите ти и ще те прекарва през стените, ако се наложи — каза Кахгаят. — То е два пъти по-младо от теб и знае много за всичко, с изключение на човешките същества. Ти ще го учиш на неща за твоите хора, а то ще те учи за оанкалите.

Два пъти по-младо от нея, три четвърти от нейния ръст и още растеше. Прииска ѝ се да не беше дете оолои. Въобще да не беше дете. Как можеше Кахгаят да я обвинява, че иска да отрови децата им, а после да поверява на грижите ѝ собственото си дете?

Добре поне, че Никанж все още не приличаше на оолои.

— Ти говориш английски, нали? — попита го тя, след като Кахгаят отвори една от стените и напусна стаята. Това беше стаята, в която бяха яли и която сега беше празна, с изключение на Лилит и детето. Остатъците от храната и чиниите ги нямаше, а след завръщането си тя не беше виждала нито Ждая, нито Тедийн.

— Да — каза детето. — Но... не добре. Ти учиш.

Лилит въздъхна. Нито детето, нито Тедийн ѝ бяха казали нещо, освен да я поздравят, но от време на време на бърз и насечен оанкали език проговаряха отривисто на Ждая и Кахгаят. Беше се зачудила защо, но сега разбра.

— Ще те науча каквото мога — каза тя.

— Аз уча. Ти учиш.

— Да.

— Добре. Навън?

— Искаш да излезеш навън с мен?

Сякаш се замисли за момент.

— Да — каза най-накрая.

— Защо?

Детето отвори устата си, после я затвори пак, пипалата на главата му се раздвижиха. Объркване? Проблем с речника.

— Няма проблем — каза Лилит. — Ще излезем навън, ако искаш.

Пипалата му се изправиха и прилепиха към тялото му за момент, след това то пое ръката ѝ и щеше да отвори една от стените и да я отведе навън, но тя го спря.

— Можеш ли да ми покажеш как да отворям стените? — попита тя.

Детето се поколеба за момент, после взе ръката ѝ и с нея леко докосна върховете на дългите пипала на главата си, при което ръката ѝ се навлажни. После с пръстите ѝ докосна стената и тя започна да се отваря.

Още една програмирана реакция, която беше резултат от химическа стимулация. Няма нужда да се докосват специални места или да се прилага специална поредица от натискания. Само химията на самите оанкали, която се произвеждаше от телата им. Тя завинаги ще си остане затворник, принудена да остане до момента, в който те решат, че повече не им е нужна. Нямаше даже да ѝ бъде разрешена илюзията за свобода.

Детето я спря веднага щом излязоха навън. Затрудняваше се да намери думите.

— Другите — каза то, после се поколеба. — Другите видят теб? Другите не виждали човек... никога.

Лилит присви вежди, беше сигурна, че ѝ се задава въпрос. Интонацията на детето загатваше за това, ако въобще можеше да се разчита на такива загатвания от страна на оанкалите.

— Питаш ме дали можеш да ме покажеш на приятелите си? — попита тя.

Детето обърна лице към нея.

— Покажа?

— Да ме изкараш на показ — да ме изведеш навън, за да ме видят.

— А, да. Да те покажа.

— Добре — усмихна се тя.

— Аз говоря... по човешки скоро. Кажеш... ако аз говоря лош.

— Лошо — поправи го тя.

— Ако говоря лошо.

Доста време не каза нищо.

— Също добър? — попита то.

— Не, не добър. Добре.

— Добре. — Детето сякаш опитваше вкуса на думата. — Аз говоря добре скоро — каза то.

3

Приятелите на Никанж я мушкаха и бутаха по голата кожа и се опитаха да я убедят чрез Никанж да си свали дрехите. Нито един от тях не говореше английски. Нито един от тях не приличаше на дете, въпреки че Никанж беше казал, че всичките са деца. Имаше чувството, че някои от тях с удоволствие биха ѝ направили дисекция. Малко говореха на глас и повече общуваха, като докосваха плътта с пипала или едни пипала с други. Като разбраха, че тя няма да свали дрехите си, престанаха да ѝ задават въпроси. Отначало ѝ беше забавно, но после се подразни и най-накрая се ядоса от отношението им. За тях тя не беше нищо повече от едно необикновено животно. Новият домашен любимец на Никанж.

Рязко се обърна с гръб към тях. Втръснало ѝ беше да бъде излагана на показ. Отдръпна се от две деца, които бяха протегнали пипалата си, за да изследват косата ѝ. Те натъртено изговаряха името на Никанж.

Никанж разплете дългите си пипала от тези на едно друго дете и се върна при нея. Ако не беше реагирало на името си, тя нямаше да го познае. Трябваше да се научи да разпознава оанкалите. Може би трябваше да запомни различните форми на пипалата по главите им.

— Искам да се връщам — каза тя.

— Защо? — попита то.

Въздъхна и реши да му каже част от истината, поне толкова, колкото щеше да разбере. Искаше да знае колко далече може да стигне.

— Това не ми харесва — каза тя. — Не искам повече да бъда показвана на хора, с които даже не мога да говоря.

Докосна ръката ѝ колебливо.

— Ти... ядосана?

— Да, ядосана съм. Имам нужда да остана сама за малко.

То помисли за момент.

— Ние връщаме — каза то най-накрая.

Някои от децата видимо не бяха щастливи от това, че си тръгва. Те се скупчиха около нея и заговориха високо на Никанж, но Никанж

каза няколко думи и те я пуснаха да мине.

Тя усети, че трепери, и си пое дълбоко дъх няколко пъти, за да се успокои. Как се предполагаше да се чувства едно домашно животно? Как се чувстваха животните в зоологическата градина?

Ако можеше само детето да я отведе някъде и да я остави за малко. Ако можеше да ѝ даде поне малко от това, което си мислеше, че никога няма да поиска пак: усамотение.

Никанж докосна челото ѝ с няколко от пипалата на главата си, сякаш опитваше потта ѝ. Тя рязко дръпна главата си настрана. Не желаше да бъде опитвана от никого.

Никанж отвори една от стените към семейния апартамент и я пусна в стая — близък на тази, която тя мислеше, че е оставила след себе си.

— Почивай тук — каза ѝ то. — Спи.

Даже имаше баня и на познатата платформа бяха оставени чифт чисти дрехи. И Ждая беше заместен от Никанж. Не можеше да се отърве от него. Беше му казано да стои с нея и то възнамеряваше да го прави. Пипалата му се отпуснаха на грозни бучки, когато тя му извика, но то продължи да стои.

Победена, тя се скри за известно време в банята. Изплакна старите си дрехи, въпреки че нямаше нищо полепнало по тях — нито прах, нито пот, нито мазнина или вода. Материя, която никога не оставаше мокра за повече от пет минути. Някакъв вид оанкалска синтетика.

После отново ѝ се приспа. Беше свикнала да заспива винаги щом се чувстваше изморена, и не беше свикнала да изминава дълги разстояния или да се среща с „хора“. Учудващо колко бързо оанкалите се бяха превърнали в „хора“ за нея. Но тогава кой още беше тук?

Тя се мушна в леглото и обърна гръб на Никанж, който беше заел мястото на Ждая на платформата. Кой щеше да я защити, ако оанкалите решат да правят каквото си искат с нея — а те без съмнение бяха свикнали да правят каквото си поискат. Видоизменят месоядни растения... Какво са променили, за да построят кораба си? И в какви полезни за тях инструменти възнамеряваха да превърнат хората? Знаеха ли вече какво трябва да направят, или още експериментираха? Беше ли ги грижа? Как щяха да направят промените? Или вече ги бяха направили — допълнително са поровили в нея, докато са премахвали

тумора ѝ. Имала ли е въобще тумор? Заради семейната си история беше по-склонна да приеме, че е имала. Вероятно не са я излъгали за това. Може би за нищо не бяха излъгали. За какво им е притрябвало да лъжат? Те притежаваха планетата Земя и всичко, което беше останало от човешките същества.

Как така не беше в състояние да приеме това, което Ждая ѝ беше предложил?

Най-накрая заспа. Светлината не се промени през цялото време, но беше свикнала с това. Събуди се само за да открие, че Никанж е дошъл в леглото и лежи до нея. Първоначалният ѝ импулс беше да избути детето или тя самата да стане. Но после безразличието и умората я надвиха и тя продължи да спи.

За нея беше безумно важно да направи две неща. Първо — да говори с друго човешко същество. Който и да е, въпреки че се надяваше да е някой пробуден по-рано, който със сигурност щеше да знае повече. Второ — искаше да хване някой от оанкалите в лъжа. Който и да е от оанкалите. Каквато и да е лъжа.

Но не видя и следа от други хора. А единственото, в което хвана оанкалите, бяха полуистините, които ѝ казваха, въпреки че те чистосърдечно си го признаваха. Например, че ще ѝ споделят само половината от това, което иска да научи. Иначе те винаги говореха истината, тоест така, както я разбираха. Така тя оставаше с почти непоносимото чувство за безпомощност и безнадеждност — сякаш ако ги хванеше в лъжа, щяха да станат по-уязвими. Сякаш това щеше да превърне нещата, които възнамеряваха да направят, по-малко реални или по-лесни за отричане.

Само Никанж ѝ доставяше някаква наслада, носеше забрава. И двамата имаха еднаква нужда един от друг. Много рядко я оставяше сама, изглеждаше, че я харесва, въпреки че тя не знаеше какво значи за един оанкали да „харесва“ човек. Още не можеше да разбере какви са емоционалните връзки между самите оанкали. Ждая очевидно достатъчно държеше на нея, за да ѝ предложи да направи нещо, което той смяташе за изключително погрешно. Какво би направил Никанж за нея един ден?

В буквалния смисъл на думата тя беше експериментално животно, а не домашен любимец. Какво можеше да направи Никанж за едно такова животно? Да протестира разплакан, когато в края на експеримента тя бъде пожертвана?

Но това не беше от този род експеримент. От нея се предполагаше да живее и да ражда, не да умира. Експериментално животно, майка на домашни любимци? Или... животно от застрашен вид, което е станало част от програма за размножаване. Биолозите на Земята правеха това преди войната — използваша няколко екземпляра от изчезващ животински вид, които са заловили, за да размножат нови

животни, които да пуснат обратно сред дивата природа. Такава ли беше нейната съдба? Принудително изкуствено заплождане. Сурогатно майчинство? Хапчета за плодовитост и принудително „донорство“ на яйцеклетки? Имплантиране на оплодени яйцеклетки, взети от други донори. Премахване на децата от майките веднага след раждането... Хората бяха прилагали всичките тези неща върху разплодни животни, държани затворени, всичко в името на нещо по-добро, разбира се.

Ето затова имаше нужда да си поговори с друг човек. Само човешко същество можеше да я успокои или поне да разбере страховете ѝ. Но Никанж беше всичко, с което разполагаше. Прекарваше цялото си време да го обучава и научаваше от него каквото може. Държеше я ангажирана, но тя имаше контрол над това. То се нуждаеше от по-малко сън в сравнение с нея и когато не спеше, очакваше тя да го обучава или да възприема знания. Искаше да знае не само езика, но културата, биологията, историята, нейната собствена житейска история... То искаше да знае всичко, което знаеше тя.

Това донякъде приличаше на времето, прекарано с Шарад. Но Никанж беше много по-настойчив — беше като възрастен в упорството си. Без съмнение на нея и Шарад им беше дадено достатъчно време заедно, за да видят оанкалите как се отнася тя с чуждо дете от собствения си биологичен вид — дете, с което трябваше да дели стаята си и което да обучава.

Никанж, както и Шарад, имаше фотографска памет. Вероятно всички оанкали бяха такива. Каквото и да видеше или чуеше, Никанж запомняше бързо, независимо дали го разбираше, или не. Беше умно и учудващо бързо разбираше всичко. Тя започна да се срамува от собствената си мудност и от това, че запомняше само случайни неща.

Винаги ѝ е било по-лесно да научава неща, като си записва. През всичкото това време, прекарано с оанкалите, тя не беше виждала нито един от тях да пише или да чете.

— Водите ли си някога записки, или разчитате само на собствената си памет? — попита Никанж, след като така се беше измъчила с него, че не ѝ оставаше нищо друго, освен да се ядоса и отчае. — Случва ли ви се да четете и пишете понякога?

— Не си ме учила на тези думи — каза то.

— Това е обмяна на информация чрез символи...

Тя се огледа наоколо за нещо, върху което да може да остави отпечатък, но те бяха в спалнята и там нямаше нищо, което да задържи следа или някаква резка достатъчно дълго, че тя да може да изпише цяла дума — даже и да разполагаше с нещо за писане.

— Нека излезем навън — каза тя. — Ще ти покажа.

То отвори една от стените и я пусна да излезе навън. Отвън, под клоните на псевдодървото, в което се намираха техните помещения за живеене, тя коленичи на земята и започна да пише с пръста си върху нещо, което приличаше на рохкава, песъчлива почва. Написа името си, после си поигра с различни начини за изписване на името на Никанж. Никанге не изглеждаше правилно, нито пък Никанги. Никанжи беше най-близкото. Тя си повтори наум начина, по който Никанж изричаше името си, и после написа Никанж. Така ѝ се струваше най-правилно, освен това харесваше начина, по който изглеждаше.

— Приблизително така ще изглежда името ти, ако се напише — каза тя. — Мога да си записвам думите, които ме учиш, и после ще ги повтарям, докато ги запомня. Така няма да се налага да те питам едни и същи неща по няколко пъти. Но ми трябва нещо, с което да пиша, и нещо, върху което да пиша. Тънки листове хартия ще свършат най-добра работа. — Не беше сигурна, че знае какво е хартия, но то така и не попита. — Даже и да нямаш хартия, мога да използвам тънки листове пластмаса или гладка тъкан, ако измислиш нещо, с което мога да оставям следи по тях. Разбираш ли?

— Можеш да правиш всичко това с пръстите си — каза ѝ то.

— Това не е достатъчно. Искам да запазвам написаното, за да го използвам след това... за учене. Имам нужда...

— Не.

Тя спря по средата на изречението и примигна срещу него.

— Това не е опасно — каза тя. — Някои от вашите хора трябва да са виждали книгите, касетите, дисковете, филмите ни — нашите архиви по история, медицина, езици, науки, най-различни неща. Просто искам да си правя записки на вашия език.

— Знам за архивите, които твоите хора са пазели. Не знаех как се наричат на английски, но съм ги виждал. Ние спасихме голяма част от тях и се научихме как да ги използваме, за да разбираме хората по-добре. Аз лично не разбирам нищо, но другите разбират.

— Мога ли да ги видя?

— Не. На никого от твоите хора не му е разрешено да ги вижда.

— Защо?

То не отговори.

— Никанж?

Мълчание.

— Тогава... поне ми разреши да си правя записки, това ще ми помогне да науча езика ви. Ние, хората, имаме нужда да правим това, за да запомняме неща.

— Не.

Тя се намръщи.

— Какво искаш да кажеш с това „не“? Ние наистина се нуждаем от това.

— Не мога да ти дам това, което искаш. Нито за да пишеш, нито за да четеш.

— Защо?

— Не е позволено. Моят народ реши, че не бива да се разрешава.

— Това не е никакъв отговор. Каква беше причината?

Пак мълчание. Сензорните му пипала клюмнаха. Това го направи още по-мъничък — приличаше на рунтаво животинче, на което му се е измокрила козината.

— Не мога да повярвам, че не можете да си изработите материали за писане — каза тя.

— Можем да правим всичко, което са правила твоите хора — каза то. — Въпреки че не искаме да го правим.

— Толкова е просто... — тя поклати глава. — Беше ли ти наредено да не ми казваш защо?

То отказа да ѝ отговори. Негова идея ли беше това, че не ѝ казваше, или така упражняваше по детински собствената си сила? Защо оанкалите да не могат да правят тези неща със същото желание, с което ги правеха хората?

След известно време то каза:

— Хайде да влезем вътре. Ще ти разкажа нещо от историята ни.

Знаеше, че тя имаше слабост към дългите разкази за историята на многовидовия народ на оанкалите, това ѝ помагаше да обогати владенето на езика им. Точно в този момент обаче нямаше намерение да се държи учтиво. Седна на земята и се облегна на едно псевдодърво. След малко Никанж седна срещу нея и започна да разказва.

— Преди шест деления на планета с бяло слънце и покрита с вода ние сме живеели в плитък океан — каза то. — Всеки един от нас се е състоял от много тела и сме общували със самите себе си и помежду си чрез светлините, излъчвани от телата ни, и с цветни форми...

Тя го остави да говори, без да му задава въпроси, когато не разбираше, изобщо не я беше грижа. Историята за съчетаването на оанкалите с интелигентни, образовани, рибоподобни създания беше заплениваща, но тя беше прекалено ядосана, за да ѝ отдаде значимото внимание. Молив и хартия. Толкова незначителни неща и въпреки това ѝ бяха отказани. Толкова незначителни!

Когато Никанж влезе в апартамента, за да вземе храна за двамата, тя се отдалечи. Поскита, по-свободна от всякога, в района, който приличаше на парк и се намираще далече от псевдодърветата и жилищните помещения. Няколко оанкали я видяха, но ѝ обърнаха внимание само за момент. Беше изцяло погълната в съзерцание на околностите, когато изведнъж Никанж застана до нея.

— Трябва да стоиш с мен — каза то с тон, който ѝ напомни за майка, която гълчи петгодишното си дете.

„Това — помисли си тя — напълно отговаряше на нейния ранг в семейството му.“

След този инцидент тя се измъкваше при всеки удобен случай. Или щяха да я накажат и затворят, или не.

Нищо не ѝ направиха. Никанж, изглежда, свикна с нейните излизания. Престана да изскача до нея броени минути след като беше избягала. Изглежда, че беше склонен от време на време да ѝ позволява да изчезва за час-два. Започна да носи храна със себе си, като заделяше леснопреносими неща — пикантен задушен ориз с много подправки, завит в тънки листа от ядивен високопротеинов материал, ядки, плодове или куатасаяша — лютивата, сиреноподобна храна на оанкалите, за която Кахгаят твърдеше, че е безопасна. Никанж изрази одобрението си за нейното скитане, като я посъветва да заравя всичката неизядена храна, която не иска да носи. „Дай я на кораба“ — такъв му беше съветът.

Правеше торба от излишното си яке и слагаше храната в него, после се разхождаше сама, ядеше и разсъждаваше. Не намираще

никакво успокоение в това, да е сама с мислите и спомените си, но по някакъв начин илюзията за свобода намаляваше отчаянието ѝ.

Някои оанкали се опитваха да я заприказват, но тя не знаеше достатъчно добре езика, за да може да води нормален разговор. Дори да ѝ говореха бавно, тя не можеше да разбере думи, които се предполагаше да знае и за които се сещаше броени секунди след като разговорът приключи. Повечето пъти се стигаше до това, да използва жестове, което не помагаше особено и я караше да се чувства глупаво. Успяваше да комуникира успешно с непознати само когато се загубеше и се налагаше да ги моли за помощ.

Никанж ѝ каза, че ако не може да намери пътя за къщи, трябва да се обърне към най-близкия възрастен оанкали и да произнесе името си по следния начин: Докаалтедийнждаялиллит ека Кахгаят аж Динсо. Сричката до като представка означаваше синовен неоанкали. Каал беше означението на роднинската група. Следваха имената на Тедийн и Ждая, като името на Ждая беше последно, защото той я беше довел в семейството си. Ека означаваше дете. Малко дете, което още няма изразен пол, както младите оанкали нямаха пол. Лилит прие това определение с надежда. Несъмнено деца без пол не участваха в експерименти с размножаване. След това идваше името на Кахгаят. В края на краищата то беше третият ѝ „родител“. Най-отзад стоеше името, което определяше нейния разменен статус. Групата Динсо щеше да остане на Земята, членовете ѝ щяха да се променят, като заемат част от генетичното наследство на човечеството, и в същото време щяха да разпространят собствените си гени като вирус сред неохотните човешки същества... Динсо. Това не беше фамилно име. Това беше ужасно обещание, заплаха.

И все пак където и да изрече това дълго име, оанкалите веднага разбираха не само коя е, но и къде трябва да отиде и ѝ посочваха пътя за „къщи“. Тя не им беше особено благодарна.

По време на една от самотните си разходки тя чу двама оанкали да използват една от думите си, с която наричаха човеците — кайзиди. Тя забави крачка, за да чуе за какво си говорят. Помисли, че говорят за нея. Често си въобразяваше, че хората, сред които се разхождаше, говорят за нея като за някакво необикновено животно. Тези двамата оправдаха страховете ѝ, като млъкнаха веднага щом тя се приближи, и продължиха разговора си мълчаливо, като се докосваха един друг с

пипалата на главите си. Почти беше забравила за тази случка, когато чу група оанкали от същия район пак да говорят за кайзиди, и по-конкретно за мъж, когото те наричаха Фукумото.

Веднага щом приближи, отново всички млъкнаха. Тя остана на мястото си и се опита да ги подслуша, като се скри зад едно псевдодърво, но в момента, в който го направи, разговорът между оанкалите замлъкна. Слухът им, особено когато се концентрираха, беше изключително добър. В началото Никанж се оплакваше, че сърцето ѝ бие много шумно.

Продължи по пътя си, засрамена, че са я хванали да подслушва. Всъщност нямаше смисъл да се срамува. Тя беше пленница. Добрите ѝ обноси нямаше да променят нищо в случая.

И къде беше Фукумото?

Тя повтори наум това, което беше запомнила от дочутите откъслечни фрази. Фукумото беше свързан с родовата група Тей, които също спадаха към хората Динсо. Знаеше приблизително къде се намира районът, където живееха те, въпреки че никога не беше ходила там.

Защо оанкалите от Каал ще си говорят за човек от Тей? Какво беше направил Фукумото и как можеше да се добере до него?

Ще отиде до Тей. Ще се разходи дотам, стига Никанж да не я спре. То все още правеше това от време на време, за да ѝ покаже, че може да я следи и да я намери навсякъде. Появяваше се изневиделица. Може би му харесваше да вижда как подскача от изненада.

Тръгна към Тей. Може би щеше да успее да види човека, ако беше навън и ако и той като нея обичаше разходките. Беше напълно възможно той да говори английски. Ако знаеше английски, неговите надзиратели оанкали нямаше да могат да му попречат да разговаря с нея. Възможно беше разговорът да се окаже безплоден, и той можеше да се окаже неосведомен като нея. Но ако той разполагаше с информация и разговорът минеше добре, оанкалите можеха да решат да я накажат. Да я затворят отново сама? Да я върнат в летаргичен сън? Или да я затворят в тясна стая с Никанж и семейството му. Ако направеха едно от първите две неща, това щеше да означава, че я освобождават от отговорността, която тя, тъй или иначе, не искаше да поеме и с която нямаше да може да се справи. Ако пък се стигнеше до

третия вариант, какво щеше да се промени? Можеше ли да се откаже от възможността най-накрая да поговори с човек от нейната раса?

За нищо на света.

Изобщо не възнамеряваше да се връща при Никанж и да пита него или семейството му дали може да я срещнат с Фукумото. Бяха ѝ дали да разбере, че тя не може да има контакт с човешки същества или човешки предмети.

Пътят до Тей се оказа по-дълъг, отколкото очакваше. Още не се беше научила да преценява добре разстоянията на кораба. Хоризонтът — в случаите, когато не беше запрещен от псевдодървета или възвишения, които бяха входове към други нива — изглеждаше изумително близо. Но колко близо, тя не можеше да прецени.

Поне никой не я спря. Оанкалите, с които се разминаваше, явно, мислеха, че принадлежи на мястото, където я срещаха. Освен ако Никанж не се появеше изневиделица, тя беше свободна да се скита из Тей колкото си иска.

Стигна до Тей и започна да търси. Псевдодърветата тук бяха жълто-кафяви на цвят, а не сиво-кафяви както в Каал и кората им беше по-груба — много повече приличаше на това, което тя свързваше с кора на дърво. Въпреки това оанкалите ги отваряха, когато влизаха и излизаха. Тя надникна през една от тези дупки, когато ѝ се удаде възможност. Това пътешествие щеше наистина да си струва, ако можеше да зърне Фукумото — или което и да било друго човешко същество, стига да е пробуден и наясно със ситуацията. Който и да беше.

Докато не започна истинското търсене, не си беше давала сметка колко важно беше да намери някого. Оанкалите не само напълно я бяха откъснали от нейните хора, ами сега я превръщаха в предател. Бяха направили всичко спокойно, без бруталност, с изключително търпение и лекота, които стопяваха нейната решителност.

Ходи и се оглежда наоколо, докато краката ѝ не натежаха от умора. Накрая, обезкуражена и разочарована, тя седна и се подпря на едно псевдодърво, за да изяде двата портокала, които беше заделила от обяда си в Каал.

Даде си сметка, че търсенето ѝ е било абсурдно. Можеше да си остане в Каал, да си мечтае, че е срещнала друг човек, и от това щеше да изпита по-голямо удоволствие. Даже не беше сигурна колко от Тей

беше пребродила. Нямахме знаци, по които да се ориентира. Оанкалите не използваша такива неща. Районите, които принадлежаха на различните родови групи, бяха маркирани с техните миризми. При всяко отваряне на стена те подсилваха местните маркери за миризма или се идентифицираха като гости — членове на друга родова група. Оолоите можеха да променят миризмата си и го правеха, когато напускаха домовете си, за да се размножават. Мъжките и женските оанкали запазваха миризмата, с която бяха родени, и никога не живееха извън определената им родова местност. Лилит не можеше да разчита знаци, базирани на миризма. Според нея оанкалите не миришеха на нищо.

Така беше по-добре, отколкото да притежават неприятна миризма и да я принуждават да я търпи. Но пък това я лишаваше от пътепоказатели.

Въздъхна и реши да се върне в Каал, но не можеше да намери пътя за къщи. Огледа се и затвърди убеждението си, че се е заблудила и се е загубила. Щеше да ѝ се наложи да помоли някой да я упъти към Каал.

Стана и отстъпи настрана от псевдодървото, на което се беше облегла, и изчегърта малка дупка в пръстта — наистина беше пръст. Никанж ѝ беше казал: „Зарови корите от портокала“. Знаеше, че ще изчезнат за един ден, ще се разложат под въздействието на живия организъм на кораба.

Или поне се предполагаше да стане така.

Докато изтръскваше якето си и се изтупваше, почвата около мястото, където беше заровила обелките, започна да потъмнява. Промяната на цветовете привлече вниманието ѝ и тя видя как почвата бавно се превърна в кал и постепенно стана оранжева, също като обелките, които беше заровила. Това беше явление, което тя никога преди не беше виждала.

Почвата започна да мирише на нещо, което тя не можеше да свърже с миризмата на портокали. Вероятно миризмата беше това, което привлече оанкалите. Вдигна глава и видя двама да стоят наблизко, насочили пипалата на главите си към нея.

Единият от тях ѝ каза нещо и тя направи усилие да разбере думите. Разбра някои от тях, но не беше достатъчно, за да схване смисъла на това, което ѝ се казва.

Оранжевото петно на земята започна да набъбва и да се разраства. Лилит отстъпи настрана.

— Какво става? — попита тя. — Говори ли някой от вас английски?

По-голямата от двамата оанкали — Лилит си помисли, че това е женската, — заговори на език, който не беше нито английски, нито оанкали. Това я обърка първоначално. После осъзна, че това прилича на японски.

— Фукумото сан? — с надежда в гласа попита тя.

Последва ново изригване от думи, които със сигурност бяха на японски, и тя поклати глава.

— Не разбирам — каза тя на оанкали.

Този израз го беше научила бързо след много повтаряния. А единствените думи, които знаеше на японски, бяха заучени фрази, които беше запомнила от едно пътуване до Япония преди години: коничуа, аригато годзаймасо, сайонара...

Междувременно други оанкали бяха дошли да гледат бълбукащата земя. Диаметърът на оранжевото петно беше стигнал почти метър, с форма на идеална окръжност. Едно от месоядните псевдорастения до него започна да потъмнява и да се мята насамнатам в агония. Като видя как яростно се усуква, тя забрави за това, че не беше отделен организъм. Съсредоточи се върху факта, че беше живо и сигурно му беше причинила болка. Не беше предизвикала просто някакво интересно явление, беше причинила болка.

Насили се да говори внимателно и бавно на оанкали.

— Не мога да променя това — каза тя, в смисъл че не може да поправи стореното. — Бихте ли помогнали?

Едно оолои пристъпи напред, докосна оранжевата кал с едно от сетивните си пипала и поддържа пипалото си в калта неподвижно за няколко секунди. Бълбукането се забави и после спря. В момента, в който оолоито се отдръпна, яркият оранжев цвят беше започнал да избелява и пръстта беше започнала да възвръща нормалния си цвят.

Оолоито каза нещо на една голяма женска и тя му отговори, сочейки с пипалата на главата си Лилит.

Лилит погледна с недоверие оолоито.

— Кахгаят? — попита тя и се почувства глупаво.

Формата на пипалата на главата на това оолои бяха същите като тези на Кахгаят.

Оолоито насочи пипалата на главата си към нея.

— Как успяваш — попита я то, — да си толкова обещаваща и в същото време да си толкова невежа?

Кахгаят.

— Какво правиш тук? — настоятелно попита тя.

Мълчание. Кахгаят насочи вниманието си към нарастващата земя, сякаш я преглеждаше още веднъж, после каза на висок глас нещо на насъбралите се извънземни. Повечето от тях загладиха пипалата си и започнаха да се разотиват. Тя предположи, че се е пошегувал за нейна сметка.

— Значи, най-накрая намери нещо, което да отровиш — каза ѝ то.

Тя поклати глава.

— Просто зарових няколко портокалови кори. Никанж ми каза да заравям отпадъците си.

— Заравяй каквото си искаш в Каал. Когато напуснеш Каал и искаш да хвърлиш нещо, тогава го дай на оолои. И не напускай Каал пак, докато не се научиш да разговаряш на нашия език. Защо си тук?

Сега тя отказа да отговори.

— Фукумото сан почина наскоро — каза ѝ то. — Без съмнение това е причината, заради която си чула да се говори за него. Чула си да говорят за него, нали?

След малко тя кимна.

— Беше на сто и двацет години. Не знаеше английски.

— Бил е човешко същество — каза тя.

— Живя тук буден почти шейсет години. Не мисля, че за цялото това време е видял друг човек повече от два пъти.

Тя пристъпи по-близо до Кахгаят и го погледна изпитателно.

— И това не ти се струва жестоко?

— Той се адаптира много добре.

— И въпреки това...

— Можеш ли да намериш пътя за къщи, Лилит?

— Ние сме същества, които лесно се адаптират — каза тя, отказвайки да бъде прекъсната, — но е грешно да причиняваш болка на жертвата си само защото може да я понесе.

— Научи езика ни. Когато си готова, един от нас ще те запознае с някого, който като Фукумото е избрал да живее и умре сред нас пред това, да се върне на Земята.

— Искаш да кажеш, че Фукумото е избрал...

— Ти нищо не знаеш — каза оолоито. — Ела. Ще те заведе вкъщи и ще говоря с Никанж за теб.

Тя отговори бързо:

— Никанж не знаеше къде отивам. Може би точно сега ме търси.

— Не, не те търси. Аз те търсех. Ела.

Кахгаят я отведе през подземен тунел под един хълм до пониското ниво на кораба. После ѝ заповяда да се качи на един плосък и бавен транспортър. Тя си помисли, че ако тръгне да бяга, сигурно ще го изпревари, но транспортърът ги закара до дома ѝ учудващо бързо, като мина по по-пряк път от този, който тя беше избрала.

Кахгаят не ѝ проговори през целия път. Тя имаше чувството, че беше ядосан, но от това не ѝ пукаше. Само се надяваше да не е много ядосан на Никанж. Беше допуснала възможността, че може да бъде наказана по някакъв начин заради посещенията си в Тей, но не искаше да създава неприятности на Никанж.

Още щом стигнаха до дома ѝ, Кахгаят отведе Никанж в стаята, която деляха, а нея я оставиха в помещението, което тя считаше за трапезария. Ждая и Тедийн бяха там и този път ядяха оанкали храна, приготвена от растения, които щяха да са отровни за нея.

Тя приседна тихо и след малко Ждая ѝ донесе ядки, плодове и някаква оанкали храна, която имаше едва доловим вкус и консистенция като на месо, но беше приготвена от растения.

— Големи неприятности ли съм забъркала? — попита тя, докато той ѝ подаваше храната.

Пипалата му се изгладиха.

— Не, Лилит.

Тя се намръщи.

— Останах с впечатление, че Кахгаят е ядосан.

В този момент гладките му пипала приеха формата на несъразмерни възли.

— Това не беше точно гняв. Кахгаят беше притеснен за Никанж.

— Защото съм отишла до Тей?

— Не — възлите станаха още по-големи и грозни. — Защото това е неприятен момент за него и за теб. Никанж искаше да те провери и ти се провали.

— Какво?

Тедийн изговори нещо много бързо на неразбираем оанкали и Ждая й отговори. Двамата разговаряха няколко минути. След което Тедийн каза на Лилит на английски:

— Кахгаят трябва да учи... дете от същия пол. Разбираш ли?

— И аз съм част от урока? — отговори горчиво Лилит.

— Никанж или Кахгаят — каза Тедийн тихо.

Лилит замръзна и погледна Ждая в очакване на обяснение.

— Искате да каже, че ако ти и Никанж не бяхте събрани, за да се учите един от друг, то теб щеше да те учи Кахгаят.

Лилит потрепери.

— За бога — прошепна тя. И секунди по-късно каза: — Защо не можеше да си ти?

— Обикновено оолоите се занимават с обучението на нови видове.

— Защо? Ако трябва да бъда обучавана, бих предпочела да го правиш ти.

Пипалата на главата му се изгладиха.

— Харесваш него... или Кахгаят? — попита Тедийн.

Нейният английски, който тя почти не практикуваше и беше научила само от слушане, беше много по-добър от оанкалския на Лилит.

— Не искам да обиждам никого, но предпочитам Ждая.

— Добре — каза Тедийн, докато пипалата на главата й се изгладиха, въпреки че Лилит не разбираше защо. — Харесваш повече Ждая или Никанж?

Лилит отвори уста, за да отговори, но после се поколеба. Ждая я беше оставил на Никанж за толкова дълго време и без съмнение го беше направил преднамерено. А Никанж — Никанж беше трогателен, може би защото беше дете. Не беше отговорен за съдбата на останките от човечеството. Просто се опитваше да прави това, което възрастните наоколо му казваха. И двамата бяха жертви.

Не, то не беше жертва. Беше просто дете, и то затрогващо. И тя го харесваше, въпреки себе си.

— Разбираш ли? — попита Тедийн.

Беше станала цялата гладка.

— Разбирам — пое си дълбоко въздух. — Виждам, че всички, включително и Никанж, искат от мен да харесвам Никанж. Ако е така,

вие печелите. Харесвам го.

Обърна се към Ждая.

— Ама вие сте адски манипулативни хора.

Ждая се концентрира върху храната.

— Толкова ли много ви бях в тежест? — попита тя.

Той не отговори.

— Би ли ми помогнал поне за едно?

Той насочи някои от пипалата си към нея.

— Какво искаш?

— Неща за писане. Хартия. Химикалки или моливи — каквото имате.

— Не.

Отказът му не подлежеше на обсъждане. Беше част от семейната конспирация да я държат невежа, докато се опитват колкото се може по-упорито да я образуват. Безумие.

Разтвори ръце пред себе си и поклати глава: Защо?

— Питай Никанж.

— Вече го питах. Не иска да ми каже.

— Може би ще ти каже сега. Приключи ли с яденето?

— Да, достатъчно беше — във всяко отношение.

— Ела. Ще отворя една от стените.

Тя стана от платформата, на която седеше, и го последва.

— Никанж може да ти помогне да запомняш неща, без да ги записваш — каза ѝ той, докато докосна стената с няколко от пипалата на главата си.

— Как?

— Попитай го.

Тя премина през отвора веднага щом стана достатъчно широк, и разбра, че се е натрапила на двете оолоита, които не си направиха труда да я забележат, ако не се броеше инстинктивното насочване на няколко от пипалата им към нея. Говореха и се караха на много бърз оанкали. Без съмнение тя беше причината за техния спор.

Погледна назад с надеждата, че ще може да се върне обратно през отвора на стената и да ги остави насаме. По-късно едното от тях можеше просто да ѝ каже какво са решили. Не си представяше, че ще е нещо, което тя да очаква с нетърпение да чуе. Но стената се беше затворила необичайно бързо.

По всичко личеше, че Никанж се справя добре с нападките. В един момент кимна към нея с остро движение на пипалата на главата си. Тя се премести и застана до него, готова да го подкрепи срещу обвиненията на Кахгаят.

Кахгаят спря да говори и я погледна.

— Ти не разбра нищо от това, нали? — попита я на английски.

— Не — призна си тя.

— Сега разбираш ли ме? — попита то на бавен оанкали.

— Да.

Кахгаят се обърна към Никанж и започна да говори много бързо. Тя се напрегна, за да разбере какво си говорят, и ѝ се счу, че казват нещо като: Сега поне знаем, че е способна да научава неща.

— Щях да ги научавам още по-бързо, ако имах хартия и молив — каза тя. — Но с тях и без тях, мога да ви кажа какво мисля за вас на който и да е от трите човешки езика, които знам!

Кахгаят не каза нищо известно време. Най-накрая се обърна, отвори една от стените и напусна стаята.

Когато стената се затвори, Никанж легна на леглото, сложи ръце върху гърдите си и се прегърна.

— Добре ли си? — попита тя.

— Кои са другите два езика? — попита то.

Тя се усмихна.

— Испански и немски. Можех да говоря на немски. Все още си спомням няколко псувни.

— Не го знаеш... добре?

— Знам добре испански.

— А защо не немски?

— Защото са минали много години, откакто го учих и го говорих — много години преди войната, искам да кажа. Ние, хората... ако не използваме един език дълго време, го забравяме.

— Не. Не го забравяте.

Тя погледна към леко набръчканите му пипала и си помисли, че не изглежда щастливо. Безпокоеше го неумението ѝ да научи нещата бързо и после да не ги забравя.

— Ще ми позволите ли да имам материали за писане? — попита тя.

— Не. Ще го направим по нашия начин. Не по твоя.

— Трябва да се направи по начин, който ще даде резултат. Но какво ме засяга. Щом искате да си загубите времето, за да ме научите на всичко, давайте.

— Аз не искам.

Тя сви рамене, без да я е грижа дали е пропуснало жеста, или не го е разбрало.

— Ооан е недоволен от мен, Лилит, не от теб.

— Това е заради мен. Защото не възприемам достатъчно бързо.

— Не. Защото... защото не те уча по начина, по който то мисли, че трябва да го правя. Страхува се за мен.

— Страхува се... Защо?

— Ела тук. Седни. Ще ти кажа.

Тя отново сви рамене и седна до него.

— Аз раста — каза ѝ то. Ооан иска да побързам, за да ти бъде дадена работата, която трябва да свършиш, а аз трябва да почна да се съвкупявам.

— Искаш да кажеш, че колкото по-бързо ме обучиш, толкова по-скоро ще можеш да започнеш да се съвкупяваш?

— Да. Докато не те обуча и не покажа, че си способна, няма да ме одобрят за това.

Ето какво било. Тя не беше просто тяхното опитно животно. Тя беше по един определен начин, който не разбираше, неговото последно изпитание. Въздъхна и поклати глава.

— Ти ли ме поиска, Никанж, или бяхме натрапени един на друг?

Никанж не каза нищо. Сгъна една от ръцете си по начин, който беше естествен за него, но който все още я стряскаше, и разтърка подмишницата си. Тя наклони главата си на една страна, за да види мястото, което разтри.

— Кога се появяват сетивните ти пипала, преди или след периода на размножаването? — попита тя.

— Ще се появят скоро, независимо от това, дали ще започна да се размножавам, или не.

— Не трябва ли да се появят, след като си намериш партньор?

— Партньорите предпочитат те да се появят след това. Мъжките и женските съзряват по-бързо от оолоите. Те обичат да чувстват... как да го кажа? Че са помогнали на техните оолои да приключат с детството.

— Помагат им с отглеждането — попита тя — или с възпитанието?

— ... възпитанието?

— Думата има няколко значения.

— Не разбирам логиката на това.

— Има логика, но сигурно ще ти трябва етимолог, за да ти го разясни. Ще има ли проблем между теб и твоите партньори?

— Не знам. Надявам се да няма. Ще отида при тях, когато мога. Вече съм ги предупредил. — То замълча за малко. — Сега трябва да ти кажа нещо.

— Какво?

— Ооан искаше да го направя, без да ти казвам... за да... те изненадам. Но аз няма да направя така.

— Какво!

— Трябва да направя малки промени... няколко дребни промени. Трябва да ти помогна да стигаш безпроблемно до паметта си, когато имаш нужда от нея.

— Какво искаш да кажеш? Какво искаш да промениш?

— Няколко дребни неща. След това ще настъпи съвсем незначителна промяна в химическия състав на мозъка ти.

Докосна челото си несъзнателно, все едно искаше да се предпази.

— Мозъчна химия? — прошепна тя.

— Бих искал да го направя, когато съм напълно развит. Тогава ще мога да го направя така, че да ти достави удоволствие. Така трябва да бъде. Но ооан... разбирам как се чувства. Ооан казва, че трябва да го направя сега.

— Не искам да бъда променяна.

— Ще спиш през цялото време, по същия начин, както когато ооан Ждая премахна тумора ти.

— Ооан Ждая? Твоят родител Ждая е направил това? Не Кахгаят?

— Да. Това беше направено, преди родителите ми да започнат да се размножават.

— Чудесно.

Нямаше нито една причина да се чувства признателна на Кахгаят.

— Лилит? — Никанж сложи многопръстовата си длан на ръката й. — Ето така ще стане. Едно докосване. После... леко убождане. Това е всичко, което ще почувстваш. Като се събудиш, промяната вече ще е направена.

— Не искам да бъда променяна!

Дълго мълчание. Най-накрая то попита:

— Страхуваш ли се?

— Не съм болна. Да забравяш, е нещо нормално за повечето човешки същества. Няма нужда да ми променяте мозъка.

— Толкова ли ще е лошо да помниш по-добре? Както помнеше Шарад, както помня аз.

— Страшна е мисълта, че ще бъда променена — тя си пое дълбоко въздух. — Виж, най-важната част от мен, това, което ме определя коя съм, е моят мозък. Не искам да...

— Ти няма да се промениш. Да, не съм достатъчно зрял, за да превърна това в приятно преживяване за теб, но съм достатъчно голям, за да го направя като олои. Ако бях неспособен, досега другите да са го забелязали.

— Ако всички бяха толкова убедени в способностите ти, защо тогава трябва да изпробваш себе си върху мен?

То отказа да отговори и остана мълчаливо в продължение на няколко минути. Когато се опита да я дръпне долу до себе си, тя се възпротиви, стана и се заразхожда из стаята. Пипалата на главата му я следваха, но не с обичайното бавно полюшване. Бяха насочени към нея като антени и тя най-накрая избяга в банята, за да се отърве от постоянното следене.

Там седна на пода, обгърна се здраво с ръце и впи нокти в дланите си.

„Какво ще стане сега? Щеше ли Никанж да последва заповедите и да я изненада, докато спи? Щеше ли да я предаде в ръцете на Кахгаят? Или и двамата — о, небеса — ще я оставят на мира!“

Нямаше представа колко време беше минало. Улови се, че мисли за Сам и Айри, за своя съпруг и за сина си. И двамата ѝ бяха отнети още преди оанкалите, преди войната, преди да разбере колко лесно може да бъде съсипан един човешки живот.

Имаше панаир — от онези долнопробни панаири, които се правеха на запустели парцели земя, с въртележки, игри, шум и понита с отрупана със струпей козина. Сам беше решил да заведе Айри, докато Лилит прекара деня с бременната си сестра. Беше обикновена събота. Дотам се отиваше по широка, суха улица, огряна от ярка слънчева светлина. Младо момиче, току-що научило се да шофира, беше блъснало челно колата на Сам. Беше навлязла в насрещната лента, вероятно беше загубила управлението на колата. Притежаваше книжка за начинаещ шофьор и не се предполагаше да кара колата сама. Беше платила с живота за грешката си. Айри загина при катастрофата — беше спрял да диша още преди да пристигне линейката, въпреки че парамедиците се опитаха да го съживят.

Сам не умря веднага.

Имаше травми по главата — мозъкът беше засегнат. Трябваша му три месеца, за да довърши това, което беше започнала катастрофата. Три месеца, за да умре.

През повечето време беше малко или много в съзнание, но не познаваше никого. Родителите му дойдоха от Ню Йорк, за да са с него. Бяха нигерийци и бяха живели достатъчно дълго в Щатите, за да се роди синът им там и да порасне. Въпреки това не бяха особено щастливи от брака му с Лилит. Бяха оставили Сам да израсне като американец, но го бяха пращали редовно на гости при роднините им в Лагос. Явно, са се надявали един ден да се ожени за момиче от племето йоруба. Никога не бяха виждали внука си. Сега им бе отнет последният шанс.

Сам не ги разпозна.

Беше единственият им син, но сега просто гледаше през тях, както гледаше Лилит, с празен поглед, с очи, изпразнени от него самия.

Понякога Лилит седнаше до него, докосваше го и той за малко спираше празния си поглед върху нея. Човекът вече си беше отишъл. Може би беше при Айри или приклещен между нея и Айри — между този живот и следващия.

А може би някаква част от него долавяше нещо, но изолирана някъде в мозъка, тя не можеше да общува с никого — хваната натясно в килията на най-строгия тъмничен затвор, докато най-накрая сърцето му не спря.

Ето това представляваше мозъчната травма — или една от формите ѝ. Имаше и други, много по-лоши. Тя се нагледа на такива през месеците, докато Сам умираше.

Той извади късмет, че умря толкова бързо.

Никога не беше посмяла да сподели тази мисъл на глас. Спохождаше я даже докато го оплакваше. Изведнъж ѝ дойде в главата и сега: Той извади късмет, че умря толкова бързо.

Ще има ли и тя същия късмет?

Ако оанкалите увредят мозъка ѝ, щяха ли да са така добри да я оставят да умре, или щяха да я държат жива — затворена завинаги в онази килия на най-строгия тъмничен затвор.

Тя изведнъж осъзна, че Никанж беше дошъл в банята и беше седнал срещу нея. Никога преди това не я беше безпокоил по този начин. Тя го погледна възмутена.

— Никой не се съмнява в способностите ми да се справя с твоята физиология — каза то спокойно. — Ако не можеш да правиш това, моите дефекти отдавна щяха да бъдат забелязани.

— Махай се! — изкрещя тя. — Остави ме на мира!

Не се помръдна. Продължи да говори със същия спокоен тон.

— Ооан казва, че ще мине поне едно поколение, преди да можем да говорим с хората. — Пипалата му се нагърчиха. — Не знам как бих могъл да съм с някого, без да мога да говоря с него.

— Увреждането на мозъка ми няма да подобри изказа ми — каза тя горчиво.

— Бих предпочел да увредя своя мозък пред твоя. Но няма да направя нито едно от двете. — То замълча за момент. — Знаеш, че нямаш избор, трябва да приемеш мен или ооан.

Тя не каза нищо.

— Ооан е възрастен. Може да ти достави удоволствие. И не е толкова сърдит... колкото изглежда.

— Аз не търся удоволствие. Даже не разбирам за какво говориш. Просто искам да бъда оставена на мира.

— Да. Но или трябва да ми се довериш, или ще оставиш ооан да те изненада, когато се умори да чака.

— Ти не би го направил по този начин — не би ми скочил отгоре?

— Не.

— Защо не?

— Защото мисля, че не е редно да се прави по този начин, да изненадваш хората. Да ги... третираш все едно не са хора, все едно не са интелигентни.

Лилит се изсмя горчиво.

— Защо изведнъж започна да се тревожиш?

— Искаш ли да те изненадам?

— Разбира се, че не!

Мълчание.

След малко тя стана и отиде до леглото. Легна и след известно време заспа.

Сънува Сам и се събуди плувнала в студена пот. Празни, празни очи. Болеше я главата. Никанж се беше изпънал до нея както обикновено. Изглеждаше отпуснат като труп. Как щеше да се почувства, ако се беше събудила до уродливия Кахгаят вместо до това тъжно дете? Тя потрепери, обхваната от страх и погнуса. Лежа няколко минути в опити да се успокои, най-накрая се насили да вземе решение. Искаше да приключи, преди страхът да я е надвил.

— Събуди се! — каза тя грубо на Никанж. Суровият тон на собствения ѝ глас я изплаши. — Събуждай се и прави каквото там настояваш, че трябва да направиш. Приключвай с това.

Никанж веднага се изправи, сложи я да легне настрани и отвори дрехата, с която беше спала, така че да оголи врата и гърба ѝ. Преди да може да протестира или да смени решението си, то започна.

Почувства обещаното докосване отзад на врата, по-силен натиск и после пробива. Заболя я повече, отколкото беше очаквала, но болката бързо премина. След няколко секунди не чувстваше болка, почти не осъзнаваше какво става.

Последваха объркани спомени, сънища и най-накрая нищо.

Събуди се с лекота и само леко обърквана, напълно облечена и сама. Полежа, без да мърда, чудеше се какво може да ѝ е направил Никанж. Беше ли променена? По какъв начин? Приключил ли беше с промените? Отначало не можеше да помръдне, но в момента, в който тази мисъл премина през обърканите ѝ възприятия, тя усети, че парализиращото чувство започна да изчезва. Можеше да използва отново мускулите си. Изправи се в леглото точно в момента, в който Никанж премина през стената.

Сивата му кожа беше гладка и изглеждаше като полиран мрамор, докато се настаняваше на леглото до нея.

— Ти си толкова сложна — каза то и взе и двете ѝ ръце.

Не насочи пипалата на главата си към нея, както правеше обикновено. Вместо това сложи главата си близо до нейната и я докосна с тях. След това се облегна назад с пипала, насочени към нея. Тя разбираше смътно, че това поведение не е нормално, и това я разтревожи. Сбръчка вежди и се опита да покаже тревогата си.

— Изпълнена си с толкова много живот и смърт, и потенциал за промяна — продължи Никанж. — Сега разбирам защо на някои от нас им отне толкова дълго да преодолеят страха си от вас.

Тя се съсредоточи върху това, което каза.

— Може би съм още упоена, затова не разбирам за какво говориш.

— Да. Ти никога няма да разбереш. Но един ден, когато съм напълно зрял, ще се опитам да ти покажа.

То пак доближи главата си до нейната и докосна лицето ѝ, а после зарови пипала в косата ѝ.

— Какво правиш? — попита тя, все още необезпокоена.

— Искам да се уверя, че си добре. Не ми хареса това, което ти направих.

— Какво си направил? Не усещам никаква разлика, ако се изключи това, че чувствам лека еуфория.

— Сега ме разбираш.

Постепенно ѝ стана ясно, че откакто Никанж влезе при нея, през цялото време ѝ беше говорил на оанкали и тя му беше отговаряла на същия език, без дори да се замисля. Беше ѝ като роден език — толкова лесен за разбиране, колкото и английският. Спомняше си всичко, на което я бяха учили, и всичко, което беше разбрала сама. Лесно намираще пропуските в знанията си — думи и изрази, които знаеше на английски, но не можеше да преведе на оанкали, части от оанкалска граматика, които не разбираше, определени оанкалски думи, които нямаша еквивалент на английски, но чието значение тя беше разбрала.

Сега беше едновременно разтревожена, доволна и изплашена... Изправи се бавно, за да изпробва краката си. Установи, че са нестабилни, но функционираха. Опита се да изчисти объркването от съзнанието си, така че да може да се огледа и да се довери на собствената си преценка.

— Радвам се, че семейството реши да ни събере — каза Никанж. — Не исках да работя с теб. Исках да се измъкна. Страхувах се. Само си мислех колко ще е лесно да се проваля и вероятно да те повредя.

— Искаш да кажеш... че не си бил сигурен какво е трябвало да правиш с мен преди малко?

— Това ли? Разбира се, че бях сигурен. И от това „преди малко“ мина доста време. Спа много по-дълго от обикновено.

— Тогава какво имаше предвид под „да се проваля“?

— Страхувах се, че няма да мога да те убедя да ми повярваш достатъчно, за да мога да ти покажа какво мога да правя, да ти покажа, че няма да те нараня. Страхувах се, че ще те накарам да ме намразиш. Ако това се случи на едно оолои... би било ужасно. По-лошо, отколкото мога да ти опиша.

— Но Кахгаят не мисли така.

— Ооан казва, че човешките същества, както и всеки нов разменен партньор не могат да се третират по начина, по който ние се отнасяме един към друг. До известна степен може. Но все пак мисля, че стигаме твърде далече. Ние сме отгледани, за да работим с вас. Ние сме Динсо. Трябва да намерим начин да преодолеем различията си.

— Чрез насилие — каза горчиво тя. — Това е начинът, който ти използва.

— Не. Ооан би го направил. Аз не. Щях да отида при Ахажас и Дичаан и щях да откажа да се размножавам с тях. Щях да потърся

партньори от семейство Акджай, защото те няма да имат пряк контакт с човешки същества.

Пипалата му отново се изгладиха.

— Но сега, като отида при Ахажас и Дичаан, ще е с единствената цел да се съчетая с тях. Ще те изпратя да свършиш работата си, когато си готова. Така ще можеш да ми помогнеш през периода на последната ми метаморфоза.

Почеса подмишницата си и попита:

— Ще ми помогнеш ли?

Тя погледна встрани от него.

— Какво искаш да направя?

— Просто да стоиш с мен. Ще има моменти, когато присъствието на Ахажас и Дичаан близо до мен ще е мъчително. Аз ще съм... сексуално възбуден и няма да съм в състояние да направя нищо по въпроса. Много възбуден. Ти не можеш да предизвикаш това. Миризмата ти, докосването ти са различни, неутрални.

„Слава богу“, помисли си тя.

— За мен ще е много лошо да съм сам, докато се променям. В такъв момент имаме нужда някой да ни наглежда, много повече от друг път.

Замисли се как би изглеждало, когато му израснат вторият чифт ръце, на какво ще прилича, когато е напълно развито. Повече на Кахгаят или повече на Ждая и Тедийн? До каква степен полът определяше индивидуалността сред оанкалите? Тя поклати глава. Глупав въпрос. Дори не можеше да каже до каква степен полът определя индивидуалността сред хората.

— Вторият чифт ръце — каза тя, — те са полови органи, нали?

— Не — каза Никанж. — Те служат да предпазват половите органи — сензорните ръце.

— Но... — намръщи се тя. — Кахгаят няма нищо подобно на ръце в краищата на сетивните си пипала.

В действителност нямаше нищо в края на сетивните си пипала. Имаше само нещо като капачка от твърда, студена кожа, наподобяваща голям мазол.

— Ръката е вътре. Ооан ще ти я покаже, ако поискаш.

— Няма значение.

Пипалата му се отпуснаха.

— Ако имах какво да показвам, щях да ти ги покажа сам. Ще останеш ли с мен, докато пораснат?

Какво друго ѝ оставаше да направи?

— Да. Само се погрижи да науча всичко, което трябва да знам за теб и за тях, преди това да започне.

— Добре. Ще спя през повечето време, но въпреки това ще имам нужда от някой до мен. Ако си с мен, ще знам, че си тук, и ще се чувствам добре. Ти... може би ще се наложи да ме храниш.

— Разбира се — нямаше нищо необичайно в начина, по който се хранеха оанкалите. Поне видимо. Предните им зъби бяха остри, но по размер бяха съвсем близо до човешките. На два пъти по време на разходките си беше виждала женски оанкали да протягат език чак до отвора на гърлото си, но обикновено държаха дългите си и сиви езици вътре в устата си и ги използваха по същия начин както и хората.

Никанж издаде звук на облекчение, като потри пипалата на тялото си, което много наподобяваше звука от смачкването на твърда хартия.

— Добре — каза то. — Тези, които ни придружават, знаят как се чувстваме, когато са близо до нас, и могат да усетят безсилието, което изпитваме. Понякога го намират за смешно.

Лилит беше изненадана, че се усмихва.

— Смешно е, по един определен начин.

— Така е само за мъчителите. С теб там те ще ме измъчват по-малко. Но преди това... — то спря и насочи едно от отпуснатите си пипала към нея. — Преди това ще се опитам да намеря един английскоговорещ човек за теб. Някой, който да прилича колкото се може повече на теб. Ооан няма да ти попречи на това, да се срещнеш с него сега.

Един ден. Лилит беше решила преди много време, че един ден е това, което ѝ казва нейното тяло. Сега един ден се определяше и от новата ѝ способност да запаметява. Един ден се измерваше с продължителна активност и после с продължителен сън. Сега тя си спомняше всеки ден, в който е била будна. Започна да брои дните, откакто Никанж започна да търси човек, говорещ на английски за нея. Колкото и да му се молеше, не можеше да го накара да я вземе с него или поне да ѝ каже за хората, с които беше разговаряло.

Кахгяат беше този, който намери човека. Никанж го огледа и после прие избора на родителите си.

— Това е един от хората, който избра да остане тук — каза ѝ Никанж.

Не беше неочаквано, защото Кахгяат беше намекнал за това. Въпреки че ѝ беше трудно да го повярва.

— Мъж ли е, или жена? — попита тя.

— От мъжки пол. Мъж.

— Как... как така не е поискал да се върне?

— Той е прекарал много време тук сред нас. Малко по-възрастен е от теб, но е бил пробуден още съвсем млад и е оставен така. Едно от семействата Тоат го е поискало и той е проявил желание да живее с тях.

Желание? Какъв избор са му дали? Вероятно същият, който дадоха и на нея, а и той е бил много по-млад. Сигурно е бил все още момче. Какво представляваше сега? Какво бяха направили от суровия човешки материал?

— Заведи ме при него — каза тя.

За втори път Лилит се вози на един от плоските транспортъри през претъпканите коридори. Този транспортър не се движеше по-бързо от първия. Никанж не го управляваше, само от време на време докосваше едната или другата страна с пипалата на главата си, за да го накара да завие. Возиха се около половин час, преди да слязат от него.

Никанж го докосна с няколко от пипалата на главата си, за да го върне обратно.

— Няма ли да се върнем с него? — попита тя.

— Ще вземем друг — каза Никанж. — Може да решиш да останеш по-дълго тук.

Тя го погледна остро. Какво се предполагаше да е това? Втора стъпка от програмата за размножаване в плен. Тя хвърли поглед към отдалечаващия се транспортър. Може би беше прибързала с решението си да се срещне с този човек. Щом той напълно доброволно бе скъсал с човечеството, кой знае на какво друго може да е способен.

— Животно е — каза Никанж.

— Какво?

— Това, на което се возихме. Животно е. Тилио. Знаеше ли?

— Не, но не се учудвам. Как се движи?

— Върху тънък слой много хлъзгава субстанция.

— Слуз?

Никанж замълча за момент.

— Тази дума ми е позната. Не е... съвсем подходяща, но може да се използва в този случай. Виждал съм земни животни, които използват слуз, за да се придвижват. Те са неефективни, сравнени с тилиото, но аз виждам прилики. Ние създадохме тилиото от по-големи и по-продуктивни животни.

— Не оставя слузеста следа.

— Не. Тилиото има орган в задната си част, който събира по-голямата част от това, което отделя. Корабът поема останалото.

— Никанж, някога изработвали ли сте машини? Използвали ли сте метал или пластмаса вместо живи организми?

— Да, когато се налага. Не... ни харесва. Няма полза от това.

Тя въздъхна.

— Къде е човекът? Между другото, как се казва той?

— Пол Гайтърс.

Е, това не й говореше нищо. Никанж я заведе до една близка стена и я удари с три от пипалата на главата си. Цветът на стената се промени от мръснобял в матовочервен, но тя не се отвори.

— Какво има? — попита Лилит.

— Нищо. Някой ще я отвори скоро. Не е хубаво да влизаш в нечие жилище, ако не го познаваш добре. По-добре е да покажеш на

хората, които живеят там, че чакаш да влезеш вътре.

— Значи, това, което направи, е същото като почукване — каза тя и тъкмо се канеше да демонстрира почукване, когато стената започна да се отваря. От другата страна на стената стоеше човек, облечен само в парцаливи шорти.

Загледа се в него. Човешко същество — висок, здрав, с кожа, тъмна колкото нейната, и гладко избръснат. Първоначално не ѝ се понрави — изглеждаше ѝ странен и чужд, но въпреки това познат, завладяващ. Беше красив. Даже и да беше прегърбен и стар, пак щеше да е красив.

Тя погледна към Никанж, който беше застанал неподвижен като статуя. Очевидно нямаше намерение да се раздвижи скоро или да каже нещо.

— Пол Тайтс? — попита тя.

Мъжът отвори устата си, после я затвори, преглътна и кимна с глава.

— Да — каза той най-накрая.

Звукът на гласа му — дълбок, определено човешки, определено мъжки, подхрани глада в нея.

— Аз съм Лилит Аяпо — каза тя. — Знаехте ли, че идваме, или това беше изненада за вас?

— Заповядайте — каза той, като докосна отвора в стената. — Знаех. И не можете да си представите колко се радвам, че сте тук. — Той погледна към Никанж. — Каалниканж оо Ждаятедийнкахгаят аж Динсо, заповядай. Благодаря ти, че я доведе.

Никанж направи много сложен жест за поздрав с пипалата на главата си и влезе в стаята — в обичайната празна стая. Никанж отиде до една платформа в ъгъла и се сгъна в седнала поза отгоре ѝ. Лилит си избра платформа, която ѝ позволи да седне почти с гръб към Никанж. Искаше да забрави, че то е там и я наблюдава, тъй като очевидно нямаше намерение да прави нищо друго. Искаше да отдаде цялото си внимание на мъжа. Беше истинско чудо — човешко същество, зрял мъж, който говореше английски и който малко приличаше на един от мъртвите ѝ братя.

Акцентът му беше американски, като нейния, и в главата ѝ нахлуха въпроси. Къде е живял преди войната? Как е оцелял? Какво се крие зад името му? Виждал ли е други хора? Бил ли е...

— Наистина ли си решил да останеш тук? — изведнъж попита тя настоятелно.

Това не беше първият въпрос, който възнамеряваше да зададе.

Мъжът седна с кръстосани крака в средата на една платформа, която беше толкова голяма, че можеше да послужи за легло или за маса за хранене.

— Бях на четиринайсет, когато ме пробудиха — каза той. — Всички, които познавах, бяха мъртви. Оанкалите ми казаха, че ще ме пратят обратно на Земята, ако искам. Но след като прекарах известно време тук, си дадох сметка, че това е мястото, където искам да живея. Нищо скъпо не ми е останало на Земята.

— Всеки от нас е загубил роднини и приятели — каза тя. — Доколкото знам, аз съм единствената останала жива от моето семейство.

— Видях баща си, брат си — телата им. Не знам какво е станало с майка ми. Самият аз умирах, когато оанкалите ме намериха. Така ми казаха. Не си спомням, но им вярвам.

— И аз не си спомням как са ме намерили — тя се обърна. — Никанж, твоите хора направили ли са нещо, което да ни пречи да си спомняме?

Никанж се надигна бавно.

— Трябваше да го сторят — каза то. — Хората, на които им беше позволено да си спомнят как са били спасени, станаха неконтролируеми. Някои умряха въпреки грижите за тях.

Не беше изненадана. Опита се да си представи своята реакция, шока, който изпита, когато осъзна, че домът ѝ, семейството, приятелите, целият ѝ свят, всичко е погубено. Беше се изправила лице в лице с група оанкали, които прибираха оцелелите. Сигурно си е помислила, че е загубила ума си. А може би наистина го бе загубила за известно време. Истинско чудо беше, че не се уби, докато се опитваше да избяга.

— Яла ли си? — попита мъжът.

— Да — каза тя, неочаквано срамежливо.

Настъпи дълго мълчание.

— Каква си била преди? — попита той. — Искам да кажа, работила ли си?

— Бях тръгнала пак на училище — отговори Лилит. — Специализирах антропология. — Тя се изсмя горчиво. — Предполагам, че мога да нарека това тук практическо проучване на обекти, но как, по дяволите, мога да се измъкна от обекта?

— Антропология? — каза той безизразно. — О, да, спомням си, че четох преди войната някаква книга на Маргарет Мийд. Какво точно си искала да изследваш? Племенните хора?

— Във всеки случай различни хора. Хора, които не правят неща по начина, по който ги правим ние.

— Откъде си? — попита той.

— Лос Анджелис.

— А, така ли? Холивуд. Бевърли Хилс, филмови звезди... винаги съм искал да отида там.

Едно посещение щеше да му е достатъчно да разбие илюзиите му.

— А ти откъде си?

— Денвър.

— Къде беше, когато войната започна?

— В Големия каньон — спускахме се по бързеите на реката. Беше първият път, когато наистина правехме нещо, когато отивахме някъде на хубаво място. Замръзнахме след това. А баща ми беше свикнал да казва, че ядрената зима не е нищо повече от политика.

— Аз бях в Андите, в Перу — каза тя. — Изкачвах се към Мачу Пикчу. И аз никъде не бях ходила. Поне откакто съпругът ми почина...

— Била си женена?

— Да, но той и синът ми... починаха... Преди войната имам предвид. Бях отишла в Перу на изследователска експедиция. Беше част от програмата ми в колежа. Приятелка ме убеди да отида. Тя също дойде... и загина.

— Наистина ли?

Той вдигна рамене от неудобство.

— Аз също имах някакви планове да отида в колеж. Но тъкмо бях свършил десети клас, когато всичко избухна.

— Оанкалите сигурно са прибрали много хора от южното полукуълбо — каза тя замислено. — Искам да кажа, че и ние замръзнахме, но чух, че замръзването в Южното полукуълбо е било само на отделни места. Много хора трябва да са оцелели.

Той се отнесе в собствените си мисли.

— Смешно е — каза той. — Ти си била по-стара от мен, но аз съм бил пробуден толкова отдавна... Предполагам, че сега съм по-стар от теб.

— Чудя се колко ли хора са успели да спасят от северното полукълбо, освен войниците и политиците, чиито убежища не са били разрушени при бомбардировките?

Тя се обърна да попита Никанж и установи, че си е тръгнал.

— Тръгна си преди няколко минути — каза мъжът. — Те могат да се движат много тихо и бързо, когато искат.

— Но...

— Ей, не се тревожи. Ще се върне. И ако не го направи, аз мога да отварям стени или да ти дам храна, ако искаш нещо.

— Наистина ли?

— Разбира се. Те леко промениха химическия състав на тялото ми, когато реших да остана. Сега мога да отварям стените точно като тях.

— О!

Не ѝ харесваше, че беше оставена с мъжа по този начин, особено ако той казваше истината. Ако може да отваря стените, а тя не, това я превръщаше в негова затворничка.

— Те сигурно ни наблюдават — каза тя. След което заговори на оанкали, имитирайки гласа на Никанж: — Нека да видим сега какво ще направят, като са сами.

Мъжът се разсмя.

— Сигурно е така. Не че е от толкова голямо значение.

— От значение е за мен. Предпочитам да има наблюдатели, когато и аз мога да ги наблюдавам.

Мъжът отново се засмя.

— Може да си е помислил, че няма да можем да се отпуснем, ако остане тук.

Тя умишлено не обърна внимание на казаното.

— Никанж не е от мъжки пол — каза тя. — То е оолои.

— Да. Знам. Не ти ли се струва мъжко това твоє оолои?

Тя се замисли за това.

— Не. Предполагам, че съм повярвала на това, което са ми казали.

— Когато ме събудиха, си помислих, че оолоите се държат като мъже и жени, а мъжките и женските оанкали се държат като евнуси. Така и не загубих навика си да мисля за оолоите като за мъже или жени.

„Това — помисли си Лилит — е глупав начин на мислене за човек, който беше решил да прекара живота си сред оанкалите — съзнателно, неумолимо невежество.“

— Почакай, докато твоето оолои порасне — каза той. — Тогава ще разбереш какво имам предвид. Те се променят, когато онези две допълнителни неща им израснат.

Пол Тайтърс повдигна едната си вежда.

— Знаеш какво представляват те, нали?

— Да — каза тя.

Той сигурно знаеше повече от това, но тя осъзна, че не иска да го окуражава повече да говори за секс, дори и за секс между оанкали.

— Тогава ще разбереш, че това не са ръце, както и да искат ги наричаме. Когато тези неща пораснат, оолоито дава на всички да се разбере кой командва парада. Оанкалите май имат нужда от организация, която да защитава правата им.

Тя навлажни устните си.

— То иска да му помогна, докато трае метаморфозата му.

— Да му помогнеш? Ти какво му каза?

— Че ще го направя. Не е кой знае какво.

Той се изсмя.

— Не е трудно. Това обаче ги превръща в твои длъжници. Не е лошо да си имаш някой толкова могъщ за длъжник. Освен това доказваш, че може да ти се има доверие. Те ще са благодарни и ти ще си много по-свободна. Може и да те уредят така, че да можеш сама да отваряш стени.

— Това ли се случи с теб?

Той се раздвижи нервно.

— Донякъде.

След това стана от платформата, докосна стената зад себе си с всичките си десет пръста и зачака, докато стената се отвори. Зад нея имаше шкаф с храна, подобен на този, който беше виждала в дома си. В дома си? Добре де, а какво друго беше? Тя живееше в него.

Той извади сандвичи и нещо, което приличаше на малък пай — наистина беше пай, и друго нещо, което приличаше на пържени картофи.

Лилит погледна храната с изненада. Беше доволна от нещата, които оанкалите ѝ даваха, когато отседна със семейството на Ждая — разнообразни и вкусни. Месото ѝ липсваше от време на време, но щом оанкалите ѝ дадоха да разбере, че не биха убили животно за нея, нито пък биха ѝ разрешили да убие, тя се примири. Никога преди не беше проявявала капризи по отношение на храната и нямаше проблем с това, че оанкалите я приготвяха по свой собствен начин.

— Понякога — каза той — толкова много ми се прияждат хамбургери, че ги сънувам. Нали знаеш, хамбургери със сирене, бекон и кисели краставички...

— Какво има в сандвича ти? — попита тя.

— Изкуствено месо. Основно соя, предполагам, и куат.

Куатасаяша — подобният на сирене зеленчук на оанкалите.

— Аз също ям много куат — каза тя.

— Тогава си вземи малко. Нали не искаш да стоиш тук и да ме гледаш как се храня?

Усмихна се и погледна сандвича, който той ѝ беше предложил. Въобще не беше гладна, но се почувства приятно и в безопасност, хранейки се с него. Взе си и няколко от пържените му картопки.

— Касава — каза ѝ той. — Има вкус на картофи. Никога не бях чувал за касава, преди да се озова тук. Това е някакво тропическо растение, което оанкалите отглеждат.

— Знам. Те възнамеряват да накарат тези от нас, които се върнат на Земята, да го отглеждат и използват. От него може да се прави брашно и да се използва вместо жито.

Той втренчи поглед в нея, докато тя присви вежди и каза:

— Какво има?

Свали поглед от нея и погледна надолу в нищото.

— Запитвала ли си се някога какво би било? — попита той меко. — Искам да кажа... в каменната ера! Да ровиш земята с пръчка за корени, да ядеш буболечки, плъхове. Чух, че плъховете са оцелели. Едрият добитък и конете — не. Кучетата също. Но плъховете са оцелели.

— Знам.

— Каза, че си имала бебе.

— Синът ми. Мъртъв е.

— Да. Е, сигурен съм, че когато се е раждал, ти си била в болница с лекари и сестри около теб, които са ти помагали и са ти били инжекции против болките. Как ти се струва да трябва да го правиш в джунглата, с нищо около теб освен плъхове, буболечки и хора, които те съжаляват, но не могат да направят нищо, за да ти помогнат?

— Родих по естествен път — каза тя. — Въобще не беше забавно, но мина добре.

— Какво искаш да кажеш? Без никакви болкоуспокояващи?

— Никакви. И не беше в болница. Беше в нещо като център за раждане — място за бременни жени, на които не им допада идеята да ги третират, сякаш са болни.

Той поклати глава и изкриви устата си в усмивка.

— Чудя се през колко жени е трябвало да минат, преди да намерят теб. Обзалагам се, че са били много. Ти, явно, си точно това, което търсят, но аз не мога да се сетя защо.

Думите му я засегнаха повече, отколкото тя му позволи да забележи. Заради всичките разпити и тестове, през които беше преминала, и двете години и половина непрекъснато наблюдение оанкалите я познаваха по-добре от който и да е друг човек. Те знаеха как ще реагира на почти всичко, на което я подлагаха. Знаеха как да я манипулират и да я накарат да прави каквото се иска от нея. Разбира се, те си даваха сметка, че тя има определен практически опит, който те считаха за важен. Ако беше имала трудно раждане, ако се е наложило да бъде откарана в болницата против волята, за да роди с цезарово сечение, то сигурно щяха да я отхвърлят и да изберат някой друг.

— Защо искаш да се връщаш? — попита я Тайтърс. — Защо искаш да прекараш живота си като пещерен човек?

— Не искам.

Очите му се разшириха.

— Тогава защо не...

— Не трябва да забравяме това, което знаем — каза тя и се усмихна. — Не бих могла да забравя, даже и да искам. Не е нужно да се връщаме към каменната ера. Разбира се, предстои ни много трудна

работа, но с това, което оанкалите ще ни научат, и нещата, които вече знаем, поне ще имаме шанс.

— Те не учат даром. Не са ни спасили от добри чувства. При тях всичко опира до размяна. Знаеш какво трябва да платиш, за да те пуснат там долу.

— Ти какво плати, за да останеш тук?

Мълчание. Той изяде още няколко хапки.

— Цената — каза той меко — е същата. Когато приключат с нас, няма да е останало нито едно човешко същество. Нито тук, нито на Земята. Това, което започнаха бомбите, ще го довършат те.

— Не виждам защо трябва да бъде така.

— Така е. Но явно не си била будна достатъчно дълго.

— Земята е голяма. Даже и да има райони, които не са годни за живеене, Земята е едно дяволски огромно място.

Той я погледна с толкова голямо и нескрито съжаление, че тя се отдръпна разгневена.

— Мислиш ли, че те вече не знаят колко голяма е Земята? — попита той.

— Ако мислех така, нямаше да кажа това на теб и на другите, които може би ни подслушват. Те много добре знаят как се чувствам.

— И знаят как да те накарат да промениш мнението си.

— Не и за това. За това никога.

— Вече ти казах — не си била будна достатъчно дълго.

„Какво му бяха направили — запита се тя. — Дали беше заради това, че го бяха държали буден много дълго — през по-голямата част без човешка компания? Буден, и то със съзнанието, че всички, които някога е познавал, са мъртви и че нищо, което може да прави на Земята, няма да е съизмеримо с предишния му живот. Как би възприело това едно четиринайсетгодишно момче?“

— Ако искаш — каза той, — те ще ти позволят да останеш тук... с мен.

— Какво, за постоянно?

— Да.

— Не.

Той остави малко парче от пая, който не ѝ беше предложил да си поделят, и се приближи към нея.

— Знаеш ли, те очакват от теб да кажеш не — каза той. — Довели са те тук, за да го направиш, така още веднъж ще се уверят, че са били прави за теб.

Той стоеше изправен, висок и широкоплещест, беше прекалено близо до нея, твърде напрегнат. С огорчение разбра, че се страхува от него.

— Изненадай ги — продължи той тихо. — Не прави това, което очакват от теб — поне веднъж. Не им позволявай да те разиграват като марионетка.

Беше сложил ръце на раменете ѝ. Когато тя инстинктивно се отдръпна, той я стисна силно и болезнено.

Тя седна, без да мърда, и се вгледа в него. Майка ѝ я беше гледала по същия начин. Тя също се беше улавяла да гледа сина си така, когато мислеше, че прави нещо нередно. Дали Тайтърс не беше все още на четиринайсет, момче, което оанкалите са пробудили, впечатлили и съблазнили, и издигнали в ранговете на обществото си?

Той я пусна.

— Тук ще бъдеш на сигурно място — каза той меко. — Долу, на земята... колко дълго ще живееш? Колко дълго искаш да живееш? Даже и да не забравиш това, което знаеш, другите хора ще забравят. Някои от тях ще искат да живеят като първобитните хора, ще те влачат навсякъде със себе си, ще те сложат в харем, ще те смачкат от бой.

Той поклати глава.

— Кажи ми, че греша. Седни там и ми кажи, че греша.

Тя извърна поглед от него, давайки си сметка, че той сигурно е прав. Какво я чакаше на Земята? Мизерия? Подчинение? Смърт? Разбира се, ще има хора, които ще захвърлят цивилизованото поведение. Не първоначално, но впоследствие, когато разберат, че могат да минат и без него.

Той я хвана отново за раменете и този път непохватно се опита да я целуне. Напомни ѝ за целувка на нетърпеливо момче. Това не я притесни. Осъзна, че му отвърща, независимо от страха. Но залогът тук беше по-висок, отколкото получаването на няколко минути удоволствие.

— Виж — каза тя, когато той се отдръпна. — Нямам намерение да правя шоу на оанкалите.

— Те какво променят нещата? Не е същото, като да те гледат хора.

— За мен е.

— Лилит — поклати глава той, — те винаги ще ни наблюдават.

— Другото нещо, което нямам намерение да им давам, е дете, с което да експериментират.

— Вероятно вече си го направила.

Изненада и внезапен страх я накараха да замълчи, но ръката ѝ се премести върху стомаха ѝ, там, където якето закриваше белега.

— Те не разполагаха с достатъчно от нас за това, което наричат нормална размяна — каза той. — Повечето от тези, с които разполагат, ще бъдат динсо — хора, които ще искат да върнат на Земята. Не им стигаха хора за семейство Тоат. Трябваше да направят повече от тях.

— Докато спим? Как...

— Как? — изсъска той. — Както си искат! Взеха материал от мъже и жени, които даже не се познаваха, смесиха го и после го сложиха обратно в жени, които никога нямаше да познават майката и бащата на детето и вероятно никога нямаше да познават самото дете. А може да са отгледали детето в друго животно. Имат животни, които те приспособяват, така че да инкубират човешки зародиши, както се изразяват. Може и изобщо да нямат нужда от мъже и жени. Просто остъргват малко човешка кожа и от това правят бебета — клониране, знаеш. Или използват един от техните отпечатъци — не ме питай какво е отпечатък. Но те имат отпечатък и от теб и могат да създадат още една като теб, даже и да си мъртва от сто години и нищо да не е останало от тялото ти. И това е само началото. Те могат да правят хора по начини, които даже не мога да си обясня. Единственото, което не могат да правят, ми се струва, е да ни оставят сами. Да ни позволят да правим нещата по нашия начин.

Ръцете му я докосваха по-нежно.

— Поне досега не са го правили.

Пол Тайтърс я разтърси внезапно.

— Знаеш ли колко деца имам? Те ми казаха: „Твоят генетичен материал е използван при всяко седемдесето дете“. А аз през цялото това време тук не съм видял една жена.

Той впери поглед в нея за няколко мига и от това я достраша, съжеляваше го и копнееше да е далече от него. Това беше първото

човешко същество, което виждаше след толкова много години, и единственото нещо, което искаше да направи, беше да се махне на секундата.

Беше безсмислено да се опитва да се съпротивлява. Беше висока, винаги си беше мислила, че е силна, но той беше много по-едър — метър и деветдесет на ръст и изключително здрав.

— Разполагали са с двеста и петдесет години да си правят каквото си поискат с нас — каза тя. — Сигурно не можем да ги спрем, но кой е казал, че трябва да им помагаме.

— Да вървят по дяволите.

Той се опита да разкопчае якето ѝ.

— Не — изкрещя тя, с цел да го стресне. — Така постъпват с животните. Събират жребци и кобили заедно, докато се чифтосат, и после ги връщат обратно на собствениците им. Какво ги е грижа? Те са просто животни, нали?

Той разкъса якето ѝ, но се забави с панталоните ѝ.

Тя изведнъж се хвърли с цялата си тежест върху него и успя да го избута.

Той се препъна и отстъпи назад, но успя да се задържи на крака и после се хвърли отново върху нея.

Тя започна да крещи, прехвърли краката си през платформата, на която седеше, и слезе от другата страна. Сега платформата беше между тях. Той я заобиколи.

Тя отново се качи отгоре и слезе от другата ѝ страна, платформата остана между тях.

— Не се превръщай в техен слуга! — помоли го тя. — Не го прави!

Той се хвърли към нея, вече не обръщаше внимание на думите ѝ. Изглежда, това му доставяше удоволствие. Препречи пътя ѝ към леглото, като сам стъпи върху него. Натисна я до една от стените.

— Колко пъти са те карали да правиш това преди? — отчаяно го попита тя. — Имаше ли сестра на Земята? Би ли я познал сега? А може да са те накарали да го правиш и с нея.

Той успя да хване ръката ѝ и я дръпна към себе си.

— Може би са те накарали да го направиш с майка си! — изкрещя тя.

Той замръзна и тя помисли, че е успяла да го засегне.

— Майка ти — повтори тя. — Не си я виждал от четиринайсетата си година. Откъде знаеш дали не са ти я довели и...

Удари я.

Залитайки от шок и болка, тя падна върху него и той я хвърли настрани като някакъв парцал.

Тя се удари лошо, но не беше напълно в безсъзнание, когато той се надвеси над нея.

— Никога преди това не съм го правил — прошепна той. — Никога с жена. Но кой знае с кого го правят те.

Замълча и погледна надолу към мястото, където беше паднала.

— Казаха, че мога да го направя с теб. Казаха, че можеш да останеш тук, ако искаш. А какво направи ти, провали всичко!

Той ритна ръката ѝ. Последният звук, който чу, преди да загуби съзнание, беше дрезгавата му псувня.

Събуди се сред гласове. Оанкалите бяха близо до нея, но не я докосваха. Никанж и още един.

— Махай се сега — каза му Никанж. — Тя се връща в съзнание.

— Може би трябва да остана — каза тихо другият. Кахгаят. Имаше моменти преди, когато си мислеше, че всички оанкали звучат по един и същ начин с техните гласове на андрогини, но сега не би сбъркала измамно мекия тон на Кахгаят. — Може да имаш нужда от помощ.

Никанж не отговори. След малко Кахгаят раздвижи пипалата си и каза:

— Аз ще тръгвам. Съзряваш по-бързо, отколкото съм очаквал. А може би тя наистина е подходяща за теб.

Успя да го види как минава през стената и си тръгва. Едва когато си тръгна, почувства болките в собственото си тяло — в челюстта, в бедрото, в главата и особено в лявата ръка. Болката не беше остра, нищо тревожно. Просто тъпа, пулсираща болка, която се засилваше, особено когато помръднеш.

— Не се движи — каза ѝ Никанж. — Тялото ти още се възстановява. Болката скоро ще изчезне.

Тя извърна лицето си на другата страна, пренебрегвайки болката. Последва дълго мълчание. След което Никанж каза:

— Не знаехме. — Но веднага млъкна и се поправи. — Не знаехме, че мъжът ще реагира така. Никога преди не беше губил напълно контрол. През последните няколко години се държеше напълно нормално.

— Откъснали сте го от собствената му природа — промълви тя с подути устни. — Колко дълго сте го държали далече от жените? Петнайсет години? Или повече? Може да се каже, че през цялото това време той си е останал четиринайсетгодишен.

— Беше доволен от семейството оанкали, с което живееше, докато не се появи ти.

— Как може да знае? Никога не сте му дали шанс да се срещне с някой друг.

— Не беше необходимо. Семейството му се грижеше за него.

Тя се загледа в него. Чувстваше по-силно от всякога разликата между тях — непреодолимата извънземност на Никанж. Можеше да прекара часове с него в разговори на неговия език, без да бъде разбрана. То можеше да направи същото с нея, но да я принуди да се подчини, без значение дали тя го разбира, или не. Или да я остави в ръцете на другите и те да използват сила срещу нея.

— Неговото семейство смяташе, че трябва да се съберете с него — каза то. — Те знаеха, че няма да останеш с него за постоянно, но мислеха, че няма да имаш нищо против да споделиш секс с него поне веднъж.

„Да споделя секс — помисли си тя тъжно. — Откъде беше научило този израз? Тя никога не се беше изразявала така.“ Обаче й хареса. Трябваше ли да сподели секс с Пол Тайтърс?

— И може би да забременея? — каза тя на висок глас.

— Нямаше да забременееш — каза Никанж.

Това привлече цялото й внимание.

— Защо не? — попита тя.

— Все още не е дошъл моментът за теб да имаш деца.

— Направили ли сте нещо с мен? Стерилна ли съм?

— Твоите хора го наричат противозачатъчни. Само малко си променена. Процедурата беше извършена, докато спеше. Това беше направено в началото с всички хора. Ще ви върнем в нормалното състояние, когато му дойде времето.

— Кога? — попита тя ядосано. — Когато сте готови да ме оплодите?

— Не. Когато си готова. Само тогава.

— Кой го решава това? Ти ли?

— Ти, Лилит. Ти.

Откровеността му я смути. Тя почувства, че се е научила да разчита емоциите му по позата, по разположението на пипалата, по интонацията на гласа му... Изглеждаше, че то не само й казва истината както обикновено, но й казва нещо, което смята за важно. Пол Тайтърс също се бе опитал да й каже истината.

— Пол наистина ли има седемдесет деца? — попита тя.

— Да. И той ти е обяснил защо. Родовете Тоат отчаяно се нуждаят от повече същества от вашия вид, за да осъществят истинска размяна. Повечето хора, взети от Земята, трябва да бъдат върнати там. И все пак Тоат трябва да разполагат поне със същия брой индивиди, които да останат тук. И най-добре ще е тези, които са родени тук, да останат тук. — Никанж се поколеба. — Не трябваше да казват на Пол какво възнамеряват да правят. Но това винаги е трудно да се предвиди — понякога и ние го разбираме твърде късно.

— Той е имал право да знае.

— Информацията го плашеше и той изпаднаше в депресия. Ти разкри един от страховете му — че може би една от роднините му е оцеляла и е била заплодена с неговата сперма. Беше му обяснено, че това не се е случило. Понякога вярва на нещата, които му се казват, понякога — не.

— Въпреки всичко е имал право да знае. Аз самата бих искала да знам.

Мълчание.

— Направихте ли го с мен, Никанж?

— Не.

— А... ще го направите ли?

То се поколеба, след което каза тихо:

— Родовете Тоат разполагат с твоя отпечатък, както и с отпечатъците на всеки човек, пренесен от Земята. Те имат нужда от генетично разнообразие. Ние ще запазим генетичните отпечатъци на хората, които те ще вземат с тях. Хиляда години след смъртта ти тялото ти ще бъде възродено на кораба. Но това няма да си ти. Тялото ти ще оформи собствена идентичност.

— Клонинг — каза тя бездушно.

Лявата ѝ ръка пулсираше и тя я разтри, без да обръща внимание на болката.

— Не — отвърна Никанж. — Това, което сме съхранили от теб, не е жива тъкан. Това е памет. Генна карта, както твоите хора биха я назовали, въпреки че не биха могли да изготвят същата като тази, която ние сме създали и използваме. По-скоро е нещо, което те биха назовали мозъчна проекция. План за създаването на едно човешко същество: Теб. Средство за реконструкция.

То я остави да осмисли това и няколко минути не ѝ каза нищо. Толкова малко хора са способни на това — да дадат на човек няколко минути да помисли.

— Би ли унищожил моя отпечатък, ако те помоля? — попита тя.

— Това е памет, Лилит, нещо завършено, което принадлежи на няколко различни души. Как бих могъл да унищожа такова нещо?

Значи, това буквално е памет, а не някакъв механичен запис или писмен документ. Разбира се.

След малко Никанж каза:

— Твоят отпечатък може никога да не бъде използван. Но ако се използва, то възстановената личност ще се чувства толкова у дома си тук, колкото ти на Земята. Тя ще израсне тук и хората, сред които ще живее, ще са нейните хора. Знаеш, че те няма да ѝ причинят зло.

Тя въздъхна.

— Не мога да знам. Надявам се да направят това, което мислят, че е най-добре за нея. Господ да ѝ е на помощ.

То приседна до нея и докосна болната ѝ ръка с пипалата на главата си.

— Трябваше ли да научиш всичко това? Трябваше ли да ти го казвам?

Никога преди не ѝ беше задавало такъв въпрос. За момент ръката ѝ я заболя много по-силно от преди, след което почувства топлина и болката изчезна.

Тя не можеше да се отдръпне от него, въпреки че Никанж не беше я парализирал.

— Какво правиш? — попита тя.

— Изпитваш болка в тази ръка. Не е необходимо да страдаш.

— Навсякъде ме боли.

— Знам. Ще се погрижа за това. Просто исках да поговоря с теб, преди отново да заспиш.

Тя легна неподвижна за момент, доволна, че ръката ѝ вече не пулсира от болка. Не беше забелязала болката, докато Никанж не я премахна. Осъзна, че е била една от най-силните, които е изпитвала. Дланта, китката и долната част на ръката ѝ.

— Една от костите на китката ти беше счупена — каза ѝ Никанж. — Ще бъде напълно зараснала, като се събудиш отново. — И после повтори въпроса си: — Беше ли нужно да знаеш всичко това, Лилит?

— Да — каза тя. — Това ме засяга. Трябваше да го знам.

То не й каза нищо за известно време и тя не наруши мислите му.

— Ще запомня това — каза то тихо накрая.

И тя усети, че е успяла да му предаде нещо много важно. Най-после.

— Как разбра, че ме боли ръката?

— Видях те да я разтриваш. Знаех, че е счупена, и не бях направил нищо, за да ти помогна. Можеш ли да движиш пръстите си?

Тя се подчини и се изненада колко лесно и безболезнено се движеха.

— Добре. Сега пак ще те приспя.

— Никанж, какво стана с Пол?

То насочи няколко от пипалата на главата си от ръката й към лицето.

— Той спи.

Тя се намръщи.

— Защо? Не съм го наранила. Не бих могла.

— Той беше... разярен. Извън контрол. Нападна някои от членовете на семейството. Казаха, че ако е имал начин, е щял да ги убие. Когато са го задържали, той е започнал да плаче и да говори несвързано. Напълно е отказал да говори на оанкали. На английски е псувал семейството си, теб, всички. Трябваше да бъде приспан — може би за година или за по-дълго. Продължителният сън лекува нетелесните рани.

— Една година...

— Всичко ще е наред. Той няма да остарее. А семейството му ще го чака да се пробуди. Той е много привързан към тях и те към него. Връзките в семействата Тоат са... красиви и много силни.

Тя положи дясната си ръка върху челото си.

— Неговото семейство — каза тя с горчивина в гласа. — Постоянно повтаряш това. Неговото семейство е мъртво! Като моето. Като това на Фукумото. Като семействата на повечето от нас. Ето това ни е проблемът. Нямаме никакви семейни връзки.

— Той има.

— Няма нищо. Няма кой да го научи как да бъде мъж и е сигурно, че няма да се превърне в оанкали, така че не ми разправяй за неговото семейство!

— И въпреки всичко те са неговото семейство — каза Никанж с тих и настоятелен глас. — Те са го приели и той ги е приел. Той си няма друго семейство, но си има тях.

Тя се извърна настрани, отвратена. Какво ли е казал Никанж на другите за нея? Говорил ли им е за нейното семейство? Ако се съди по новото ѝ име, тя е била осиновена. Поклати главата си, объркана и смутена.

— Той те удари, Лилит — каза Никанж. — Счупи костите ти. Ако не те бяхме лекували, можеше да умреш.

— Той направи това, което вие и неговото така наречено семейство сте го подтикнали да направи.

То раздвижи пипалата си.

— Това е по-близо до истината. Не че ми харесва. Трудно ми е да влияя на другите сега. Те мислят, че съм все още млад, за да разбера. Аз обаче ги предупредих, че ти няма да харесаш Пол. Но понеже още съм незрял, не ми повярваха. Неговото семейство и моите родители се наложиха. Това няма да се повтори.

То я докосна по тила и прободe кожата ѝ с няколко от сетивните си пипала. Тя осъзна какво става и усети, че загубва съзнание.

— Приспи и мен — настоя, докато все още можеше да говори. — Остави ме да заспя отново. Сложи ме там, където сте сложили и него. Аз не съм с нищо по-различна от него. Върни ме обратно там. Намери си някой друг!

Но лекотата на пробуждането ѝ подсказа, че сънят ѝ е бил нормален и сравнително кратък, защото почти веднага се върна към това, което минаваше за реалност. Поне не изпитваше болка.

Надигна се и видя, че Никанж лежи до нея неподвижен като камък. Както обикновено, някои от пипалата на главата му следваха мързеливо движенията ѝ, когато тя стана и се запъти към банята.

Докато се опитваше да не мисли, тя се изкъпа и изтърка хубаво странната прокиснала миризма, която тялото ѝ беше придобило — някакъв остатъчен ефект от лечението на Никанж, предположи тя. Но миризмата не можеше да се измие. Най-накрая се отказа. Облече се и се върна при Никанж. То седеше на леглото и я чакаше.

— След няколко дни вече няма да забелязваш миризмата — каза то. — Не е толкова силна, колкото си мислиш.

Тя сви рамене, за да покаже, че не я интересува.

— Сега можеш да отваряш стени.

Тя се сепна и погледна към него, после се приближи до една от стените и я докосна с върховете на пръстите на едната си ръка. Стената почервеня също като стената на Пол Тайтърс, когато Никанж я докосна.

— Използвай всичките си пръсти — каза ѝ то.

Подчини се и докосна стената с всичките си пръсти. Образува се цепнатина, след което стената започна да се отваря.

— Ако си гладна, сега можеш сама да си вземеш храна. В рамките на тези помещения ще можеш да отваряш всичко.

— А извън тях? — попита тя.

— Тези стени ще те пускат навътре и навън. Леко промених и тях. Но никой други стени няма да се отварят за теб.

Значи, щеше да може да се разхожда по коридорите и сред дърветата, но нямаше да може да влиза там, където Никанж не искаше да ходи. И все пак сега имаше повече свобода, отколкото, преди да я беше приспало.

— Защо направи това? — попита тя, докато гледаше втренчено в него.

— Давам ти нещо, което е по силите ми. Не още един дълъг сън или пълна изолация. Само това. Знаеш разположението на помещенията и познаваш Каал. А и съседите наоколо също те познават.

Значи, отново ѝ се доверяват, пускат я да се разхожда сама навън, помисли си тя с горчивина. Както можеше да се разчита на нея, че няма да запуши тоалетната или да предизвика пожар. Можеше дори да ѝ се вярва, че няма да обезпокои съседите. Сега ще може да си запълва времето, докато някой не реши, че е настъпил моментът да бъде изпратена да върши работата, която не искаше да върши — работата, която вероятно щеше да я убие. Колко още хора като Пол Тайтс можеше да надживее в края на краищата?

Никанж пак легна и изглежда, че се тресеше. Трепереше. Пипалата му само подсилваха ефекта от движението и правеха цялото му тяло да вибрира. Не искаше да знае и нито я интересуваше какво му е. Остави го така и отиде да вземе храна.

В едно от отделенията на видимо празния хол-трапезария-кухня намери пресни плодове: портокали, банани, манго, папая и различни видове пъпеша. В другото отделение намери ядки, хляб и мед.

Подбра си от всичко и си приготви ядене. Мислеше си да го занесе навън — първото ядене, за което не трябваше да се моли или да чака. Щеше да го изяде под псевдодърветата, без да чака да я пуснат навън като домашно животно.

Отвори една от стените и после спря. Стената се затвори след малко. Тя въздъхна и отстъпи назад.

Ядосана, отвори отделенията с храна, взе допълнителни неща и се върна при Никанж. То още лежеше и трепереше. Сложи няколко неща за ядене до него.

— Сетивните ти пипала са започнали да се развиват, нали?

— Да.

— Искаш ли да ядеш нещо?

— Да.

То взе един портокал, отхапа го и започна да го яде целия, заедно с кората. Не беше правило така преди.

— Ние обикновено ги белим — каза тя.

— Знам. Разточително.

— Имаш ли нужда от нещо? Искаш ли да потърся някой от родителите ти?

— Не. Това е нормално. Радвам се, че успях да те променя. Нямах да имам куража да го направя сега. Знаех, че това приближава.

— Защо не ми каза, че ти предстои толкова скоро?

— Беше прекалено ядосана.

Въздъхна, опита се да разбере собствените си чувства. Все още беше ядосана — ядосана, сърдита и изплашена.

И въпреки това се върна. Не беше в състояние да остави Никанж да трепери в леглото, докато тя се радва на по-голямата си свобода.

Никанж изяде портокала и започна да яде банан. И него не го обели.

— Мога ли да погледна? — попита тя.

Повдигна едно от големите си пипала и ѝ показа грозна, издута и петниста плът на около петнайсет сантиметра под пипалото.

— Боли ли?

— Не. Няма дума на английски, с която да опиша как ме кара да се чувствам. Най-близката по значение би била... сексуално възбуден.

Тя отстъпи назад, разтревожена.

— Благодаря ти, че се върна.

Тя поклати глава.

— Не се предполага да се чувстваш възбуден в мое присъствие.

— Аз съзрявам сексуално. Ще се чувствам така понякога, докато тялото ми се променя, въпреки че все още нямам органите, които бих използвал по време на секс. Това е донякъде, като да чувстваш крайник, който е ампутиран. Чувал съм, че хората изпитват такова чувство.

— И аз съм чувала за това, но...

— Бих се чувствал възбуден даже и ако бях сам. Ти не ме караш да се чувствам по-възбуден, отколкото щях да бъда, ако бях сам. Все пак твоето присъствие ми помага.

То оплете пипалата на главата и тялото си във възли.

— Дай ми нещо друго за ядене.

Даде му папая и всичките ядки, които беше донесла. То бързо ги изяде.

— Така е по-добре — каза то. — Яденето понякога притъпява чувството.

Тя приседна на леглото и попита:

— Какво ще стане сега?

— Когато родителите ми разберат какво се случва с мен, ще повикат Ахажас и Дичаан.

— Искаш ли да ги потърся? Твоите родители имам предвид?

— Не. — То потърка платформата под тялото си. — Стените ще им изпратят сигнал. Вероятно вече са го направили. Тъканта на стените реагира много бързо към започналата метаморфоза.

— Искаш да кажеш, че стените ще се усецат по различен начин и ще миришат различно?

— Да.

— Да, какво? Кое от двете?

— Всичко това, което изреди, и повече.

То смени темата рязко.

— Лилит, сънят по време на метаморфоза може да е много дълбок. Не се притеснявай, ако понякога изглежда, че не чувам или не виждам.

— Добре.

— Ще стоиш ли при мен?

— Казах, че ще го направя.

— Страхувах се, че... Добре. Легни до мен тук, докато дойдат Ахажас и Дичаан.

Беше ѝ омръзнало да лежи, но се изтегна до него.

— Когато дойдат, за да ме пренесат до Ло, помогни им. Това ще им подсказе първото нещо, което трябва да узнаят за теб.

Сбогуване.

Нямаше никаква церемония. Ахажас и Дичаан дойдоха и Никанж моментално изпадна в дълбок сън. Даже пипалата на главата му бяха увиснали и неподвижни. Ахажас можеше сама да го пренесе. Беше едра като повечето женски оанкали — малко по-голяма от Тедийн. Тя и Дичаан бяха брат и сестра, както всички размножаващи се двойки оанкали. Мъжките и женските бяха близки роднини, но нямаха роднинска връзка с оолоите. Един от преводите на думата оолои беше „ценните непознати“. Според Никанж тази комбинация от роднини и непознати служеше най-добре, когато децата им бяха отглеждани за определена работа — като даване на началото на размяната със същества от друг свят. В мъжкия и женската се концентрираха желаните качества, а оолоите се грижеха да не допускат образуването на нежелани характеристики. Тедийн и Ждая бяха братовчеди. Явно, и двамата не бяха особено много харесали братята и сестрите си. Необичайно.

Ахажас повдигна Никанж, все едно беше малко дете, и го задържа така без усилие, докато Дичаан и Лилит го хванат за раменете. Нито Ахажас, нито Дичаан бяха изненадани от участието на Лилит.

— То ни каза за теб — каза ѝ Ахажас, докато пренасяха Никанж в по-долните коридори.

Кахгаят вървеше пред тях и отваряше стените, а Ждая и Тедийн ги следваха.

— То ми разказа малко и за вас — отговори Лилит неуверено.

Нещата се развиваха прекалено бързо за нея. В този ден не се беше събудила с идеята, че ще трябва да напусне Каал и да се раздели с Ждая и Тедийн, които ѝ бяха приятни и близки. Нямаше против да се раздели с Кахгаят, но когато той доведе Ахажас и Дичаан при Никанж, ѝ каза, че ще я види скоро. Обичаят и биологичните закони диктуваха на Кахгаят, като родител от същия пол, да му бъде разрешено да посещава Никанж, докато траеше метаморфозата. Кахгаят, както и Лилит, имаше неутрална миризма и не можеше да влоши

неразположението на Никанж, нито пък да предизвика непристойни желаниа у него.

Лилит помогна да качат Никанж на плоското тилио, което ги чакаше в общия коридор. След което остана сама, като наблюдаваше как петте останали в съзнание оанкали се приближиха един до друг и оплетоха пипалата на главите и телата си. Кахгяйт беше застанал между Тедийн и Ждая. Ахажас и Дичаан стояха заедно и се допираха до Тедийн и Ждая. Изглеждаше все едно избягват контакта с Кахгяйт. Оанкалите общуваха по този начин, като си предаваха съобщения един на друг със скоростта на мисълта, поне така й беше казал Никанж. Контролирана мултисензорна стимулация. Лилит предполагаше, че това е най-близкото нещо до телепатия, което някога бе виждала. Никанж каза, че може да й помогне да възприема мисли по този начин, когато съзрее. Но до съзряването му оставаха месеци. Сега отново беше сама — чуждоземката, външният човек, който не разбира нищо. Това ще бъде тя в дома на Ахажас и Дичаан.

Когато групата се раздели, Тедийн дойде при Лилит и хвана и двете й ръце.

— Беше много хубаво да си при нас — каза тя на оанкалски. — Научих неща от теб. Беше добра размяна.

— И аз научих неща — каза откровено Лилит. — Искаше ми се да мога да остана тук.

„Вместо да ходя сред непознати. Ще ме изпратят да обучавам група изплашени и мнителни хора.“

— Не — каза Тедийн. — Никанж трябва да продължи. И на теб няма да ти е хубаво да бъдеш отделена от него.

Нямаше какво да добави към това. Беше истина. Всички, даже и Пол Тайтърс, без да искат, я бяха тласнали към Никанж. И бяха успели.

Тедийн я пусна и Ждая дойде да говори с нея на английски.

— Страхуваш ли се? — попита я той.

— Да — отговори тя.

— Ахажас и Дичаан ще те посрещнат добре. Ти си рядкост — човешко същество, което може да живее сред нас, да научи всичко за нас и да ни обучава. Всички любопитстват за теб.

— Мислех, че ще прекарвам по-голямата част от времето си с Никанж.

— Така ще бъде за известно време. После, когато Никанж се развие напълно, ще бъдеш изпратена за обучение. Ще имаш време да опознаеш Ахажас и Дичаан, както и другите.

Тя повдигна рамене. Нищо от това, което ѝ каза той, не помогна да уталожить неспокойствието си.

— Дичаан каза, че ще нагласи стените на техния дом така, че да можеш да ги отваряш. Той и Ахажас по никакъв начин не могат да те променят, но могат да регулират новото ти обкръжение.

Поне няма да се връща към фазата на домашен любимец и да трябва да моли за помощ всеки път, когато иска да влезе или да излезе от една стая, или да си вземе нещо за хапване.

— Е, за това поне съм признателна — каза тя.

— Това е размяната — каза Ждая. — Стой близо до Никанж. Направи това, което то е разчитало да направиш.

Кахгаят дойде да я види няколко дни по-късно. Бяха я настанили в обичайната полупразна стая, в тази имаше легло и две маси платформи, баня с тоалетна и Никанж, който спеше почти непрекъснато и толкова дълбоко, че изглеждаше като част от мебелировката, а не като живо същество.

Почти се зарадва от появата на Кахгаят. То облекчи скуката ѝ и за нейна изненада ѝ донесе подаръци: купчина твърда, тънка, бяла хартия — повече от един пакет — и много химикалки с надписи „Пейпър Мейт“, „Паркър“ и „Бик“. Кахгаят каза, че химикалките са дубликати на отпечатъци, взети от отдавна изчезнали оригинали. За първи път виждаше нещо, възпроизведено от отпечатък. И за първи път осъзна, че оанкалите могат да възпроизвеждат неживи предмети от отпечатъци. Не можеше да открие никаква разлика между дубликатите и оригиналите, които помнеше.

Кахгаят ѝ даде няколко полуразпаднали се пожълтели книги: шпионски роман, роман за Гражданската война, учебник по етнология, студия за религията, книга за рака и една за човешката генетика, книга за едно шимпанзе, научено да говори с езика на глухонемите, и книга за надпреварата в Космоса през 60-те години на ХХ век.

Лилит прие всичките, без да каже нищо.

Сега, когато Кахгаят знаеше, че тя полага сериозни грижи за Никанж, беше по-лесно да се разбере с него, беше много по-вероятно да ѝ отговори, когато тя зададеше въпрос, вместо на свой ред да ѝ отвръща с реторични въпроси, пропити със сарказъм. Посети я няколко пъти и стоя с нея, докато се грижеше за Никанж, нещо повече, превърна се в неин учител, като използва тялото си и това на Никанж, за да ѝ помогне да разбере по-добре биологичното устройство на оанкалите. Никанж спеше през повечето време. Често спеше толкова дълбоко, че пипалата на главата му не следваха движенията ѝ.

— Ще помни всичко, което се е случило около него — каза Кахгаят. — Възприема го по същия начин все едно е будно. Но не може да реагира. В момента не е в съзнание. Но... записва.

Кахгаят повдигна един от крайниците на Никанж да види как се развиват сетивните пипала. Не се виждаше нищо още освен голяма, тъмна подутина — страховито изглеждащ израстък.

— Това ли е пипалото — попита тя, — или то ще излезе оттук?

— Това е — каза Кахгаят. — Не го докосвай, докато расте, освен ако Никанж не те помоли.

Не изглеждаше като нещо, което Лилит би искала да докосне. Тя погледна Кахгаят и реши да се възползва от новите му вежливи обноски.

— А какво ще кажеш за сетивната му ръка? — попита тя. — Никанж спомена, че има и такова нещо.

Кахгаят мълча известно време. Най-накрая, с тон, който тя не можа да разтълкува, той каза:

— Да, има такова нещо.

— Ако съм споменала нещо, което не е трябвало да споменавам, просто ми кажи — каза тя.

От странния тон на гласа му ѝ се прииска да е по-надалече от него, но то не помръдна.

— Не, не си — каза Кахгаят с безизразен тон. — Всъщност важно е да знаеш за... сетивната ръка.

Той протегна едно от сетивните си пипала, дълго и сиво, с груба кожа, което винаги ѝ беше напомняло за хобот на слон.

— Силата и устойчивостта на външната обвивка предпазват ръката и органите, свързани с нея — каза той. — Ръката е затворена, виждаш ли?

Показа ѝ облия връх на пипалото, покрито с полупрозрачен материал, за който тя знаеше, че е гладък и твърд.

— Когато е в това състояние, представлява просто един крайник.

Кахгаят усуква края на пипалото като червей, протегна го, докосна главата на Лилит и след това размаха пред очите ѝ косъм, откъснат с едно завъртане на пипалото.

— Много е подвижно и гъвкаво, но е просто един крайник.

Пипалото се отдалечи от Лилит, като пусна косъма. Полупрозрачната тъкан на върха започна да се променя, да се мести по краищата във формата на вълнисти кръгове, след което нещо тънко и бледо се показа от центъра на върха на пипалото. Докато гледаше, тънкото образуване започна да се удебелява и да се разделя. Имаше

осем пръста или по-скоро осем тънки пипалца, наредени около кръгла длан, които бяха влажни и силно набраздени. Приличаше на морска звезда — крехка звезда с дълги, тънки и змиеподобни пипалца.

— Как ти изглежда? — попита я Кахгаят.

— На Земята имахме животни, които приличаха на това нещо — отговори тя. — Живееха в океаните. Наричахме ги морски звезди.

Кахгаят отпусна пипалата си.

— Виждаш съм ги. Има известна прилика.

Той завъртя пипалото, така че тя да може да го види от различни ъгли. Установи, че дланта беше покрита с малки издатини, подобни на отвърстията по телата на морските звезди. Бяха почти прозрачни. А гънките, които беше видяла на дланта, се оказаха бразди — отвори към тъмна вътрешност.

Излъчваше слаба миризма — странна, като от цвете. На Лилит не ѝ хареса и тя се отдръпна от него миг след като го погледна.

Кахгаят прибра ръката много бързо — все едно тя внезапно изчезна. После свали надолу сетивното пипало.

— Хората и оанкалите са склонни да се свързват само с едно оолои — каза ѝ той. — Връзката е химическа и не е толкова силна у теб в момента заради това, че Никанж е още недоразвит. Затова миризмата ми те дразни.

— Никанж не ми е споменавал нищо за това — каза тя с нотка на подозрение в гласа.

— То излекува травмите ти. Подобри паметта ти. Не би могло да направи всички тези неща, без да остави отпечатъка си върху теб. Трябвало е да ти го каже.

— Да, така е. Какъв е този отпечатък? Какво ще ми направи?

— Нищо лошо. Най-добре ще е да избягваш близки контакти с други оолои — контакти, които са свързани с проникване в плътта ти, разбираш ли? Може би след като Никанж съзрее, ще е добре за известно време да избягваш напълно контакти с повечето хора. Следвай чувствата си. Хората ще разберат.

— Но... колко дълго ще продължи това?

— С хората е различно. Някои могат да се въздържат много по-дълго от нас. Най-дългото, за което съм чувал, продължи четирийсет дни.

— И през това време Ахажас и Дичаан...

— Няма да ги отбягваш, Лилит. Те са част от семейството. Ще се чувстваш комфортно с тях.

— Какво ще стане, ако не отбягвам хората, ако не обръщам внимание на чувствата си?

— Ако успееш да направиш това, най-малкото ще се разболееш. Може и да се убиеш.

— ... толкова зле?

— Тялото ти ще ти каже какво да правиш. Не се тревожи.

Той измести вниманието си към Никанж.

— Никанж ще е най-уязвим, когато сетивната ръка започне да расте. Тогава ще се нуждае от специална храна. Ще ти покажа.

— Добре.

— Всъщност ще се наложи да слагаш храната в устата му.

— Вече го направих с някои от нещата, които поиска да яде.

— Добре.

Кахгаят раздвижи пипалата си.

— Аз не исках да те приемам, Лилит. Нито за Никанж, нито за работата, която ще вършиш. Вярвах, че заради начина, по който човешката генетика е представена в културата ви, човек мъж трябваше да бъде избран за родител на първата група. Сега знам, че не съм бил прав.

— Родител?

— Така го възприемаме ние. Да учиш, да утешаваш, да храниш и да обличаш, да ги напътстваш и да тълкуваш за тях този нов и плашещ свят. Да си родител.

— Вие ще ме направите тяхна майка?

— Формулирай връзката по най-удобния за теб начин. Ние го наричаме „родителство“. — Обърна се към стената все едно се канеше да я отвори, после се спря и погледна отново Лилит. — Хубаво е това, което ще правиш. Ще си в състояние да помогнеш на твоите хора по същия начин, по който го правиш сега за Никанж.

— Те няма да се доверят на мен и на помощта ми. Най-вероятно ще ме убият.

— Няма да го направят.

— Не ни разбирате толкова добре, колкото си мислите.

— А ти въобще не ни разбираш. И в действителност никога няма да ни разбереш, въпреки че ще ти бъде предоставена допълнителна

информация за нас.

— Тогава ме приспете отново, по дяволите, и си изберете някого, когото смятате за по-умен! Никога не съм искала тази работа!

Той остана безмълвен за няколко секунди. Най-накрая каза:

— Наистина ли вярваш, че съм пренебрегнал интелигентността ти?

Тя го изгледа гневно, отказвайки да му отговори.

— Не съм си и помислял. Децата ти ще ни познават, Лилит. Ти — никога.

III. ИНКУБАТОР

Залата беше малко по-голяма от футболно игрище. Таванът ѝ представляваше купол от мека, жълта светлина. Лилит беше успяла да изкара две стени от ъгъла на залата, така че да си направи самостоятелна стая с портал в края, където трябваше да се събират стените. Имаше моменти, в които тя ги събираше — за да се изолира напълно от пустотата отвън и от решенията, които трябваше да вземе. Можеше да прави каквото си иска със стените и с пода на голямата зала. Не можеше единствено да ги накара да я пуснат навън.

Тя беше издигнала стените на стаята си така, че да покриват входа към тоалетната ѝ. Покрай стената бяха разположени още единайсет чисто нови тоалетни. С изключение на тесните, открити входи на тези помещения, голямата зала беше празна. Стените ѝ бяха бледозелени, а подът светлокафяв. Лилит беше помолила да са в цвят и Никанж беше намерил някой, който да го научи как да накара кораба да произвежда цвят. Хранителни запаси и дрехи бяха капсулирани в стените в различни неотбелязани шкафове както в стаята на Лилит, така и в двата края на голямата стая.

Храната в шкафовете, както ѝ бяха казали, щеше да бъде допълвана в зависимост от употребата — допълвана от самия кораб, който щеше да черпи от собствената си субстанция, за да прави точни копия на храната, намираща се в съответния шкаф.

В стената срещу тоалетните се намираха капсулите на 80 спящи човешки същества — всичките здрави, под 50 години — американци, англичани и други английскоговорещи. Те изобщо не подозираха какво ги очаква.

Задачата на Лилит беше да подбере и пробуди най-малко 40 от тях. Нито тя, нито четирийсетте пробудени нямаше да могат да напускат залата, докато всички те не бъдат готови за срещата с оанкалите.

В голямата зала леко притъмня. Свечеряваше се. Лилит намери странно успокоение и облекчение в отчетливото разделяне на времето

на дни и нощи. Не беше съзнавала до този момент как ѝ беше липсвала бавната смяна на светлината, успокояващото действие на мрака.

— Време е отново да привикнеш към обичайния за вас цикъл ден и нощ — ѝ беше казал Никанж.

Изкушена от внезапен импулс, тя го попита дали на кораба има място, откъдето могат да се видят звездите.

Ден преди да остане сама в голямата празна зала, Никанж я беше отвел през няколко коридора и рампи до нещо като асансьор. Той ѝ каза, че наподобява безвреден балон, пълен с газ, който се движи в живо тяло. Накрая те се озоваха в нещо като наблюдателен балон, през който можеха да се видят не само звездите, но и дискът на Земята, който сияеше като огромна луна напред черното небе.

— Намираме се отвъд орбитата на спътника на вашата планета — ѝ каза оолоито, докато тя трескаво се опитваше да забележи познатите очертания на континентите.

Мислеше, че е видяла нещо — част от Африка и Арабския полуостров. Или просто очертанията приличаха на тях — не можеше да каже в средата на това небе, което хем беше над нея, хем беше в краката ѝ. Имаше повече звезди, отколкото беше виждала някога, но само Земята привличаше вниманието ѝ. Никанж я остави да гледа, докато собствените ѝ сълзи не я заслепиха. После я обгърна със сензорната си ръка и я поведе към голямата зала.

Тя беше в голямата зала сама вече в продължение на три дена, мислеше, четеше, записваше мислите си. Всичките ѝ книги, листове хартия и писалки бяха при нея. С тях бяха оставили и осемдесет досиета — кратка биографична информация, съставена въз основа на интервюта, наблюдения и заключения на оанкалите, както и снимки. Хората от досиетата нямаха живи роднини. Не се познаваха един с друг, както и с Лилит.

Беше прочела малко повече от половината досиета, като търсеше не само удобни кандидати за Пробуждането, но и потенциални съюзници — хора, които да събуди първи и на които да може да се довери. Искаше да сподели тежестта на знанията си, своята отговорност. Нуждаеше се от разумни хора, които да я изслушат, без да предприемат нещо безразсъдно или опасно. Трябваша ѝ хора с идеи, които биха могли да я насочат в посока, която тя иначе би пропуснала.

Хора, които да ѝ казват кога постъпва глупаво и чието мнение тя да цени.

От друга страна, не ѝ се искаше да пробужда никого. Тя се боеше от тези хора и се страхуваше за тях. Въпреки информацията в досиетата много неща оставаха неясни. Задачата ѝ се състоеше в това, да създаде сплотен екип и да подготви хората за срещата с оанкалите, да ги подготви да станат техни разменни партньори. Това беше невъзможно.

Как би могла да пробуди някого, за да му каже, че ще участва в генетичната програма на същества, толкова чужди и различни от нас, че човек не може дори да ги погледне без отвращение? Как би могла да пробуди тези хора, оцелели от войната, и да им каже, че освен ако не избягат от оанкалите, децата им няма да се родят човеци?

По-добре да не им казва нищо или съвсем малко за известно време. Нямахше да има никакъв смисъл да ги пробужда, докато не разбере как може да им помогне, без да ги предаде, как да ги накара да приемат пленничеството си, да приемат оанкалите и всичко останало, докато не ги изпратят на Земята. После да избягат при първа възможност.

Мисълта ѝ пак попадна в познатата задънена улица: от този кораб беше невъзможно да се избяга. По никакъв начин. Оанкалите управляваха кораба с помощта на химическите процеси, които се извършваха в телата им. Нямахше механизми за управление, които да могат да бъдат разучени и манипулирани. Дори совалките, които се движеха между кораба и Земята, бяха нещо като продължение на телата на оанкалите.

Нито един човек не можеше да направи нещо на кораба, без да си навлече неприятности, което значеше да бъде върнат в летаргичен сън или убит. Единствената надежда беше Земята. Щом стигнеха Земята — щяха да кацнат някъде в басейна на Амазонка, така ѝ бяха казали — щяха поне да имат някакъв шанс.

Това значеше, че трябва да се владеят, да научат всичко, на което можеше да ги научи тя, всичко, на което могат да ги научат оанкалите, да използват това знание, за да се опитат да избягат и да оцелеят.

Какво щеше да стане, ако ги накара да разберат? Ами ако се окажеше, че оанкалите искат точно това от нея? Те, разбира се, знаят, че ще направи точно така. Те я познаваха. Значеше ли това, че те

самите са планирали това предателство. Ако няма пътуване до Земята, няма да има възможност за бягство. Защо тогава я подготвяха цяла година да живее в тропическа гора? Може би оанкалите бяха абсолютно сигурни в способността си да държат хората под контрол дори на Земята.

Какво можеше да направи тя? Какво друго можеше да каже на хората освен: Учи се и бягай! Каква друга възможност за бягство съществуваше?

Никаква. Другата възможност беше да откаже да пробужда хората и да се инати, докато не намерят друг, по-склонен към сътрудничество. Някой като Пол Тайтърс, който съзнателно е скъсал с човешката раса и е станал съюзник на оанкалите. Такъв човек би сбъднал всички предсказания на Тайтърс. Той щеше да унищожи и малкото останала цивилизованост в умовете на останалите пробудени. Щеше да ги превърне в банда. Или в стадо.

В какво щеше да ги превърне тя?

Лежеше на платформата си и се взираше в снимката на мъж. Според статистическите данни висок 170 сантиметра. Тегло 63 килограма, на 32 години, с липсващи среден, безименен и малък пръст на лявата ръка. Беше загубил пръстите си при инцидент с косачка за трева като малък и страдаше от комплекс заради осакатената си ръка. Казваше се Виктор Доминик — всъщност Видор Домонкош. Родителите му бяха емигрирали в САЩ от Унгария малко преди да се роди. Адвокат по професия. Оанкалите подозираха, че е бил добър адвокат. Намираха го за интелигентен, разговорлив, оправдано подозрителен към разпитващите, които не можеше да види, и изключително изобретателен в опитите си да ги лъже. Виктор се беше опитвал да разбере по всякакъв начин идентичността на разпитващите, но също като Лилит беше един от малкото говорещи английски, които не изпитваха съмнения, че може да са извънземни. Беше женен три пъти, но нямаше деца вследствие на някакъв физиологичен проблем, който оанкалите бяха излекували. Фактът, че няма деца, го беше тормозил в миналото и той обвиняваше трите си жени за проблема, въпреки че самият той беше отказвал многократно да отиде на лекар.

С изключение на последното, оанкалите смятаха този човек за разумен и солиден. Нито веднъж по време на заточението си в строгия тъмничен затвор не се беше размеквал, плакал или правил опит за

самоубийство. За сметка на това беше обещал да убие хазаите си, ако някога му се удаде възможност. Беше го споменал само веднъж със спокоен глас, все едно прави някаква незначителна забележка.

Въпреки това водещият разпита оанкали се беше почувствал заплашен от думите му и веднага беше приспал Виктор Доминик.

На Лилит мъжът ѝ се нравеше. Притежаваше ум и като изключим глупавото държане със съпругите, чувство за самоконтрол — точно от това се нуждаеше тя. Но се страхуваше от него.

Ами ако я сметнеше за един от похитителите му? Тя беше по-висока и по-силна от него, но това нямаше толкова голямо значение. Той щеше да има много удобни случаи да я нападне, когато тя най-малко очаква.

По-добре ще е да го пробуди, когато си намери съюзници. Сложи досието му на по-малката от двете купчини — хора, които определено харесваше, но не искаше да пробужда първи. Тя въздъхна и взе друго досие.

Лия Бийд. Тиха, религиозна, бавна — в движенията си, не в мисленето си, въпреки че оанкалите не бяха особено впечатлени от интелекта ѝ. Това, което ги беше впечатлило, беше нейното търпение и самостоятелност. Не бяха успели да я накарат да се подчинява. Тя ги беше изтощила с упоритото си мълчание. Беше изтощила оанкалите! За малко не беше умряла от глад, тъй като оанкалите се бяха опитали да я привлекат на своя страна, като я бяха лишили от храна. Най-накрая я бяха дрогирали, бяха измъкнали нужната информация и след като ѝ бяха възвърнали силата и здравето, я бяха приспали отново. Лилит се чудеше защо. Защо не я бяха дрогирали, когато са разбрали, че е твърдоглава? Защо не бяха дрогирали самата Лилит? Може би защото са искали да проверят колко дълго могат да измъчват човешките същества, преди те да се пречупят. Може би са искали да видят какво е специфичното при всеки. Може би разбирането на оанкалите за инатливост е толкова крайно от човешка гледна точка, че твърде малко хора са успявали да изчерпят търпението им. Лилит не беше от тях. Лия беше.

На снимката Лия имаше вид на бледа, слаба и изморена жена, въпреки че оолоите бяха отбелязали, че физиологията ѝ предразполага към напълняване.

Лилит се подвоуми, след това сложи папката на Лия върху тази на Виктор Доминик. Лия също звучеше като добър потенциален съюзник, но не биваше да се пробужда първа. От нея можеше да излезе изключително лоялна приятелка — стига първо да не помисли, че Лилит е една от нейните мъчителки.

Но тази идея можеше да хрумне на всеки пробуден от Лилит — почти сигурно в момента, в който тя започнеше да отваря стени или да създава нови — това щеше да е доказателството, че тя притежава възможности, които те нямат. Оанкалите ѝ бяха осигурили информация, бяха увеличили силата ѝ, бяха подобрили паметта ѝ и способността да контролира стените и поставените в летаргичен сън растения. Това бяха нейните инструменти и всеки един от тях щеше да я направи да изглежда по-малко човек.

— Какво друго можем да ти дадем? — я беше попитала Ахажас при последната им среща.

Ахажас се притесняваше за нея, от това, че не беше внушителна на ръст. Беше открила, че хората се впечатляват от това. Фактът, че Лилит беше по-висока и по-едра от повечето жени, не беше достатъчен. Повечето мъже бяха по-високи и едри от нея. Нищо не можеше да се направи по въпроса.

— Каквото и да ми дадеш, няма да е достатъчно — отвърна Лилит.

Дичаан беше чул това и дойде да сграбчи ръцете на Лилит.

— Ти искаш да живееш — ѝ каза той. — Няма да пропилееш живота си.

Те пропиляваха живота ѝ. Вдигна следващата папка и я отвори. Джоузеф Ли-Чин Шин. Вдовец, чиято съпруга бе починала преди войната. Оанкалите смятаха, че вътре в себе си той е бил благодарен за това. След обичайния период на упорито мълчание той беше разбрал, че всъщност няма нищо против да разговаря с тях. Беше приел факта, че досегашният му живот е бил, така да се каже, „временно преустановен“, и сега остава да разбере какво е станало със света и кой движи нещата в момента. Непрекъснато търси отговора на тези въпроси. Признал е, че си спомня решението си, взето след края на войната, да сложи край на живота си. Бил е заловен, преди да опита да се самоубие. Сега има причина да живее — да види що за хора са тези, които са го затворили, и как и дали може да им се отплати.

Беше на 40 години, нисък на ръст, инженер, канадски гражданин, роден в Хонконг. Оанкалите бяха обсъждали възможността да го направят родител на една от групите хора, които смятаха да съберат. Но заплахата, която той носеше, беше охладила намеренията им. Според водещия разпита оанкали тя изглеждаше несериозна, но можеше да се окаже смъртоносна. Въпреки това оанкалите ѝ го препоръчваха както на нея, така и на всеки друг човешки родител. Според тях той беше интелигентен и стабилен. Човек, на когото може да се разчита.

На външен вид не е нищо особено, помисли си Лилит. Беше дребен на ръст, съвсем обикновен човек, но оанкалите бяха впечатлени от него. И заплахата, която беше отправил, беше изненадващо консервативна заплаха със смърт, само ако Джоузеф не хареса това, което открие.

„Едва ли ще му хареса — помисли Лилит. — Но той е достатъчно умен, за да разбере, че моментът да направи нещо по въпроса ще настъпи на Земята, не когато са затворени тук на кораба.“

Първият импулс на Лилит беше да събуди Джоузеф Шин и да сложи край на самотуването си. Импулсът беше толкова силен, че тя седя неподвижно няколко секунди, като обгърна себе си с ръце, за да не се поддаде на изкушението. Беше си дала обещание, че няма да събужда никого, преди да е изчела всички досиета, преди да има време да помисли. Всяка погрешна стъпка сега може да я убие.

Тя премина през още няколко досиета, без да намери човек, който можеше да се сравнява с Джоузеф, въпреки че няколко от хората със сигурност заслужаваха да бъдат пробудени.

Имаше жена, на име Селин Айвърс, която беше прекарала по-голямата част от краткия си разпит да оплаква загиналия си съпруг и двете си дъщери близначки, както и неясното си настояще и несигурното си бъдеще. Повече от всичко на света искаше да е мъртва, но не беше правила опит за самоубийство. Оанкалите я смятаха за прекалено отстъпчива, за лесно поддаваща се на влияние — според тях тя се страхуваше да не си докара неприятности. С една дума, мекушава. Мекушава и потънала в скръбта си, но не глупава, въпреки че според оанкалите беше склонна на глупави постъпки заради страха си.

„Безвредна — помисли си Лилит. — Един човек, който не би представлявал никаква опасност, дори да мисли, че аз съм тази, която го е затворила.“

След нея идваше ред на Гейбриъл Риналди, актьор, който беше предизвикал объркване у оанкалите за известно време, защото, вместо да представи истинската си същност, бе играл роли пред тях. Той беше още един от тези, които оанкалите бяха престанали да хранят, под предлог, че гладът ще успее да го накара да разкрие истинската си същност. Не бяха сигурни дали са успели. Гейбриъл явно си го биваше. Освен това беше красив. Не се беше опитвал да се нарани или да заплашва оанкалите. И по някаква причина те не го бяха упойвали. Според оанкалите той беше на 27 години, слаб, физически по-силен, отколкото изглеждаше на външен вид, но не беше толкова умен, за колкото се смяташе.

„Това, последното, важи за много хора — помисли си Лилит. — Гейбриъл, като другите, които бяха заблудили и озадачили с упоритостта си оанкалите, беше ценен.“

Тя се зачуди дали някога би могла да вярва на човек като Гейбриъл, но остави папката му при хората, които възнамеряваше да пробуди.

На дневен ред беше Беатрис Дуайър, която категорично беше отказала да общува, докато не са й дали да се облече, но след това се е превърнала в разговорлива и приятна събеседничка, която се е сприятелила със своя разпитващ. Той е бил опитно оолои, което е предложило Беатрис да бъде приета за една от първите родителки. Другите оолои са я наблюдавали и са я отхвърлили, без да посочват причината. Може би заради прекалената й свенливост. Както и да е, важното беше, че бе спечелила напълно на своя страна едно оолои.

След нея идеше ред на Хилари Балард, поетеса, художничка, драматург, актриса, певица и чест получател на помощи за безработни. Тя беше наистина умна, помнеше наизуст много поеми, пиеси и песни — както нейни, така и на по-установени автори. Тя беше ценна — щеше да посвещава бъдещите човешки деца в тайните на изкуството, щеше да им припомня кои са. Оанкалите я смятаха за неуравновесена, но не опасна. Беше се наложило да я упоят, защото се беше наранила при опита си за бягство от „клетката“. Беше си счупила и двете ръце.

И това ако не е опасно неуравновесена?

Може би не. Лилит също беше изпаднала в паника, когато бе осъзнала, че е затворена. Както и много други хора. Просто Хилари се беше паникьосала малко повече от другите. Може би щеше да е добре да не ѝ се възлагат отговорни задачи. Оцеляването на групата не биваше да зависи от нея, както и не биваше да зависи от всеки един поотделно. Друг е въпросът, че това беше така, но не по вина на хората.

Следваше Конрад Лор, който предпочиташе да го наричат Кърт. Нюйоркско ченге, което беше оцеляло само защото жена му най-накрая го беше замъкнала в Колумбия, където живееха роднините ѝ. Те не бяха ходили никъде с години преди това. Жена му е била убита в един от бунтовете, които са започнали веднага след последната ракетна атака. Хиляди бяха убити, преди още да започне да става студено. Хиляди бяха просто стъпкани или разкъсани на парчета в паниката. Кърт е бил прибран заедно със седем деца, които е пазил, нито едно от тях не е било негово. Неговите четири деца са били останали в САЩ при роднините му и са загинали. Според оанкалите Кърт Лор има нужда от хора, за които да се грижи. Хората му дават стабилност, дават му цел. Без тях той е щял да се превърне в престъпник или да загине. Сам в изолатора, той се бе опитал да се убие, като си изтръгне адамовата ябълка със собствените си нокти.

Дерик Уолски е упражнявал професията си в Австралия. Неженен, на 23 години, без ясна идея какво иска да прави с живота си. До този момент бе учил и работил почасова или сезонна работа. Беше приготвял хамбургери, беше шофирал камион за доставки, беше работил като строителен работник, продавач на домакински уреди по домовете — за последното изобщо не го биваше, беше чистил офиси и се беше занимавал с пейзажна фотография като лично хоби. Бе зарязал всичко с изключение на фотографията. Обичаше природата и животните. Баща му смятал това за губене на време и той се опасяваше, че е бил прав. Да, когато войната започнала, той правел снимки в австралийската пустош.

Тейт Мара бе загубила поредната си работа. Тя имаше някакво генетично заболяване, което оанкалите бяха успели да поставят под контрол, но не бяха успели да излекуват. Но истинският проблем на Тейт беше, че тя правеше нещата толкова добре, че често ѝ доскучаваше. Или пък ги правеше толкова зле, че ги зарязваше, преди

някой да забележи некомпетентността ѝ. Хората трябваше да я виждат винаги в благоприятна светлина, умна, решителна и заможна.

Семейството ѝ имало пари — притежавало успешна компания за продажба на недвижими имоти. Проблемът на Тейт според оанкалите беше, че не ѝ се е налагало да прави нищо, за да си изкарва прехраната. Тя притежаваше огромна енергия, но ѝ трябваше въздействие отвън, някакво голямо предизвикателство, което да я накара да я приложи.

Какво ще кажете за оцеляването на човешката раса?

До началото на войната Тейт се бе опитала два пъти да сложи край на живота си. След войната се бе борила за живота си с невиджана целеустременост. Когато войната започва, Тейт е била сама на почивка в Рио де Жанейро. Не е било добро време да си северноамериканка там, но тя е успяла да оцелее и да помогне и на други хора. Това бе общото между нея и Кърт Лор. По време на разпитите беше успяла да обърка и отчае със словесните си игри оолоито, което я беше разпитвало. В края на краищата оолоито беше започнало да я уважава. То беше сметнало, че тя прилича повече на оолои, отколкото на жена. Тя умееше отлично да манипулира хората — можеше да го прави, без изобщо да засегне чувствата им. В миналото това я беше отегчавало. Но скуката я караше да причинява вреда само на себе си, не на другите. Често ѝ се беше случвало да се отдръпва от хората, за да ги предпази от собственото си отчаяние. Беше скъсвала с няколко мъже по този начин и ги беше запознавала с нейни приятелки. Хората, които събираше заедно, обикновено сключваха брак.

Лилит постави досието на Тейт Мара бавно на леглото, като го отдели от другите. Единственото друго досие, сложено отделно, беше това на Джоузеф Шин. Досието на Тейт се отвори и Лилит отново видя слабата и бледа, почти детска физиономия. Тя сякаш леко се подсмиваше, все едно не позираше за снимка, а просто преценяваше фотографа. Всъщност Тейт не знаеше, че ѝ правят снимка. А и снимките не бяха истински фотографии. Това бяха картини, в които бяха разкрити душевността на човека, както и физическият му облик. Всяка една съдържаеше отпечатък от спомените на нарисуваните хора. Водилите разпитите оанкали бяха нарисували всяка една картина със сензорните си пипала, използвайки специални телесни секрети. Лилит знаеше това, но картините напомняха страшно много на

фотографии. Бяха правени върху някаква пластмаса, не върху хартия. Хората на картините изглеждаха така истински, сякаш щяха да проговорят. Всички изображения показваха само лицата и раменете на хората на един и същ сив фон. Но не приличаха ни най-малко на полицейските снимки на заподозрени престъпници, бяха пълни с живот. Разкриваха почти напълно характера на човека на снимката, така както го бяха видели самите оанкали.

Според тях Тейт Мара беше умна, в много отношения отстъпчива, а единственото нещо, което беше способна да нарани, беше егото на човек. Лилит остави досиетата, излезе с решителна крачка от стаята си и започна да изгражда друга до нея.

Стените, които доскоро не я пускаха навън, вече реагираха на нейното докосване, като тръгваха по следата, оставена от потта или слюнката ѝ на пода. По такъв начин от старите стени израстваха нови, като се отваряха или затваряха по нейно желание. Оолоито Никанж я беше подложило на тестове, докато не се беше уверило, че тя знае как да управлява стените. Когато беше приключило с инструкциите, Дичаан и Ахажас я научиха как да се запечатва в стените, ако нейните хора я нападнат. Те бяха прекарвали известно време да разпитват някои отделни хора и се притесняваха за нея повече от Никанж. Обещаха ѝ, че ако се случи нещо такова, ще я измъкнат. Няма да я оставят да умре заради непредвидливостта на някой друг.

Звучеше добре, но тя щеше да се спаси само ако забележи задаващата се опасност и успее да се запечата навреме в стената.

Най-доброто решение за нея беше да пробуди точните хора, да ги обучи, без да бърза, за да е сигурна в тях, когато дойде време да пробуди останалите.

Тя изгради две стени на около половин метър разстояние една от друга. Така се получи тесен коридор, който щеше да осигури необходимото уединение, без да се налага да слага врата. Освен това тя обърна едната от стените навътре, така образува малко антре, което щеше да закрива стаята от любопитни погледи. Хората, които тя щеше да пробуди, нямаше да притежават нищо ценно за крадене, а всеки, който се опиташе да воайорства, щеше да бъде наказан от групата. Лилит вече притежаваше достатъчно физическа сила, за да се справи сама със смутителите на реда, но не искаше да го прави, освен ако не е абсолютно наложително. Със сила нямаше да може да сплоти хората, а

ако те не бяха способни да направят колектив, нищо друго нямаше да има значение.

В новата стая Лилит издигна платформа, която щеше да служи за легло, такава за маса и три стола платформи около масата. Масата и трите стола щяха да отличават стаята от тези, в които тя беше прекарала заточението си при оанкалите. По-човешка обстановка.

Създаването на стаята отне доста време. След това Лилит събра всички досиета с изключение на единайсет и ги запечата в своята маса платформа. Хората от тези единайсет досиета щяха да бъдат нейната основна група, първите пробудени. Те щяха да ѝ покажат какъв шанс има тя да оцелее и какво е нужно да се направи.

Първата пробудена щеше да е Тейт Мара. Още една жена. За да няма никакво сексуално напрежение.

Като взе в ръка снимката на Тейт, тя отиде към противоположната, съвършено гладка и равна стена и застанала пред нея, се вгледа още веднъж в лицето на жената.

Пробуди ли веднъж хората, тя няма да има друга възможност, освен да живее с тях. Дори да има желание, няма да може да ги приспи отново. С Тейт Мара нямаше да е лесно да се живее.

Лилит прекара ръката си по фотографията, после я сложи с лице срещу стената. Започна от единия край и започна да пристъпва бавно към другия, като държеше снимката обърната към стената. Затвори очи, докато се придвижваше, тъй като си спомни, че когато се упражняваше с Никанж, нещата се получаваха по-лесно, ако не обръща внимание на другите си сетива. Цялото ѝ внимание се беше съсредоточило върху ръката, която движеше снимката. Мъжките и женските оанкали правеха това с пипалата на главата си. Оолоите със сензорните си ръце. И едните, и другите пробуждаха, като използваша само образа, запечатан в главите им, и в началото на процеса снимката, в която се намираще отпечатъкът на човека, не им беше нужна. За да запомнят снимката завинаги, на тях им бе достатъчно да вземат отпечатък от някого, после можеха да възпроизведат изображението на човека с максимална точност. Лилит не разполагаше с такава дарба — не можеше да чете отпечатъци и не можеше да ги възпроизвежда. Това можеха да правят само сетивните органи на оанкалите. Кахгаят ѝ беше казал, че нейните деца ще имат сензорни ръце.

Тя спираше от време на време, за да отърка потната си ръка върху снимката, като по този начин подновяваше химическия си подпис. След като беше изминала половината стена, започна да усеща реакция, в стената под снимката се образува лека подутина, която започна да се движи срещу ръката ѝ.

Тя спря за секунда, искаше да се увери, че това наистина е така. След това видя подутината и вече нямаше съмнения. Тя натисна леко стената със снимката и я поддържа така, докато стената не започна да се отваря. След това отстъпи назад, за да даде възможност на зеленото растение да изпадне от нея. Отправи се в противоположния край на стаята и измъкна от стената яке и панталони. Пробудените със сигурност щяха да се зарадват на дрехите, също като нея.

Зеленото растение лежеше на пода и леко се гърчеше. Издаваше неприятна миризма, която беше проникнала в залата и от стената. Не можеше да определи къде точно се намира главата на Тейт Мара, но това нямаше значение. Прокара ръце по дължината на стеблото, все едно разтваряше цип, и то започна само да се отваря.

Този път нямаше опасност растението да я погълне. За него тя щеше да е също толкова вкусна, колкото и Никанж.

Лицето и тялото на Тейт Мара започнаха да се разкриват постепенно. Малки гърди. Фигура на момиче, което едвам е влязло в пубертета. Бледа, полупрозрачна кожа и коса. Детско личице. Въпреки това Тейт беше на 27.

Не искаше да идва в съзнание, докато Лилит не я извлече цялата от растението. Тялото на Тейт беше влажно и хлъзгаво, но не беше тежко. Лилит въздъхна и я вдигна на ръце.

Махни се от мен — каза Тейт в момента, в който отвори очи. — Коя си ти? Какво правиш?

— Опитвам се да те облека — каза Лилит. — Можеш да го направиш и сама, ако се чувстваш достатъчно силна.

Тейт беше започнала да трепери, това беше в резултат на събуждането ѝ от летаргичния сън. Лилит беше изненадана, че тя успя да каже няколко свързани думи, преди да изпадне в това състояние.

Тейт се сви на топка като ембрион и започна да стене. Няколко пъти издиша с усилие, а после започна да гълта въздух така, както се пие вода.

— Мамка му! — прошепна тя няколко минути по-късно, когато треперенето започна да я отпуска. — Заеби тая работа! Не е било сън, виждам.

— Облечи се — каза ѝ Лилит. — Ти знаеше, че не е сън.

Тейт погледна Лилит, после погледна своето полуголо тяло. Лилит беше успяла да ѝ обуе панталона, но треперещата Тейт беше изхлузила якето на пода. Тя го вдигна от пода, облече го и почти веднага разбра как се закопчава. После започна мълчаливо да наблюдава как Лилит затвори листата на растението, отвори стената и го бутна вътре. След секунди единствената следа, останала от него, беше мокро петно, което бързо се изпаряваше във въздуха.

— Въпреки всичко това — каза Лилит с лице към Тейт — и аз съм затворничка като теб.

— Но по-старша, ясно.

— Нещо такова. Трябва да пробудя още 39 души, преди да ни пуснат да излезем от тази зала. Избрах да започна с теб.

— Защо?

Тейт беше изключително хладнокръвна — или поне така изглеждаше. Беше пробуждана два пъти преди — нормално за хора, които не бяха готвени за родители, — но се държеше, сякаш не се беше случило нищо необикновено. Лилит си отдъхна, това беше доказателство, че изборът на Тейт е бил правилен.

— Защо започнах с теб ли? — попита Лилит. — Стори ми се, че има най-малка вероятност да се опиташ да ме убиеш или да изпаднеш в истерия, и най-голяма вероятност да ми помагаш, когато започна да събуждам другите.

Тейт се замисли над казаното. Започна да разглежда якето и да отваря и затваря предните му лицеви капаци. Опипа материала, от който беше направено, и застина.

— Къде се намираме, по дяволите?

— На известно разстояние извън орбитата на Луната.

Мълчание. И най-накрая:

— Какво беше онова голямо лигаво зелено нещо, което напъха в стената?

— Ами... растение. Нашите похитители... нашите спасители ги използват, за да поддържат хората в летаргичен сън. Ти беше вътре в онова, което видя. Аз те извадих от него.

— Летаргичен сън?

— Над 250 години. Земята е почти готова да ни приеме обратно.

— Ще се върнем!

— Да.

Тейт огледа голямата празна зала.

— И къде точно?

— В тропическата джунгла. Някъде в поречието на Амазонка. Градове вече не съществуват.

— И аз така си мислех — въздъхна дълбоко Тейт. — Кога ще ни хранят?

— Оставих храна в стаята ти, преди да те пробудя. Ела.

Тейт я последва.

— Толкова съм гладна, че съм готова да ям онази гипсова каша, която ми даваха при предишните Пробуждания.

— Вече няма да ядеш такава. Плодове, ядки, нещо като яхния, хляб, нещо, подобно на сирене, кокосово мляко...

— Месо? Пържола?

— Това не е концерт по желание.

Лилит не можеше да повярва на късмета си. Тейт надмина всичките й очаквания. И въпреки всичко се притесняваше, че ще настъпи момент, в който тя щеше да се пречупи — да започне да плаче, да повръща, да крещи или да започне да удря главата си в стената. Но

каквото и да станеше с нея, Лилит щеше да ѝ помогне. Дори тези няколко нормални минути, прекарани с нея, си заслужаваха всички неприятности на света. Лилит най-накрая имаше възможност да говори и да бъде разбрана от друго човешко същество — след толкова много време.

Тейт се нахвърли на храната и не проговори, докато не се нахрани. Лилит си помисли, че не е задала най-важния въпрос. Разбира се, не беше питала за много неща, но специално този въпрос глождеше Лилит.

— Как се казваш, между впрочем?

— Лилит Аяпо.

— Лилит? Лил?

— Лилит. Никога не съм имала прякор. Не съм искала. Ти искаш ли да те наричам по някакъв определен начин?

— Не. Тейт върши работа. Тейт Мара. Казали са ти как се казвам, нали?

— Да.

— Така си и знаех. Всички тези проклети въпроси. Държаха ме будна в единична стая около... сигурно са били два или три месеца. Казаха ли ти? Или си ме гледала?

— През това време или съм спала, или и аз самата съм била затворена. Но да, знам, че си била затворена. Продължило е три месеца. Мен ме държаха затворена две години.

— Трябвали са им толкова, за да те направят старша, нали?

Лилит се намръщи, взе няколко ядки и ги изяде.

— Какво искаше да кажеш с това? — попита тя.

За секунда Тейт се почувства неловко, изглеждаше несигурна. Но това изражение се смени толкова бързо, че Лилит нямаше да го забележи, ако не внимаваше.

— Защо са те държали будна толкова дълго време тогава?

— Отначало не исках да говоря с тях. После, когато започнах да им отговарям, някои от тях явно са проявили интерес към мен. В началото не се опитвах да ме направят техен довереник. Искаха да видят дали ставам за... старша. Ако можех да гласувам, сигурно и в момента щях да съм приспана.

— Защо не си искала да говориш с тях? Ти от военните ли си?

— За бога, разбира се, че не. Просто не ми харесваше идеята да съм затворена, разпитвана непрекъснато и тормозена, без да знам кой го прави. И, Тейт, мисля, че е време да научиш кои са нашите домакини, въпреки че досега не си задала този въпрос.

Тя шумно си пое въздух, подпря челото на ръката си и се загледа под масата.

— Попитах ги. Не искаха да ми кажат. След известно време се изплаших и се отказах.

— Аз направих същото.

— Това... руснаците ли са?

— Не са човешки същества.

Тейт не помръдна и не каза нищо толкова дълго време, че Лилит реши да продължи.

— Наричат се оанкали и приличат на морски създания, въпреки че имат два крака. Те... слушаш ли ме?

— Слушам те.

Лилит се подвоуми.

— А вярваш ли на това, което казвам?

Тейт я погледна с лека усмивка на уста.

— Как мога да ти вярвам?

Лилит кимна.

— Разбирам. Но рано или късно, ще трябва да го направиш и аз съм тази, която трябва да те подготви за това. Оанкалите са грозни. Гротескно грозни. Но ние можем да свикнем с тях и те няма да ни наранят. Запомни това. Може да ти е от полза, като му дойде времето.

В продължение на три дни Тейт спа много, яде много и задава въпроси, на които Лилит отговаряше напълно откровено. Тейт също говори за живота си преди войната. Лилит забеляза, че това я отпуска и разхлабва емоционалния контрол, който си беше наложила. Това правеше разговорите крайно полезни. Но освен това задължаваше Лилит да говори по малко и за себе си — за миналото си преди войната — нещо, което тя обикновено не правеше с охота. Беше се научила да пази разсъдъка си, като приема нещата веднага щом ги открие, да се адаптира към новите обстоятелства, като оставя настрана старите, спомените за които можеха да я обременят. Беше се опитала да говори с Никанж за хората, като само понякога разказваше лични истории. За баща си, братята, сестра си, съпруга и сина си... Този път реши да говори за завръщането си в колежа.

— Антропология? — каза Тейт пренебрежително. — Защо си искала да си завираш носа в културите на други хора? Не си ли могла да намериш това, което искаш, в своята?

Тя се усмихна и забеляза, че лицето на Тейт се намръщи, все едно това беше началото на грешния отговор.

— В началото исках да правя точно това — каза Лилит. — Да си завирам носа. Да търся. Струваше ми се, че моята култура — нашата — беше тръгнала надолу към пропастта. И разбира се, оказа се точно така. Мислех си, че има по-разумен начин на живот.

— Намери ли такъв?

— Нямах този шанс. И без това нямаше да има значение. Културите на САЩ и СССР бяха това, което имаше значение.

— Защо ли?

— Какво?

— Хората си приличат много повече, отколкото ни се иска да си признаем. Чудя се дали нямаше да се случи същото, ако не руснаците или американците, а други две нации бяха придобили способността да се унищожат взаимно, а с това и останалата част от света.

Лилит се засмя горчиво.

— Може и да ти хареса тук. Оанкалите мислят по същия начин като теб.

Тейт се обърна настрана, внезапно разтревожена. Тя се разходи да види третата и четвъртата стая, които Лилит беше построила от двете страни на втората тоалетна. Една от тях беше в съседство на нейната стая и с нея дяляха обща стена. Тя видя как стените израстват — отначало гледаше с недоверие, после с гняв, не искаше да повярва, че това не е някаква измама. После започна да се държи дистанцирано с Лилит, да я гледа подозрително и стана нервна и мълчалива.

Това не продължи дълго. Ако не друго, Тейт беше приспособима.

— Не разбирам — каза тя тихо, въпреки че дотогава Лилит вече й беше обяснила по какъв начин контролира стените, как може да намира и пробужда определени хора.

Сега Тейт отново започна да се разхожда в задната част на залата и пак каза:

— Не разбирам. Не разбирам смисъла на това.

— На мен ми беше по-лесно да разбера — каза Лилит. — Един оанкали се затвори в моята стая и отказа да излезе оттам, докато не свикнах с него. Видиш ли ги веднъж, не можеш да се съмняваш, че не са извънземни.

— Може би ти не можеш.

— Няма да споря с теб за това. Била съм будна много по-дълго от теб. Живях сред оанкалите и ги приех такива, каквито са.

— Каквото те казват, че са.

Лилит сви рамене.

— Искам да започна да пробуждам повече хора. Двама нови днес. Ще ми помогнеш ли?

— Кои ще пробудиш?

— Лия Бийд и Селин Айвърс.

— Още две жени? Защо не пробудиш мъж?

— Рано или късно, ще направя и това.

— Все още си мислиш за твоя Пол Тайтс, нали?

— Той не беше мой.

Прииска й се да не беше казвала на Тейт за него.

— Пробуди мъж след това, Лилит. Пробуди мъжа, когото са намерили да пази деца след войната.

Лилит се обърна и я погледна.

— Според теорията, че ако паднеш от кон, трябва веднага да го възседнеш.

— Да.

— Тейт, пробудя ли го веднъж, той остава завинаги буден. Висок е метър и деветдесет, тежи сто килограма, бил е ченге седем години и е свикнал да командва. Тук не може да ни спаси или да ни пази, но със сигурност може да ни създаде проблеми. Достатъчно е да не повярва, че не се намираме на космически кораб, за да ни навреди. След това всичко, което ще направи, ще е погрешно и потенциално смъртоносно.

— Тогава какво? Ще чакаш, докато го пробудиш с осигурен харем?

— Не, веднага щом пробудим Лия и Селин и се убедим, че психическото им състояние е стабилно, ще пробудя Кърт Лор и Джоузеф Шин.

— Защо трябва да чакаш?

— Първо ще измъкна Селин. Ти ще се погрижиш за нея, докато аз извадя Лия. Мисля, че Селин може да се окаже подходящ кандидат за грижите на Кърт.

Тя отиде в стаята си и донесе снимки на двете жени. Беше почти готова да започне да търси Селин, когато Тейт хвана ръката ѝ.

— Наблюдават ни, нали? — попита тя.

— Да. Не знам дали ни гледат във всяка една минута, но сега, когато и двете сме пробудени, съм сигурна, че ни наблюдават.

— Ако възникнат неприятности, дали ще ни помогнат?

— Ако решат, че е нещо много лошо. Някои от тях може би щяха да оставят Тайтърс да ме изнасили, но със сигурност нямаше да му позволят да ме убие. Въпреки че можеше да се окажат прекалено бавни, за да предотвратят убийството.

— Прекрасно — измърмори Тейт горчиво. — Значи, разчитаме само на себе си.

— Точно така.

Тейт поклати глава.

— Не знам дали трябва да се отърва от цивилизованите си задръжки и да се готвя да се боря за живота си, или да ги подчертавам в името на нашето бъдеще.

— Ще направим това, което е необходимо — каза Лилит. — Рано или късно, това със сигурност ще означава, че трябва да се борим за

живота си.

— Надявам се да грешиш — каза Тейт. — Какво сме научили досега, ако всичко, което можем да правим, се свежда до това, да се бием помежду си. — Тя млъкна за момент. — Ти не си имала деца, Лилит, нали?

Лилит започна да ходи бавно покрай стената, със затворени очи, като държеше снимката на Селин между дланта си и стената. Тейт вървеше до нея и ѝ пречеше да се концентрира.

— Изчакай ме, докато те извикам — каза ѝ Лилит. — Търсенето изисква цялата ми концентрация.

— Трудно ли ти е да говориш за предишния си живот, Лилит? — каза Тейт със съчувствие, за което Лилит си помисли, че не звучи напълно искрено.

— Безсмислено е — каза Лилит. — Не е трудно. Живях с тези спомени две години от живота си в пълна изолация. В момента, в който оанкалите се появиха в стаята ми, бях вече готова да се преместя в настоящето. Животът ми преди това в голяма степен беше ангажиран с търсене на отговори. Колкото до децата... Имах син. Беше убит при катастрофа преди войната. — Лилит си пое дълбоко въздух. — Остави ме сама сега. Ще те извикам, когато намеря Селин.

Тейт се оттегли и се настани при отсрещната стена, близо до тоалетната. Лилит затвори очи отново и започна да се придвижва сантиметър по сантиметър напред. Загуби представа за времето, почувства се лека като балон, пълен с хелий. Илюзията беше позната — физически приятна и емоционално разтърсваща като наркотик — необходим наркотик в този момент.

„Ако трябва да вършиш нещо, поне го прави така, че да ти е приятно“, беше ѝ казал Никанж. Откакто сензорните му пипала израснаха, започна да проявява любопитство към нещата, от които тя изпитва удоволствие или болка. За радост, отделяше повече внимание на удоволствието, отколкото на болката. Беше я изучил подробно, точно както се изучава книга — и беше пренаписал някои от главите.

Пръстите ѝ напипаха подутина в стената, голяма и ясно очертана. Но когато отвори очи, не забеляза нищо.

— Там няма нищо — каза Тейт над дясното ѝ рамо.

Лилит подскочи, изпусна снимката, но не се обърна да погледне Тейт, докато се навеждаше да я вземе.

— Махни се оттук — каза тя тихо.

Тейт неохотно направи няколко крачки назад. Лилит можеше без особена трудност да намери мястото отново, Тейт нямаше да ѝ попречи, но тя трябваше да се научи да зачита авторитета на Лилит във всяко едно нещо, свързано с контролирането на стените и в отношенията с оанкалите и техния кораб. За каква, по дяволите, се мислеше, да ѝ застава така зад гърба? Какво искаше да види? Дали няма някакъв трик?

Лилит разтри с едната си ръка лицето на снимката и я допря до стената. Веднага намери издутината, въпреки че беше едва забележима. Беше спряла да расте при махането на снимката, но още не беше изчезнала. Лилит я разтри нежно със снимката, по този начин я насърчаваше да се уголеми. Когато стана ясно забележима, тя отстъпи встрани и повика с ръка Тейт да дойде.

Те стояха една до друга и гледаха как стената изхвърля дългото полупрозрачно зелено растение. Тейт обърна главата си настрани с отвращение, когато миризмата стигна до нея.

— Искам да го погледнеш, преди да го отворя — каза Лилит.

Тейт се приближи и се загледа в растението.

— Защо се движи?

— За да може всичките му части да бъдат изложени на слънце за известно време. Ако можеш да го маркираш, ще видиш, че то много бавно се обръща. Това, че се движи, помага на хората вътре. Упражнява мускулите им и променя позицията им.

— Наистина не прилича на плужек — каза Тейт. — Не и когато някой е вътре.

Тя се доближи до него, пипна го и после погледна пръстите си.

— Внимавай — каза ѝ Лилит — Селин не е много едра. Растението няма да има нищо против да прибере някой друг в себе си.

— Ще можеш ли да ме извадиш?

— Да — засмя се тя. — Първият оанкали, който ми ги показва, не ме предупреди за това. Сложих ръка на растението и се паникьосах, когато усетих, че то ме държи здраво и започва да обгръща ръката ми.

Тейт направи същото и растението услужливо започна да поглъща ръката ѝ. Тя се опита да я издърпа, после погледна към Лилит очевидно изплашена.

— Накарай го да ме пусне!

Лилит докосна растението и то я пусна.

— Сега — каза Лилит, като се премести в края на стеблото.

Прокара ръцете си по дължината на растението. То се отвори по обичайния бавен начин и тя издърпа Селин навън, като я остави на пода, където Тейт щеше да се погрижи за нея.

— Облечи ѝ някакви дрехи, преди напълно да се е събудила, ако можеш — каза тя на Тейт.

Докато Селин се разбуди напълно, Лилит беше извадила Лия Бийд от стената и извън растението. Тя бързо облече Лия. Лилит не вкара обратно растенията в стената, докато и двете жени не бяха напълно разбудени. Когато направи и това, тя се обърна с намерението да седне с Лия и Селин и да отговори на въпросите им.

Вместо това тя изведнъж се олюля под тежестта на Лия, която се хвърли върху нея и започна да я души. Лилит започна да пада назад. Стори ѝ се, че времето сякаш се забави.

Ако паднеше върху Лия, жената сигурно щеше да си нарани гърба или главата. Нараняването можеше да е само повърхностно, но можеше и да се окаже сериозно. Щеше да е погрешно заради една глупава постъпка да се загуби потенциално полезен човек.

Успя да падне настрани така, че само ръката и раменете на Лия докоснаха пода. После протегна ръце и свали ръцете на Лия от гърлото си. Не беше трудно. Лилит даже беше в състояние да внимава да не причини наранявания. Освен това не искаше Лия да разбере колко лесно беше за нея да се защити. Пое си дълбоко въздух, когато откъсваше ръцете на Лия от гърлото си, въпреки че тя не ѝ беше причинила никакъв дискомфорт. И позволи на ръцете на Лия да се движат, докато се бореше.

— Ще престанеш ли! — извика тя. — И аз съм затворничка тук също като теб. Не мога да те пусна на свобода. Не мога и себе си да освободя. Разбираш ли?

Лия спря да се съпротивлява. Сега гледаше Лилит свирепо.

— Махни се от мен.

Гласът ѝ беше дълбок и гърлен. Приличаше на ръмжене.

— Ще го направя — каза Лилит. — Но не ми се нахвърляй отново. Не съм твой враг.

Лия издаде нечленоразделен звук.

— Пази си силите — каза Лилит. — Започваме от нулата.

— От нулата? — изръмжа Лия.

— Заради войната — каза Лилит. — Не си ли спомняш?

— Иска ми се да можем да забравя.

Ръмженето се смекчи.

— Ако се опиташ да ме убиеш, ще докажеш, че войната не ти е била достатъчна. По този начин автоматично се изключваш от колектива.

Лия не каза нищо. След момент Лилит я пусна.

Двете жени стояха една до друга предпазливо.

— Кой решава дали съм подходяща? — попита Лия. — Ти ли?

— Нашите надзиратели.

Неочаквано Селин прошепна:

— Кой са те?

По лицето ѝ вече бяха плувнали сълзи. С Тейт се бяха приближили тихо, за да се включат в разговора — или да гледат боя.

Лилит хвърли поглед към Тейт и тя поклати глава.

— А ти се боеше, че пробуждането на мъже ще доведе до насилие.

— Все още се боя — каза ѝ Лилит. Тя погледна първо към Селин и после към Лия. — Да отидем да си вземем нещо за ядене. Ще отговоря на всичките ви въпроси.

Тя ги заведе в стаята, която беше отредена за Селин, и видя как очите им се разширяват, когато вместо очакваните купички с бог-знае-какво те видяха позната храна.

Беше много по-лесно да се говори с тях, когато се бяха нахранили до насита, когато се бяха отпуснали и се чувстваха удобно. Отказаха да повярват, че са на космически кораб, който се намира извън орбитата на Луната. Лия прихна, когато чу, че са държани под ключ от извънземни.

— Ти или лъжеш, или си побъркана — каза тя.

— Истина е — каза тихо Лилит.

— Пълни глупости.

— Оанкалите ме промениха — каза ѝ Лилит, — така че да мога да контролирам стените и висящите растения. Не мога да го правя толкова добре колкото тях, но мога да пробуждам хора, да ги обличам, да ги храня и да им предоставям известна доза уединение. Не бива да се съмняваш толкова много в мен, че да пренебрегваш нещата, които

ме виждаш да правя. Запомни две важни неща, които ти казах. Намираме се на космически кораб. Дръж се, все едно е така, дори да не го вярваш. Няма къде да избягаш на този кораб. Въпреки че можеш да излезеш от тази стая, няма къде да отидеш, къде да се скриеш и къде да бъдеш свободна. От друга страна, ако издържим на всичко тук, ще можем да си върнем нашия свят. Ще бъдем изпратени на Земята като първите човешки заселници.

— Просто прави това, което ти се казва, и чакай, а? — каза Лия.

— Освен ако тук ти харесва толкова много, че искаш да останеш.

— Не вярвам и на дума от това, което казваш.

— Вярвай на каквото си искаш! Казвам ти само как трябва да се държиш, ако някога искаш отново да почувстваш Земята под краката си.

Селин започна да плаче тихо и Лилит се намръщи.

— Какво ти е?

Селин поклати глава.

— Не знам на какво да вярвам. Даже не знам защо съм още жива.

Тейт въздъхна и поклати главата си с отвращение.

— Жива си — каза Лилит хладно. — Тук нямаме никакви лекарства. Ако искаш да се самоубиеш, може и да успееш. Но ако искаш да останеш с нас, за да ни помогнеш да започнем отново живота си на Земята... това според мен си заслужава повече от самоубийството.

— Имаше ли деца? — попита Селин, като видимо очакваше отговорът да е отрицателен.

— Да. — Лилит протегна ръка, взе ръката на жената, въпреки че вече не я харесваше. — Всички хора, които трябва да пробудя, са тук без семействата си. Всички сме сами. Разчитаме един на друг и това е. Или ще станем задружна група — приятели, съседи, съпрузи, съпруги — или не.

— Кога ще има мъже? — попита настоятелно Селин.

— След ден-два. Ще пробудя двама мъже.

— Защо не сега?

— Сега не може. Трябва да приготвя стаи за тях, храна и дрехи — по същия начин, както го направих за теб и Лия.

— Искаш да кажеш, че изграждаш стаите?

— По-точно е да се каже, че ги отглеждам. Ще видите.

— И храната ли „отглеждаш“? — попита Лия и повдигна едната си вежда.

— Храната и дрехите се намират в стените в двата края на голямата стая. Запасите биват подновявани всеки път, когато вземем нещо от там. Мога да отворям шкафовете в стените, където се съхраняват, но не мога да отворям стените зад тези шкафове. Само оанкалите могат да правят това.

Настъпи пълна тишина за момент. Лилит започна да събира обелките и семките от плодовете.

— Всичкият боклук се изхвърля в тоалетните — каза тя. — Няма да се притеснявате, че може да ги запушите. Това не са обикновени тоалетни. Смилат всичко, което не е живо.

— Смилат го! — каза Селин ужасено. — Те... те самите са живи?

— Да. Корабът също е жив, както и повечето неща, които са част от него. Оанкалите използват живата материя по същия начин, по който ние използваме машините.

Тя се запъти към близката тоалетна, после спря.

— Има още нещо, което исках да ви кажа. — Тя погледна към Лия и Селин. — Ние сме наблюдавани по същия начин, по който бяхме наблюдавани, докато бяхме изолирани в стаите. Не мисля, че оанкалите ще ни безпокоят сега — не и докато не станем четирийсет или повече и не покажем, че можем да съжителстваме нормално. Но ще дойдат, ако започнем да се убиваме един друг. И евентуалните убийци ще бъдат държани на този кораб до края на живота им.

— Значи, ти си защитена — каза Лия. — Колко удобно.

— Всички сме защитени — каза Лилит. — Ние сме заплашен от изчезване вид — почти сме изчезнали. Ако се предполага да оцелеем, то ще имаме нужда от закрила.

Лилит не освободи Кърт Лор от растението, което го поддържаше в летаргичен сън, докато това, в което беше Джоузеф Шин, не бе сложено до него. После бързо отвори и двете, извади Джоузеф и издърпа навън Лор. Остави Лия и Тейт да обличат Кърт, а тя сама се зае да облече Джоузеф, тъй като Селин не искаше да го докосва, докато е гол. И двамата мъже бяха напълно облечени в момента, в който започнаха да идват в съзнание.

След като минаха първоначалните болки от пробуждането, те седнаха и се огледаха наоколо.

— Къде сме? — искаше да знае Кърт. — Кой командва тук?

Лилит трепна изведнъж.

— Аз — каза тя. — Аз те пробудих. Всички тук сме затворници, но моята работа е да пробуждам хората.

— За кого работиш? — настоятелно попита Джоузеф.

Той имаше лек акцент и когато Кърт го чу, първо се втренчи в него и после го изгледа свирепо.

Лилит бързо ги представи един на друг.

— Конрад Лор от Ню Йорк, това е Джоузеф Шин от Ванкувър.

После ги запозна с всяка от жените.

Селин вече се беше разположила близо до Кърт и веднага щом бе представена, тя добави:

— Преди, когато нещата бяха нормални, всички ми викаха Сили.

Тейт завъртя очи многозначително, а Лия се намръщи. Лилит успя да сдържи смеха си. Беше права за Селин. Селин щеше да използва покровителството на Кърт, ако той ѝ позволеше. Така ръцете на Кърт щяха да са заети. Лилит долови лека усмивка на лицето на Джоузеф.

— Имаме храна, ако сте гладни — каза Лилит и премина към стандартното встъпление. — Докато се храните, ще отговарям на въпросите ви.

— Един отговор сега — каза Кърт. — На неговия въпрос. За кого работиш? За коя страна?

Той не я беше видял как прибира растението обратно в стената. Не му беше обръщала гръб, откакто той напълно се пробуди.

— Долу на Земята — каза тя внимателно — няма никакви останали хора, които да чертаят линии по картата и да казват коя страна е нашата страна. Няма правителства. Или поне няма човешко правителство.

Той се намръщи, после я изгледа мрачно, както беше изгледал по-рано и Джоузеф.

— Искаш да кажеш, че сме били заловени от... същества, които не са хора?

— Или спасени — каза Лилит.

Джоузеф пристъпи към нея.

— Виждала ли си ги?

Лилит кимна с глава.

— И мислиш, че са извънземни?

— Да.

— И мислиш, че сме на някакъв вид... какво? Космически кораб?

— И то много, много голям, почти колкото един малък свят.

— Как можеш да ни го докажеш?

— Няма да мога, ако сте предубедени. Ще помислите, че е някакъв трик.

— Моля те, покажи ни все пак.

Тя кимна, без да се засяга. Всяка двойка или група от нови хора трябваше да бъде третирана малко по-различно. Обясни им, доколкото можа, за промените, които бяха направени на химическите процеси в тялото ѝ, после, докато двамата мъже я гледаха, построи нова стая. На два пъти преустанови работата, за да им позволи да инспектират стените. Не каза нищо, когато се опитаха да управляват стените по нейния начин, а после в отчаянието си опитаха да ги счупят. Живата тъкан на стените се съпротивляваше успешно. Усилията им бяха напразни. Лилит завърши стаята.

— Прилича на материала, от който беше направена моята стая, преди да ме приспят отново — каза Кърт. — Какво, по дяволите, е това? Някакъв вид пластмаса?

— Жива материя — каза Лилит. — По-скоро растение, отколкото животно.

Остави им известно време, за да се окопитят от изненадата, след което ги отведе в стаята, където тя и Лия бяха оставили храната. Тейт вече беше там и ядеше горещ ориз с боб.

Селин подаде на Кърт една от големите ядивни купи с ориз и Лилит предложи една на Джоузеф. Но Джоузеф беше обсебен от темата за живия кораб. Отказа да яде и не позволи на Лилит да се нахрани, докато не научи всичко, което знаеше тя за това, как функционира корабът. Изглеждаше подразнен, че тя знае толкова малко.

— Вярваш ли в това, което тя казва? — попита го Лия, когато той най-накрая се отказа да разпитва и опита студената храна.

— Вярвам в това, в което вярва Лилит — каза той. — Още не съм решил в какво вярвам аз. — Той млъкна за малко. — Обаче е важно да се държим, все едно сме на кораб, освен ако не разберем със сигурност, че не сме. Един космически кораб може да е идеален затвор, в такъв случай няма значение дали можем да излезем от тази стая.

Лилит кимна с благодарност.

— Точно така — каза тя. — Точно това е главното. Ако можем да изтърпим това място, ако всички приемем, че е космически кораб, без значение какво мисли всеки един от нас поотделно, ще можем да оцелеем тук, докато ни изпратят на Земята.

След това се зае да им разкаже за оанкалите, за техния план да заселят Земята с човешки общества. После им разказа за размяната на гени, защото беше решила, че те трябва да знаят за това. Ако беше изчакала, те щяха да се почувстват предадени. Но ако им кажеше сега, щяха да имат достатъчно време, за да отхвърлят идеята, после да помислят върху нея и да разберат какво всъщност представлява.

Тейт и Лия посрещнаха думите ѝ с присмех и абсолютно отказаха да повярват, че каквато и да е манипулация с ДНК може да доведе до смесването на човешки същества с извънземни.

— Досега — каза Лилит — не съм виждала живо същество, което да представлява някаква комбинация между хора и оанкали. Но заради нещата, на които станах свидетел, и промените, които оанкалите направиха в мен, вярвам, че могат да експериментират с нас генетично, и мисля, че имат намерение да го направят. Дали обаче ще се смесят с нашата раса, или ще ни унищожат... това не знам.

— Е, още нищо не съм видял — каза Кърт.

Той бе седял мълчалив през цялото време и слушаше. Беше прегърнал Селин, защото тя изглеждаше изплашена.

— Докато не видя нещо конкретно — и под това нямам предвид още движещи се стени, — това за мен са пълни глупости.

— Аз не съм сигурна, че ще повярвам някога — каза Тейт.

— Не е трудно да се повярва, че нашите похитители възнамеряват да извършат някакъв вид генетична намеса — каза Джоузеф. — Способни са на това, независимо дали са хора, или извънземни. Много неща бяха направени в областта на генетиката преди войната. Впоследствие от това можеше да излезе добра програма, свързана с евгениката. Хитлер можеше да направи нещо такова след Втората световна война, ако беше оцелял и ако имаше необходимата технология. — Той си пое дълбоко въздух. — Мисля, че най-добрият подход сега ще бъде да научим колкото можем. Да се сдобием с фактите. Да държим очите си отворени. По-късно можем да използваме най-добрата възможност, която ни се предостави, за да избягаме.

Учи се и бягай, помисли си Лилит почти радостно. Искаше да прегърне Джоузеф. Вместо това започна да яде изстиналата храна.

Два дни по-късно, когато разбра, че Кърт няма да ѝ причинява неприятности, Лилит пробуди Гейбриъл Риналди и Беатрис Дуайър. Помоли Джоузеф да ѝ помогне с Гейбриъл и предаде Беатрис в ръцете на Лия и Кърт. От Селин все още нямаше никаква полза, когато трябваше да се обличат хора и да им се прави ориентация. На Тейт пробуждането очевидно ѝ беше доскучало.

— Мисля, че трябва да удвояваме бройката всеки път — каза тя на Лилит. — Така няма да се повтаряме, ще свършим работата по-бързо и ще стигнем до Земята по-бързо.

„Поне беше започнала да възприема идеята, че не е на Земята — помисли си Лилит. — Това беше нещо.“

— Аз със сигурност вече пробуждам хората по-бързо, отколкото е разумно — каза ѝ Лилит. — Трябва да имаме възможност да поработим заедно, преди да стигнем Земята. Не е достатъчно просто да не се опитваме да се избием взаимно. В джунглата сигурно ще сме по-зависими един от друг, отколкото сме били с други хора. Може би ще е по-добре да дадем на всяка нова група време да се вмести в структура, която сме създали.

— Каква структура? — Тейт леко се усмихна. — Искаш да кажеш като семейство, с теб в ролята на майката?

Лилит само я погледна.

След известно време Тейт повдигна рамене.

— Просто пробуди една група хора, накарай ги да седнат, кажи им какво става — те, разбира се, няма да ти повярват, отговори на въпросите им, нахрани ги и на следващия ден започни със следващата група. Бързо и лесно. Те няма да се научат да работят заедно, ако не ги пробудиш.

— Винаги съм чувала, че малките класове усвояват знанията по-добре от големите — каза Лилит. — Много неща са заложили на карта, не бива да прибързваме.

Спорът приключи като всеки друг спор между Тейт и Лилит. Без победител. Лилит продължи да следва своя план за пробуждане на

хора, а Тейт продължи да не го одобрява.

След три дни Беатрис Дуайър и Гейбриъл Риналди започнаха да се приспособяват. Гейбриъл и Тейт станаха двойка. Беатрис избягваше мъжете сексуално, но се включи в безкрайните дискусии за ситуацията, в която се намират. Тя отначало не искаше да повярва, но най-накрая я прие заедно с философията на групата — „учи се и бягай“.

В този момент Лилит реши, че е време да пробуди още двама души. Тя пробуждаше двама на всеки два-три дни, без да се притеснява вече от мъжете, защото те видимо не създаваха неприятности. Умишлено обаче беше пробудила повече жени, с цел да намали опасността от насилие.

Но с увеличаването на хората се увеличиха и потенциалните неразбирателства. Стигна се до няколко кратки юмручни схватки. Лилит се опитваше да стои настрана от тях и позволи на хората сами да разрешават несъгласията си. Единственото важно за нея беше схватките да не водят до сериозни наранявания. Кърт ѝ помагаше за това въпреки циничната си природа. Веднъж докато разтърваваха двама удрящи се, кървящи мъже, той ѝ каза, че от нея е щяло да излезе доста добра полицайка.

Имаше едно сбиване обаче, от което тя не можа да остане встрани — и което започна, както обикновено, по глупава причина. Една огромна, гневна и не особено умна жена, наречена Джийн Пелерин, настоя да се сложи край на безмесната диета. Искаше месо и го искаше на секундата. Каза на Лилит да вземе да го произведе, защото иначе ще ѝ се случи случка.

Всеки друг прие, макар и неохотно, липсата на месо.

— Оанкалите не ядат месо — им беше казала Лилит. — И понеже можем да преживеем без него, няма да ни го дадат. Казаха, че щом се върнем веднъж на Земята, ще можем отново да отглеждаме и да убиваме животни — въпреки че тези, с които ние сме свикнали, сигурно са изчезнали.

Идеята не допаднаше на хората. Досега не беше пробуждала никого, който беше станал вегетарианец по собствена воля. Но никой преди Джийн Пелерин не се беше опитвал да направи нещо по въпроса.

Джийн се нахвърли върху Лилит, като удряше и риташе, твърдо решена да приключи боя за секунди.

Изненадана, Лилит ѝ отвърна, без да се замисли. Два къси и бързи удара.

Джийн се строполи в безсъзнание, устата ѝ започна да кърви.

Изплашена и ядосана, Лилит провери дали жената диша и дали не е ударена лошо. Остана до нея, докато Джийн се върне в съзнание и я погледне. След това я остави, без да каже и дума.

Отиде в стаята си, седна и започна да мисли за силата, която Никанж ѝ беше дал. Нанесе ударите, но не искаше Джийн да изпада в безсъзнание. Сега не се тревожеше толкова много за Джийн, колкото за това, че не можеше да прецени собствената си сила. Можеше да убие човек, и то без да иска. Можеше да осакати някого. Джийн нямаше идея колко леко се беше разминала — само с главоболие и с разцепена устна.

Лилит съблече якето си, легна на пода и започна да прави упражнения, за да се отърве от излишното напрежение. Всички знаеха, че тя прави упражнения. Няколко от хората също бяха започнали да тренират. За Лилит беше приятно, неангажиращо мозъка ѝ занимание, което я поддържаше заета, когато нямаше какво друго да прави.

Имаше хора, които щяха да я нападнат. Може би още не се беше сблъсквала с най-лошите от тях. Можеше да ѝ се наложи да убие. Те можеха да я убият. Хората, които я приемаха сега, можеха да ѝ обърнат гръб, ако тя наранеше някого сериозно или убиеше човек.

От друга страна, какво можеше да направи? Трябваше да се защитава. Какво щяха да кажат хората, ако беше набила някой мъж със същата леснина, с която натупа Джийн? Никанж ѝ беше казал, че е способна да го направи. Колко време щеше да мине, преди някой да я предизвика, за да го разбере със сигурност?

— Мога ли да вляза?

Лилит спря упражненията си, облече якето си и каза:

— Влез.

Още беше на пода, дишаше дълбоко и изпитваше мазохистично удоволствие от леката болка в мускулите, когато Джоузеф Шин влезе в нейния нов криволичещ коридор, който стигаше до стаята ѝ. Облегна се на леглото и погледна към него. Усмихна се, защото беше той.

— Въобще ли не си ударена? — попита той.

Тя поклати глава.

— Само няколко натъртвания.

Той седна на пода до нея.

— Тя разправя на всички, че си мъж. Каза, че само мъж можел да удря така.

За своя собствена изненада Лилит се изсмя гръмогласно.

— На някои от хората не им е смешно — каза той. — Новият мъж, ван Верден, смята, че ти изобщо не си човек.

Тя се загледа в него, после стана и се запъти навън, но той хвана ръката ѝ и я задържа.

— Всичко е наред. Не мисли, че са се наредили отвън и сплетничат, те не вярват във фантазии. Всъщност не мисля, че ван Верден наистина смята така. Те просто имат нужда от някого, на когото да си го изкарат.

— Не искам да съм този някой — измърмори тя.

— Какъв избор имаш?

— Знам — въздъхна тя.

Позволи му отново да я дръпне към себе си. Намираще за невъзможно да се заблуждава, когато беше около нея. Това понякога ѝ причиняваше достатъчно болка, за да се запита защо го окуражава да стои при нея. Тейт, с типичната си злоба, беше казала:

— Той е стар, нисък и грозен. Не можеш ли въобще да правиш разлика?

— На четирийсет е — беше отговорила Лилит. — Не ми изглежда грозен и щом може да се справя с моите габарити, значи, и аз мога да се справям с неговите.

— Заслужаваш повече.

— Той ми стига.

Никога не каза на Тейт, че по една случайност Джоузеф не стана първият човек, когото щеше да пробуди. Само клатеше глава в отговор на половинчатите опити на Тейт да забърше Джоузеф. Не че Тейт го желаше. Просто искаше да докаже, че може да го изкуши и в хода на процеса да го изпробва. Джоузеф намираще цялата тази интрига за много забавна. Други хора не биха били толкова спокойни в такива ситуации. Това ставаше причина за някои от най-свирепите побоища. Постоянно нарастващият брой на отегчени, затворени между четири

стени хора само спомагаше за увеличаването на количеството отрицателна енергия в залата.

— Нали знаеш — каза му тя, — че самият ти можеш да станеш мишена. Някои от хората може да изкарат озлоблението си към мен върху теб.

— Знаем кунгфу — каза той, докато преглеждаше охлузените стави на пръстите ѝ.

— Наистина ли?

Той се усмихна.

— Не, само малко тайчи за разгриване. Не се потиш чак толкова много.

Тя реши, че той се опитва да ѝ намекне, че мирише, което беше истина. Тя стана и тръгна да се мие, но той не я пусна.

— Може ли да говориш с тях? — попита той.

Тя го погледна. Беше си пуснал тънка черна брада. Всички мъже си бяха пуснали бради, защото не им бяха дали самобръсначки. Не разполагаха с нищо остро или опасно.

— Искаш да кажеш да говоря с оанкалите? — попита тя.

— Да.

— Те ни чуват през цялото време.

— Но ако поискаш нещо, ще ти го дадат, нали?

— Вероятно не. Мисля, че направиха голяма отстъпка, като ни дадоха дрехи.

— Да. Предполагам, че ще го кажеш. В такъв случай трябва да направиш това, което предложи Тейт. Пробуди голям брой хора наведнъж. Няма какво толкова да се прави тук. Накарай хората да си помагат един на друг, да се учат един от друг. Вече сме четиринайсет. Утре събуди още десет.

Лилит поклати глава:

— Десет? Но...

— Ще отнеме малко от негативната енергия, насочена към теб. Когато хората са заети, имат по-малко време да си мислят разни измишльотини и да се бият.

Тя се измести от неговата страна и застана срещу него.

— Какво има, Джо? Какво не е наред?

— Хората са хора, това е. Сега може да не си в непосредствена опасност, но скоро ще бъдеш. Трябва да го знаеш.

Тя кимна.

— Когато станем четирийсет, оанкалите ще ни изведат ли оттук, или...

— Когато станем четирийсет и когато те преценят, че сме готови, ще дойдат. Ще ни заведат на място, където ще се учим как да живеем на Земята. На този кораб има... специална зона, която са преобразили така, че да прилича на фрагмент от Земята. Създали са малка тропическа джунгла там — подобна на тази, в която ще бъдем изпратени на Земята. Там ще бъдем тренирани.

— Виждала ли си това място?

— Прекарах там една година.

— Защо?

— Първо, за да се обуча, и после, за да докажа, че съм се обучила. Да знаеш и да използваш знанието, не е едно и също нещо.

— Не. — Той се замисли за момент. — Присъствието на оанкалите ще ги сплоти, но може и да ги настрои още повече срещу теб. Особено ако оанкалите наистина ги уплашат.

— Оанкалите ще ги уплашат.

— Толкова ли са страшни?

— Те са съвършено чужди за нашите възприятия. Иноземци. Грозни. Страховити.

— Тогава... не идвай в гората с нас. Опитай се да се измъкнеш.

Тя се усмихна тъжно.

— Джо, аз говоря техния език, но никога досега не съм успявала да ги убедя да променят решенията си.

— Опитай, Лилит!

Неговата настоятелност я изненада. Беше ли видял наистина нещо, което беше пропуснала, нещо, което той не искаше да й каже? Или просто за първи път разбираше нейната позиция. Тя от дълго време съзнаваше, че може би е обречена. Имаше достатъчно време да свикне с идеята и да разбере, че трябва да се бори не с нечовешките същества, а с нейния собствен вид.

— Ще говориш ли с тях? — попита Джоузеф.

Трябваше да си помисли за момент, за да осъзнае, че той говореше за оанкалите. Тя кимна.

— Ще направя каквото мога — каза тя. — Ти и Тейт може би сте прави за това, че трябва да се ускори пробуждането на хората. Мисля,

че съм готова да го направя.

— Добре. Имаш доста добро ядро около себе си. Новите хора, които ще пробудиш, ще имат възможност да наваксат, когато отидем в гората. Трябва да имат повече неща, с които да се занимават.

— О, те ще имат много неща за вършене. Но еднообразието... почакай, докато те науча как да изплиташ кошница или хамак, или да изработиш свои собствени градинарски инструменти, за да ги използваш в отглеждането на собствената ти храна.

— Ще направим каквото е необходимо — каза той. — Ако не можем, няма да оцелеем. — Той млъкна за момент и погледна настрана. — Цял живот съм живял в града. Може и да не оцелея.

— Ако аз оцелея, и ти ще оцелееш — каза тя мрачно.

Той разведри атмосферата, като се засмя тихо.

— Това е лудост, но същевременно с това е прекрасно. И аз мисля по същия начин като теб. Виждаш ли какво става, когато сме затворени заедно и нямаме неща за правене. Както добри, така и лоши. Колко души ще пробудиш утре?

Тя преви тялото си, обхвана с ръце сгънатите си колене и постави главата си на коленете. Тялото ѝ се затресе от беззвучен смях. Беше я събудил една нощ, просто така, и я беше попитал дали може да легне при нея. С огромни усилия успя да се въздържи да не го грабне и да го замъкне в леглото.

Но досега не бяха говорили за чувствата си. Всички знаеха. Всички знаеха всичко за всеки. Тя знаеше например, че хората говореха, че той спи с нея само за да получи специални привилегии или да се отърве от затвора. Той определено не беше човек, на когото тя щеше да обърне внимание преди войната. И той нямаше да я забележи. Но тук между тях имаше притегляне от момента, в който тя го пробуди — силно, неизбежно, материализирано и вече изречено.

— Ще събудя десет души, както ти пожела — каза тя. — Струва ми се подходящо число. Така всеки един от хората, на които смятам да се доверя, ще се грижи за един човек от пробудените хора. Колкото до другите... Не искам да се мотаят насам-натам или да се съберат заедно, за да ни причиняват неприятности. Ще ги събера по двойки с теб, Тейт, Лия и мен.

— С Лия? — каза той.

— Лия е наред. Груба, раздразнителна и много упорита. Трудлюбива, лоялна и не се плаши от нищо. Харесвам я.

— Мисля, че и тя те харесва — каза той. — Това ме изненада. Предполагах, че ще те ненавижда.

Зад него стената започна да се отваря.

Лилит замръзна, после въздъхна и нарочно се загледа в пода. Когато погледна нагоре, уж към Джоузеф, видя Никанж да влиза през отвора.

Тя се премести до Джоузеф, който се беше облегнал на платформата легло и не забелязваше нищо. Взе ръката му, задържа я за момент и се запита дали е на път да го загуби. Щеше ли да остане при нея тази нощ? Ще говори ли с нея утре, или ще се ограничи само до най-необходимите думи? Ще се присъедини ли към враговете ѝ, за да затвърди подозренията им? Какво, по дяволите, искаше Никанж? Защо не стоеше на разстояние, както беше обещало? Ето, най-накрая го хващаше в лъжа. Нямахше да му прости, ако тази лъжа съсипеше връзката ѝ с Джоузеф.

— Какво има? — попита Джоузеф, докато Никанж преминаваше през стаята абсолютно безшумно, за да запечата вратата към коридора.

— Един господ знае по каква причина оанкалите са решили да ти направят оглед — каза тя тихо и ядосано. — Не се намираш в каквато и да е физическа опасност. Няма да бъдеш наранен.

Ако Никанж излъжеше и за това, щеше да го принуди да я върне обратно в състояние на летаргичен сън.

Джоузеф се извърна рязко и видя Никанж. След миг, за който Лилит подозираше, че е бил изпълнен с абсолютен ужас, Джоузеф внезапно скочи на краката си и застана между стената и платформата легло.

— Какво е това? — Лилит попита настоятелно на оанкали. Беше застанала с лице към Никанж. — Защо си тук?

Никанж отговори на английски.

— За да може той да преодолее страха си сега и по-късно да ти е от полза.

Миг след като чу тихия глас на андрогина, който говореше на английски, Джоузеф пристъпи напред. Доближи се до Лилит и се втренчи в Никанж. Видимо трепереше. Каза нещо на китайски. Лилит за първи път го чуваше да говори на родния си език, след което той някак успя да превъзмогне треперенето си. Погледна я.

— Познаваш ли го?

— Каалниканж оо Ждаятедийнкахгяят аж Динсо — каза тя, като гледаше сетивните пипала на Никанж и си спомняше колко почовешки вид имаше без тях.

— Никанж — каза тя, като видя уплашения поглед на Джоузеф.

— Не вярвах — каза той. — Не можех да повярвам, въпреки че ти ми каза.

Не знаеше какво да му отговори. Справи се със ситуацията по-добре от нея навремето. Разбира се, беше предупреден и не беше държан изолиран от другите хора. Въпреки това се справяше добре. Адаптираше се много лесно — така както тя беше очаквала.

Никанж се приближи бавно до леглото, повдигна се с една ръка, сгъна крака под себе си и седна. Пипалата на главата му се насочиха към Джоузеф.

— Не бързаме — каза то. — Ще си поговорим малко. Ако си гладен, ще ти донеса нещо.

— Не съм гладен — каза Джоузеф. — Но другите може да са.

— Ще почакаат. Трябва да прекарат малко време в чакане, за да разберат колко са безпомощни без Лилит.

— Те са безпомощни и когато съм сред тях — каза тихо Лилит. — Ти ги направи зависими от мен. Може никога да не ми простят за това.

— Стани им водачка и няма да има за какво да ти прощават.

Джоузеф я погледна, все едно Никанж най-накрая бе казал нещо, което да отвлече вниманието му от странното му тяло.

— Джо — каза тя, — то няма предвид водач, а Юда.

— Можеш да улесниш живота им — каза Никанж. — Можеш да им помогнеш да приемат това, което ще им се случи. Но независимо от това, дали ще им станеш водачка, или не, няма да го предотвратиш. Ще се случи, даже и да умреш. Ако ги водиш обаче, повечето от тях ще оцелеят. В обратния случай и ти може да не оцелееш.

Тя се вгледа в него, спомни си как лежеше до него, докато лежеше изтощено и безпомощно, спомни си как дробеше храната на парченца и бавно, и внимателно го хранеше.

След малко пипалата на главата и тялото му се събраха на възли и то се обгърна със сетивните си пипала. Проговори ѝ на оанкали.

— Искам да живееш. Приятелят ти е прав. Някои от тези хора вече заговорничат срещу теб!

— Аз ти казах, че ще заговорничат — каза тя на английски. — Казах ти, че сигурно ще ме убият.

— Не ми каза, че ще им помогнеш!

Тя се наклони върху масата с наведена глава.

— Опитвам се да оцелея — прошепна тя. — Знаеш, че се опитвам.

— Можете да ни клонирате — каза Джоузеф. — Нали?

— Да.

— Можете да вземете възпроизводителни клетки от нас и да отгледате човешки зародиши в изкуствени утроби?

— Да.

— Даже можете да ни пресъздадете, като използвате някакъв вид генетична карта или отпечатък.

— И това можем да направим. Вече сме го правили. Правим такива неща, за да разберем по-добре новите биологични видове. Трябва да ги сравним с нормалното зачеване и раждане. Трябва да сравним децата, които сме направили, с тези, които сме взели от Земята. Ние внимаваме да не повредим новата ни порода партньори.

— Така ли ги наричате? — измърмори Джоузеф с погнуса.

Никанж отговори много тихо.

— Ние почитаме живота. Трябваше да сме сигурни, че сме намерили начин да живеете заедно, а не да умрете заради това.

— Ние не сме ви нужни — каза Джоузеф. — Вие сте си направили свои собствени човеци. Бедните копелета. Направете тях ваши партньори.

— Ние... се нуждаем от вас. — Никанж говореше толкова тихо, че Джоузеф се наведе напред, за да го чува. — Партньорът трябва да представлява биологичен интерес за нас и да е привлекателен, а вие сте очарователни. Представявате ужаса и красотата в една рядка комбинация. Запленихте ни по един много истински начин и ние не можем да бягаме от това. Вие представлявате много повече от устройството и функциите на телата ви. Вие сте личности, вие носите вашата култура. Затова спасихме колкото се може повече от вас.

Джоузеф потрепери.

— Видяхме как сте ни спасили — с вашите затворнически килии и летаргични растения, а сега и това.

— Това са най-обикновени неща, които правим. Вие продължавате да сте сравнително незасегнати. Не сте по-различни, отколкото сте били на Земята — с изключение на това, че лекувате полесно болестите и нараняванията си. С малко тренировка, ще сте в състояние да се върнете на Земята и да оцелеете сами без много усилия.

— Тези от нас, които оцелеят след тази зала и тренажора.

— Тези, които оцелеят.

— Можехте да го постигнете по друг начин!

— Опитвали сме. Този е най-добрият. Стимулира ви така, че да не се наранявате взаимно. Този, който е убил или сериозно наранил друг човек, няма да стъпи обратно на Земята.

— Ще останат тук?

— До края на живота си.

— Даже и... — Джоузеф погледна към Лилит, после застана с лице към Никанж. — Даже и убийството да е в резултат на самоотбрана.

— Това е изключение — каза Никанж.

— Какво?

— Тя знае. Дали сме й способности, които поне един от вас трябва да притежава. Те я правят по-различна и затова тя се превръща в мишена. Ще е в разрез със собствените ни цели, ако ѝ забраним да се защитава.

— Никанж — каза Лилит и като се увери, че я слуша, тя му проговори на оанкали. — Направете изключение за него.

— Не.

Категоричен отказ. Нямаше смисъл да се надява и тя го знаеше. Но не можеше да не опита.

— Той е тяхна мишена заради мен — каза тя. — Може да го убият заради мен.

Никанж ѝ отговори на оанкали.

— И аз искам той да живее заради теб. Но не аз взех решението да държа далече от Земята хората, които са способни да убиват, и не бях аз този, който реши ти да си изключение. Беше общо решение. На него не мога да му помогна.

— Тогава... му дай сила, както на мен.

— Така е по-вероятно да извърши убийство.

— И по-малко вероятно да бъде убит. Помогни му да се лекува по-бързо, ако е ранен.

— За какво говориш? — попита я Джоузеф ядосано. — Говорете на английски.

Тя отвори уста, за да каже нещо, но Никанж я изпревари.

— Говори за теб. Иска да бъдеш защитен.

Той погледна към Лилит за потвърждение. Тя кимна.

— Страхувам се за теб. Исках и ти да си изключение. Казва, че не може да направи това. Затова го помолих... — тя спря и измести погледа си от Никанж на Джоузеф. — Помолих го да ти даде по-голяма сила, така поне ще имаш шанс.

Той я погледна намръщено.

— Лилит, аз не съм едър, но съм по-силен, отколкото си мислиш. Мога да се грижа за себе си.

— Не говорех на английски, защото не исках да те чуя да казваш това. Разбира се, че не можеш да се защитиш. Не и срещу това, което може да се случи тук. Просто исках да ти дам по-голям шанс от този, който имаш в момента.

— Покажи му ръката си — каза Никанж.

Тя се поколеба, страхуваше се, че той ще я помисли за извънземна или твърде близка до извънземните — променена от тях. Но сега, когато Никанж беше привлякъл вниманието му към ръката ѝ, тя не можеше повече да я прикрива. Повдигна ръката си и му показа кокалчетата на пръстите си, които вече не бяха ожулени.

Той я огледа щателно, после погледна и другата ръка, за да е сигурен, че не е направил грешка.

— Те ли направиха това? — попита той. — Направиха така, че да можеш да заздравяваш бързо?

— Да.

— Какво друго?

— Направиха ме по-силна от преди, а аз вече бях силна — и направиха така, че да мога да отварям вътрешни стени и летаргични растения. Това е.

Той се обърна с лице към Никанж.

— Как направихте това?

Никанж раздвижи пипалата си.

— За да може да отваря стените, малко промених химията на тялото ѝ. За повече сила направих така, че тя по-ефективно да използва това, с което вече разполага. Тя би трябвало да бъде по-силна. Нейните прародители са били по-силни, особено човекоподобните предци. Аз ѝ помогнах да осъществи потенциала си.

— Как?

— Как движиш или координираш пръстите на ръката си? Аз съм оолои, отгледано да работи с хора. Мога да им помогна да направят всичко, което техните тела са в състояние да правят. Направих биохимични изменения, така че редовните ѝ упражнения да са по-ефективни, отколкото преди. Беше ѝ направена и незначителна генетична промяна. Не съм добавял или премахвал нищо, само съм извадил наяве скритите ѝ способности. Тя е силна и бърза колкото най-близките до нея прадеди от животинския свят.

Никанж спря за момент, защото беше забелязал начина, по който Джоузеф гледаше Лилит.

— Промените не са наследствени.

— Каза, че си променил гените ѝ — нападна го Джоузеф.

— Само клетките на тялото, не и клетките, използвани за възпроизвеждане.

— Но ако я клонирате...

— Няма да я клонираме.

Последва продължително мълчание. Джоузеф погледна към Никанж и после продължително се вгледа в Лилит. Тя проговори, когато почувства, че достатъчно дълго е издържала втренчения му поглед.

— Ако искаш да излезеш и да отидеш при другите, ще ти отворя стената.

— Това ли си мислиш? — попита той.

— От това се страхувам — прошепна тя.

— Можела ли си да предотвратиш това, което ти е било направено?

— Не се опитах да го предотвратя. — Тя преглътна. — Те щяха да ми възложат тази работа, тъй или иначе. Казах им, че ще е все същото, ако самите те ме убият. Но и това не ги спря. Когато Никанж и близките му ми предложиха това, което бяха в състояние да ми дадат, изобщо не се замислих. Беше добре дошло за мен.

След малко той кимна с глава.

— Ще ти дам част от това, което дадох на нея — каза Никанж. — Няма да увеличи силата ти, но ще направя така, че раните ти да зарастват по-бързо и да се възстановяваш от травми, които иначе биха те погубили. Искаш ли го?

— Имам ли възможност за избор?

— Да.

— Промяната постоянна ли е?

— Освен ако не поискаш да бъдеш върнат в предишното състояние.

— Странични ефекти?

— Психологически.

Джоузеф сбърчи лице.

— Какво искаш да кажеш с това? Психологически... О, значи, затова няма да ми дадеш повече сила.

— Да.

— Но ти имаш доверие на... Лилит.

— Тя беше пробудена и живя със семейството ми в продължение на много години. Познаваме я. Освен това непрекъснато ви наблюдаваме.

След известно време Джоузеф хвана ръцете на Лилит.

— Разбираш ли? — попита той нежно. — Разбираш ли защо са избрали теб — някой, който отчаяно не иска да поеме отговорността, не желае да е водач и на всичкото отгоре е жена?

Снизходителният тон на гласа му първо я изненада, после я вбеси.

— Дали разбирам, Джо? О, да, разполагах с прекалено много време, за да го разбера.

Той си даде сметка как са прозвучали думите му.

— Да, разполагала си, не че това може да ни помогне сега.

Никанж измести вниманието си от единия към другия. Сега се съсредоточи върху Джоузеф.

— Да те променя ли сега? — попита то.

Джоузеф пусна ръцете на Лилит.

— Какво представлява? Операция ли е? Ще засегне ли кръвта ми или костния мозък?

— Ще бъдеш приспан. Когато се събудиш, промяната ще е направена. Няма да изпиташ болка или да се почувстваш болен. Това не е операция в истинския смисъл на думата.

— Как го правите?

— Това са инструментите ми. — То протегна напред двете си сетивни пипала. — Чрез тях ще те изследвам и след това ще направя необходимите корекции. Твоето и моето тяло ще произведат веществата, от които се нуждаея.

Джоузеф потръпна.

— Аз... аз не мисля, че бих могъл да ти позволя да ме докоснеш.

Лилит се загледа в него, докато той не извърна лице към нея.

— Бях затворена с един от тях в продължение на дни, преди да се осмеля да го докосна — каза тя. — Имаше моменти, в които... предпочитам да ме пребият пред това, да се наложи да го правя отново.

Джоузеф се премести по-близо до нея, все едно искаше да я защити. Беше му по-лесно да утешава, отколкото да търси утешение. Сега успя да направи и двете неща едновременно.

— Колко още ще останеш тук? — настоятелно попита той.

— Не много дълго. Ще се върна. Сигурно ще си по-малко уплашен, като ме видиш следващия път. — То замълча. — Рано или късно, ще се наложи да ме докоснеш. Трябва да демонстрираш, че можеш да се владееш, преди да съм те променил.

— Не знам. Може пък да не искам да ме променяш. Наистина не разбирам какво правиш с тези... тези пипала.

— На английски се наричат сетивни крайници. Те представляват нещо повече от крайници, но този термин е подходящ. — То насочи вниманието си към Лилит и ѝ проговори на оанкали. — Мислиш ли, че ще е от полза, ако му демонстрираме.

— Страхувам се, че ще се погнуси — каза тя.

— Той е необикновен мъж. Мисля, че може да те изненада.

— Не.

— Трябва да ми вярваш. Знам много за него.

— Не! Остави го на мен!

То стана и се изправи с драматично движение. Когато видя, че е на път да си тръгне, тя си отдъхна. После с едно-единствено бързо движение то пристъпи към нея и обви сетивното си пипало около врата ѝ, образувайки странна и удобна примка. Тя не се страхуваше. Беше

преминала през това достатъчно много пъти и беше свикнала. Но се безпокоеше за Джоузеф и изпитваше гняв към Никанж.

Джоузеф не се помръдна. Тя стоеше между тях двамата.

— Всичко е наред — каза тя. — То искаше да видиш. В това ще се състои целият ти контакт с него.

Джоузеф се втренчи в спиралата, която беше образувало сетивното пипало, проследи пипалото до тялото на Никанж и после обратно до там, където беше се разположило върху плътта на Лилит. След малко повдигна ръката си към него. После се спря. Ръката му потрепери, изтегли се назад и после отново бавно се приближи. Само след секунда колебание той докосна хладната и груба плът на сетивното пипало. Пръстите му се отпуснаха върху рогообразния му връх и този връх се изви и грабна китката му.

Сега Лилит вече не им беше посредник. Джоузеф стоеше скован и безмълвен, потеше се, но не трепереше, ръката му стоеше нагоре, пръстите извити като орлови нокти, а примка от сетивно пипало безболезнено се беше увила около китката му.

Със звук, който наподобяваше писък, Джоузеф се свлече на земята.

Лилит бързо пристъпи към него, но Никанж го хвана. Беше в безсъзнание. Тя не каза нищо, докато не помогна на Никанж да го положат на леглото. След което обаче го грабна за раменете и го извърна към себе си.

— Защо не го остави на мира! — тросна се тя. — Аз съм отговорна за тях. Защо не го остави на мен?

— Знаеш ли — каза то, — че нито един човек не е правил това, без да е бил упоен? Някои са ни докосвали, без да искат, скоро след като са ни срещнали, но никой не го е правил умишлено. Казах ти, че той е необикновен.

— Защо не го оставиш на мира?

То разкопча якето на Джоузеф и започна да го съблича.

— Защото има вече двама мъже, които говорят против него и се опитват да настроят и останалите. Единият от тях вече е решил, че той е нещо, което вие наричате „педераст“, а другият не харесва формата на очите му. Всъщност и двамата са бесни от това, че се е съюзил с теб. Предпочитат да нямаш съюзници. Партньорът ти има нужда от всяка допълнителна защита, която мога да му дам.

Тя слушаше ужасена. Джоузеф ѝ беше говорил за опасността, която виси над нея. Давал ли си е сметка за незабавната опасност, която го е грозяла?

Никанж хвърли якето настрани и легна до Джоузеф. Обгърна с едно от сетивните си пипала врата му, а с другото кръста, като придърпа тялото му към себе си.

— Упои ли го, или той припадна? — попита тя и после се замисли защо се вълнува толкова от това.

— Упоих го веднага щом хванах ръката му. Въпреки че беше на края на силите си. Може би щеше да припадне сам. По този начин ще се ядоса на мен, че съм го упоил, не на себе си за това, че е изглеждал слаб пред теб.

Тя кимна.

— Благодаря ти.

— Какво означава „педераст“? — попита то.

Тя му каза.

— Но те знаят, че той не е такъв. Знаят, че той се е съвкупявал с теб.

— Да. Е, те имат съмнения и за мен, доколкото знам.

— Никой от тях не го вярва.

— Още не.

— Направи им услуга, като им станеш водач, Лилит. Помогни ни да ги върнем у дома.

Тя се взира в него дълго време, чувстваше се уплашена и празна отвътре. То звучеше много искрено, не че това имаше значение. Как можеше да стане водач на хора, които я смятаха за техен тъмничар? Все пак на един лидер трябва да се вярва. Всичко, което беше направила, за да докаже истината, я беше направило още по-подозрителна в техните очи.

Седна на пода със скръстени крака и се загледа в празното пространство. Най-накрая погледът ѝ спря върху Никанж, който държеше Джоузеф на леглото до него. Двамата не помръдваха, въпреки че в един момент тя чу Джоузеф да въздиша. Значеше ли, че той вече не е в безсъзнание? Възприемаше ли урока, който възрастните оолои, рано или късно, преподават? Събра му се толкова много за един ден.

— Лилит?

Тя подскочи. И двамата — и Джоузеф, и Никанж бяха изговорили името ѝ, въпреки че само Никанж беше достатъчно разбуден, за да знае какво говори. Джоузеф, упоен и под влиянието на многобройните връзки, които централната му нервна система беше направила с Никанж, щеше да повтаря всичко, което Никанж каже или направи, освен ако Никанж не раздвоеше вниманието си толкова, че да го спре. Никанж обаче не си направи труда.

— Направих корекциите, даже го подсилих в известна степен, въпреки че той ще трябва да тренира, за да се възползва от това. Вече ще е по-трудно да бъде наранен, раните му ще заздравяват по-бързо и ще може да се възстановява от травми, които преди биха били пагубни за него.

Джоузеф несъзнателно изговаряше всяка дума в унисон с Никанж.

— Престани! — каза Лилит остро.

Никанж промени връзката, без да отклонява вниманието си.

— Легни тук с нас — каза то, Джоузеф вече не говореше заедно с него. — Защо трябва да стоиш там сама?

Мина ѝ през ума, че няма нищо по-прелъстително от това, едно оолои да ѝ говори с този тон и да прави този определен намек. Усети, че е станала, без да се замисля, и че е пристъпила към леглото. Спря да ги погледне. Дишането на Джоузеф беше преминало в нежно похъркване и той спеше удобно подпрян на Никанж. Тя се беше пробуждала много пъти в същата поза. Не си даде вид, че иска да откаже поканата на Никанж. Никанж можеше да ѝ осигури интимно преживяване с Джоузеф, което щеше да надмине всяко едно възможно човешко преживяване. То даваше, за да изпита същото. Това е нещото, запленило Пол Тайтърс, помисли си тя. Точно това, а не мъката му по изгубеното или страхът от разрушената Земя.

Тя сви юмруци и се опита да се въздържа.

— Това няма да ми помогне — каза тя. — Само ще направи нещата по-мъчителни, когато теб те няма.

Никанж освободи едно от сетивните си пипала, с които беше обвил кръста на Джоузеф, и го протегна към нея.

Тя се задържа права за момент, искаше да докаже на себе си, че все още контролира поведението си. След което разкъса якето си, грабна грозния, приличащ на хобот на слон орган, позволявайки му да

се увие около нея, докато лягаше в леглото. Тя притисна тялото на Никанж между нейното и това на Джоузеф, поставяйки го за първи път в ролята на оолои между две човешки същества. За миг това я уплаши. Точно по този начин един ден тя можеше да забременее с нечовешко дете. Не сега, когато Никанж искаше друго от нея, но един ден. Веднъж щом проникнеше в централната ѝ нервна система, можеше да я контролира и да прави каквото си иска с нея.

Тя усети, че то трепери, и знаеше, че е проникнало в нея.

Не загуби съзнание. Никанж не искаше да изпита всичко в чистия му вид. Даже и Джоузеф беше в съзнание и не изпитваше страх, защото Никанж контролираше чувствата му и го поддържаше спокоен. Лилит нямаше нужда да бъде контролирана. Можеше да вдигне свободно ръката си над Никанж и да докосне хладната, привидно безжизнена ръка на Джоузеф.

— Не. — Никанж прошепна тихо в ухото ѝ или вероятно го предаде директно на слуховия нерв. То можеше да прави това — да стимулира сетивата ѝ индивидуално или в каквато и да е комбинация, за да постигне идеална халюцинация. — Само през мен — настоя то.

Ръката на Лилит изтръпна. Тя пусна ръката на Джоузеф и в замяна усети веднага тялото на Джоузеф да я покрива като завивка, изтъкана от топлина и сигурност — завладяващо и непоколебимо присъствие.

Не можеше да каже какво изпитва в този момент — дали това бяха чувствата на Джоузеф, изразени чрез Никанж или директно предадени от Джоузеф, комбинация от двете или просто приятна измислица.

А какво усещаше Джоузеф?

Струваше ѝ се, че е била с него цял живот. Нямаше чувството, че нещо се е променило. Не съществуваше контраст между „времето, в което бях самотна“, и „сега, когато сме заедно“. Той винаги е бил с нея, неотменна част от живота ѝ.

Никанж се концентрира върху силата на тяхното привличане, на техния съюз. Не остави на Лилит никакви други усещания. Все едно то беше изчезнало. Тя усещаше до себе си само Джоузеф, чувстваше, че той съзнава единствено нейното присъствие.

Удоволствието от това, да са един до друг, възпламени страстта им като барут.

Те се движеха заедно и поддържаха възбудата си, не усещаха умора, идеално синхронизирани, разтворени, изгубени един в друг. Все

едно бяха литнали към небето. Спускането продължи дълго, бавно и постепенно изцедиха последните капчици останала страст.

Обед, вечер, здрач, тъмнина.

Болеше я гърлото. Първоначалното ѝ чувство беше болка — все едно беше крещяла дълго време. Преглътна болезнено и посегна да докосне гърлото си с ръка, но сетивното пипало на Никанж вече беше там и отмести ръката ѝ настрана. Положи извадената си сетивна ръка върху гърлото ѝ. Почувства как тя се закотви за него, пръстите му се разтягаха и я притискаха. Не почувства пипалото да прониква през плътта ѝ, но миг по-късно болката ѝ в гърлото беше изчезнала.

— По време на цялото това нещо изкрещя само веднъж — каза ѝ то.

— Как въобще ми позволи? — попита тя.

— Изненада ме. Никога преди не съм предизвиквал вик у теб.

Остави го да се отдръпне от гърлото ѝ и после се обърна лениво да го погали.

— Каква част от това преживяване принадлежеше само на мен и на Джоузеф? — попита тя. — И за какво беше отговорен ти?

— Никога не съм се опитвал да създам преживявания за теб — каза то. — Нито пък се наложи да го правя за него. Спомените и на двама ви са пълни с преживявания.

— Това беше нещо ново.

— Беше комбинация. Ти прибави и неговите преживявания. А той добави твоите. Накарайте ме да поддържам това много по-дълго от обикновено. Цялото нещо беше... поразително.

Тя се огледа.

— Джоузеф?

— Заспал е. Много дълбоко. Не съм го приспивал. Беше изморен. Той обаче е добре.

— Той... почувства ли всичко, което почувствах аз?

— На сетивно ниво, да. На интелектуално ниво той правеше своите интерпретации, а ти — твоите.

— Не бих го нарекла интелектуално.

— Разбираш ме.

— Да.

Тя плъзна ръката си върху гърдите му, изпитваше перверзно удоволствие да усеща как пипалата му се гърчат и изглаждат под

ръката ѝ.

— Защо правиш това? — попита то.

— Притеснявам ли те? — попита и спря да движи ръката си.

— Не.

— Остави ме тогава. Преди не бях в състояние да го правя.

— Трябва да тръгвам. Няма да е зле да се измиеш и да нахраниш хората си. Затвори приятеля си. Направи така, че да си първата, която разговаря с него, когато се събуди.

Тя го проследи как се претъркаля през нея, как сгъна ставите си наобратно и се спусна към пода. Хвана ръката му, преди да беше стигнало до стената. Пипалата на главата му се насочиха към нея в безмълвен въпрос.

— Харесваш ли го? — попита тя.

Вниманието му се премести за момент върху Джоузеф.

— Ахажас и Дичаан са озадачени — каза то. — Те си мислеха, че ще избереш един от големите тъмни мъже, защото са като теб. Аз казах, че ще избереш този, защото е като теб.

— Моля?

— По време на тестовете неговите отговори бяха много по-близо до твоите от всеки друг. Той не прилича на теб, но е същият като теб.

— Той може... — тя се насили да изговори мисълта си. — Може да не иска да има нищо общо с мен, щом разбере какво съм ти помогнала да направиш с него.

— Ще бъде ядосан и изплашен, ще чака с нетърпение следващия път, но заедно с това ще е твърдо решен да направи така, че да няма следващ път. Казах ти, този го познавам.

— Откъде го познаваш толкова добре? Какво си правил с него преди?

Главата и цялото му тяло се изгладиха, така че даже със сетивните пипала то заприлича на слабо, неокосмено, безполово човешко същество.

— Джоузеф беше обект на едно от първите ми самостоятелни изследвания като зряло оолои — каза то. — Тогава вече те познавах и се зах да намеря партньор за теб. Не някой като Пол Тайтс, а човек, който ти ще харесаш. И който ще хареса теб. Изследвах записите от паметта на хиляди мъже. Самият той можеше да бъде обучен за

родител на друга група, но когато показах на другите оолои колко много прилича на теб, те се съгласиха, че трябва да сте заедно.

— Ти... ти си го избрал за мен?

— Аз ви предоставих един на друг. Вие двамата направихте избора си сами.

Хората се бяха събрали — бяха мълчаливи и не прикриваха враждебността си, когато Лилит ги извика да ядат. Повечето вече бяха отвън и я чакаха навъсени, нетърпеливи и гладни. Лилит не обърна внимание на раздразнението им.

— Беше крайно време — измърмори Питър ван Верден, докато тя отваряше различни шкафове и хората започнаха да се приближават и да вземат храна.

Това беше мъжът, който настояваше, че тя не е човешко същество, спомни си Лилит.

— Ако си приключила с чукането де... — добави Джийн Пелерин.

Лилит се обърна към нея и успя да огледа натъртеното ѝ и подуто лице, преди Джийн да се извърне настрана.

Търсят си белята. Само те двамата се проявяват засега. Колко дълго ще продължи?

— Утре ще пробудя още десет души — каза тя, преди още някой да си беше тръгнал. — Вие всички ще помагате, по единично или по двойки.

Тя се движеше покрай стената с храната и автоматично чертаеше с пръсти около кръговите отвори на шкафовете, за да ги държи отворени, докато хората изберат това, което искат. Даже и най-новите бяха свикнали с това, но Гейбриъл Риналди се оплака.

— Нелепо е да правиш това непрекъснато, Лилит. Направи така, че да стоят отворени.

— Това е идеята — каза тя. — Те стоят отворени за две-три минути и после се затварят, ако не ги докосна.

Тя спря, взе последната паница с горещ лютив боб от шкафа и го остави да се затвори. Шкафът нямаше да започне да се самозарежда, докато стената не се запечата. Остави боба настрана за по-късно. Хората седяха на пода и се хранеха от чинии, които можеше да се ядат. Храненето заедно действаше успокояващо — едно от малкото им утешения. Сядаха по групи и хората говореха тихо помежду си. Лилит

вземаше плодове за себе си, когато Питър се обади от една от групите наблизо. В групата му бяха Джийн, Кърт Лор и Селин Айвърс.

— Ако ме питаш, стените нарочно са направени така, че да не мислим за това, какво можем да сторим на нашата надзирателка — каза Питър.

Лилит изчака, чудеше се дали някой ще я защити. Никой не го направи, но сред останалите групи се възцари мълчание.

Тя си пое дълбоко въздух и отиде до групата на Питър.

— Нещата могат да се променят — каза тихо. — Може да настроиш всички тук срещу мен. Така ще се проваля.

Леко повиши гласа си, въпреки че и спокойният ѝ тон беше оказал въздействие.

— Това означава, че ще бъдете върнати в състояние на летаргия, така че да бъдете разделени и после подложени на всичко това отново, но с други хора — тя млъкна за момент. — Ако това искаш — да те приспят, да започнеш всичко отново с други хора, без значение колко време ще отнеме, продължавай. Може и да успееш.

Тя го остави, взе храната си и се присъедини към Тейт, Гейбриъл и Лия.

— Не беше зле — каза Тейт, когато хората продължиха с разговорите си. — Ясно предупреждение към всички. Крайно време беше.

— Няма да помогне — каза Лия. — Тези хора не се познават. Какво ги интересува, че ще трябва да започнат отначало?

— Интересува ги — каза Гейбриъл.

Даже и с тъмночерната си брада той беше един от най-красивите мъже, които Лилит някога беше виждала. Той продължаваше да спи изключително само с Тейт. Лилит го харесваше, но съзнаваше, че той не ѝ вярва напълно. Разбираше го по изражението му, когато понякога го хванеше, че я гледа. Въпреки това той не искаше да подлага на изпитание благоразположението ѝ — пазеше възможностите си отворени.

— Създали са лични отношения тук — каза той на Лия. — Помисли си какво са имали преди това: война, хаос, мъртви роднини и приятели. После затвор. Затворническа клетка и лайна за ядене. Интересува ги. Теб също.

Тя се обърна ядосана, устата ѝ вече беше отворена, но красивото му лице, изглежда, я обезоръжи. Въздъхна и кимна тъжно с глава. Малко оставаше да се разплаче.

— Колко пъти могат да ти отнемат всичко и ти пак да намериш сили да започнеш отново? — измърмори Тейт.

„Колкото е необходимо — помисли си уморено Лилит. — Колкото пъти позволя на човешкия страх, подозрителност и упорство да вземат връх. Оанкалите са толкова търпеливи, колкото и чакащата Земя.“

Тя осъзна, че Гейбриъл я гледа.

— Още се притесняваш за тях, нали? — попита той.

Тя кимна.

— Мисля, че ти повярвах. Всички, не само ван Верден и Джийн.

— Знам. Така ще е известно време. После някои от тях ще решат, че съм ги лъгала или че мен са ме лъгали.

— А сигурна ли си, че не е така? — попита Тейт.

— Сигурна съм в обратното — каза Лилит. — Най-малкото са пропуснали да ми кажат нещо.

— Но тогава...

— Това е, което знам — каза Лилит. — Спасителите ни, нашите похитители са извънземни. Ние сме на борда на техния кораб. Видяла съм и съм усетила достатъчно, включително и безтегловност, за да съм убедена, че това наистина е космически кораб. Ние се намираме в Космоса. И сме в ръцете на хора, които могат да манипулират ДНК така естествено, както ние боравим с моливи и химикалки. Това е, което знам. Това казах на всички вас. Но ако някой се усъмни в тази истина и повлияе на другите, то ще имаме късмет, ако единственото нещо, което ни направят, е да ни приспят и разделят.

Тя погледна към тримата и се напрегна да се усмихне.

— Край на словото — каза тя. — Трябва да взема нещо за Джоузеф.

— Трябваше да го доведеш тук — каза Тейт.

— Не се тревожи за това — каза Лилит.

— Можеш и на мен да ми носиш ядене от време на време — каза Гейбриъл на Тейт, когато Лилит си тръгна.

— Видя ли какво направи! — провикна се Тейт след нея.

Лилит се улови, че се усмихва непринудено, докато вземаше още храна от шкафове. Неизбежно беше някои от хората, които тя пробуди, да не ѝ вярват, да не я харесват и да не ѝ се доверяват. Поне имаше други, с които можеше да говори и с които можеше да се отпусне. Имаше надежда, само трябваше да предпази скептиците от самоунищожение.

Известно време Джоузеф не искаше да говори или да взема храна от ръцете ѝ. Веднъж щом осъзна това, тя седна с него и започна да чака. Не го пробуди, когато се върна в стаята, запечата вратата и спа до него, докато движенията му не я събудиха. После седна изправена до него, притесняваше се, но не почувства никаква враждебност от негова страна. С облекчение разбра, че присъствието ѝ не му е противно.

Той се опитва да сложи в ред чувствата си, помисли си тя. Опитва се да разбере какво се беше случило.

Тя сложи няколко парченца плод на леглото между тях. Знаеше, че няма да ѝ отговори, но въпреки това каза:

— Беше невросензорна илюзия. Никанж директно стимулира нервите и ние си припомняхме или създавахме преживявания, които да подхождат на чувството. На физическо ниво Никанж чувства това, което чувстваме ние. Не може да четете мислите ни. Не може да си позволи да ни нарани, освен ако не желае да изпита същата болка. — Тя се поколеба. — Каза, че те е направил по-силен. В началото трябва да внимаваш и да правиш упражнения. Няма да могат да те раняват лесно. Ако нещо се случи с теб, раните ти ще заздравеят бързо като моите.

Не каза нищо, нито я погледна, но тя знаеше, че я е чул. Нямахше вид на отсъстващ.

Тя поседя с него, чакаше, учудващо спокойна, като гризеше от плода от време на време. След известно време легна, краката ѝ опираха в пода, а тялото ѝ бе изтегнато по дължината на леглото. Движението ѝ го привлече.

Той се обърна и се загледа в нея, все едно беше забравил, че е там.

— Трябва да ставаш — каза той. — Развиделява се. Сутрин е.

— Говори ми — каза тя.

Той разтри главата си.

— Не беше реално? Нищо от това?

— Не се докоснахме.

Той грабна ръката ѝ и я задържа.

— Това нещо... то извърши всичко?

— Невросензорна стимулация.

— Как?

— По някакъв начин се закачат за нервната ни система. Те са почувствителни от нас. Те изпитват много по-интензивно това, което ни се струва някакво кратко, мимолетно усещане — и го усещат, преди ние да сме го осъзнали. Това им помага да преустановят нещо, което може да ни причини болка, преди да забележим, че са започнали да го правят.

— Правили ли са ти го преди?

Тя кимна с глава.

— С други... мъже?

— Сама или с другарите на Никанж.

Той стана внезапно и започна да крачи из стаята.

— Те не са човешки същества — каза тя.

— Тогава как могат... Неврната им система не може да е като нашата. Как могат тогава да ни накарат да почувстваме това... което аз почувствах?

— Като натискат правилните електрохимични бутони. Нямам претенциите да го разбирам. Това е като език, за който имат специална дарба. Познават телата ни по-добре, отколкото ние самите ги познаваме.

— Защо им позволи да... те докосват?

— За да ме променят. За да стана по-силна, за да оздравявам по-бързо...

Той спря пред нея и я погледна.

— Това ли е всичко? — попита той настоятелно.

Тя се вгледа в него, видя обвинението в очите му, но не искаше да се оправдава.

— Харесваше ми — каза тя тихо. — Нима на теб не ти хареса?

— Ако зависи от мен, това нещо никога повече няма да ме докосне.

Тя не оспори това.

— Никога не съм се чувствал така през живота си — изкрещя той.

Тя подскочи, но нищо не каза.

— Ако това нещо можеше да се бутелира, щеше да надмине по продажби който и да е незаконен наркотик.

— Ще пробудя още десет души тази сутрин — каза тя. — Ще помогнеш ли?

— Все още ли имаш намерение да го направиш това?

— Да.

Той си пое дълбоко въздух.

— Да тръгваме тогава.

Но не помръдна. Стоеше и я гледаше.

— Като... наркотик ли е? — попита.

— Искаш да кажеш, дали съм пристрастена?

— Да.

— Не мисля. Беше ми добре с теб. Не съм искала Никанж да идва.

— Не го искам вече тук.

— Никанж не е мъж и се съмнявам, че се интересува от това, какво искаме ние.

— Не му позволявай да те докосва! Ако имаш избор, стой надалече от него!

Нежеланието му да приеме пола на Никанж я ужаси, защото ѝ напомни за Пол Тайтърс. Не искаше да вижда Пол Тайтърс в Джоузеф.

— То не е мъжко създание, Джоузеф.

— Каква е разликата?

— Какво значение има някаква си самозаблуда? Трябва да ги познаваме такива, каквито са, дори и без да съществува паралел между тях и човешките същества — и повярвай ми, няма никаква връзка между нас и оолоите.

Тя се изправи, съзнаваше, че не му е дала обещанието, което той иска. Знаеше, че той ще запомни безмълвието ѝ. Разпечата вратата и напусна стаята.

Десет нови хора. Всички бяха заети с това, да ги държат надалече от неприятности и да им дадат някаква идея за ситуацията, в която се намират. Жената, на която Питър помагаше, му се изсмя в лицето и му каза, че е луд, когато спомена „вероятността нашите похитители да са извънземни...“.

Мъжът, за когото се грижеше Лия, дребен блондин, я грабна, опита се да я събори и щеше да я изнасили, ако беше по-едър или ако тя беше по-дребна. Тя успя да се измъкне, преди да ѝ е направил нещо, но се наложи Гейбриъл да го издърпа от нея. Тя беше изненадващо толерантна към усилията на мъжа. Изглеждаше по-скоро развеселена, отколкото ядосана.

Това, което новите правеха през първите няколко минути, не се приемаше на сериозно и нямаше да се използва срещу тях. Нападателят на Лия просто беше държан, докато престана да се опитва да я достигне. После се успокои, загледа се в другите човешки лица около себе си и започна да плаче.

Името на мъжа беше Рей Ордуей и няколко дни след пробуждането му той вече спеше с Лия с нейното пълно съгласие.

Два дни по-късно Питър ван Верден и шестима негови последователи хванаха Лилит и я задържаха, докато седмият член на групата, Дерик Уолски, успя да извади дузина, а може и повече, останали бисквити от единия от хранителните шкафове и се покатери в него, преди да се е затворил.

Когато Лилит разбра какво прави Дерик, престана да се съпротивлява. Нямаше нужда да наранява никого. Оанкалите щяха да се погрижат за Дерик.

— Какво си мисли, че ще направи? — попита тя Кърт.

Той беше взел участие в задържането ѝ, но Селин не участваше в заговора. Той все още държеше една от ръцете ѝ.

Погледна го и се отърва от другите двама. След като Дерик изчезна от поглед, те не се опитваха да я държат толкова силно. Тя знаеше, че ако поиска, може да им причини болка или да ги убие,

нямаше да могат да я спрат. Не беше по-силна от тях шестимата заедно, но беше по-силна от които и да е двама. И по-бърза. Това не беше голяма утеха за нея.

— Какво искаше да направи той? — повторно попита тя.

Кърт пусна ръката ѝ.

— Да разбере какво става наистина — каза той. — Има хора, които презареждат тези шкафове и ние имаме намерение да разберем кои са те. Искам да ги видим, преди да имат възможност да се подготвят, преди да са готови да ни убедят, че са марсианци.

Тя въздъхна. Беше му казано, че шкафовете се презареждат автоматично. Още едно нещо, на което той бе предпочел да не вярва.

— Те не са марсианци — каза тя.

Той изкриви устата си в нещо, наподобяващо усмивка.

— Знаех си. Никога не съм вярвал на приказките ти.

— Те са от друга слънчева система — каза тя. — Не знам коя. Това няма значение. Напуснали са я толкова отдавна, че дори не знаят дали още съществува.

Той я напусна и се обърна.

— Какво ще стане сега? — попита друг глас.

Лилит се огледа, видя Селин и въздъхна. Където и да отидеше Кърт, Селин винаги се спотайваше наблизо. Лилит ги беше подбрала много добре. Пасваха си идеално, почти като нея и Джоузеф.

— Не знам — каза тя. — Оанкалите няма да го оставят да се нарани, но не знам дали ще го върнат обратно тук.

Джоузеф дойде бързо при нея, видимо притеснен. Очевидно някой беше отишъл до стаята му и му беше казал какво става.

— Всичко е наред — каза тя. — Дерик отиде да търси оанкалите.

Тя сви рамене при вида на тревогата в очите му.

— Надявам се да го изпратят обратно или те самите да го върнат. Тези хора трябва да ги видят с очите си.

— Това може да предизвика паника — прошепна той.

— Не ме интересува. Ще се оправят. Но ако продължават да правят глупави неща като това, най-накрая ще стане нещо лошо.

Дерик не беше изпратен обратно.

Най-накрая даже Питър и Джийн не се възпротивиха, когато Лилит отиде до стената и отвори всеки един шкаф, за да докаже, че Дерик не се е задушил вътре. Трябваше да отвори всеки един шкаф от

тези, които той вероятно беше използвал, защото никой от останалите хора не можеше да посочи точния шкаф на високата и дълга немаркирана стена. В началото Лилит беше изненадана от способността си да намира лесно и точно всеки един шкаф. Щом ги отвореше веднъж, тя запомняше разстоянието до тях от пода и от тавана, от лявата и дясната стена. Някои хора намираха тази способност за подозрителна.

Някои хора намираха всичко, свързано с нея, за подозрително.

— Какво стана с Дерик! — тросна се Джийн Пелерин.

— Направи нещо много глупаво — каза ѝ Лилит. — И ти ме държеше през това време, така че да не мога да го спра.

Джийн се отдръпна малко и попита на висок глас:

— Какво стана с него?

— Не знам.

— Лъжкиня! — Тонът на гласа ѝ отново се повиши. — Какво му направиха твоите приятели? Убиха ли го?

— Каквото и да се е случило с него, част от вината е твоя — каза Лилит. — Сега се оправяй с това.

Тя се огледа наоколо в останалите виновни за инцидента. Джийн никога не правеше оплакванията си насаме. Винаги трябваше да има публика.

Лилит се обърна и отиде в стаята си. Беше на път да се затвори вътре, когато Тейт и Джоузеф се присъединиха към нея. След секунда ги последва и Гейбриъл. Седна на ръба на масата ѝ и се обърна с лице към нея.

— Губиш — каза той без никаква емоция в гласа.

— Ти губиш — възрази тя. — Ако загубя аз, всички губят.

— Затова сме тук.

— Ако имате някаква идея, готова съм да ви слушам.

— Изнеси по-добро представление. Накарай приятелите ти да ти помогнат да ги впечатлиш.

— Моите приятели?

— Виж. Не ме интересува. Ти казваш, че са извънземни. Добре. Извънземни са. Какво ще постигнат, ако онези копелета отвън те убият?

— Съгласна съм. Надявах се, че ще изпратят обратно Дерик. Те все още могат да го направят. Но ужасно закъсняват.

— Джо казва, че можеш да говориш с тях.

Тя се обърна да изгледа Джоузеф, измамена и шокирана.

— Враговете ти си събират съюзници — каза той. — Защо трябва да си сама?

Тя се обърна към Тейт и жената повдигна рамене.

— Тези хора там са пълни задници — каза тя. — Ако някой от тях имаше мозък, щяха да млъкнат и да си отворят очите и ушите, докато добият представа какво наистина се случва.

— Това е, на което се надявах аз — каза Лилит. — Не го очаквах, но се надявах.

— Това са уплашени хора, които си търсят Спасител — каза Гейбриъл. — На тях не им трябва причина, логика или твоите надежди и очаквания. Те искат Мойсей или някой, който да дойде и да ги поведе обратно към света, който разбират.

— Ван Верден не може да направи това — каза Лилит.

— Разбира се, че не може. Но точно в този момент те мислят, че може. След това той ще им каже, че единственият начин да се измъкнат от тук е да те бият, докато кажеш всичките си тайни. Твърдят, че знаеш пътя, който извежда навън. Когато стане ясно, че не го знаеш, ще си мъртва.

Дали наистина? Той нямаше никаква представа колко дълго време щеше да е нужно, за да я измъчат до смърт. Нея и Джоузеф. Тя го изгледа с мътен поглед.

— Виктор Доминик — каза Джоузеф. — И Лия, и този мъж, когото тя избра, Беатрис Дуайър и...

— Потенциални съюзници? — попита Лилит.

— Да, и по-добре да побързаме. Тази сутрин видях Беатрис да говори с един от мъжете от другата група.

— Лоялността може да се променя в зависимост от това, кой с кого спи — каза Лилит.

— И какво от това! — сопна се Гейбриъл. — Значи, нямаш доверие на никого? И свършваш бездиханна на пода?

Лилит поклати глава.

— Знам, че трябва да го направим. Глупаво е, нали? Това е като: „Да си поиграем на американци срещу руснаци. Отново“.

— Говори с приятелите ти — каза Гейбриъл. — Може би това не е шоуто, което те са имали предвид. Може би ще ти помогнат да

пренапишеш сценария.

Тя го погледна пронизително.

— Наистина ли говориш по този начин?

— Нали въздейства?

Оанкалите не пожелаха да играят ролята на приятели на Лилит. Когато се затвори в стаята си да говори с тях, те нито се появиха, нито отговориха на повикванията ѝ. Продължаваха да държат Дерик. Лилит си помисли, че вероятно отново е бил приспан.

Нищо от това не я учудваше. Имаше две възможности: или тя щеше да организира хората в тясно сплотена група, или щеше да послужи като изкупителна жертва за друг, който успее да ги организира по-бързо. Никанж и другарите му щяха да ѝ спасят живота, ако се намираше в непосредствена опасност. Но с изключение на това трябваше да се оправя сама.

Но тя имаше способности. Това си мислеха хората за начина, по който тя управляваше стените и летаргичните растения. Питър ван Верден не притежаваше способности. Някои от хората смятаха, че той е причината за изчезването на Дерик, а вероятно и за смъртта му. За щастие, Питър не беше достатъчно красноречив и не особено чаровен, за да прехвърли вината за това върху Лилит — въпреки че се опита.

Успя обаче да обрисова Дерик като герой, мъченик, който е действал за доброто на групата, който поне се е опитал да направи нещо. Какво, по дяволите, правеше Лилит, искаше да знае той. Какво правеше нейната група? Седят със скръстени ръце и говорят празни приказки, чакат похитителите да им кажат какво да правят по-нататък.

Хората, които обичаха действията, заставаха на страната на Питър. Хората като Лия и Рей, Тейт и Гейбриъл, които изчакваха удобния момент, докато получат повече информация или реален шанс да избягат, вземаха страната на Лилит.

Имаше и хора като Беатрис Дуайър, които се страхуваха да правят каквото и да било и които бяха загубили надежда някога да получат шанса да контролират съдбата си. Тези хора вземаха страната на Лилит с надеждата за мир, спокойствие и продължение на живота си. Те искаха просто да бъдат оставени на мира. Така мислеше Лилит. Това беше всичко, което много хора искаха преди войната. И това беше единственото нещо, което не можеха да имат и тогава, и сега.

Независимо от това Лилит прие и тях, а когато пробуди още десет души, използва за помощници само членовете на нейната група. Хората на Питър само стояха отстрани, крещяха и се подиграваха. Новите ги помислиха за размирници.

Вероятно по тази причина Питър реши да впечатли последователите си, като помогне на един от тях да си намери жена сред новите хора.

Жената, Алисън Зийгълър, още не си беше избрала мъж, когото да хареса, но още от самото начало беше минала на страната на Лилит. Тя извика името ѝ, когато Питър и новият мъж, Грегъри Себастес, започнаха да я влачат към стаята на Грегъри.

Лилит, която беше сама в стаята си, се намръщи, не беше сигурна какво беше това. Поредното сбиване?

Остави купчината досиета, които преглеждаше в търсене на още няколко съюзници. Излезе и веднага видя какво става. Двама мъже държаха една жена, която се опитваше да се освободи. Достъпът им към спалните беше блокиран от хората на Лилит, които бяха застанали на пътя им. А няколко души от групата на Питър се бяха запречили пред хората от групата на Лилит и те не можеха да стигнат до жената.

Безизходна ситуация, потенциално смъртоносна.

— За какво, по дяволите, се пази? — искаше да знае Джийн. — Нейно задължение е да се събере с някого. Не са останали много от нас.

— Мое задължение е да разбера къде съм и как мога да се освободя — извика Алисън. — Ти може да искаш да дадеш на този, който ни държи затворници, човешко бебе, но аз не искам!

— Ние се събираме по двойки — изрева Кърт, заглушавайки я. — Един мъж, една жена. Никой няма право на въздържание. Това причинява неприятности.

— Неприятности за кого? — искаше да знае някой.

— Кой, по дяволите, си ти, да ни казваш какви са правата ни? — извика друг.

— Тя каква ти е на теб! — Грегъри използва свободната си ръка, за да го отблъсне от Алисън. — Намери си своя собствена жена!

В този момент Алисън го ухапа. Той я напсува и я удари. Тя изпищя и изви тялото си назад. От носа ѝ потече кръв.

Лилит отиде сред тълпата.

— Спрете — каза тя. — Оставете я.

Но гласът ѝ се загуби сред другите.

— Спрете, по дяволите! — тя извика с глас, който изненада даже самата нея.

Хората около нея замръзнаха и впериха погледи в нея, но групата около Алисън беше прекалено ангажирана, за да я забележи, докато тя не отиде при тях.

Ситуацията напомняше много за онази с Пол Тайтс.

Тя пристъпи към скупчените хора, които бяха наобиколили Алисън, прекалено разярена, за да се тревожи за тези, които се опитваха да ѝ попречат. Двама от тях хванаха ръцете ѝ. Тя ги отхвърли настрана, без дори да види лицата им. За първи път не я интересуваше какво се е случило с тях. Пещерни хора! Глупаци!

Хвана свободната ръка на Питър в момента, в който той се опита да я удари. Задържа ръката му, стисна я и я изви.

Питър изкрещя и падна на колене, като освободи Алисън от хватката си и моментално забрави за нея. За момент Лилит се загледа в него. Той беше боклук. Човешки боклук. Как беше допуснала грешката да го пробуди? И какво можеше да направи с него сега?

Хвърли го настрана, без да я интересува, че той се блъсна в близката стена.

Другият мъж, Грегъри Себастес, все още не отстъпваше. Кърт стоеше до него и предизвикваше Лилит. Бяха видели какво беше направила с Питър, но явно, не можеха да повярват напълно. Оставиха я да се приближи до тях.

Тя удари Кърт силно в стомаха, той се преви на две и падна на земята.

Грегъри пусна Алисън и се нахвърли върху Лилит.

Тя го хвана в крачка, удари го по главата и той падна на пода в безсъзнание.

Внезапно всичко затихна с изключение на пъшкането на Кърт и стенанията на Питър:

— Ръката ми! Господи, ръката ми!

Лилит погледна към хората от групата на Питър, предизвика ги да я нападнат, даже искаше да го направят. Но сега петима от тях бяха ранени, а Лилит беше незасегната. Даже нейните хора бяха отстъпили назад.

— Тук няма да има изнасилвания — каза тя глухо. После повиши глас. — Никой тук не е нечия собственост. Никой няма право да използва тялото на друг. Няма да има дивашки глупости от рода на „обратно в каменната ера“! — Замълча за момент, за да се успокои. — Продължаваме да се държим човешки. Държим се един към друг като хора и преодоляваме проблемите като хора. Ако има някой, който иска да се държи по-примитивно, ще получи шанс в гората. Ще има предостатъчно място да бяга и да се прави на маймуна.

Тя се обърна и тръгна обратно към стаята си. Тялото ѝ трепереше от гняв и безсилие. Не искаше другите да видят, че трепери. Никога преди не беше стигала толкова близо до това, да изгуби контрол, да убие човек.

Джоузеф тихо изрече името ѝ. Тя се обърна рязко, готова да се бие, после се успокои, щом разпозна гласа. Стоеше, загледана в него, копнееше да е с него, но се сдържаше. Какво ли си мислеше за това, което беше направила?

— Знам, че не заслужават — каза той, — но някои от тях имат нужда от помощ. Ръката на Питър е счупена. Другите... Можеш ли да накараш оанкалите да им помогнат?

Уплашена, тя погледна назад към касапницата, която беше сътворила. Пое дълбоко въздух, успя да успокои треперенето си. След което заговори тихо на оанкали.

— Който е на смяна, моля, елате и прегледайте тези хора. Някои от тях може да са сериозно ранени.

— Не е толкова сериозно — отговори един металически глас. — Тези на пода ще се оправят, без да имат нужда от помощ. Аз съм в контакт с тях през пода.

— Какво ще кажете за този със счупената ръка?

— Ще се погрижим за него. Да го задържим ли?

— Бих предпочела да го задържите. Всъщност не, оставете го при нас. Вече сте заподозрени в убийство.

— Дерик отново заспа.

— Така си и мислех. Какво ще правим с Питър?

— Нищо. Оставете го за известно време да преосмисли поведението си.

— Ахажас?

— Да?

Лилит пак си пое дълбоко въздух.

— Изненадана съм колко ми е приятно да чуя гласа ти.

Нямаше отговор. Нямаше какво повече да се каже.

— Какво каза той? — искаше да знае Джоузеф.

— Тя. Тя каза, че никой не е сериозно ранен. Каза, че оанкалите ще се погрижат за Питър, след като прекара известно време в размисли върху поведението си.

— Какво да правим с него дотогава?

— Нищо.

— Мислех си, че няма да искат да разговарят с теб — каза Гейбриъл с глас, изпълнен с неприкрита мнителност.

Той и Тейт, и някои от другите бяха дошли при нея. Стояха предпазливо отдръпнати назад.

— Говорят, когато искат да говорят — каза тя. — Беше спешен случай, така че решиха да говорят.

— Ти я познаваш, нали?

Тя погледна Гейбриъл.

— Да, познавам я.

— Така си и помислих. Тонът ти и начинът, по който изглеждаше, докато разговаряше с нея... Не беше напрегната, изглеждаше почти замечтана.

— Тя знаеше, че не искам тази работа.

— Приятелка ли ти беше?

— Дотолкова, доколкото е възможно да си приятел с някой от напълно различен вид. — Тя се засмя. — Достатъчно трудно е за човешките същества да са приятели един с друг...

И все пак тя смяташе Ахажас за приятелка — Ахажас, Дичаан, Никанж... Но какво беше тя за тях? Инструмент? Източник на удоволствие? Приет член на семейството? Приета като каква? И така нататък. Щеше да ѝ е по-лесно, ако не ѝ пукаше. Оанкалите я бяха използвали непрекъснато за своите собствени цели и тя се притесняваше какво мислят за нея.

— Как може да си толкова силна? — попита Тейт. — Как може да правиш всичко това?

Лилит уморено разтри с ръка лицето си.

— По същия начин, по който мога да отварям стени — каза тя. — Оанкалите ме промениха малко. Силна съм. Движа се бързо. Раните ми

зарастват по-бързо от обичайното. Това трябва да ми помогне да преведа колкото се може повече от вас през това изпитание, за да ви върна после на Земята. — Къде е Алисън?

— Тук съм.

Жената пристъпи напред. Вече беше изчистила повечето кръв от лицето си и сега, изглежда, се опитваше да се държи все едно нищо не се беше случило. Такава беше Алисън. Всички трябваше да я виждат само в най-добрата ѝ светлина.

Лилит кимна с глава.

— Е, виждам, че си добре.

— Да. Благодаря! — Алисън се поколеба. — Виж, аз наистина съм ти признателна, без значение каква ще излезе истината, но...

— Но?

Алисън погледна надолу, после сякаш се насили да погледне отново Лилит.

— Няма подходящ начин да се каже това, но аз все пак искам да попитам. Наистина ли си човешко същество?

Лилит се втренчи в нея, опита се да изглежда възмутена, но успя единствено да покаже умората си. Колко пъти трябваше да отговаря на този въпрос? И въобще защо си правеха труда да питат? Щяха ли думите да намалят подозренията им?

— Щеше да е много по-лесно, ако не бях човек — каза тя. — Помисли си само. Ако не бях човек, щеше ли да ме вълнува дали ще бъдеш изнасилена?

Тя тръгна към стаята си, после се спря, обърна се и си спомни.

— Утре ще пробудя още десет души. Последните десет.

Сред хората настъпи брожение. Някои избягваха Лилит, защото си мислеха, че не е човек, а някакъв мутант, получовек. Други идваха при нея, защото вярваха, че ще победи. Не знаеха какво означаваше това, но си мислеха, че е по-добре да са с нея, отколкото да я имат за враг.

Ядрото на нейната група, Джоузеф, Тейт и Гейбриъл, Лия и Рей, не се промени. Ядрото на групата на Питър се поразмести. В него беше включен Виктор. Той имаше силен характер и беше прекарал буден по-дълго от повечето хора. Това окуражи няколко от новите хора да го последват.

Самият Питър беше заменен от Кърт. Заради счупената ръка Питър стана мълчалив, навъсен и обикновено прекарваше времето в своята стая. Кърт и без това беше по-умен и по-привлекателен. Вероятно щеше да стане водач на групата още в самото начало, ако беше действал малко по-бързо.

Ръката на Питър остана счупена, беше подута, болеше го и той не можеше да си служи с нея в продължение на два дни. Вечерта на втория ден беше излекуван. Успа се, пропусна закуската и когато се събуди, ръката му вече не беше счупена, а той беше един невероятно изплашен мъж. Никой не можеше да го накара да повярва, че тези два дни на изтощителна болка са били някаква илюзия или измама. Костите на ръката му бяха счупени, и то сериозно. Всички, които го бяха навестили, казваха, че е разместена, подута, и забелязваха промяната в цвета ѝ. Всички бяха видели, че не можеше да използва ръката си.

Сега всички виждаха непокътната ръка, с неразместени кости, ръка, с която можеш да си служиш отлично. Хората на Питър го гледаха с подозрение.

След обяда в деня на чудотворното оздравяване Лилит разказа на хората внимателно цензурирани истории за живота ѝ сред оанкалите. Питър не остана да слуша.

— Ти имаш нужда да чуеш тези истории — каза му тя по-късно. — Оанкалите ще те шокират, даже и да си подготвен. Те оправиха ръката ти, докато ти спеше, защото не искаха да се изплашиш и да се съпротивляваш, докато ти я наместват.

— Кажи им, че съм им много признателен — измърмори той.

— Те искат здрав разум, а не признателност — каза тя. — И те, и аз искаме да проявиш достатъчно благоразумие, за да оцелееш.

Той я изгледа с такова презрение, че лицето му стана почти неузнаваемо.

Тя поклати глава и каза тихо:

— Ударих те, защото се опитваше да нараниш друг човек. Теб никой не те е наранявал. Оанкалите спасиха живота ти. Рано или късно, ще те изпратят обратно на Земята, за да създадеш нов живот за себе си. — Тя млъкна. — Помисли малко, Пит. Прояви малко здрав разум.

Стана да си ходи. Той не каза нищо, само я гледаше с омраза и презрение.

— Сега сме четирийсет и трима — каза тя. — Оанкалите могат да се появят тук във всеки един момент. Не прави нищо, което да ги накара да те задържат тук сам.

Остави го с надеждата, че ще започне да мисли. С надеждата, но не и с убеждението, че ще го направи.

Пет дни след като ръката на Питър оздравя, във вечерното ядене беше сложен наркотик.

Лилит не беше предупредена. Тя яде с другите, седнала на една страна с Джоузеф. Докато се хранеше, усети мускулите си да се отпускат и особения вид комфорт, който я накара да си мисли за...

Изправи се. Това, което почувства сега, напомняше за усещането с Никанж, когато той беше установил невралната връзка с нея.

И сладката мъгла на очакването се разсея. Тялото ѝ, изглежда, се беше отърсило от действието на наркотика и тя отново беше нащрек. Наблизо други хора говореха един на друг и се смееха малко повече от обикновено. Смехът никога не изчезна от залата през цялото това време, но имаше дни, в които се чуваше рядко. В последно време ставаха повече сбивания, имаше повече прескачания от едно легло в друго и по-малко смях.

Сега мъжете и жените започнаха да си държат ръцете, стояха близо един до друг. Прегръщаха се през кръста и сядаха заедно, за първи път от деня на пробуждането се чувстваха толкова щастливи. Малко вероятно беше някой от тях да може да се отърси от въздействието на наркотика толкова бързо, колкото Лилит. Оолоите не ги бяха променили.

Огледа се наоколо да види дали оанкалите вече не бяха дошли. Нямаше следа от тях. Обърна се към Джоузеф, който седеше до нея с объркано изражение на лицето.

— Джо?

Той я погледна. Лицето му се успокои и той се протегна да я докосне.

Тя го остави да я придърпа близо до себе си и прошепна в ухото му:

— Оанкалите ще дойдат всеки момент. Бяхме упоени.

Той се опита да се отърси от въздействието на наркотика.

— Помислих си... — той разтри лицето си. — Помислих си, че нещо не е наред. — Пое дълбоко въздух и после се огледа. — Ето ги — каза той тихо.

Тя проследи погледа му и видя, че на стената между шкафовете с храна се появиха цепнатини. Поне на осем места. Оанкалите идваха.

— О, не — каза Джоузеф, притихна и погледна настрани. — Защо не ме остави упоен?

— Съжалявам — каза тя и отпусна ръката си върху неговата.

Беше имал само едно краткотрайно преживяване с оанкали. Сигурно и за него щеше да е толкова трудно, колкото и за останалите.

— Ти си променен — каза тя. — Не мисля, че наркотикът щеше да те държи дълго, щом започнеш да става интересно.

Още оанкали се подадоха през отворите. Лилит преброи общо двайсет и осем. Щяха ли да са достатъчни, за да се справят с четирийсет и три ужасени човешки същества, когато отслабнеше действието на наркотика?

Хората реагираха на нечовешкото присъствие със забавени реакции. Тейт и Гейбриъл стояха заедно и се подпираха един друг, втренчени в оанкалите. Едно оолои се приближи към тях и те се отдръпнаха назад. Не бяха ужасени, както предполагаше тя, но със сигурност бяха изплашени.

Оолоито им каза нещо и Лилит разбра, че това е Кахгаят.

Тя се изправи, като не изпускате от поглед тримата. Не можеше да разбере това, което им казваше Кахгаят, но тонът не беше присъщ за него. Гласът му беше тих, успокояващ и неочаквано завладяващ. Беше глас, който тя беше свикнала да асоциира с Никанж.

На друго място в залата избухна схватка. Кърт, въпреки въздействието на наркотика, беше нападнал оолоито, което се беше приближило до него. Всички присъстващи оанкали бяха оолои.

Питър се опита да помогне на Кърт, но Джийн изпищя и той се върна при нея.

Беатрис избяга от оолоито си. Беше направила няколко крачки, преди то да я хване. Уви едно от сензорните си пипала около нея и тя се отпусна на пода в безсъзнание.

И други хора започнаха да припаднат в залата — тези, които се опитваха да се съпротивляват, и други, които се опитваха да избягат. Паника под каквато и да е форма не се толерираше.

Тейт и Гейбриъл бяха още будни. Лия беше будна, но Рей беше в безсъзнание. Едно оолои се опитваше да я успокои и да я увери, че Рей е добре.

Джийн беше будна, въпреки моментната си паника, но Питър беше в безсъзнание.

Селин беше будна и застина на място. Едно оолои я докосна, после бързо се отдръпна, сякаш го беше заболяло. Селин припадна.

Виктор Доминик и Хилари Балард бяха будни и се държаха един за друг, въпреки че досега никога не бяха показвали взаимен интерес.

Алисън изпищя, хвърли храна по оолоито и после тръгна да бяга. То я хвана, но я остави в съзнание, може би защото тя не се съпротивляваше. Тя замръзна на място, но изглежда, слушаше, докато оолоито се опитваше да я успокои.

На други места в залата малки групи от хора се изправяха срещу оолоите, без да проявяват паника. Наркотикът оказваше въздействие. В залата цареше странна атмосфера на контролиран хаос.

Лилит не изпускате от погледа си Кахгаят, Тейт и Гейбриъл. Оолоито седеше на земята, обърнато към тях, и им говореше, даже им показва как се сгъват ставите му и как сетивните му пипала проследяват движенията им. Движеше се много бавно. Когато говореше, Лилит не можеше да долови следа от високомерното му поведение.

— Познаваш ли го? — попита Джоузеф.

— Да. Един от родителите на Никанж. Не се разбирах с него.

Пипалата на главата на Кахгаят се насочиха в нейната посока за момент и тя знаеше, че то я е чуло. Замисли се дали да не каже още нещо, но така, че да я чуят всички.

Но преди да започне, при тях дойде Никанж. Застана пред Джоузеф и го погледна изпитателно.

— Изглеждаш чудесно — каза то. — Как се чувстваш?

— Добре.

— Всичко ще е наред. — То хвърли поглед към Тейт и Гейбриъл. — За приятелите ти обаче не съм сигурен. Не и за двамата във всеки случай.

— Какво? Защо не?

Никанж раздвижи пипалата си.

— Кахгаят ще се пробва. Аз го предупредих и то призна, че имам талант за хората, но то много силно ги желае. Жената ще оцелее, но за мъжа не съм сигурен.

— Защо? — настоятелно попита Лилит.

— Може и да не го направи. Кахгаят има опит. Те двамата са най-спокойните в цялата зала, ако изключим вас.

То насочи вниманието си към ръцете на Джоузеф, който беше впил ноктите на едната си ръка в другата и от нея капеше кръв.

Никанж погледна настрана, даже извърна тялото си от Джоузеф. В природата му беше да помага, да лекува рани, да слага край на болката. Въпреки това знаеше достатъчно и реши да не пречи на Джоузеф да си причинява болка.

— Какво правиш ти, предсказваш бъдещето, а? — прошепна дрезгаво Джоузеф. — Габи ще се самоубие ли?

— Индиректно може би. Надявам се да не го направи. Не мога да предскажа всичко. Може би Кахгаят ще го спаси. Той заслужава да бъде спасен. Но поведението му в миналото подсказва, че ще е трудно да се работи с него.

То се протегна и хвана ръцете на Джоузеф, явно не можеше да понася повече гледката.

— Беше ви даден слаб, неутрален наркотик с храната — каза то. — Аз мога да ти помогна с нещо по-добро.

Джоузеф се опита да се дръпне, но то не обърна внимание на усилията му. Прегледа ръката, която беше наранил, упои го допълнително, докато през цялото това време му говореше тихо.

— Знаеш, че няма да те нараня. Ти не се страхуваш от болка. А страхът, причинен от моя външен вид, постепенно ще изчезне. Не мърдай. Отпусни тялото си. Остави го да се отпусне. Ако тялото ти е отпуснато, ще ти е по-лесно да преодолееш страха. Точно така. Облегни се на стената. Мога да ти помогна да останеш в това състояние, без да замъглявам съзнанието ти. Разбираш ли?

Джоузеф обърна главата си и погледна Никанж, после я извърна настрана. Движенията му бяха бавни, апатични, прикриваха истинските му емоции. Никанж се премести и седна до него, но продължаваше да го държи.

— Страхуваш се по-малко от преди — каза то. — Даже това, което чувстваш сега, бързо ще отmine.

Лилит следеше работата на Никанж, знаеше, че само леко ще го упои — вероятно ще стимулира отделянето на собствените му ендорфини, за да се чувства по-спокоен. Думите на Никанж, звучащи тихо и уверено, само подсилиха чувството за сигурност.

Джоузеф въздъхна.

— Не разбирам защо така се плаша от теб — каза той. Не звучеше изплашен. — Не изглеждаш толкова страшно. Просто си... много различен.

— В света на животните различието между отделните видове на първо място означава заплаха — отговори Никанж. — Различното е опасно. Може да те убие. Това е валидно за животинските ви предци и за най-близките ви родственици от животинския свят. Това правило важи и за вас. — Никанж отпусна пипалата на главата си. — За вас е по-безопасно да преодолеете страха си индивидуално, отколкото като част от голяма група. Затова и направихме така.

Погледна към двойките и отделните хора, всеки един от тях беше придружен от оолои.

Никанж премести вниманието си върху Лилит.

— Щеше да е по-лесно, ако и към теб бяхме подхождали по същия начин — с наркотици и възрастно оолои.

— Защо не направихте така?

— Те те подготвиха за мен, Лилит. Възрастните прецениха, че ще е по-добре да се съчетае, преди да навлезе в зрялата си възраст. Ждая сметна, че може да те доведе при мен без помощта на наркотици, и се оказа прав.

Лилит потръпна.

— Не бих искала отново да премина през подобно нещо.

— Няма да се наложи. Виж приятелката си Тейт.

Лилит се обърна и видя, че Тейт беше протегнала ръка към Кахгаят. Гейбриъл я грабна и я издърпа, като не спираше да спори.

Тейт каза няколко думи, докато Гейбриъл говори много, но след малко я пусна. Кахгаят не помръдваше и мълчеше. Чакаше. Остави Тейт да го погледне отново, вероятно да събере кураж. Когато тя отново протегна ръката си, то я сграбчи и усука около нея на спирала сетивното си пипало с движение, което изглеждаше невероятно бързо, но някак нежно и незастрашаващо. Пипалото се движеше като поразяваща кобра, но в движението му имаше нещо деликатно. Тейт даже не изглеждаше изненадана.

— Как може да се движи така? — промърмори Лилит.

— Кахгаят се притесняваше, че тя няма да има смелост да довърши жеста — каза Никанж. — Мисля, че беше право.

— Аз дърпах ръката си много пъти.

— Ждая трябваше да те остави да свършиш цялата работа сама. С нищо не можеше да помогне.

— Какво ще стане сега? — попита Джоузеф.

— Ще останем с вас няколко дни. Когато свикнете с нас, ще ви заведем в тренажора, който създадохме за вас — джунглата.

Никанж се обърна към Лилит.

— Известно време няма да имаш никакви задължения. Мога да заведа теб и приятеля ти навън, да му покажа другите части от кораба.

Лилит се огледа наоколо. Никой вече не се съпротивляваше, първият ужас беше преминал. Хората, които не можеха да се контролират, бяха в безсъзнание. Останалите бяха изцяло съсредоточени върху своите оолоита; в момента бяха на ничия земя, от едната страна се намираше страхът, а от другата — внушеното от наркотиците чувство за спокойствие.

— Аз съм единственото човешко същество, което има някаква представа какво се случва — каза тя. — Някои от тях може да искат да

разговарят с мен.

Мълчание.

— Добре. Какво ще кажеш, Джо? Искаш ли да излезем и да поразгледаме навън?

Той се намръщи.

— Какво точно искаш да кажеш?

Тя въздъхна.

— Хората тук няма да искат да сме около тях известно време. Всъщност ти вероятно няма да искаш да си с тях. Това е реакция към наркотика на оолоите. Така че можем да останем тук, без никой да ни обърне внимание, или да излезем навън.

Никанж омота едно от сетивните си пипала около китката ѝ, по този начин я подтикваше да размисли върху третата възможност. Тя не каза нищо, но желанието, което изведнъж се зароди в нея, беше толкова силно, че чак ѝ се стори подозрително.

— Пусни ме! — каза тя.

То я пусна, но беше изцяло съсредоточено върху нея. Беше почувствало бурната реакция на тялото ѝ към неговото безмълвно предложение.

— Какво? — каза Джоузеф, като се изправи на крака. — Какво става?

Никой не му отговори, но той не се възпротиви, когато се насочи към спалнята на Лилит. Докато Лилит запечатваше стената, той я попита отново:

— Какво става?

Никанж свали пипалото си от врата на Лилит.

— Изчакай — каза ѝ то. След това насочи вниманието си върху Джоузеф. Пусна го, но не отстъпи настрана. — Вторият път ще е най-труден за теб. Първия път не ти оставих никакъв избор. Нямах да можеш да прецениш в какво се състои той. Сега имаш избор.

Той разбра.

— Не! — каза рязко. — Не и отново!

Мълчание.

— Предпочитам истинското преживяване!

— С Лилит?

— Разбира се.

Явно, искаше да каже още нещо, но вместо това погледна към Лилит и замълча.

— По-добре с всеки друг човек, но не с мен — тихо допълни Никанж.

Джоузеф само го погледна.

— И това, след като ти доставих удоволствие. Голямо удоволствие.

— Илюзия!

— Интерпретация! Електрохимична стимулация на определени нерви, на определени части от мозъка ти... Това, което се случи, беше истинско. Тялото ти много добре го знае. Твоята интерпретация беше илюзорна. Чувствата бяха напълно реални. Можеш отново да ги изпиташ или да изпиташ други.

— Не!

— Ще можеш да ги споделиш с Лилит.

Мълчание.

— Всичко, което изпита тя, ще го сподели с теб. — То се протегна и омота сетивното си пипало като спирала около ръката му. — Няма да те нараня. Предлагам ти единение, това, към което твоите хора се стремят и за което мечтаят, но не могат да постигнат сами.

Той дръпна и освободи ръката си.

— Каза, че мога да избирам. Аз направих избора си!

— Да, така е.

То разкопча якето му с многопръстовите си ръце и го съблече. Когато той се опита да се дръпне назад, то го задържа. Успя да легне на леглото с него, без да го насилва.

— Виждаш ли? Тялото ти направи различен избор.

Той се съпротивлява яростно за няколко секунди, после престана.

— Защо правиш това? — попита.

— Затвори очи.

— Какво?

— Постой тук малко с мен и си затвори очите.

— Какво ще правиш?

— Нищо. Затвори си очите.

— Не ти вярвам.

— Не се страхуваш от мен. Затвори очи.

Мълчание.

След известно време той затвори очите си и двамата полежах заедно. Джоузеф се беше сковал в началото, но след като нищо не се случи, той бавно започна да се отпуска. След малко дишането му се успокои и той изглеждаше заспал.

Лилит седна на масата, чакаше и наблюдаваше. Беше търпелива, но любопитна. Това щеше да е единственият ѝ шанс да види как едно оолои прелъстява човек. Помисли си, че трябва да е смутена от факта, че този човек е Джоузеф. Знаеше повече, отколкото иска, за безкрайно противоречивите усещания, на които беше подложен сега.

Въпреки всичко имаше пълно доверие на Никанж. То се забавляваше с Джоузеф. Нямах да развали удоволствието си, като го нарани или го кара да бърза. Сигурно и Джоузеф се наслаждаваше по някакъв странен начин, въпреки че нямаше как да го сподели.

Лилит вече дремеше, когато Никанж погали раменете на Джоузеф, за да го събуди. Гласът му я сепна.

— Какво правиш? — попита той.

— Събуждам те.

— Не бях заспал.

Мълчание.

— Боже господи — каза той след малко. — Май наистина съм заспал, а? Сигурно си ме упоил.

— Не.

То потри очите си, но не направи никакъв опит да стане.

— Защо просто... не го направи?

— Казах ти. Този път можеш да избираш.

— Аз избрах. Ти ме пренебрегна.

— Тялото ти каза едно. Думите казаха друго. — Премести едно от сетивните си пипала отзад на шията му и го нави хлабаво около врата му. — Това е позицията — каза то. — Мога да спра сега, ако поискаш.

Настъпи моментно мълчание, после Джоузеф въздъхна продължително.

— Не мога да дам позволение нито на себе си, нито на теб — каза той. — Без значение какво чувствам, не мога да го направя.

Главата и тялото на Никанж станаха гладки като огледало. Промяната беше толкова рязка, че Джоузеф подскочи и се отдръпна

назад.

— Това... забавлява ли те по някакъв начин? — каза той с горчивина в гласа.

— Радва ме. Очаквах го.

— И сега какво ще се случи?

— Имаш много силна воля. Можеш да се нараниш много лошо, ако смяташ, че това е нужно, за да постигнеш целта си или да удържиш на убежденията си.

— Махни се.

То отново отпусна пипалата си.

— Бъди благодарен, Джо. Аз няма да те оставя.

Лилит видя как тялото на Джоузеф се скова, как се опита да се съпротивлява, но след това се отпусна. Тя знаеше, че Никанж го е преценил правилно. Той не се възпротиви, когато Никанж го разположи по-удобно до тялото си. Тя видя, че той отново е затворил очи, а лицето му беше спокойно.

Лилит безшумно се изправи, съблече якето си и легна в леглото. Наведе се над тях, гледаше надолу. За момент видя Никанж, както беше видяла Ждая навремето — напълно чуждо същество, уродливо, отблъскващо, надминаващо обикновената грозота с телесните си пипала, приличащи на червеи, и тези на главата, които приличаха на змии с неговата склонност да ги движи постоянно, за да изразяват емоциите му.

Тя застина на място. Беше събрала достатъчно смелост и нямаше да се опитва да избяга.

Моментът отмина, остави я почти без въздух. Тя подскочи, когато Никанж я докосна с върха на сетивното си пипало. Тя го погледна за момент, чудеше се как беше превъзмогнала ужаса си от това създание.

След това легна долу, чакаше нетърпеливо това, което то можеше да ѝ даде. Разположи се до него и прекара известно време в трескаво очакване, докато не усети измамно лекото докосване на сетивното му пипало и не почувства тялото на оолоито да трепери до нея.

Хората бяха държани упоени с дни — упоени и охранявани. Всеки един поотделно или всяка двойка бяха пазени от едно оолои.

— Белязване, това е най-добрият начин да се опише това, което правят — каза Никанж на Джоузеф. — Белязване, химическо и социално.

— Това, което правиш с мен! — обвини го Джоузеф.

— Това, което ти правя и което направих на Лилит. Трябваше да бъде направено. Никой няма да бъде върнат на Земята, без да премине през това.

— Колко дълго ще стоят упоени?

— Някой от тях не са силно упоени в момента. Тейт Мара не е. Гейбриъл Риналди обаче е упоен. — Обърна се към Джоузеф — Ти не си. Знаеш.

Джоузеф погледна настрани.

— Никой не бива да е упоен.

— Това скоро ще свърши. Ние притъпяваме естествения ви страх от непознати и от различното. Предпазваме ви, за да не се нараните, да не убиете нас или вас. Учим ви да правите по-приятни неща.

— Това не е достатъчно!

— Това е началото.

Оолоито на Питър доказа, че оолоите не са безпогрешни. Упоен, Питър беше различен човек. Може би за първи път от пробуждането си той беше спокоен, даже не беше в конфликт със самия себе си, не се опитваше да докаже нищо, шегуваше се с Джийн и с тяхното оолои за ръката си и за сбиването.

По-късно, като чу за това, Лилит се зачуди какво толкова смешно имаше в инцидента. Но направените от оолоите наркотици бяха потентни. Под тяхно влияние Питър можеше да се смее на всичко. Под тяхно влияние той допусна съчетаването и удоволствието. Когато влиянието на наркотика намаля и Питър започна да мисли, той очевидно реши, че е бил унижен и поробен. На него му се струваше, че наркотиците не са по-малко болезнен начин да свикнеш с ужасяващи извънземни, но са начин да го накарат да се обърне срещу себе си, да потъпче достойнството си заради тези чуждоземни перверзии. Човечността му беше осквернена. Мъжествеността му бе отнета.

Оолоито на Питър трябваше да забележи, че в един момент това, което Питър казваше, и изражението, което добиваше, преставаха да бъдат в хармония с езика на тялото му. Сигурно оолоито не знаеше достатъчно за човешките същества, за да се справи с някой като Питър. Беше по-възрастно от Никанж, по-скоро връстник на Кахгаят. Но не беше толкова възприемчиво като тях и вероятно не толкова умно.

Затворено в стаята на Питър, останало насаме само с него, то позволи да бъде атакувано и удряно от юмруците на Питър. За негово нещастие, докато го налагаше с юмруци, Питър улучи чувствително място и с това задейства защитните рефлексии на оолоито. Ужили го смъртоносно, преди да може да се овладее, и той получи гърчове. Свиването на собствените му мускули счупи няколко от костите му, след което Питър изпадна в шок.

Оолоито се опита да му помогне, след като самото то се възстанови от болката, но беше твърде късно. Той беше мъртъв. Оолоито седна до тялото му, пипалата на главата и тялото му се бяха

събрали на твърди бучки. Не мърдаше и не говореше. Хладната му плът стана още по-хладна, изглеждаше така, все едно то самото е мъртво, като човека, когото оплакваше.

Нямаше оанкали, които да пазят и наблюдават отгоре. В противен случай Питър можеше и да бъде спасен. Но голямата стая беше пълна с оолои. Какъв беше смисълът от охрана?

Когато едно от другите оолоита забеляза Джийн да стои сама извън входа на запечатаната стая, беше вече твърде късно. Нямаше какво друго да се направи. Изнесоха тялото на Питър и извикаха приятелите на оолоито. То продължи да бъде в състояние на пълно вцепенение.

Джийн, все още леко упоена, уплашена и самотна, се оттегли надалече от създанията, които се бяха струпали в стаята. Тя стоя настрани и гледеше, докато изнасяха тялото. Лилит я забеляза и се доближи до нея, знаеше, че няма с какво да помогне, но се надяваше, че ще може да я успокои.

— Не! — каза Джийн и пристъпи назад към стената. — Махай се!

Лилит въздъхна. Джийн беше изпаднала в продължително състояние на индуцирано от оолоите усамотение. Всички хора, които бяха силно упоени дълго време, изпадаха в това състояние — бяха неспособни да понесат близостта на други освен на своите човешки партньори и на оолоитата, които ги бяха упоили. Нито Лилит, нито Джоузеф бяха изпитали някаква подобна свръхреакция. Лилит беше забелязала единствено увеличената си непоносимост към Кахгаят по времето, когато Никанж започваше да съзрява. В продължение на няколко дни Джоузеф не се отделяше от Лилит и Никанж. След това реакцията му премина. По всичко личеше, че тази на Джийн няма да премине скоро. Какво ли щеше да стане с нея?

Лилит се огледа за Никанж. Забеляза го сред група оолои, отиде при него и сложи ръка на рамото му.

То насочи вниманието си към нея, без да прекъсва контакта си, който беше установило с другите оолои чрез сензорните си пипала. Тя започна да говори на един малък конус, образуван от пипалата на главата му.

— Не можеш ли да помогнеш на Джийн?

— Помощта скоро ще дойде.

— Погледни я! Тя ще се разпадне, преди това да е станало.

Конусът се насочи към Джийн. Тя се беше натикала в един от ъглите. Стоеше, плачеше тихо и гледаше наоколо объркана. Беше висока, едра и силна жена. Сега обаче приличаше на голямо дете.

Никанж се откъсна от другите оолои и по този начин прекъсна обмяната на информация, която се осъществяваше. Другите оолои се отделиха един от друг. Отидоха при хората, за които бяха отговорни, които от своя страна ги чакаха отделени по един или двама. В момента, в който новината за смъртта се разчу, всички хора, с изключение на Лилит и Джийн, бяха силно упоени. Никанж беше отказал да упои Лилит. Вярваше ѝ, че може сама да контролира поведението си, а те вярваха на него. Колкото до Джийн, нито един присъстващ в залата не можеше да я упои, без да я нарани.

Никанж се приближи на около десет крачки от Джийн. Спря и изчака, докато тя го забележи.

Тя потрепери, но не се опита да се свие в ъгъла.

— Няма повече да се доближавам — каза тихо Никанж. — Други ще дойдат да ти помогнат. Не си сама.

— Напротив... Сама съм — прошепна тя. — Те са мъртви. Аз ги видях.

— Само единият — поправи я Никанж, продължавайки да говори тихо.

Тя скри лице в дланите си и поклати глава.

— Питър е мъртъв — каза ѝ Никанж, — но Теджат е само... ранен. Имаш братя и сестри, които скоро ще дойдат да ти помогнат.

— Какво?

— Те ще ти помогнат.

Тя седна на пода, с наведена надолу глава. С приглушен глас каза:

— Никога не съм имала братя или сестри. Дори и преди войната.

— Теджат има роднини. Те ще дойдат да ти помогнат.

— Не, ще ме обвинят... за това, че Теджат е ранен.

— Ще ти помогнат — каза го много тихо. — Ще помогнат и на двама ви. Ще помогнат.

Тя напрегна лицето си, приличаше на дете повече от всякога, опитваше се да разбере. После лицето ѝ се промени. Кърт, силно

упоен, се приближи към нея. Държеше се на разстояние от Никанж, но беше прекалено близко до Джийн. Тя се сви и отстъпи назад.

Кърт поклати глава и отстъпи крачка назад.

— Джийни? — извика я той, гласът му звучеше прекалено гръмко, сякаш беше пиян.

Джийн подскочи, но нищо не каза.

Кърт се обърна към Никанж.

— Тя е една от нас! Ние трябва да се погрижим за нея!

— Не е възможно — каза Никанж.

— А трябва да е възможно! Трябва! Защо не е?

— Връзката ѝ с нейното оолои е прекалено силна, също като твоята с твоето оолои. По-късно, когато връзката отслабне, ще можеш отново да се доближиш до нея. По-късно. Не сега.

— По дяволите. Тя има нужда от нас сега!

— Не.

Оолоито на Кърт дойде и го отведе за ръката. Кърт искаше да се дръпне, но изведнъж силите му го бяха напуснали. Той се препъна и падна на колене. Лилит се извърна настрана. Беше малко вероятно да прости унижението така, както го беше направил Питър. А и той нямаше да е вечно дрогиран. Щеше да запомни.

Оолоито на Кърт му помогна да се изправи на крака и го поведе към стаята, която дяляха с него и Селин. Тъкмо като си тръгваше, стената в далечната страна на стаята се отвори и оттам се показаха едно женско и едно мъжко оанкали.

Никанж помахна на двойката и те дойдоха при него. Бяха се хванали под ръка и вървяха, все едно са ранени и се поддържат, за да не паднат. Бяха двама, а трябваше да са трима, липсваше съществена част.

Мъжкият и женската стигнаха до Никанж, подминаха го и отидоха при Джийн. Изплашена, тя замръзна на място. После лицето ѝ се напрегна, все едно ѝ бяха казали нещо, но тя не го беше чула.

Лилит гледаше тъжно, знаеше, че първите сигнали, които Джийн получава, бяха обонятелни. Мъжкият и женската миришеха добре, миришеха на семейство, всичките ги обединяваше едно и също оолои. Когато взеха ръцете ѝ, тя се почувства добре. Имаше истинско химическо привличане.

Джийн все още изглеждаше изплашена, но едновременно с това чувстваше облекчение. Никанж се оказа прав. Те щяха да помогнат. Истинско семейство.

Остави ги да я отведат до стаята, където Теджат лежеше неподвижен. Не се чу нито една дума. Непознати извънземни същества бяха станали част от нейното семейство. Един човешки приятел и съюзник беше отхвърлен.

Лилит стоеше загледана в Джийн, не осъзнаваше, че Джоузеф е дошъл и е застанал до нея. Беше упоен, но наркотикът само го беше направил безразсъден.

— Питър беше прав — каза ядосано той.

Тя се намръщи.

— Питър? За какво беше прав? Да убива? Да умре?

— Той умря като човек! И почти успя да завлече един от тези със себе си!

Тя го погледна.

— И какво от това? Какво се е променило? На Земята можем да променяме неща. Тук не.

— Все още ли ще искаме да го направим? Какви ще бъдем тогава, чудя се. Няма да сме човешки същества. Вече не.

IV. ТРЕНАЖОР

Тренажорът представляваше зала в кафяви, зелени и сини цветове. Под тънкия пласт покапала по земята шума се подаваше кафява, кална пръст. Кафява река течеше покрай сушата и искреше на светлината на нещо, което приличаше на слънце. Във водата имаше твърде много тиня, за да изглежда синя, въпреки че таванът на помещението, небесният свод отгоре, беше с наситен тъмносин цвят. Никъде не се виждаха следи нито от пушек, нито от смог, и само няколкото облачета загатваха за наскоро падналия дъжд.

От другата страна на реката, на отсрещния бряг, се създаваше илюзия за наредени в редица дървета. Зелена редица. Там преобладаваше зеленият цвят. Нагоре се виждаха истинските зелени корони на дървета с различен ръст, повечето натежали от изобилието на други живи същества: бромелии, орхидеи, папрати, мъхове, лишей, лиани, паразитни растения, а също и щедро попълнение от всякакви насекоми и няколко вида жаби, гущери и змии.

Едно от първите неща, които Лилит бе научила по време на предишната тренировка, беше да не се опира до стволовете на дърветата.

Имаше малко цветя, най-вече бромелии и орхидеи, разположени високо горе в клоните. Долу по земята всяко пъстро, неподвижно нещо се оказваше я листо, я някакъв вид гъба. Всичко тънеше в зеленина. Растителността беше достатъчно рехавата и позволяваше с лекота да се върви през нея, освен може би край реката, където на места, макар и все още непозволено, се налагаше да се разсичат лианите с мачете.

— Инструментите ще дойдат по-късно — й беше казал Никанж. — Засега е достатъчно хората да привикнат към средата. Да започнат да я изследват и сами да открият, че се намират в гора, на сред остров. Остава ги да започнат да чувстват живота на такова място. — То се поколеба за миг. — И да се установят по-трайно в жилищата си с техните оолои. Само така ще се научат да се търпят едни други. Остава ги сами да проумеят, че няма нищо странно в това, да живеят задружно помежду си и с нас.

Лилит и то седяха край брега на реката на едно място, където водата беше подкопала основите на голямо парче земя, което беше паднало в реката, завличайки със себе си няколко дървета и много от околната растителност. Не беше трудно да се стигне до водата, въпреки че точно там земята рязко пропадеше на дълбочина около три метра. На самия ръб на пропастта се издигаше един от местните гиганти: огромно дърво с отвесно разположени клони, като подпори, които се простираха високо над Лилит, и като стени разделяха земята наоколо на отделни стаи. Въпреки огромното разнообразие от форми на живот върху дървото, Лилит застана между две такива подпори, обвити от дървото в почти пълен кръг. Почувства се оградена от нещо, което притежаваше солидността на земянска постройка. Нещо, чиито основи, също като тези на съседите му, ще бъдат подкопани, за да паднат в реката и да загинат.

— Нали знаеш, че ще започнат да изсичат дърветата? — каза тя тихичко. — Ще започнат да правят салове или лодки. Защото ще сметнат, че са на Земята.

— Някои от тях не мислят така — възрази Никанж. — То е само заради вас.

— Но това няма да им попречи да продължат да си правят лодки.

— Не. И ние няма да се опитаме да им попречим. Нека си гребат с лодките, а после, като стигнат до някоя стена, сами ще се върнат. За тях няма друг изход освен този, който ние им предлагаме — да се научат да намират прехрана и подслон в обкръжаващата ги среда и да започнат сами да се справят. Когато станат готови, ще ги върнем на Земята и ще ги освободим.

То знаеше, че те ще избягат, помисли тя. Нямахше начин да не знае. И въпреки това то продължи да обяснява за смесените селища, където хора и оанкали щяха да търгуват помежду си и да се чифтосват, като оолоите щяха да държат контрола над размножаването и по този начин щяха да се раждат деца с черти и от двете групи.

Тя погледна нагоре към спускащите се под наклон клиновидни подпори. Полукръгът, в който се намираше, ѝ пречеше да вижда Никанж и реката. Нямахше друго освен кафява или зелена гора, докъдето поглед стига — измамно усещане за дива природа и усамотение. Никанж я остави известно време да се наслаждава на тази илюзия. То нищо не каза, не издаде никакъв звук. Краката ѝ отмаляха и

се огледа около себе си за нещо, на което можеше да поседне. Не искаше да се връща при другите, преди непременно да ѝ се наложи. Те вече можеха взаимно да се понасят, най-трудната част от приобщаването един към друг беше отминала. Много рядко прибъгваха до опии. Все още упояваха Кърт и Гейбриъл, и неколцина други. Лилит се замисли за тях. Странно, и тя се възхищаваше на това, че имаха смелостта да се противопоставят на въздействието. Значеше ли обаче, че са силни? Или просто не можеха да се адаптират?

— Лилит? — попита Никанж внимателно.

Тя не му отвърна.

— Хайде да се връщаме.

Тя беше открила един сух, дебел корен от лиана, на който приседна. Провесен като люлка, той се спускаше от короната на дървото, а след това закривяваше отново нагоре, за да се заплете в клоните на едно от по-ниските околни дръвчета, преди да се спусне към земята и да се забие в пръстта. Този корен беше по-дебел от повечето околни стволоче и няколкото буболечки по него изглеждаха безобидни. Не беше удобен за седене с множеството извивки и с твърдостта си, но на Лилит не ѝ се тръгваше още.

— А какво ще направите с хората, които не могат да се адаптират? — попита тя.

— Ако не буйстват, ще ги върнем на Земята с останалите като вас.

Никанж се подаде зад клона, с което разруши усещането ѝ за усамотение и дом. Нищо, което приличаше на Никанж или се движеше като него, не можеше да идва от родината. Тя се изправи с неохота и тръгна с него.

— Нахапах ли те мравки? — попита то.

Тя поклати глава. То не харесваше, че тя прикрива някои от леките си наранявания. То смяташе здравето ѝ до голяма степен за своя грижа и в края на всеки ден я преглеждаше за ухапване от насекоми и особено от комари. Тя си помисли, че би било по-лесно да не бяха включвали комарите в това скромно подобие на Земята. Но оанкалите не смятаха така. Симулацията на земна тропическа гора трябваше да бъка от змии, стоножки, комари и други гадини, от които Лилит спокойно можеше да се лиши. Притрябвало им беше на оанкалите да се тревожат, помисли тя цинично. Нали тях никой не ги хапеше.

— Не останаха много от вашите — каза Никанж, докато вървяха.
— Та кой ще иска да се откаже от вас.

Тя трябваше да се върне назад в мислите си, за да разбере какво се опитваше да ѝ каже.

— Някои от нас смятаха, че трябва да спрем известно време да ви приобщаваме, докато не ви доведем до това място — продължи то.
— Тук би ви било по-лесно да се свържете един с друг, да образувате семейство.

Лилит го изгледа с почуда, но не каза нищо.

Семействата бяха начин да се създават деца. Да не би пък Никанж да искаше да каже, че на това място ще трябва да зачеват и да раждат деца?

— Но повечето от нас нямаха търпение — продължи то и внимателно обви шията ѝ със сетивната си ръка. — Щеше да е по-добре, ако нашите два народа не бяха така силно привлечени от вас.

Когато най-сетне им раздадоха някакви материали и сечива, оказаха се водонепромокаеми брезентови платници, мачетета, брадви, лопати, мотики, метални съдини, въжета, хамаци, кошове и постелки. Лилит разговаря с всеки един от по-опасните хора, преди да получат инструментите си.

Направи последно усилие, помисли тя с досада.

— Изобщо не ми пука какво си мислиш за мен — каза на Кърт. — Истината е, че човеците на Земята ще се нуждаят от такива като теб. Затова те събудих. Искам да стигнеш жив там долу. — Тя се поколеба за миг. — И моля те, Кърт, не прави като Питър.

Той я погледна учудено. Едва отърсил се от въздействието на опиата, едва добил способност да буйства, и вече гледаше напрегнато.

— Накарай го отново да заспи! — Лилит беше помолила Никанж. — Накарай го да забрави! Не му давай мачете, за да разбереш дали няма да го използва срещу някого.

— Яхжахий смята, че му няма нищо — беше отвърнал Никанж.

Яхжахий беше оолоито на Кърт.

— Наистина ли? — усъмни се Лилит. — А какво мислеше оолоито на Питър?

— Нищо. Затова и никой не разбра, че се намира в опасност. Безумно поведение. Казах ти, че за нас щеше да е по-добре, ако не бяхме толкова силно привързани към вас.

Тя поклати глава.

— Ако Яхжахий смята, че Кърт няма да създава проблеми, греши.

— Ние наблюдаваме Кърт и Яхжахий — продължи Никанж. — Кърт сега изживява труден период, но Яхжахий е готов. Дори Селин е готова.

— Селин! — Лилит произнесе името с неприязън. — Поздравления, задето ги събрахте в двойка. Постигнахте много повече, отколкото с Питър и Джийн. Те двамата бяха като огън и бензин. Да. Пък и без това Селин не е готова да загуби още един самец. Тя ще се

вкопчи в него. А Кърт, понеже тя му се струва много по-уязвима, отколкото е, ще има добър повод да не рискува, да не прави опит да я зареже. Така че двамата ще се оправят.

— Няма — каза й по-късно Гейбриъл.

Той най-сетне се беше отърсил напълно от ефекта на опиата и се справяше далече по-добре от другите.

Кахгаят, който гореше от нетърпение да предизвиква Лилит, да я принуждава да върши разни неща, да й се подиграва, проявяваше безкрайно търпение към Тейт и Гейбриъл.

— Постави се на мястото на Кърт — й беше казал Гейбриъл. — Той няма власт дори над това, което тялото му прави или чувства. Той е обладан като жена и... Не, не ми обяснявай! — Вдигна ръка, за да не й позволи да го прекъсне. — Той знае, че оолоите не са мъжки. Знае, че целият този секс се случва само в главата му. Какво от това. На кого му пука! Други натискат копчетата. Но той няма да им позволи да се отърват току-тъй.

Лилит се уплаши и съвсем искрено попита:

— А ти как се помири с него?

— Кой казва, че съм се помирил?

Тя се втренчи в него.

— Гейб, не можем да си позволим да изгубим и теб.

Той се усмихна. Красиви, съвършено здрави, бели зъби. „Като на хищник“, помисли тя.

— Няма пръв да направя следващата крачка — отвърна той. — Или поне не и преди да разбера къде се намирам. Нали знаеш, че продължавам да не вярвам, че не сме на Земята?

— Знам.

— Тропическа гора наред космически кораб. Кой ще повярва на това? Освен оанкалите. Ясно е, че те не са от Земята. Повече от сигурно е. Но сега са тук, на нещо, което прилича на Земята и където има същите звуци и миризми.

— Но не е.

— Ти твърдиш така. Много скоро сам ще разбера.

— Кахгаят може да ти покаже неща, които да ти помогнат да повярваш. Дори Кърт би повярвал.

— Нищо не е в състояние да убеди Кърт. Нищо не стига до съзнанието му.

— Мислиш ли, че ще постъпи като Питър?

— Да, но с далече по-добър резултат.

— За бога. Знаеше ли, че пак са върнали Джийн в състояние на летаргичен сън? Когато се събуди, тя ще е забравила за Питър.

— Чух, да. Предполагам, че така ще ѝ бъде по-лесно, когато я уредят с друг мъж.

— Ти това ли би искал да се случи с Тейт?

Той сви рамене, обърна се и си тръгна.

Лилит научи хората как да правят сламени покриви, като подпъхват отделните части една под друга върху наклонените греди, така че, когато вали, водата да не се стича вътре. Показа им също и кои са най-подходящите дървета за направата на дъски за пода и за рамките на вратите и прозорците. И така, в продължение на няколко дни, всички се трудиха заедно и вдигнаха голямо дървено наколно жилище със сламен покрив, на безопасно разстояние от нивото на водите, когато реката приижда. Къщичката беше точно копие на онази, в която всички живееха вкупом и която Лилит и оолоите бяха построили, след като оолоите ги бяха довели тук, в тренажора, по безкрайните коридори.

Оолоите оставиха тази къщичка изцяло на разположение на хората. Те гледаха или седяха и разговаряха помежду си, или пък изчезваха в гората по техните си дела. Но когато работата приключи, отбелязаха повода със скромно угощение.

— Отсега нататък вече няма да ви даваме храна наготово — обърна се един от тях към хората. — Ще трябва сами да се изхранвате с онова, което расте наоколо или което отглеждате в градините си.

Думите му не изненадаха никого. Та нали и без това вече късаха снопове неузрели банани от дърветата наоколо и ги провесваха по гредите или отпред на верандата. Докато ги чакаха да узреят, хората разбраха, че ще им се наложи да ги опазват от разните буболечки.

Неколцина вече бяха успели да си отрежат някой и друг ананас или да откъснат папая или плодове от околните хлебни дървета. Повечето не харесваха вкуса на плодовете на хлебното дърво, докато Лилит не им показа семената му. Когато ги изпекоха, както тя им каза, и ги изядоха, разбраха, че през цялото време, докато са били в голямата зала, са се хранили именно с тях.

От земята вадеха маниока и сладките картофи, които Лилит беше посадила по време на своето обучение.

Сега беше техен ред да засеят реколта.

А също така беше ред на оанкалите да видят каква човешка реколта ще съберат.

Двама мъже и една жена бяха нарамили сечивата си и не се бяха върнали от гората. Въпреки че все още не знаеха чак толкова много неща, че сами да се оправят.

Оолоите обаче не тръгнаха да ги търсят.

Вместо това всички те склочиша пипалата на главите си и сензорните си крайници и като че ли мигом взеха решението: ще се правят, че не са забелязали липсата на тримата.

— Никой не е бягал — отвърна Никанж, когато Джоузеф и Лилит го попитаха какво ще стане сега. — Може и да са изчезнали, но все още са тук някъде, на острова. Ние ги наблюдаваме.

— А как успявате да ги следите през дърветата? — поиска да узнае Джоузеф.

— Корабът ги следи. Ако нещо им се случи, има кой да се погрижи за тях.

И други хора започнаха да напускат селището. Дните минаваха и някои от оолоите станаха видимо неспокойни. Страняха от другите, заставаха неподвижно, като камъни, прибрали глави и пипала към тялото, подобно на корави тъмни буци, които по думите на Лия приличаха на отвратителни тумори. Все едно дали ще им крещиш, ще ги вали дъжд или ще се спъваш в тях, те не се помръдваха. Когато пипалата на главите им престанаха да следят движенията на околните, при тях дойдоха половинките им, за да ги обгрижват.

От гората излизаха мъжки и женски оанкали и отиваха при техния оолои. Лилит не знаеше някой да ги е викал, но забеляза пристигането на първата двойка. Случи се веднъж, когато беше отишла на едно място край реката, където растеше хлебно дърво, щедро отрупано с плод. Беше се покатерила нависоко, хем да понабере плодове, хем да се наслади на уединението и красотата на самото дърво. От малка не я биваше много да се катери по дървета, но по време на обучението беше придобила известна сръчност и увереност и беше заобичала близостта с нещо, което толкова много ѝ напомняше Земята.

От високото тя забеляза двете оанкали, които излизаха от водата. Те сякаш не плуваха към брега, а в един миг, когато приближиха, просто

се изправиха и стъпиха на сушата. За миг спряха погледа си върху нея, но после се обърнаха и поеха към селището.

Беше ги наблюдавала безмълвно, но те бяха усетили присъствието ѝ. Още един мъжкар и една женска, дошли да се притекат на помощ на някое поболяло се изоставено оолои.

Щяха ли хората да се почувстват по-силни, ако знаеха, че могат да породят усещането за болест и изоставяне у някое оолои? На оолоите не им понасяше раздялата с някого, който носеше тяхната специфична миризма, техния специфичен химически маркер. Не умираха. Но забавяха жизнените си процеси, отдръпваха се навътре в себе си, докато роднините им не ги извадеха от това вцепенение, или в по-лошия случай, докато някое друго оолои, което изпълняваше ролята на лекуващ, не ги изтръгнеше от това състояние. Но защо не отиваха при половинките си, когато хората ги изоставяха?

Защо се вцепеняваха и позволяваха да се разболяват?

Лилит се върна в селището, понесла на гръб голяма грубо изплетена кошница, пълна със семена от хлебно дърво. Когато пристигна, завари мъжкото и женското оанкали да се грижат за своето оолои, притиснали го помежду си и преплели глави и пипала. Всяко докосване между тримата се последваше от сключване на пипала. Позата им беше много интимна и затрогваща, но наоколо се бяха излегнали още оолои, които стояха на пост, като си придаваха безгрижен вид. Няколко хора също гледаха какво се случва. Лилит обиколи с поглед селището, докато се чудеше колко от тези, които в момента не бяха тук, нямаше да се върнат от експедициите из гората или събирането на плодове през деня. Дали пък тези, които не се завръщаха, не се събираха на едно място в някоя друга част на острова? Дали не си бяха направили заслон? Дали точно в този момент не правеха лодка? Изведнъж я порази следната мисъл: Ами ако бяха прави? Ами ако по някакъв начин наистина бяха попаднали на Земята? Ами ако наистина се окаже възможно да се качиш в лодка и да загребеш с весла към свободата? Ами ако независимо от всичко, което беше видяла и почувствала, всичко се окаже някаква груба шега? Но как би могло? И защо да го правят? Защо им трябва на оанкалите да си създават толкова много грижи?

Не. Тя не разбираше защо оанкалите бяха извършили голяма част от нещата, но вярваше в няколко основни истини. Корабът. Земята,

която чакаше реда си да бъде повторно завладяна от хората. Цената, която оанкалите трябваше да заплатят, за да спасят нищожните отломки от оцелялото човечество. Само че все повече и повече хора напуснаха селището. Къде отиваха? Ами ако... Тази мисъл не ѝ даваше покой, независимо от това, което си мислеше, че знае със сигурност. Ами ако другите са прави?

Откъде идваше това съмнение?

Вечерта, докато носеше наръч дърва за огрев, Тейт се изпречи пред нея.

— Кърт и Селин избягаха — каза тихичко. — Селин ми беше намекнала нещо такова.

— Но не мога да повярвам, че едва сега посмяха.

— Аз пък не мога да повярвам, че Кърт не е разбил главата на някое оанкали, преди да избяга.

Лилит кимна и пристъпи, за да свали на земята наръча дърва.

Тейт също направи крачка и отново ѝ попречи да мине.

— Какво искаш? — попита Лилит.

— И ние ще се махаме. Довечера.

Говореше много тихо, въпреки че със сигурност все някое оанкали щеше да ги чуе.

— Накъде?

— Не сме решили още. Може би ще намерим другите или пък те нас. А може и да намерим, или да измайсторим нещо.

— Сами? Двамата?

— Четиримата. Но може да дойдат и други.

Лилит се намръщи, защото не знаеше какво да мисли. Двете с Тейт бяха станали приятелки. Но където и да смяташе, че отива, Тейт нямаше да може да избяга. Ако тя или някой друг не пострадаше, накрая пак щеше да се върне.

— Чуй ме — каза Тейт. — Не ти го казвам просто така. Искаме да дойдеш с нас.

Лилит я дръпна встрани от пътеката. Така и така оанкалите щяха да чуят, но поне да не въвлечат в това други хора.

— Гейб вече говори с Джо — продължи Тейт. — Ние искаме Гейб... Какво!

— Млъкни! Искаш всички да чуят ли?

— Джо каза, че тръгва. А ти?

Лилит я погледна с неприязън.

— Какво аз?

— Трябва да ми кажеш веднага. Гейб иска да тръгне час по-скоро.

— Ако тръгна с вас, то ще е утре сутрин, след закуска.

Тейт, напълно в неин стил, не каза нищо. Само се усмихна.

— Не съм казала, че ще дойда. Казах само, че няма смисъл да се измъкваме тайно през нощта, за да настъпим някоя коралова змия или друга гадина. Нощно време в гората е тъмно като в рог.

— Гейб смята, че няма да забележат отсъствието ни толкова бързо.

— Полудяхте ли? Ако тръгнете през нощта, на сутринта ще знаят, че ви няма, ако преди това не сте разбудили всички, препъвайки се в нещо или настъпвайки някого. А ако тръгнете утре сутрин, никой няма да разбере чак до вечеря. — Тя поклати глава. — Не че на тях им пука. Поне засега нищо не издават. Но ако ще се измъквате тайно, поне го направете така, че да имате време да си намерите подслон за през нощта или ако завали.

— Щом завали — поправи я Тейт. — Защото рано или късно, все някога ще завали. Мислехме, като се измъкнем оттук, да преминем реката, да тръгнем на север и да вървим, докато открием места с по-сух и по-хладен климат.

— Тейт, ако се намираме на Земята, като имам предвид онова, което сполетя планетата и по-специално северното полукуълбо, по-добре е да се отправите в южна посока.

Тейт сви рамене.

— Нямаш право на глас, ако не дойдеш с нас.

— Ще поговоря с Джо.

— Но...

— И накарай Гейб да ти преподаде някой и друг урок по актьорско майсторство. Аз само казах това, което и вие си мислите. И двамата не сте глупави, но теб не те бива много да баламосваш хората.

Тейт се засмя. Типично.

— Едно време ме биваше. — После спря да се смее. — Да, права си. Ние сами стигнахме до извода, че трябва да тръгнем утре сутрин и да се отправим на юг, но решихме също така, че с нас трябва да дойде човек, който не по-зле от оанкалите знае как да оцелее в тези условия.

Настъпи мълчание.

— Нали ти е ясно, че се намираме на остров? — обади се Лилит.

— Не, не ми е ясно — отвърна Тейт. — Но съм склонна да ти повярвам. Ще се наложи да преминем през реката.

— И каквото и да заварим там, на така наречения друг бряг, в крайна сметка ще се натъкнем на стена.

— Ами слънцето, луната, звездите? Ами дъждът и тези дървета, които очевидно стоят тук от векове?

Лилит въздъхна.

— Забрави за тях.

— Само защото оанкалите така са ти казали?

— Да, но и не само, също и заради онова, което видях и почувствах, преди да те пробудя.

— Искаш да кажеш онова, което оанкалите са те накарали да видиш и да почувстваш. Не можеш да си представиш какви неща ме кара да чувствам Кахгаят.

— Така ли мислиш?

— Искам да кажа, че не можеш да вярваш на това, което правят със сетивата ти!

— С Никанж се познаваме от времето, когато то беше твърде малко, за да стори на сетивата ми каквото и да било без мое знание.

Тейт извърна очи и се загледа в реката, по чиито води все още танцуваха проблясъци. Слънцето, изкуствено или истинско, все още не беше се изгубило зад хоризонта, а реката изглеждаше по-мътна от всякога.

— Виж — каза тя, — не искам нищо да кажа, но те моля да ме изслушаш. Вие двамата с Никанж...

Гласът ѝ замря и тя внезапно погледна Лилит, сякаш изискваше отговор.

— Какво? Не те разбирам.

— Ти си по-близка с него, отколкото ние с Кахгаят.

— Ти...

Лилит втренчи поглед в нея, без да казва нищо.

— По дяволите, искам само да кажа, че ако няма да идваш с нас, поне не се опитвай да ни попречиш.

— Досега попречили ли са на някого да си тръгне?

— Само те моля да не ни издаваш, нищо повече.

— Ти май наистина си глупава — каза Лилит внимателно.

Тейт отново извърна очи и вдигна рамене.

— Казах на Гейб, че ще те накарам да ми обещаеш.

— Защо?

— Той смята, че ако дадеш дума, ще я спазиш.

— А ако не дам дума, значи, че ще изтичам да ви издам, така ли?

— Не ми пука, прави каквото знаеш.

Този път Лилит вдигна рамене, обърна се и тръгна към селището. Тейт изчака малко да види какво ще направи. След това хукна подире ѝ и я издърпа встрани от пътеката.

— Съжалявам, че се засегна — изсъска Тейт. — Идваш ли с нас, или оставаш?

— Знаеш ли голямото хлебно дърво, онова на брега, нагоре по реката?

— Да. И?

— Ако тръгнем, утре след закуска ще ви чакаме там.

— Не се бави.

— Добре.

Лилит ѝ обърна гръб и закрачи към селището. Колко оанкали бяха чули разговора им? Едно? Няколко? Всички? Какво значение имаше? След няколко минути Никанж щеше да научи. Така че да има достатъчно време да извика Ахажас и Дичаан. То нямаше да седи в ступор като останалите. Сега и тя се замисли защо другите не бяха постъпили така. Със сигурност знаеха, че техните човешки избраници ги напускат. Какгяят поне знаеше със сигурност. Как щеше да постъпи то?

Изведнъж в главата ѝ нахлу спомен от времената, когато първобитните хора са изпращали синовете си да поживеят известно време сами в гората или в пустинята или са ги подлагали на някакъв друг вид изпитание на мъжествеността им.

Когато приближавали определена възраст, момчетата, които били обучавани да преживяват в средата, в която живеят, били прокуждани от общността и подлагани на проверка на наученото.

За това ли ставаше въпрос? Научи хората на основните умения, а после, когато се почувстват готови, ги пусни да си вървят?

Тогава защо някои оолои изпадаха в ступор?

— Лилит?

Тя подскочи, спря се и изчака Джоузеф да я настигне. Повървяха заедно, докато стигнат до огъня, където хората си подаваха печени картофи и ядки от бразилски орех, който някой случайно беше открил.

— Говори ли с Тейт? — попита той.

Тя кимна.

— Какво ѝ каза?

— Че ще говоря с теб.

Мълчание.

— Ти какво искаш? — попита тя.

— Да се махна.

Тя се спря, обърна се да го погледне, но не можа да разгадае изражението му.

— Нима ще ме оставиш? — прошепна.

— А ти защо искаш да останеш? Заради Никанж ли?

— Наистина ли ще ме оставиш?

— Защо ти е да оставаш? — шепотът му проехтя като вик.

— Защото сме на кораб. Защото няма къде да избягаме.

Той вдигна очи към яркия полумесец и към първите изгрели без ред звезди.

— Искам лично да се убедя — каза той внимателно. — Имам усещането, че съм у дома. Въпреки че никога през живота си не съм стъпвал в тропическа гора, но всичко тук — миризмите, вкусовете и гледките — ми напомня за дома.

— Знам.

— Трябва да се убедя!

— Така е.

— Не ме принуждавай да те оставя.

Тя го сграбчи за ръката, сякаш беше животно, което щеше да се измъкне.

— Ела с нас! — прошепна той.

Тя затвори очи и изключи от съзнанието си гората и небето, тихия говор на хората край огъня, оанкалите, които седяха със заключени пипала и разговаряха без думи. Колко от тях бяха чули онова, което си казаха с Джоузеф? Е, поне нито едно от тях не даваше вид да е чуло.

— Добре — каза тя тихичко. — Ще дойда.

Когато на следващия ден след закуска Джоузеф и Лилит отидоха при хлебното дърво, не завариха никого. Лилит беше видяла Гейбриъл да напуска селището, нарамил голям кош, брадва и мачете, сякаш отиваше да цепи дърва. При нужда хората правеха това, също както при нужда и Лилит грабваше брадвата, мачетето и коша и отиваше в гората да събира дърва. Когато искаше да преподаде уменията си, водеше и други със себе си, но когато искаше да се усамоти с мислите си, не вземаше никого.

Тази сутрин само Джоузеф я беше придружил. Тейт беше напуснала селището още преди закуска. Лилит си помисли, че сигурно е отишла до някоя от градините, които семейството на Лилит и Никанж беше засадило. Оттам можеше да изрови маниока или сладки картофи или да си откъсне папая, банани или ананаси. Не че тези запаси щяха да им стигнат. Скоро щеше да им се наложи да преживяват от това, което намерят в гората.

Лилит беше взела семки от хлебно дърво по две причини: защото харесваше вкуса им и защото бяха богати на протеини. Освен това носеше и малко картофи, фасул и маниока. В дъното на коша беше сложила още няколко чифта дрехи, хамак, изплетен от леко, но здраво оанкалско зебло, и няколко парченца суха прахан.

— Няма да чакаме много — каза Джоузеф. — Трябваше вече да са тук. А може да са дошли и да са тръгнали.

— По-вероятно е да дойдат, когато решат, че никой не ни е проследил. Искат да са сигурни, че не съм ги издала, че не съм предупредила оанкалите.

Джоузеф я погледна и се намръщи.

— Тейт и Гейбриъл ли ти го казаха?

— Да.

— Не вярвам.

Тя сви рамене.

— Гейб ми каза, че трябва да се измъкнеш за свое собствено добро. Каза още, че чул някои хора да се настройват срещу теб, след

като си възвърнали способността да мислят самостоятелно.

— Аз искам да се обърна към опасните хора, Джо, не да страня от тях. Искам и ти така да постъпиш.

Известно време той гледа вторачено реката, след което я прегърна през рамо.

— Искаш ли да се върнеш?

— Да. Само че оставаме тук.

Той не възрази. Тя ненавиждаше мълчаливостта му, но я прие. Той изгаряше от желание да се махне от селището. В него напираше силното убеждение, че се намира на Земята.

След малко Тейт, Лия, Рей и Алисън дойдоха при хлебното дърво, предвождани от Гейбриъл. Той се спря и погледна Лилит за миг. Беше сигурна, че беше чул думите ѝ.

— Да вървим — каза тя.

Тръгнаха нагоре по брега, по взаимно съгласие, понеже никой не желаше да се връща обратно в селището. Следваха реката, за да не се изгубят. От време на време си проправяха път през избуялата растителност или въздушните корени, но никой не се оплакваше. Беше влажно и всички се потяха обилно. После заваля. Никой не се впечатли от това, само дето трябваше да внимават повече къде стъпват в калта. И комарите не досаждаха, както преди. Лилит размаза с ръка един, който се оказа по-нахален от другите. Довечера Никанж нямаше да бъде при нея, за да се погрижи за раните от ухапванията, и тя нямаше да усети нежния допир на множеството чувствителни пипала и ръце. Дали и на другите щеше да им липсва това докосване?

Накрая дъждът спря. Продължиха да вървят, докато слънцето застана право над главите им. След това поседнаха на мокрия ствол на паднало дърво, като не обръщаха внимание на гъбите и отпъждаха с ръка буболечките. Похапнаха ядки от хлебно дърво и изядоха най-узрелите банани, които Тейт беше донесла. Пиха вода направо от реката, защото отдавна вече бяха свикнали да не обръщат внимание на тинята. Пък и бездруго, когато загребваха в шепите си, не я виждаха, а и тя си беше напълно безвредна.

Странно, но почти никой не говореше. Лилит се отдели от групата, за да се облекчи край едно дърво, но когато отново се върна, видя, че не са я изпусkali нито за миг от очи.

В следващия миг всички рязко забиха погледа си другаде — кой в дърво, кой в храната, кой в ноктите си.

— Ама че работа — промърмори Лилит и добави по-силно: — Време е да поговорим.

Застана пред падналото дърво, на което някои седяха, а други се бяха опрели.

— Какво ви мъчи? Да не би да очаквате мига, в който ще ви изоставя и ще се върна при оанкалите? Или смятате, че използвам магия, за да ги известявам чак оттук? Кажете, в какво ме подозирате?

Мълчание.

— Кажете, Гейб, какво те мъчи?

Той я погледна право в очите, без да мигне.

— Нищо. — Разпери ръце. — Изнервени сме и толкоз. Не знаем какво ще ни сполети. Уплашени сме. Не трябва да ни съдиш, задето се чувстваме така, но ти си тази, която е различна. Никой не знае доколко приличаш на нас.

— Нали дойде! — обади се Джоузеф и застана до нея. — Това говори достатъчно, че и тя е същата като нас. И тя поема същия риск.

Алисън се плъзна от ствола на дървото на земята.

— И какво рискуваме? — попита тя. И се обърна направо към Лилит. — Какво ще стане с нас?

— Не знам. Мога да предположа, но това няма никакво значение.

— Кажете ни!

Лилит погледна останалите, които седяха и я чакаха да проговори.

— Според мен в момента сме подложени на последните изпитания — започна тя. — Хората напускат селището, когато са готови. Преживяват извън него, кой както може. Ако оцелеят в гората, значи, ще могат да оцелеят и на Земята. Затова никой не им пречи да напускат селището. Затова никой не тръгва след тях да ги връща.

— Не сме сигурни, че никой не тръгва след тях — обади се Гейбриъл.

— Нали нас не ни преследват?

— Как можем да сме сигурни?

— Кога най-после ще повярваш?

Той млъкна. Отправи нетърпелив поглед към реката.

— Гейб, кажи защо настоя да дойда с вас? Ти лично защо пожела да дойда?

— Не съм. Просто си...

— Не ме лъжи.

Той се намръщи и я погледна ядосано.

— Просто си помислих, че ако желаяш, трябва да ти се даде шанс да се измъкнеш от оанкалите.

— Реши, че мога да ви бъда от полза! Реши, че като съм с вас, ще намерите по-добра прехрана и ще успеете да оцелеете в гората. Изобщо не си и помислял, че ми правиш услуга, напротив, помислил си, че правиш услуга на себе си. Добре, тогава. — Тя погледна и останалите. — Само че тая няма да я бъде. Не и докато всички си седите и чакате да стана вашият Юда. — Тя въздъхна. — Да тръгваме.

— Чакай малко — каза Алисън, защото хората се размърдаха. — Ти все още смяташ, че сме на кораб, нали?

Лилит кимна.

— Да, намираме се на кораб.

— Има ли и други, които смятат така? — попита Алисън.

Мълчание.

— Не знам къде сме — отвърна Лия. — Не мога да си представя как всичко това може да бъде част от кораб, но каквото и да е, където и да се намираме, ще го изследваме и сами ще се убедим. Много скоро ще узнаем.

— Но нали тя вече знае — настоя Алисън. — Лилит знае, че това е кораб, без значение каква е истината. Тогава какво търси тук?

Лилит понечи да отговори, но Джоузеф я изпревари.

— Тя е тук, защото аз я помолих. И аз като вас изгарям от нетърпение да проуча това място. Обаче искам тя да е до мен.

Лилит се прокле, че не беше заобиколила дървото, за да не ѝ се налага да посреща вторачените им погледи и неловкото мълчание. Мнителността им.

— А, значи, това било? — попита Гейбриъл. — Дошла си, защото Джо те е помолит?

— Да — отвърна тя спокойно.

— Иначе щеше да си останеш при оанкалите?

— Щях да остана в селището, да. В крайна сметка аз съм наясно, че там ще оцелея. Пък и ако това наистина са последни изпитания, аз

вече съм ги издържала.

— И каква оценка получи от оанкалите?

Стори й се, че това бе най-искреният въпрос, който той й беше задавал, изпълнен едновременно с враждебност, мнителност и презрение.

— Нямаше оценки, а само да и не, Гейб. Изпит на живот и смърт.

След което се обърна и продължи нагоре покрай реката, като проправяше пътека за останалите. Не беше изминала и няколко крачки, когато чу, че бяха тръгнали след нея.

В горната част на течението на реката се намираше най-старата част на острова, където имаше най-много от онези огромни столетни дървета, повечето от които с широки подпорни корени. Някога тази земя е била част от сушата, но постепенно се беше превърнала първо в полуостров, а когато реката беше променила хода си, беше прекъснала напълно крехката връзка със сушата. Или най-вероятно беше станало така. Това поне беше илюзията, която оанкалите искаха да създадат. Ала дали беше илюзия?

Лилит си даде сметка, че колкото повече върви, толкова по-чести ставаха миговете на съмнение. Тя не беше идвала насам. Но подобно на оанкалите, не се притесняваше, че може да се загуби. С Никанж на няколко пъти се бяха разхождали из вътрешността на острова и за нея не беше никакъв проблем, докато поглежда нагоре към зелените корони на дърветата, да поддържа убеждението си, че се намира в огромно затворено помещение.

Но реката ѝ се стори много широка. Докато вървяха покрай брега, пейзажът от другата страна се сменяше, приближаваше, на места изглеждаше по-гъсто залесен, на други — по-рехав откъм растителност, ниски скали се редуваха с равни пространства, които се спускаха към водата, където се сливаха, почти без изкривяване на очертанията, с отражението си във водата. От време на време различаваше върхарите на някои дървета. Онези, които извисяваха ръст над морето от зеленикави корони.

— Трябва да се установим за през нощта — каза тя, когато слънцето ѝ подсказа, че следобедът преваля. — Ще лагеруваме тук, а на сутринта ще започнем да правим лодка.

— Идвала ли си на това място преди? — попита Джоузеф.

— Не съм. Но околността ми е позната. Ето тук е най-тесният участък на реката. А сега да почваме да си правим навес. Всеки момент ще завали.

— Чакай малко — спря я Гейбриъл.

Тя го погледна и се досети какво щеше да последва. По навик пак беше взела нещата в свои ръце. Сега той щеше да започне с упреците си.

— Не ти предложихме да дойдеш с нас, за да ни поучаваш — каза той. — Вече не сме в затворническата стая. Вече не можеш да ни заповядваш.

— Доведохте ме с вас заради знанията, които не притежавате. Какво искате да правите? Да продължите да вървите, докато стане твърде късно, за да си направите навес? Или да спите довечера в калта? А може би искате да намерите още по-широк участък от реката, откъдето да преминете отсреща?

— Искам да открия другите, ако още не са ги заловили.

Лилит се поколеба за миг, изненадана от думите му.

— И ако все още са заедно. — Тя въздъхна. — И другите ли искат същото?

— Аз искам да съм възможно най-далече от оанкалите — отвърна Тейт. — Искам да забравя усещането от техния допир.

Лилит посочи с пръст.

— Ако това там наистина е суша, а не някаква измама, тогава трябва да тръгнете натам. Или поне на първо време.

— Не, първо ще намерим другите! — настоя Гейбриъл.

Лилит го погледна с интерес. Сега той беше на свобода. Вероятно си мислеше, че е в двубой с нея. Искаше да бъде водач, за разлика от нея, обаче тя нямаше друг избор. Ако му отстъпеше, много скоро някой щеше да загине.

— Ако направим навеса сега — започна тя, — утре ще открия другите, ако са наблизно. — Вдигна ръка, преди някой да се опита да възрази. — Някой от вас или всички вие можете да дойдете с мен и ако искате, да гледате. Но истината е, че аз не мога да се загубя. Ако ви оставя тук и вие не мърдате от това място, ще мога отново да ви намеря. Ако тръгнем всички заедно, ще мога отново да ви върна тук. И все пак не е изключено някой от другите или всички до един да са успели да преминат реката. Имаха достатъчно време.

Неколцина започнаха да кимат.

— Къде ще лагеруваме? — попита Алисън.

— Още е рано — възрази Лия.

— Не мисля, че е рано — обади се Рей. — С тези комари и с отмалелите ми крака, предпочитам да спрем.

— Тази вечер комарите ще бъдат безмилостни — предупреди го Лилит.

Да спиш с оолои, бе за предпочитане пред каквото и да било мазило против комарите.

— Довечера вероятно ще се опитат да ни изядат живи.

— Ще го преживея — обади се Тейт.

„Толкова много ли мразеше Кахгаят? — замисли се Лилит. — Или вече усещаше липсата му и това бе начин да се пребори с чувствата си?“

— Можем да поразчистим ето тук — провикна се Лилит. — Запазете тези две млади дръвчета. Чакайте. — Тя погледна дали колонии жилещи мравки не бяха нападнали някое от тях. — Да, тук е добре. Намерете още две горе-долу толкова високи или по-големи и ги отрежете. А също и въздушни корени. Но гледайте да са тънки, че да можем да ги използваме за въжета. И внимавайте. Ако нещо ви ужили или ухапе в гората... Помнете, тук сме сами. Можете да загинете. И гледайте да не изпускате мястото от поглед. Уверявам ви, че тук човек може да се загуби много лесно.

— Но не и ти, понеже си много добра — прекъсна я Гейбриъл.

— Изобщо не е въпросът в това. Аз притежавам ейдетична памет и съм имала повече време да привикна към живота в гората.

Всяка промяна на оанкалите, за която им беше разказвала, подбиваше авторитета ѝ пред тях.

— Прекалено добре звучи, за да е истина — внимателно каза Гейбриъл.

Избраха най-високото място в околността и си направиха навес. Решиха, че няма да им трябва за повече от четири-пет дни, поне на първо време. Навесът нямаше стени, а само рамка и покрив. Но беше достатъчен, за да закачат хамаците или да разгънат постелките върху дюшеци от листа и клони. Имаше достатъчно място да заслони всички от дъжда. Вместо покрив опънаха брезентовите платнища, които някои от тях бяха донесли. Накрая използваха клонки, за да пометат земята и да премахнат листата, съчките и гъбите.

Рей успя някак си да запали огън с помощта на лъка, който Лия беше взела, но се закле да не го прави друг път. Много е изморително,

каза.

Лия беше донесла и царевица от градината. Кочаните почернях, когато ги опекоха заедно със сладките картофи, които Лилит беше взела.

Изядоха царевицата и картофите и част от хлебните ядки. Заситиха се, но не изпитаха удоволствие от храната.

— Утре ще наловим риба — каза Лилит.

— Как така — нямаме нито безопасна игла, нито влакно, нито прът? — зачуди се Рей.

Лилит се усмихна.

— По-лошо дори. Оанкалите не ме научиха да убивам живи същества, затова успях да уловя единствено рибите, приклучени в плитчините на някои от по-малките поточета. Изрязвах дълга, права пръчка от някое младо дръвче, подострях единия ѝ край, закалявах го на огъня и се учех да я използвам като копие за риболов. И накрая успях — успях да прониза няколко риби.

— А опитвала ли си с лък и стрела? — попита Рей.

— Да. Но с копието се справях по-добре.

— Аз пък ще опитам — отвърна той. — А дори мога да успея да измайсторя първобитен вариант на безопасната игла и влакното. Утре, докато вие обикаляте да търсите другите, аз ще се упражнявам да ловя риба.

— Заедно ще ловим риба — намеси се Лия.

Той се усмихна и взе ръката ѝ, но в същия миг я пусна. Усмивката му изчезна и той се загледа в пламъците на огъня. Лия отправи поглед към притъмнялата гора.

Лилит ги гледаше и се мръщеше. Какво става тук? Някакъв проблем между тях двамата или имаше и още нещо?

Изведнъж заваля, но те стояха на сухо, сплотени срещу мрака и звуците на нощта. Дъждът се изливаше и буболечките потърсиха убежище по телата им, като ги хапеха или се хвърляха към огъня, който отново бяха запалили, след като приключиха с приготвянето на храната, за да им бъде светло и уютно.

Лилит завърза хамака си за две напречни греди и легна в него. Джоузеф провеси своя до нейния, но достатъчно близо, че да не може друг да се настани помежду им. Въпреки това не я докосна. Не бяха сами. Тя и не очакваше да се любят. Но не ѝ стана приятно, че той

старателно избягваше допира ѝ. Тя протегна ръка и го докосна по лицето, за да го обърне към себе си.

Вместо това той се отдръпна. Но по-лошото бе, че ако той не я беше изпреварил, тя щеше да направи същото. Почувства нещо нередно в близостта на плътта му, нещо странно отблъскващо. Не беше имала подобно усещане, преди Никанж да се настани помежду им. Преди докосването на Джоузеф ѝ беше повече от приятно. Като вода след дълга суша. И точно тогава Никанж се настани в живота им. То беше създадо онази могъща връзка между тримата, която бе една от най-непонятните особености на живота на оанкалите. Беше ли се превърнала тази връзка в необходимост и в живота на хората? И ако да, какво можеха да сторят? Щеше ли този ефект да отзвучи?

Оолоите имаха нужда от двойка мъж и жена, за да могат да изпълнят ролята си в процеса на възпроизводството, но те нито се нуждаеха, нито желяха физическия контакт между мъжа и жената. Мъжките и женските оанкали никога не се докосваха в сексуалния смисъл. За тях това беше в реда на нещата. Хората обаче не смятаха така.

Тя отново се протегна и хвана Джоузеф за ръката. Той се опита инстинктивно да я отдръпне, след което усети, че нещо не бе както трябва. Задържа ръката ѝ един дълъг миг, но се чувстваше все по-неловко. Накрая тя беше тази, която издърпа своята, потръпвайки от погнуса и облекчение.

На следващата сутрин точно след разсъмване Кърт и хората му намериха скривалището. Лилит се сепна от съня си, осъзнала, че нещо не е наред. Мъчно се изправи в хамака и стъпи на земята. Видя Виктор и Грегъри до Джоузеф. Обърна се към тях и почувства облекчение. Вече нямаше нужда да търсят останалите. Сега всички можеха да започнат да строят лодка или сал, с който да прекосят реката. И така щяха със сигурност да разберат дали онова от другата страна на реката е гора, или някаква илюзия.

Тя се огледа наоколо, за да види кой още беше тук. Тогава видя Кърт.

Само миг след това той я удари отстрани по главата с тъпото на мачетето си.

Тя се свлече на земята зашеметена. Чу Джоузеф да извиква името ѝ някъде отблизо. А после и шум от още удари.

Чу Гейбриъл да изругава, чу писъка на Алисън.

Отчаяно се опита да се изправи, но някой я удари отново. Този път изпадна в безсъзнание.

Лилит се събуди с болки, наоколо нямаше никого. Беше сама под малкия навес, който бяха построили.

Изправи се, като се опита да не обръща внимание на главоболието си. Скоро щеше да премине.

Но къде бяха всички?

Къде беше Джоузеф? Той не би я изоставил, дори ако другите го стореха.

Дали не са го отвели насила? И ако беше така — защо? Дали не беше ранен и изоставен като нея?

Тя излезе изпод навеса и се огледа. Нямаше никого. Нищо.

Потърси нещо, което да ѝ подсказже накъде бяха тръгнали. Не беше особено добра в проследяването, но по калната земя имаше следи от човешки стъпки. Последва стъпките далече от лагера, но накрая ги изгуби.

Продължи напред, като се опита да налучка посоката, в която бяха поели, и да реши какво ще прави, ако ги открие. На този етап просто искаше да се убеди, че Джоузеф е добре. Ако беше видял как Кърт я удари, вероятно се беше намесил.

Спомни си как веднъж Никанж ѝ беше казал, че Джоузеф има врагове. Кърт никога не го е харесвал. Нищо не се беше случило между двамата — нито в голямата зала, нито в селището. Ами ако сега се беше случило нещо?

Трябва да се върне в селището и да потърси помощ от оанкалите. Трябва да привлече на своя страна нечовеци, които да ѝ помогнат да открие своите хора на място, което може и да беше Земята, но може и да не беше.

Защо не ѝ бяха оставили поне Джоузеф? Бяха взели мачетето ѝ, брадвата, кошниците — всичко, с изключение на хамака и допълнителните дрехи. Можеха да ѝ оставят поне Джоузеф, за да се погрижи за нея. Той без съмнение щеше да остане, ако му бяха позволили.

Тя се върна при навеса, събра дрехите си и хамака, пи вода от малък чист поток, който се вливаше в реката, и се отправи обратно към селището.

Ако само Никанж беше все още там. Вероятно можеше да наблюдава лагера на хората, без те да разберат, без да се стигне до разпавии. И ако Джоузеф беше там, можеше да дойде при нея, ако поискаше. Дали щеше да поиска? Или щеше да предпочете да остане при другите, които се опитваха да направят онова, което винаги беше искала от тях? Учи се и бягай. Да се научат да живеят в тази местност, а след това да се изгубят в нея, да отидат там, където оанкалите не могат да ги намерят. Отново да се научат да се докосват като човешки същества.

Ако бяха на Земята — така както смятаха, — може би имаха някакъв шанс. Но ако бяха на борда на кораб, щеше да бъде без значение какво правят.

Ако бяха на кораб, със сигурност щяха да ѝ върнат Джоузеф. Ако обаче бяха на Земята?

Тя тръгна бързо, като се възползва от пътеката, която бяха разчистили предния ден.

Внезапно чу нещо да прошумолява зад нея и се обърна. Няколко оолои изплуваха от водата, стъпиха на брега и започнаха да си проправят път през гъстата ниска растителност.

Като разпозна сред тях Никанж и Кахгаят, се завъртя и се отпрати натам.

— Знаеш ли накъде тръгнаха? — обърна се тя към Никанж.

— Знаем — отговори то и обви шията ѝ със сензорната си ръка.

Тя сложи своята ръка върху неговата и я задържа на място, приветства я, макар и с неохота.

— Всичко наред ли е с Джо?

То не отговори и това я изплаши. Пусна я и я поведе сред дърветата, като се движеше бързо. Другите оолои ги следваха, всички мълчаха, всички знаеха къде точно отиват и вероятно знаеха какво ще открият там.

Лилит вече не искаше да знае.

Тя напредваше бързо без усилие, вървеше близо до Никанж. Едва не се блъсна в него, когато, без да я предупреди, то рязко спря пред едно паднало дърво.

Дървото беше гигант. Дори полегнало, беше високо и трудно за изкачване, изгнило и покрито с плесен. Никанж скочи върху него и изчезна от другата страна с пъргавина, каквато Лилит не притежаваше.

— Почакай! — каза то, когато тя започна да се катери по дървото. — Стой там!

После насочи вниманието си към Кахгаят.

— Давай — каза то. — Може да си навлечем повече неприятности, докато чакаш тук с мен.

Нито Кахгаят, нито което и да било от другите оолои се помръдна. Лилит забеляза оолоито на Кърт сред тях, а също и това на Алисън и...

— Хайде, Лилит!

Тя се покатери по дървото и скочи от другата страна. И там видя Джоузеф.

Беше посечен с брадва.

Загледа го безмълвна, после изтича към него. Ударите бяха повече от един — по главата и по врата. Главата му едва се крепеше към тялото. Вече беше студен.

Каква ли омраза трябва да е изпитвал някой към него, за да извърши подобно нещо?

— Кърт? — попита. — Кърт ли го направи?

— Ние го направихме — каза тихо то.

След малко тя успя да се извърне от зловещия труп и погледна Никанж.

— Какво?

— Ние бяхме — повтори то. — Искахме да го предпазим, ти и аз. Когато го отвлякоха, имаше леки наранявания, беше изпаднал в безсъзнание. Беше се бил заради теб. Но нараняванията му зараснаха. Кърт видя как плътта зараства. И реши, че Джо не е човек.

— Защо не му помогнахте! — изкрещя тя.

Плачеше. Отново видя ужасните рани, не разбираше как издържа на тази гледка — тялото на Джоузеф, така обезобразено, мъртво. Не му беше казала нищо на раздяла, не се беше била рамо до рамо с него, не бе имала възможност да го защити. Последният ѝ спомен за него беше как се отдръпва, погнусен от нейното твърде човешко докосване.

— Аз съм още по-различна от него — прошепна тя. — Защо Кърт не уби мен?

— Не вярвам да е имал намерение да убива когото и да било — отвърна Никанж. — Беше ядосан, уплашен и ранен. Джоузеф го рани, когато той те удари. И той видя как Джоузеф оздравява, видя как плътта се възстановява пред очите му. Никога не съм чувал такъв вик. Тогава използва брадвата си.

— Но защо не направихте нещо? — попита тя. — Щом виждахте и чувахте всичко, защо...

— Нямаме вход, който да е достатъчно близо до това място.

Тя издаде звук на гняв и отчаяние.

— Пък и не можехме да знаем, че Кърт ще убие. Той обвинява теб за почти всичко, но въпреки това не те уби. Това, което се случи тук, беше напълно неочаквано.

Тя вече не го слушаше. Не разбираше думите му. Джоузеф беше съсечен от Кърт. Беше станала някаква грешка. Лудост!

Седна на земята до тялото, като първо се опита да проумее случилото се, а след това престана да прави каквото и да било; не мислеше, вече дори не плачеше. Седеше. Полазиха я насекоми и Никанж ги пропъди с ръка. Тя не забеляза.

След известно време Никанж я изправи на крака, теглото ѝ не представляваше никакъв проблем за него. Тя се опита да го отблъсне, да го накара да я остави на мира. То не беше помогнало на Джоузеф. Вече нямаше нужда от него. И все пак само се изви в ръцете му.

То я остави да се измъкне и тя с препъване се върна при Джоузеф. Кърт си беше тръгнал и го беше оставил тук като някакво мъртво животно. Той трябва да бъде погребан.

Никанж отново дойде при нея, сякаш прочете мислите ѝ.

— Да го отнесем ли обратно в селището, за да го изпратим на Земята? — попита то. — За да свърши като част от своя собствен свят.

— Да бъде погребан на Земята? Да стане плътта му част от новото начало там? Да — прошепна тя.

То колебливо я докосна със сензорната си ръка. Тя го погледна гневно в отчаяното си желание да остане сама.

— Не! — каза то тихо. — Не, оставих ви сами, двамата, защото си мислех, че можете да се грижите един за друг. Вече няма да те оставя.

Тя пое дълбоко въздух и се примири с познатата примка на сензорната ръка около шията си.

— Не ме упоявай! — каза тя. — Остави ме, остави ми това, което изпитвам към него! Поне това!

— Искам да споделя, а не да притъпя или да изопача това, което изпитваш.

— Да споделиш? Да споделиш чувствата ми?

— Да.

— Но защо?

Лилит машинално тръгна редом до него. Останалите оолои се движеха тихо отпред.

— Лилит, той беше и мой. Ти го доведе при мен.

— Ти го доведе при мен.

— Нямахте да го докосна, ако ти го беше отхвърлила.

— Ще ми се да бях. Сега щеше да е жив.

Никанж не каза нищо.

— Нека да споделя твоите чувства — каза тя.

То докосна лицето ѝ с един поразително човешки жест.

— Раздвижи шестнайсетия си пръст на лявата си ръка — каза то нежно.

Още един пример за всезнанието на оанкалите: Разбираме чувствата ви, ядем храната ви, манипулираме гените ви. Но сме прекалено сложни за вас, няма как да ни разберете.

— Поне приблизително! — настоя тя. — Размяна! Само за това говорите. Дай ми нещо от себе си!

Другите оолои насочиха вниманието си назад към тях и пипалата по главата и тялото на Никанж се свиха в буци в резултат на някаква отрицателна емоция. Срам? Гняв? Не я интересуваше. Защо трябваше да парализира чувствата ѝ към Джоузеф, чувствата ѝ към каквото и да било? Беше помогнало при подготовката на един човешки експеримент. Един от човеците беше изгубен. Как се чувстваше? Виновно, задето не е било по-внимателно с ценните субекти? Пък и въобще бяха ли ценни?

Никанж я натисна по тила със сензорната си ръка. Значи, все пак щеше да ѝ даде нещо. Те спряха по взаимно съгласие и се изправиха един срещу друг.

Показа ѝ... нов цвят. Нещо напълно чуждо, уникално, безименно, полувидяно, полуусетено или опитано. Ярък отблясък от нещо едновременно плашещо, но и завладяващо, неустойимо.

Потушен.

Едва доловена тайна — красива и сложна. Дълбоко, непоносимо чувствено обещание.

Пречупено.

Изгубено.

Мъртво.

Гората отново бавно изплува край нея и тя разбра, че все още стои с Никанж и те са обърнали гръб на чакащите оолои.

— Това е всичко, което мога да ти дам — каза Никанж. — Това чувствам. Не знам дали съществуват думи в човешките езици, които да го опишат.

— Вероятно не — промълви тя.

След момент си позволи да го прегърне. Имаше някаква утеха дори в студената сива плът. Скръбта е скръб, помисли тя. Болка и загуба, и отчаяние, внезапен край там, където трябва да има продължение.

Сега тя по-охотно вървеше до Никанж и другите оолои вече не ги изолираха пред или зад себе си.

Заслонът в лагера на Кърт беше по-голям, но не беше толкова добре направен. Покривът представляваше неразбория от палмови листа, не от тръстика, по-скоро клонки, които се кръстосваха една върху друга. Без съмнение течеше. Имаше стени, но не и под. Вътре накладоха огън, беше горещо и задимено. Такива бяха и хората — сгорещени, опушени, мръсни, гневни.

Събраха се пред заслона с брадви, мачетета и тояги и застанаха срещу групата оолои. Лилит стоеше сред извънземните, пред нея бяха враждебните опасни човеци.

Тя отстъпи назад.

— Не мога да се бия с тях — каза на Никанж. — С Кърт може би, но не и с останалите.

— Ще трябва да отвърнем, ако ни атакуват — обясни Никанж. — Но ти стой настрана. Ще ги упоим, ще се опитаме да ги укротим, без да ги убиваме, въпреки оръжията им.

Беше опасно.

— Не се приближавайте! — изкрещя Кърт.

Оанкалите спряха.

— Тук е само за хора! — продължи Кърт. — Няма да допуснем вас и вашите животни.

Той се вторачи в Лилит и приготви брадвата си.

Тя също го погледна, изплашена от брадвата, но и изгаряща от желание да се докопа до него. Да го убие. Да му отнеме брадвата и да го пребие до смърт с голи ръце. Да го остави да умре тук, да изгние на това чуждо място, на което беше оставил Джоузеф.

— Не прави нищо — прошепна ѝ Никанж. — Той изгуби всякаква надежда за Земята. Изгуби Селин. Тя ще бъде изпратена на Земята без него. Изгуби свободата на разума и емоциите си. Остави го на нас.

Първоначално не го разбра, буквално не схвана думите му. В нейния свят нямаше нищо друго освен мъртвия Джоузеф и скверно живия Кърт.

Никанж я задържа, докато тя не допусна и него в своя свят. Когато видя, че тя го гледа и се бори с него вместо с Кърт, то повтори думите си, докато не ги чу, докато не проникнаха в нея, докато не се успокои. Не се опита да я упои, нито пък я пусна дори и за миг.

Отстрани Кахгаят разговаряше с Тейт. Тейт стоеше далече от него с мачете в ръка. Беше близо до Гейбриъл, който държеше брадва. Най-вероятно Гейбриъл я беше убедил да изостави Лилит, нямаше друг начин. Ами Лия? Беше я изоставила от практичност? Защото се страхуваше да остане сама, защото не искаше да се превърне в изгнаник като Лилит?

Докато си задаваше тези въпроси, Лилит откри Лия сред тълпата и я загледа. После извърна очи. Вниманието ѝ отново се насочи към Тейт.

— Вървете си! — умоляваше тя с глас, който прозвуча някак чуждо. — Не ви искаме тук! Аз не ви искам! Оставете ни на мира!

Всеки момент щеше да заплаче. Всъщност по лицето ѝ вече се стичаха сълзи.

— Никога не съм те лъгало — каза ѝ Кахгаят. — Ако използваш мачетето си срещу някого, губиш Земята. Никога повече няма да я видиш. Няма да те допуснем дори до това място тук. — То пристъпи към нея. — Недей, Тейт! Ще ти дадем онова, което искаш най-много: Свобода и завръщане у дома.

— Имаме си това тук — каза Гейбриъл.

Кърт застана до него.

— Нямаме нужда от вас — извика той.

Останалите зад него шумно се съгласиха.

— Ще умрете от глад — каза Кахгаят. — Дори за краткото време, което прекарахте тук, едва успяхте да намерите храна. Храната не достига, а вие все още не знаете как да използвате това, което имате. — Кахгаят повиши глас, заговори на всички. — Позволихме ви да си тръгнете, когато пожелавате, за да упражните усвоените умения и да научите повече един от друг и от Лилит. Трябваше да разберем как ще се държите, след като ни напуснете. Знаехме, че може да се нараните, но не знаехме, че ще има убийства.

— Не сме убивали хора — извика Кърт. — Убихме едно от вашите животни!

— Ние? — каза меко Кахгаят. — И кой ти помогна да го убиеш?

Кърт не отговори.

— Ти го удари — продължи Кахгаят — и когато той изпадна в безсъзнание, го уби с брадвата си. Направи го сам и с тази своя постъпка завинаги се превърна в изгнаник от твоята Земя. — То се обърна към другите. — Ще се присъедините ли към него? Искате ли да напуснете тренажора, да бъдете настанени в семействата на Тоат и до края на дните си да живеете на борда на кораба?

По лицата на някои от другите се долови промяна — начеващо или нарастващо съмнение.

Оолоито на Алисън отиде при нея — беше първото, което докосна човека, когато беше дошло да прибере. Заговори много тихо. Лилит не чу какво каза, но след миг Алисън въздъхна и му подаде мачетето си.

То отказа да вземе оръжието с жест на една от сензорните си ръце, а с друга обгърна шията ѝ. Придърпа я зад линията на оанкалите, където Лилит стоеше с Никанж. Лилит се загледа в Алисън и се зачуди как така се беше обърнала срещу нея. Дали само от страх? Кърт беше способен да изплаши всеки, ако се потруди. А сега държеше в ръка и брадва, която вече беше използвал срещу човек.

Алисън срещна погледа ѝ, извърна се, но после отново я погледна.

— Съжалявам! — прошепна. — Мислехме, че ще предотвратим кръвопролитие, ако тръгнем с тях и направим, каквото ни кажат. Мислехме... Съжалявам!

Лилит обърна лице, сълзи отново замъглиха погледа ѝ. Някак си за няколко мига беше успяла да забрави за смъртта на Джоузеф. Думите на Алисън отново ѝ напомниха за това.

Кахгаят протегна сензорната си ръка към Тейт, но Гейбриъл я дръпна.

— Не ви искаме тук! — проскърца през зъби той и избута Тейт зад гърба си.

Кърт изкрещя гневно нещо нечленоразделно — призив за атака. Той се хвърли към Кахгаят и няколко от неговите хора се присъединиха към атаката му, като се втурнаха към други оолои с оръжия в ръце.

Никанж избута Лилит към Алисън и се втурна към биещите се. Оолоито на Алисън спря само колкото да каже: „Дръж я настрана!“, на

бърз оанкалски. След това и то се хвърли в битката.

Нещата се развиха толкова бързо, че беше трудно да се проследят. Тейт и няколко други човека, които, изглежда, не искаха да бъдат част от това, се оказаха притиснати по средата. Рей и Лия, подкрепящи се един друг, с препъване се измъкнаха измежду две оолои и трима човеци с мачетета, които, изглежда, тъкмо щяха да ги съсекат. Лилит внезапно осъзна, че Лия кърви, и се затича към нея, за да ѝ помогне да се измъкне от опасната ситуация.

Хората крещяха. Оолоите не издаваха нито звук. Лилит видя как Гейбриъл замахна към Никанж и за малко да го улучи, видя го как отново вдигна брадвата си, сякаш се готви да нанесе смъртоносен удар. Тогава Кахгаят го упои изотзад.

Гейбриъл изохка тихо, макар да нямаше достатъчно сили, за да извика. Припадна.

Кърт все още стискаше брадвата си. Тя му даваше възможност да удря надалече, при това смъртоносно. Въртеше я като томахавка, лесно боравеше с нея, въпреки тежестта ѝ, и нито едно оолои не посмя да рискува да понесе удара ѝ.

На друго място един мъж успя да прокара брадвата си през гръдния кош на едно оолои, където веднага зейна рана. Когато оолоито се свлече на земята, мъжът се приближи, за да го убие. Помагаше му жена с мачете.

Второ оолои ужили и двамата откъм гърба. Докато падаха, раненото оолои се изправи. Въпреки раната си то се придвижи до мястото, където Лилит чакаше с останалите. След това тежко седна на земята.

Лилит погледна Алисън, Рей и Лия. Те се взираха в оолоито, но никой от тях не посмя да го приближи. Лилит отиде до него и забеляза, че въпреки раната си, то я гледаше заплашително. Тя подозираше, че ако се почувства застрашено, раната няма да му попречи да я ужили, така че да изпадне в безсъзнание или да бъде убита.

— Мога ли да помогна? — попита тя.

Раната му беше точно там, където щеше да е сърцето, ако оолоито беше човек. От нея се процеждаха гъста прозрачна течност и кръв, която беше толкова яркочервена, че изглеждаше изкуствена. Филмова кръв. Кръв, направена с плакатна боя. Такава ужасна рана

трябваше да бъде плувнала в телесни течности, но оолоито, изглежда, губеше съвсем малко.

— Ще се оправя — каза то със смущаващо спокоен глас. — Не е толкова сериозно. — То замълча за момент. — Не мислех, че ще се опитат да ни убият. Не знаех колко ще ми е трудно да не ги убия.

— Трябваше да се досетиш — каза Лилит. — Имахте достатъчно време да ни изучите. Какво си мислехте, че ще се случи, когато ни казахте, че ще ни изличите като раса, като генетично промените децата ни?

Оолоито отново я загледа съсредоточено.

— Ако имаше оръжие, сигурно щеше да убиеш поне едно от нас. Другите не могат, но ти вероятно щеше да успееш.

— Не искам да ви убивам. Искам да избягам от вас. Знаеш това.

— Знам, че мислиш така.

То премести вниманието си от нея към раната си, като започна да ѝ прави нещо със сензорните си ръце.

— Лилит! — извика Алисън.

Лилит погледна назад към нея, а после и към това, което сочеше.

Никанж лежеше на земята и се превиваше така, както никое оолои досега. Кахгаят рязко прекъсна схватката си с Кърт, хвърли се под брадвата му, удари го и го упои. Кърт беше последният човек, който падна. Тейт все още беше в съзнание, все още държеше Гейбриъл, който беше припаднал след ужилването на Кахгаят. На известно разстояние, Виктор също беше в съзнание, без оръжие и си проправяше път към раненото оолои до Лилит. Оолоито на Виктор, помисли си тя.

Лилит малко се интересуваше от тяхната среща. Можеха сами да се грижат за себе си. Втурна се към Никанж, като избегна сензорните ръце на едно друго оолои, което вероятно искаше да я ужили.

Кахгаят вече беше коленичил край Никанж и му говореше с тих глас. Замълча, когато тя коленичи от другата му страна. Тя веднага видя раната му. Лявата му сензорна ръка беше почти отсечена. Висеше на малко повече от парченце груба сива кожа. Прозрачна течност и кръв шуртяха от раната.

— Боже! — възкликна Лилит. — Може ли... ще заздравее ли?

— Може би — отговори Кахгаят безумно спокойно. Мразеше гласовете им. — Но трябва да му помогнеш!

— Ще му помогна, разбира се. Какво да направя?

— Легни до него. Прегърни го и задръж сензорната му ръка на място, за да може евентуално да се прикрепи наново.

— Да се прикрепи наново?

— Съблечи се. Прекалено е слабо, за да проникне през дрехите ти.

Лилит се съблече, без въобще да помисли как ще изглежда това в очите на хората, които все още бяха в съзнание. Сега щяха веднъж завинаги да се убедят, че е предател. Да се съблече на бойното поле и да легне с врага. Дори онези, които я приемаха, щяха да се обърнат срещу нея след такова нещо. Но тя току-що беше изгубила Джоузеф. Не можеше да изгуби и Никанж. Не можеше просто да го гледа как умира.

Легна до него и то тихо се изпъгна към нея. Тя погледна нагоре към Кахгаят за повече инструкции, но то беше отишло да провери как е Гейбриъл. За него тук вече не се случваше нищо важно. Тук просто лежеше детето му — с ужасна рана.

Никанж проникна в тялото ѝ с всяка своя глава и всяко пипало, което можеше да я достигне, и по изключение тя го почувства така, както винаги си беше представляла, че трябва. Болеше! Сякаш внезапно беше използвана като игленик. Изохка, но успя да се овладее и не се отдръпна. Болката беше поносима и вероятно далече не можеше да се сравни с онова, което изпитваше Никанж, по какъвто и начин да чувстваше болка то.

Тя на два пъти се протегна към почти отрязаната сензорна ръка, преди да си наложи да я докосне. Беше покрита със слизести телесни течности; бяла, синкавосива и червеникавосива тъкан висеше от нея.

Хвана я така, както успя, и я притисна към основата, от която беше отделена.

Но едва ли това беше достатъчно. Едва ли тежкият, сложен, мускулест орган можеше да бъде прикрепен наново само с помощта на натиск на човешка ръка.

— Дишай дълбоко! — каза Никанж дрезгаво. — Продължавай да дишаш дълбоко. Задръж ръката ми с две ръце.

— Прикачен си към лявата ми ръка — задъхана каза тя.

Никанж издаде остър, грозен звук.

— Не мога да се контролирам. Ще се наложи да те пусна изцяло и да започна отново. Ако мога.

След няколко секунди десетки игли се изтеглиха от тялото на Лилит. Тя пренареди Никанж толкова нежно, колкото можа, така че главата му да бъде на рамото ѝ и да може да достигне отрязания му крайник и с двете си ръце. Така че да прикрепя крайника на мястото му. Да облегне собствената си ръка на земята, а другата на тялото на Никанж. Ако никой не я закачаше, можеше да издържи в тази поза поне за известно време.

— Добре — каза тя, като отново се стегна за ефекта на игленика. Никанж не направи нищо.

— Никанж! — прошепна тя изплашена.

То се размърда, а след това проникна в плътта ѝ толкова рязко, на толкова много места и толкова болезнено, че тя изкреця. Но след първоначалното инстинктивно помръдване успя да си наложи да не се движи.

— Дишай дълбоко — каза то. — Ще се опитам да не ти причинявам повече болка.

— Не е толкова лошо. Просто не виждам как това ще ти помогне.

— Тялото ти ще ми помогне. Продължавай да дишаш дълбоко!

Не каза повече, не издаде нито един звук, който да загатне за собствената му болка. Тя остана да лежи до него, през по-голямата част от времето очите ѝ бяха затворени, и изчака да мине време, да изгуби представа за времето. Понякога я докосваха ръце. Първия път, когато ги усети, тя погледна, за да види какво ѝ правят, и разбра, че това са ръцете на оанкали, които пропъждаха с ръце насекомите от тялото ѝ.

Много по-късно, когато изгуби представа за времето, тя с почуда установи, че се е стъмнило; почувства как някой повдигна главата ѝ и сложи нещо под нея.

Някой беше покрил тялото ѝ с парче плат. Резервни дрехи? Някой също беше подпъхнал плат под частите от тялото ѝ, които, изглежда, имаха нужда от почивка.

Чу някой да разговаря, заслуша се за човешки гласове, но не долови такива. Части от тялото ѝ изтръпнаха, а след това отново болезнено добиха чувствителност, без каквато и да било намеса от нейна страна. Ръцете я боляха, после болката премина, макар нито за

миг да не промени позицията на тялото си. Някой поднесе вода пред устните ѝ и тя пи задъхана.

Чуваше собственото си дишане. Никой не трябваше да ѝ напомня да диша дълбоко. Тялото ѝ го изискваше. Беше започнала да диша през устата. Този, който се грижеше за нея, забеляза това и ѝ даваше вода по-често. Малки количества, колкото да навлажни устата си. Водата я караше да се чуди какво щеше да се случи, ако ѝ се наложи да отиде до тоалетната, но такъв проблем така и не възникна.

Поставяха в устата ѝ парченца храна. Не знаеше какво е това, не можеше да го вкуси, но, изглежда, ѝ даваше сили.

В някакъв момент разпозна Ахажас, партньорката на Никанж, като собственика на ръцете, които ѝ даваха храна и вода. Първоначално беше объркана и се чудеше дали не са я преместили от гората в жилището на семейството. Но когато беше светло, все още можеше да види гористия балдахин над себе си — истински дървета, отрупани с епифити и лиани. Кръгло гнездо на термити с размера на баскетболна топка висеше от един клон точно над нея. Нищо такова не можеше да съществува в подредените, излъскани жилища на оанкалите.

Тя отново се отнесе. По-късно разбра, че невинаги е била в съзнание. И все пак нито веднъж не се почувства така, сякаш беше спала. И нито веднъж не пусна Никанж. Не можеше да го пусне. Беше замразило ръцете ѝ и мускулите в позиция като на жива гипсова превръзка, която да го държи, докато оздравее.

На моменти сърцето ѝ биеше учестено, думкаше в ушите ѝ сякаш беше тичала бързо.

Дичаан пое задачата да ѝ дава храна и вода и да я пази от насекомите. Пипалата по главата и тялото му ставаха плоски всеки път, когато погледнеше към раната на Никанж. Лилит също погледна натам, за да разбере от какво е доволен.

Първоначално ѝ се стори, че няма за какво да е толкова доволен. От раната се процеждаха течности, които почерняваха и воняха. Лилит се страхуваше от инфекция, но не можеше да направи нищо. Поне местните насекоми не проявяваха интерес към нея, нито пък микроорганизмите, както изглежда. Вероятно Никанж беше донесъл онова, което причиняваше инфекцията, в тренажора с него.

Накрая инфектираното като че ли започна да заздравява, макар че от раната продължаваше да тече прозрачна течност. Докато не спря напълно, Никанж не я пусна.

Тя започна да се пробужда бавно, започна да осъзнава, че дълго време не е била в пълно съзнание. Сякаш отново се пробуждаше от състояние на анабиоза, но този път безболезнено. Мускулите, които трябваше да изкрещят от болка, раздвижени след лежане в едно и също положение за толкова дълго време, въобще не запротестираха.

Тя се размърда бавно, опъна ръце, протегна крака, изви гърба си към земята. Но нещо липсваше.

Огледа се наоколо, внезапно обезпокоена, и откри Никанж да седи отстрани и да я наблюдава внимателно.

— Добре си — каза то с обичайния си безизразен глас. — В началото ще се чувстваш малко нестабилна, но си добре.

Тя погледна към лявата сензорна ръка. Заздравяването още не беше приключило. Все още се забелязваше нещо като лоша рана, сякаш някой беше ударил ръката и беше успял да я нарани само повърхностно.

— Как си? — попита тя.

То раздвижи ръката си лесно, нормално и погали с нея лицето ѝ с жест, който беше научило от хората.

Тя се усмихна, седна изправена, за момент застана неподвижна, а след това стана и се огледа наоколо. Не се виждаха хора, а като се изключат Никанж, Ахажас и Дичаан, нямаше и оанкали. Дичаан ѝ подаде яке и чифт панталони, и двете чисти. По-чисти, отколкото нея самата. Взе дрехите и ги облече неохотно. Не беше толкова мръсна, колкото си мислеше, че трябва да е, но все пак искаше да се изкъпе.

— Къде са останалите? — попита тя. — Всички ли са добре?

— Хората се върнаха в селището — отговори Дичаан. — Скоро ще ги изпратят на Земята. Показаха им стените. Знаят, че все още са на борда на кораба.

— Трябваше да им покажете стените още през първия им ден тук.

— Следващия път ще направим така. Това е едно от нещата, които научихме от тази група.

— Още по-добре ще бъде да им докажете, че са на кораб, веднага след като ги пробудите — каза тя. — Илюзията не им носи утеха

задълго. Само ги обърква, подтиква ги към опасни грешки. Аз самата бях започнала да се чудя къде сме в действителност.

Мълчание. Упорито мълчание.

Тя погледна към заздравяващата сензорна ръка на Никанж.

— Чуйте — каза. — Нека ви помогна да научите повече за нас — иначе ще има още ранени, още смъртни случаи.

— През гората ли ще минеш — попита я Никанж, — или ще минем на пряко под тренажора?

Тя въздъхна. Беше като Касандра — предупреждаваше и предсказваше на хора, които оглушаваха в момента, в който започнеше да го прави.

— Да минем през гората — каза накрая.

То седеше неподвижно и продължаваше да я гледа внимателно.

— Какво? — учуди се тя.

То праметна ранената си сензорна ръка около шията ѝ.

— Никой досега не е правил това, което направихме тук. Никой досега не е излекувал сериозна рана като моята толкова бързо и ефективно.

— Нямахме нужда да умираш или да осакатяваш — отвърна тя. — Не успях да помогна на Джоузеф. Радвам се, че успях да направя нещо теб, макар и да не знам как точно го направих.

Никанж се обърна към Ахажас и Дичаан.

— А тялото на Джоузеф? — попита то меко.

— Замразено е — отговори Дичаан. — Чака да го върнем на Земята.

Никанж разтри тила ѝ с хладния, твърд връх на сензорната си ръка.

— Мислех, че му осигурявам достатъчно добра защита. Трябваше да е достатъчно добра.

— Кърт още ли е при другите?

— Спи.

— Анабиоза?

— Да.

— И ще остане тук? Никога няма да се върне на Земята?

— Никога.

Тя кимна.

— Не е достатъчно, но е по-добре от нищо.

— Той има талант като твоя — заяви Ахажас. — Оолоите ще го използват, за да изучават този талант.

— Талант?

— Не можеш да го контролираш — допълни Никанж, — но ние можем. Тялото ти знае как да накара някои от своите клетки да регресират до ембрионално състояние. Може да събуди гени, които повечето хора не използват повторно след раждането си. Ние имаме подобни на вашите гени, които стават инертни след метаморфозата. Тялото ти показва на моето как да ги събуди, как да стимулира растежа на клетки, които обикновено не биха се възстановили. Урокът беше сложен и болезнен, но много полезен.

— Имаш предвид... — намръщи се тя. — Имаш предвид, че семейството ми има проблеми с рака, нали?

— Това вече не е проблем — каза Никанж, като приглади пипалата по тялото си. — Дарба е. То ми върна живота.

— Щеше ли да умреш?

Мълчание.

— След известно време — намеси се Ахажас — щеше да ни напусне. Щеше да се превърне в Тоат или Акджай и да напусне Земята.

— Защо? — попита Лилит.

— Без твоята дарба нямаше да възвърне напълно възможността си да използва сензорната си ръка. Нямаше да може да зачева деца. — Ахажас се поколеба за момент. — Когато чухме какво се е случило, помислихме, че сме го изгубили. То беше при нас за толкова кратко. Почувствахме, че... Може би почувствахме онова, което и ти, когато партньорът ти загина. За нас, изглежда, нямаше никаква надежда, докато ооан Никанж ни каза, че му помагаш и че ще се възобнови напълно.

— Кахгаят се държа така, сякаш нищо особено не се е случило — каза Лилит.

— Беше изплашено за мен — каза Никанж. — Знае, че не го харесваш. Помисли, че всякакви излишни инструкции от негова страна ще те ядосат или забавят. Беше много изплашено.

Лилит се усмихна горчиво.

— Добър актьор е.

Никанж прошумоля с пипала. Отдръпна сензорната си ръка от шията на Лилит и поведе групата към селището.

Лилит го следваше механично, мислите ѝ прескачаха от Никанж към Джоузеф, а след това към Кърт. Кърт, чието тяло щеше да послужи, за да научат оолоите повече за рака. Не можеше да се насили да попита дали той ще бъде в съзнание, дали ще знае какво се случва по време на тези експерименти. Надяваше се да бъде.

Беше почти тъмно, когато стигнаха до селището. Хората се бяха събрали край огньовете, говореха, ядяха. Никанж и другарите му бяха посрещнати от оанкалите с някакво ликуващо мълчание и бъркотия от сензорни ръце и пипала, споделяне на преживяното чрез директна нервна стимулация. Те можеха да си предават цели преживявания, след това да обсъждат преживяното в разговор без думи. Притежаваха цял език от сензорни образи и приемаха сигнали, които заместваха думите.

Лилит ги наблюдаваше със завист. Когато разговаряха с хората, рядко лъжеха, защото сензорният им език ги беше лишил от навика да лъжат, случваше се само да не дават информация, да отказват контакт.

Хората, от друга страна, лъжеха лесно и често. Не можеха да си имат доверие един на друг. Не можеха да имат доверие на един от своите, който, изглежда, беше твърде близък с извънземните, който беше съблякъл дрехите си и беше легнал на земята, за да помогне на своя тъмничар.

Край огъня, където Лилит избра да седне, настъпи мълчание. Алисън, Лия и Рей, Гейбриъл и Тейт. Тейт ѝ подаде печен сладък картоф, а за нейна изненада и печена риба. Тя погледна към Рей.

Рей сви рамене.

— Улових я с ръце. Откачена работа. Беше два пъти по-голяма от мен. Но плуваше право насреща ми, сякаш искаше да бъде хваната. Оанкалите казаха, че някои от нещата, плуващи в реката, е можело да хванат мен — електрически змиорки, пирани, каймани. Донесли са тук най-лошите неща от Земята. Нищо не стана де.

— Виктор намери две костенурки — каза Алисън. — Никой не знаеше как да ги приготви, затова отрязаха месото и го опекоха.

— И как беше? — попита Лилит.

— Те го ядоха — усмихна се Алисън. — И докато го готвеха и го ядяха, оанкалите стояха настрана.

Рей се ухили широко.

— Не виждаш никого от тях и покрай този огън, нали?

— Не съм сигурен — отговори Гейбриъл.

Мълчание.

Лилит въздъхна.

— Добре, Гейб, какво си ми подготвил? Въпроси, обвинения, нападки?

— И трите може би.

— Е?

— Ти не се би. Избра да останеш при оанкалите!

— Срещу теб?

Гневно мълчание.

— А къде беше ти, когато Кърт посече Джоузеф?

Тейт сложи ръка върху ръката на Лилит.

— Кърт полудя — каза тя. Говореше много меко. — Никой не предполагаше, че ще извърши подобно нещо.

— Но го направи — отговори Лилит. — А всички вие гледахте.

Известно време мълчаливо побутваха храната си, рибата вече на никого не се услаждаше, размениха я с хората от другите огньове срещу бразилски ядки, парчета плодове и печена маниока.

— Защо свали дрехите си? — попита внезапно Рей. — Защо легна на земята с оолои по средата на боя?

— Боят беше приключил — отвърна Лилит. — Знаеш това. И оолоито, с което легнах, беше Никанж. Кърт почти беше отсякъл една от сензорните му ръце. Сигурна съм, че и това знаеш. Позволих му да използва тялото ми, за да се излекува.

— Но защо ти е да му помагаш? — остро прошепна Гейбриъл. — Защо просто не го остави да умре?

Всяко оанкали в околността сигурно го чу.

— И с какво щеше да помогне това? — заинати се тя. — Познавам Никанж от дете. Да го оставя да умре и после да се окажа прилепена към някой непознат? Как би помогнало това на мен, на теб или на когото и да било?

Той се отдръпна от нея.

— Винаги имаш готов отговор. И никога не звучиш напълно искрено.

Тя прехвърли през ума си всички неща, които можеше да му каже за собствената му склонност да не бъде искрен. А после, като ги игнорира, попита:

— Какво има, Гейб? Какво си мислиш, че мога да направя или можех да направя, за да стъпиш на Земята по-скоро?

Той не отговори, но продължи упорито да се сърди. Беше беззащитен, при това в ситуация, която намираще за непоносима. Някой трябва да понесе вината.

Лилит видя как Тейт се протегна към него и взе ръката му в своята. Върховете на пръстите им останаха допрени в продължение на няколко секунди. Това напомни на Лилит за много гнуслив човек, на когото бяха дали да държи змия. Успяха да пуснат ръце, без да пролича, че се отдръпват отвратени, но всички знаеха как се чувстват. Всички бяха видели. Това без съмнение беше още едно нещо, за което държаха отговорна Лилит.

— Ами това! — попита Тейт горчиво. Тя разтърси ръката, която Гейбриъл беше докоснал, сякаш за да махне някаква мръсотия от нея. — Какво ще правим с това?

Лилит отпусна рамене.

— Не знам. Беше същото с Джоузеф и мен. Така и не попитах Никанж какво ни е направило. Ако искате, питайте Кахгаят.

Гейбриъл поклати глава.

— Не искам дори да го виждам, камо ли да го питам нещо.

— Наистина? — попита Алисън. Беше толкова откровено изненадана, че Гейбриъл само я погледна.

— Не — отвърна Лилит. — Не е истина. Искане му се да мрази Кахгаят. Опитва се да го мрази. Но по време на боя се опита да убие Никанж. И тук, сега, той обвинява и подозира мен. По дяволите, тъкмо оанкалите направиха така, че да вините и подозирате мен, но въпреки това не мразя Никанж. Може би не мога. Всички ставаме пристрастни, когато се отнася до нашите си оолои.

Гейбриъл стана. Изправи се над Лилит и я изгледа стръвнишки отгоре. Лагерът беше замлъкнал, всички гледаха към него.

— Въобще не ми пука как се чувстваш! — каза той. — Говориш за собствените си чувства, не за моите. Съблечи се и чукай своя Никанж тук пред всички, ако щеш. Знаем, че си тяхна курва! Всички знаят!

Тя погледна към него и внезапно се почувства изтощена, отегчена до смърт.

— А ти какво си, като прекарваш нощите си с Кахгаят?

За момент си помисли, че ще я удари. За момент ѝ се прииска да я удари.

Вместо това той се обърна и тръгна с горда крачка към скривалищата. Тейт погледна свирепо към Лилит, после тръгна след него.

Кахгаят напусна огъня на оанкалите и дойде при Лилит.

— Можеше да избегнеш това — каза меко то.

Тя не го погледна.

— Уморена съм — каза тя. — Отказвам се.

— Какво?

— Дотук бях! Няма вече да ви бъда изкупителна жертва; не искам повече моите хора да гледат на мен като на Юда. Не заслужавам това.

То постоя още миг, после тръгна след Гейбриъл и Тейт. Лилит се загледа след него, поклати глава и горчиво се засмя. Помисли за Джоузеф, сякаш го чувстваше до себе си, сякаш го чуваше как ѝ казва да внимава, как я пита какъв е смисълът да се държи така, че накрая и двете раси да се обърнат срещу нея.

Нямаше смисъл. Просто беше уморена. А Джоузеф не беше тук.

Хората отбягваха Лилит. Предполагаше, че гледат на нея или като на предател, или като на бомба със закъснител.

Беше доволна от това, че я оставиха на мира. Когато си тръгнаха, Ахажас и Дичаан я попитаха дали не иска да се прибере вкъщи с тях, но тя отказа. Искаше да остане в земни условия, докато не се прибере на Земята. Искаше да остане сред хората, макар че за известно време не ги обичаше.

Насече дърва за огъня, събра диви плодове, за да има какво да яде, когато огладнее, дори улови риба благодарение на един метод, за който беше чела някога. Прекара часове да връзва едно за друго здрави тревни стебла и снопчета разцепена тръстика и направи от тях дълъг, рехав конус, в който да влизат малки рибки, но да не могат да излизат. Ловеше риба в поточетата, които се вливаха в реката, и в крайна сметка започна да осигурява по-голямата част от рибата, с която се хранеше групата. Пробва да я опуши и това доведе до учудващо добри резултати. Никой не отказваше риба само защото тя я беше уловила. От друга страна, никой не я попита как е направила капана, така че тя не им и обясни. Вече не преподаваше, освен ако някой не дойдеше при нея с въпроси. Това за нея беше по-тежко, отколкото за оанкалите, тъй като беше установила, че ѝ е приятно да преподава. Повече удовлетворение обаче ѝ носеше да обяснява на един проявяващ желание ученик, отколкото на десетина сърдити такива.

В крайна сметка хората започнаха да идват при нея. Няколко души. Алисън, Рей и Лия, Виктор. Накрая сподели познанията си за капаните за риба с Рей. Тейт я избягваше, може би за да угоди на Гейбриъл или пък защото беше започнала да мисли като него. Преди Тейт ѝ беше приятелка. На Лилит ѝ беше мъчно за нея, но не можеше да ѝ се сърди. Нямаше други близки приятели, които да заемат нейното място. Дори хората, които идваха при нея с въпроси, не ѝ се доверяваха. Имаше само Никанж.

Никанж нито веднъж не се опита да промени държанието ѝ. Тя чувстваше, че то няма да възрази срещу нищо, което тя прави, освен

ако не започне да наранява хората. Нощем лягаше с него и неговите другари и то я задоволяваше, както правеше, преди тя да срещне Джоузеф. Първоначално не искаше, но впоследствие започна да го оценява.

После установи, че отново можеше да докосва мъж и това да ѝ доставя удоволствие.

— Нямах търпение да ме събереш с някой друг, а? — попита тя Никанж.

Същия ден беше подала на Виктор наръч калемчета от маниока за засаждане и се изненада, като установи, че допирът на ръката му ѝ беше приятен — беше топла, като нейната собствена.

— Свободна си да си намериш друг мъж — отговори Никанж. — Скоро ще пробуждаме още хора. Искях сама да избереш дали ще се чифтосваш, или не.

— Ти каза, че скоро ще ни върнат на Земята.

— Спря да преподаваш. Хората започнаха да учат по-бавно. Но ми се струва, че скоро ще бъдат готови.

Преди да има възможност да го разпита за това, друго оолои го повика да поплуват. Това вероятно означаваше, че за известно време щеше да отсъства от тренажора. Оолоите обичаха да използват подводните изходи, когато можеха. Когато не водеха хора.

Лилит огледа лагера и не откри никаква работа за този ден. Затова уви пушена риба и печена маниока в листо от банан и го сложи в една от кошниците си, заедно с няколко узрели банана. Щеше да се поразходи. Сигурно после щеше да се върне с нещо полезно.

Беше късно, когато тръгна обратно, с кошница, пълна с бобови шушулки, чиято сърцевина беше сладка като захар, и с плодове от палмово дърво, които успя да отреже от малко дръвче с мачетето си. Бобовите шушулки — наричаха се инга, щяха да се харесат на всички. Лилит не харесваше толкова плодовете на това палмово дърво, но другите ги харесваха.

Тя вървеше бързо, искаше да излезе от гората, преди да се мръкнало. Знаеше, че ще успее да намери пътя обратно и в тъмното, но предпочиташе да не се налага. Оанкалите бяха направили тази джунгла прекалено истинска. Само те бяха неуязвими за животните, чиито ухапвания, ужилвания или остри гръбнаци бяха смъртоносни.

Когато достигна селището, беше вече толкова тъмно, че не можеше да различи почти нищо.

Въпреки това в селището гореше само един огън. Беше време за готвене и разговори и работа по кошниците, мрежите и други дребни неща, които могат да се правят междувременно, докато хората се наслаждават на взаимната си компания. Но огънят беше единствен и до него имаше единствена фигура.

Когато приближи огъня, фигурата се изправи и тя видя, че това беше Никанж. Нямахте и следа от останалите.

Лилит пусна кошницата на земята и взе последните няколко крачки до лагера с тичане.

— Къде са? — попита тя. — Защо никой не дойде да ме повика?

— Приятелката ти Тейт каза, че съжалева за начина, по който се е държала — подхвана Никанж. — Искаше да говори с теб и каза, че ще го направи в близките няколко дни. Но се случи така, че близки няколко дена няма да има.

— Къде е?

— Кахгаят подобри паметта ѝ, както аз направих с теб. То смята, че това ще ѝ помогне да оцелее на Земята и да помогне и на останалите.

— Ами... — Тя пристъпи по-близо, като клатеше глава. — Ами аз? Направих всичко, което ми казахте. Не нараних никого. Защо все още съм тук!

— За да оцелееш. — То пое ръката ѝ. — Днес ме повикаха, за да чуя заплахите, отправени срещу теб. Вече знаех по-голямата част. Лилит, щеше да свършиш като Джоузеф.

Тя поклати глава. Никой не я беше заплашвал директно. Повечето хора се страхуваха от нея.

— Щеше да умреш — повтори Никанж. — Понеже не могат да убият нас, щяха да убият теб.

Тя го прокле и отказа да му повярва, но в същото време вярваше, знаеше. Обвиняваше го и го мразеше, и се разплака.

— Можехте да почакате! — каза тя накрая. — Можехте да ме повикате, преди да заминат.

— Съжалявам — каза то.

— Защо не ме повикахте? Защо?

От мъка то оплете пипалата на главата и тялото си.

— Знаехме, че ще реагираш лошо. И понеже си силна, можеше да нараниш или да убиеш някого. Можеше да те сполети същото като Кърт.

То отпусна възлите и пипалата му увиснаха свободно.

— Джоузеф вече го няма. Не исках да изгубя и теб.

И тя не можеше да го мрази повече. Думите му ѝ напомниха за собствените ѝ мисли, когато легна, за да му помогне, въпреки това, което можеше да си помислят останалите за нея. Отиде до един от отрязаните пънове, които им служеха за пейки покрай огньовете, и седна.

— Колко дълго трябва да остана тук? — прошепна тя. — Въобще някога пускат ли Юда да си отиде?

То непохватно седна до нея — искаше да се сгъне на пъна, но нямаше достатъчно място, така че да запази равновесие.

— Твоите хора ще избягат от нас веднага щом достигнат земята — каза ѝ то. — Знаеш това. Ти ги насърчаваше да направят точно това и разбира се, ние го очаквахме. Ще им кажем да вземат каквото поискат от екипировката си и да вървят. В противен случай може да избягат с по-малко, отколкото им е необходимо, за да живеят. И ще им кажем, че са добре дошли обратно при нас. Всички. Всеки. Когато поискат.

Лилит въздъхна.

— Бог да е на помощ на онзи, който опита.

— Мислиш, че ще е грешка да им кажем?

— Какво значение има какво мисля аз?

— Искам да знам.

Тя се вгледа в огъня, изправи се и бутна в него малък пън. Скоро вече нямаше да има възможност да прави това. Нямаше да види огън или да събира инга и плодове от палмово дърво, или пък да лови риба.

— Лилит?

— Искаш ли да се върнат?

— Накрая ще се върнат. Така трябва.

— Освен ако не се избият помежду си.

Мълчание.

— Защо да трябва да се върнат? — попита тя.

То извърна лице настрана.

— Дори не могат да се докосват — мъжете и жените. Това ли е?

— Това ще отmine, след като са били далече от нас за известен период от време. Но това няма да има значение.

— Защо не?

— Сега те имат нужда от нас. Без нас не могат да имат деца. Човешката сперма и яйцеклетката не могат да се слоят без нас.

Тя помисли за това за момент, после поклати глава.

— И какви деца ще имат те с вас?

— Не отговори на въпроса — каза то.

— Моля?

— Да им кажем ли, че могат да се върнат при нас?

— Не. И нека не бъде прекалено очевидно, че им помагате да избягат. Оставете ги сами да решат какво да правят. В противен случай ще изглежда, че онези, които по-късно решат да се върнат, ви се подчиняват и предават човешката си природа. Това може да доведе до тяхната смърт. Някои ще решат, че човешката раса заслужава поне чиста смърт.

— Това, което искаме, нечисто ли е, Лилит?

— Да!

— Нечисто ли е това, че те оплодих?

Първоначално тя не разбра думите му. Сякаш беше заговорило на език, който тя не разбира.

— Какво?

— Оплодих те с детето на Джоузеф. Нямах да го направя толкова рано, но исках да използвам семето му, а не негово копие. Не можех да те направя достатъчно близка с дете, създадено от отпечатък. А има и лимит за това, колко дълго мога да поддържам спермата жива.

Тя го гледаше безмълвна. Говореше така безразлично, сякаш обсъждаха времето. Тя се изправи и щеше да се отдръпне от него, ако то не я беше хванало за китките.

Направи отчаян опит да се измъкне, но веднага разбра, че няма да успее.

— Но ти каза... — Не ѝ достигаше въздух, наложи се да започне отначало. — Каза, че няма да правиш нищо такова. Каза...

— Казах, че няма да го направя, докато не си готова.

— Но аз не съм! Никога няма да бъда готова!

— Готова си да родиш детето на Джоузеф. Неговата дъщеря.

— Дъщеря?

— Направих момиче, за да ти бъде другар. В последно време си много самотна.

— Благодарение на теб.

— Да, но дъщеря ти ще ти бъде другар задълго.

— Няма да бъде дъщеря — тя отново задърпа ръцете си, но то не я пускаше, — а нещо — нечовек. — Тя погледна надолу към тялото си с ужас. — Вътре в мен е и не е човек!

Никанж я придърпа по-близо и уви сензорната си ръка около гърлото ѝ. Тя си помисли, че то ще ѝ инжектира нещо, от което ще изгуби съзнание. Очакваше мрака почти с нетърпение.

Но Никанж само отново я придърпа към пъна.

— Ще имаш дъщеря — каза то. — Готова си да бъдеш нейна майка. Никога нямаше да посмееш да го кажеш. Също както Джоузеф никога не посмя да ме покани в леглото си, колкото и да го искаше. Отхвърляш детето само на думи.

— Но то няма да е човек — прошепна тя. — Ще бъде нещо друго. Чудовище.

— Не бива да се самозалъгваш. Това е лош навик. Детето ще е твое и на Джоузеф. На Ахажас и Дичаан. И понеже аз го направих, оформих го, погрижих се да е красиво и без несъвместими генетични характеристики, които биха довели до смъртта му, ще бъде и мое. Ще бъде първото ми дете, Лилит. Поне първородното. Ахажас също е бременна.

Ахажас? Кога беше открило време? Беше ходило навсякъде.

— Да. Ти и Джоузеф сте родители и на нейното дете.

То използва свободната си сензорна ръка, за да обърне главата ѝ и да я принуди да го погледне.

— Детето в твоето тяло ще прилича на теб и Джоузеф.

— Не ти вярвам!

— Разликите ще останат скрити до метаморфозата.

— О, боже! И това ли!

— Детето, което ще родиш ти, и това, което ще роди Ахажас, ще бъдат брат и сестра.

— Другите няма да се върнат тук, за да им се случи това. Аз нямаше да се върна на тяхно място.

— Нашите деца ще бъдат по-добри от нас — продължи то. — Ние ще отслабим йерархичните ви проблеми, а вие ще намалите

физическите ни ограничения. Децата ни няма да се самоунищожат във война и ако се наложи да си отгледат нов крайник или да се променят по някакъв друг начин, ще могат да го направят. Ще имат и други предимства.

— Но те няма да са хора — каза Лилит. — Само това е от значение. Не можеш да го разбереш, но само това е от значение.

Пипалата му се оплетоха.

— Детето вътре в теб има значение.

То пусна ръцете ѝ, а те безполезно се събраха една в друга.

— Това ще ни унищожи — прошепна тя. — Боже, нищо чудно, че не ми позволи да замина с другите.

— Ще тръгнеш с мен — ти, Ахажас, Дичаан и нашите деца. Но преди да си отидем отгук, имаме още работа.

То се изправи.

— Сега ще отидем вкъщи. Ахажас и Дичаан ни чакат.

Вкъщи? — помисли тя горчиво. Кога за последно беше имала истински дом? Кога отново ще има?

— Позволи ми да остана тук — каза тя. Щеше да откаже. Знаеше, че ще откаже. — Това е най-близкото до Земята място, до което, изглежда, ще ме допуснете.

— Можеш да се върнеш тук със следваща група хора. А сега да вървим вкъщи.

Тя обмисли дали да не се съпротивлява, за да може то да я упои и да я отнесе. Но подобен жест изглеждаше излишен. Поне щеше да ѝ бъде дадена още една възможност с нова група хора. Възможност да ги учи, но не и да бъде една от тях. Това никога нямаше да се случи. Никога?

Още една възможност да каже: Учи се и бягай!

Този път щеше да им даде повече информация. Очакваше ги дълъг и здрав живот. Може би щяха да намерят отговор на въпроса какво им бяха сторили оанкалите. Може би оанкалите не бяха свършени. Може би хора, които не бяха изгубили плодовитостта си, щяха да успеят да се измъкнат и да се намерят. Може би. Учи се и бягай! Дори тя да беше изгубена, това не означаваше, че и другите бяха. Не означаваше, че човечеството е изгубено.

Остави Никанж да я поведе през тъмната гора към един от скритите сухи изходи.

Издание:

Автор: Октавия Е. Бътлър

Заглавие: Зора

Преводач: Росен Рачев

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: ИК „Колибри“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2013

Тип: роман

Националност: американска

Печатница: „Симолини“

Главен редактор: Андрей Велков

Художник: Росен Дуков

Коректор: Соня Илиева

ISBN: 978-619-150-138-0

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1188>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.